

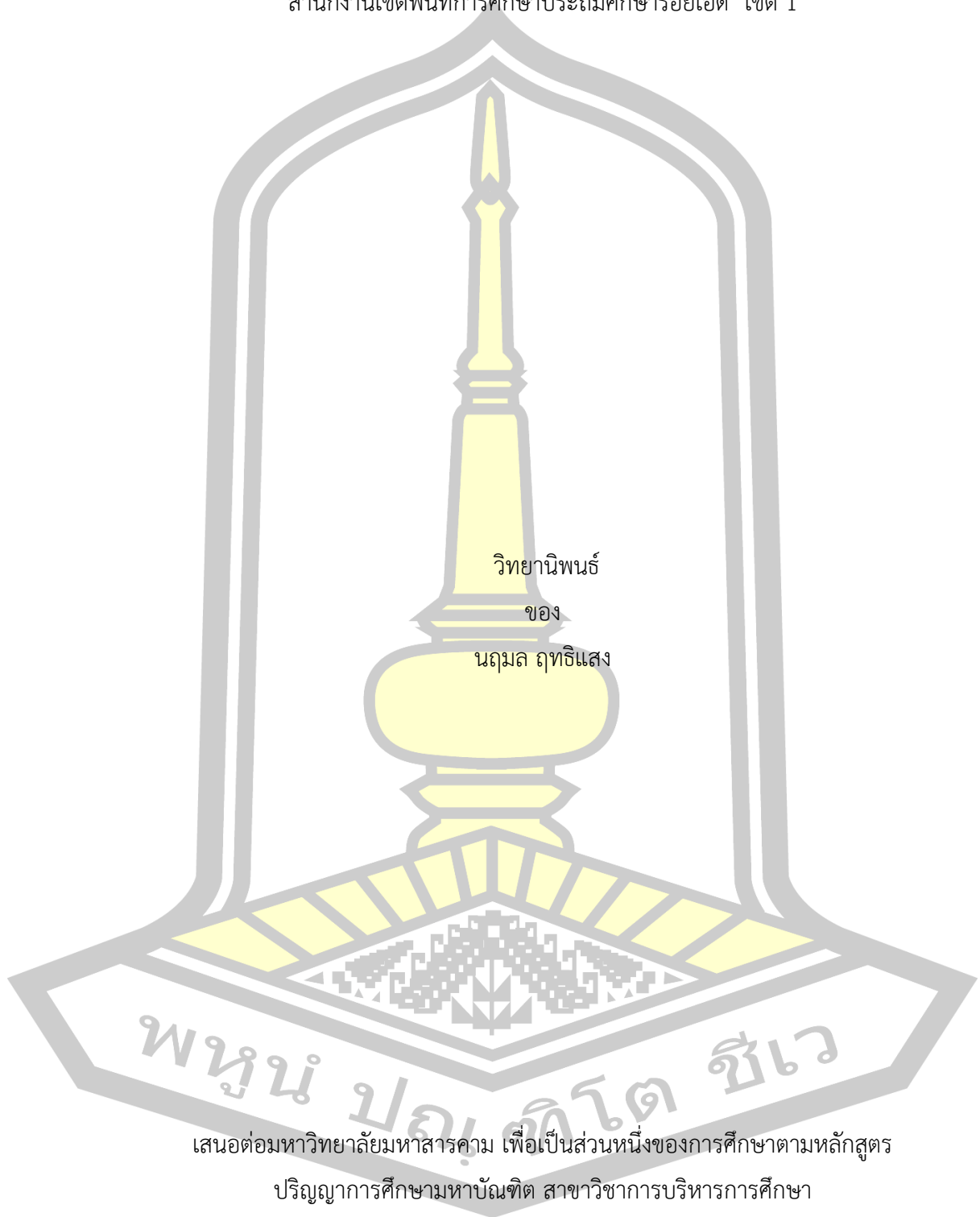
การพัฒนาแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

วิทยานิพนธ์
ของ
นฤมล ฤทธิแสง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
กรกฎาคม 2562

สงวนลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

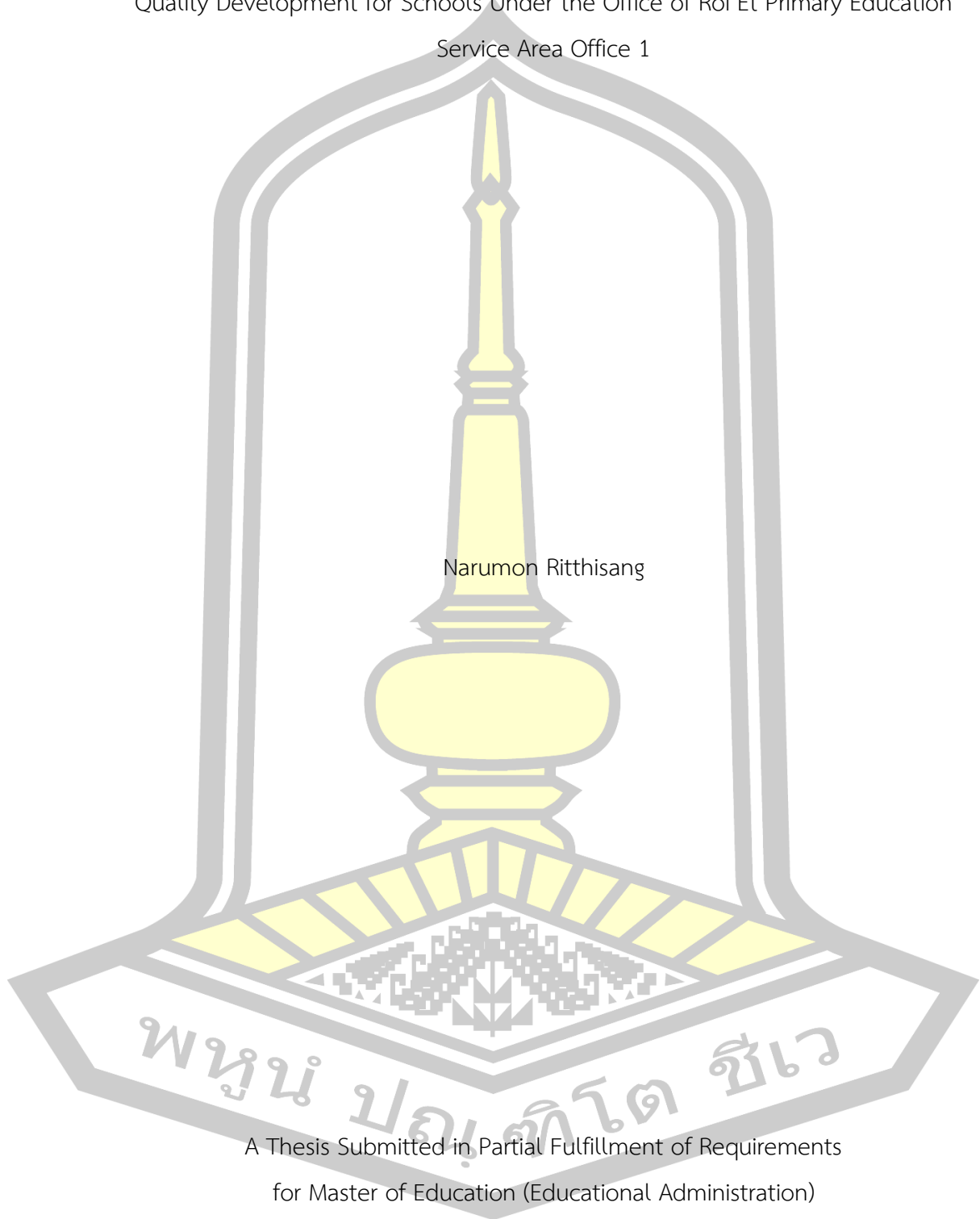
เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

กรกฎาคม 2562

สงวนลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

The Developing of School Network Group Administration Guidelines for Educational
Quality Development for Schools Under the Office of Roi Et Primary Education

Service Area Office 1

Narumon Ritthisang

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Educational Administration)

July 2019

Copyright of Maharakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางสาวนฤมล ฤทธิแสง
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(ผศ. ดร. ธัชชัย จิตรนันท์)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(อ. ดร. ธนารัตน์ ศรีพ่องาม)

กรรมการ

(ผศ. ดร. ธรินธร นามวรรณ)

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผศ. ดร. จำเนียร พลหาญ)

มหาวิทยาลัยขอนแก่นให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

(รศ. ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(ผศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1		
ผู้วิจัย	นฤมล ฤทธิแสง		
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร. ธนารัตน์ ศรีผ่องงาม		
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการบริหารกลุ่มเครือข่าย 2) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารกลุ่มเครือข่าย สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 3) พัฒนาแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 การวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบของเครือข่าย และประเมินความเหมาะสม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสมในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกลุ่มเครือข่าย เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครู ซึ่งเป็นคณะกรรมการเครือข่ายของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จำนวน 214 คน จาก 107 โรงเรียน 14 เครือข่าย และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ระยะที่ 3 พัฒนาแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน คือ แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดของเครือข่าย ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 25 ตัวชี้วัด
2. สภาพปัจจุบันการบริหารกลุ่มเครือข่ายของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพ

การศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1
เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 การพัฒนาบุคลากรและการ
แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ลำดับที่ 2 การกำหนดเป้าหมายและดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย ลำดับที่ 3
สัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร ลำดับที่ 4 การเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของ
สมาชิกกลุ่มเครือข่าย และลำดับที่ 5 การกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่าย

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับ
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 มี 5 องค์ประกอบ 30
ตัวชี้วัด และ 59แนวทาง มุ่งเน้นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมภายในเครือข่าย การบริหารจัดการที่เกิด
จากการยอมรับของสมาชิกเครือข่าย การทำข้อตกลงร่วมกันในการบริหารจัดการทรัพยากรของกลุ่ม
เครือข่าย และการเปิดรับความร่วมมือของหน่วยงานหรือบุคคลภายนอกทั้งภาครัฐและภาคเอกชน
รวมถึงการสร้างภาคีเครือข่ายร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ โดยมี
ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง โดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การพัฒนาแนวทาง, การบริหารกลุ่มเครือข่าย, เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา

TITLE	The Developing of School Network Group Administration Guidelines for Educational Quality Development for Schools Under the Office of Roi Et Primary Education Service Area Office 1		
AUTHOR	Narumon Ritthisang		
ADVISORS	Thanarat Sripongngam , Ph.D.		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2019

ABSTRACT

This study aimed to 1) study the indicators of components of network group administration, 2) study the current state, desirable state and priority needs index of academic network group administration for schools under the office of Roi Et primary education service area office 1, 3) development the academic network administration guidelines for educational quality development for schools under the office of Roi Et primary education service area office 1. The study divided to 3 phases, the first phase was study the indicators of components of network group administration and suitability assessed by 5 luminaries and used the suitability assessment form for collected data, the second phase was study the current state, desirable state and priority needs index of academic network group administration collected data from samples group including administrators and teachers which was the committee of academic network administration of schools under the office of Roi Et primary education service area office 1, 214 persons from 107 schools 14 networks and research instruments were the current state and desirable state questionnaires, and the third phase was development the academic network group administration guidelines for educational quality development for schools under the office of Roi Et primary education service area office 1. Guidelines' suitability assessment and possibility assessment by 7 luminaries, used research instrument was the suitability and possibility of guideline assessment. Descriptive statistics used in

this study were mainly percentage, average and standard deviation. The result of this study were found:

1. The components and indicators of network including 5 components 25 indicators with the result of suitability assessed overall at the high level.

2. The current state of academic network group administration for schools under the office of Roi Et primary education service area office 1 overall and all aspects were at moderate levels and the desirable state of academic network group administration overall and all aspects were at high levels.

The result of priority needs index of development the academic network group administration guidelines for educational quality development for schools under the office of Roi Et primary education service area office 1 by sorting the priority needs index from descending order were as follows: 1) personnel development and exchange of knowledge 2) targeting and operating network groups 3) relations and communication 4) strengthening cooperation and participation of members of the network group and 5) supervision and coordination of network groups.

3. The academic network group administration guidelines for educational quality development for schools under the office of Roi Et primary education service area office 1 including 5 components 30 indicators and 59 guidelines. Focus on internal participation academic network, management administration by network member acceptance, create agreement on academic network resource management administration and openness for cooperation of agencies or outsiders from public and private sectors cover network partner creation with higher education institutions to strengthen academic strength. The results of suitability assessment and feasibility assessment of guidelines overall at high level.

Keyword : Developing Guideline, Network Group Administration, Educational Quality Development Network

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก อาจารย์ ดร.ธนารัตน์ ศรีผ่องงาม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชชัย จิตรนนท์ ประธานกรรมการสอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรินธร นามวรรณ กรรมการสอบ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเนียร พลหาญ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ และให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ภาควิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามทุกท่าน ที่ได้กรุณาสั่งสอนอบรมให้ความรู้ จนผู้วิจัยเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และประสบความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียนและการดำเนินชีวิต

ขอขอบพระคุณ คณะผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบและแนวทางในการวิจัย และคณะผู้เชี่ยวชาญผู้ตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

ขอขอบคุณ กำลังใจที่ดีจากบิดา มารดา ญาติ ๆ และครอบครัว คุณค่าและประโยชน์จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ตลอดจนบูรพาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้ให้การอบรมสั่งสอนประสิทธิ์ประสาทวิชา ซึ่งผู้วิจัยจะนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาการทำงานและการดำเนินชีวิต เพื่อประโยชน์ของตนเองและประเทศชาติสืบต่อไป

นฤมล ฤทธิแสง

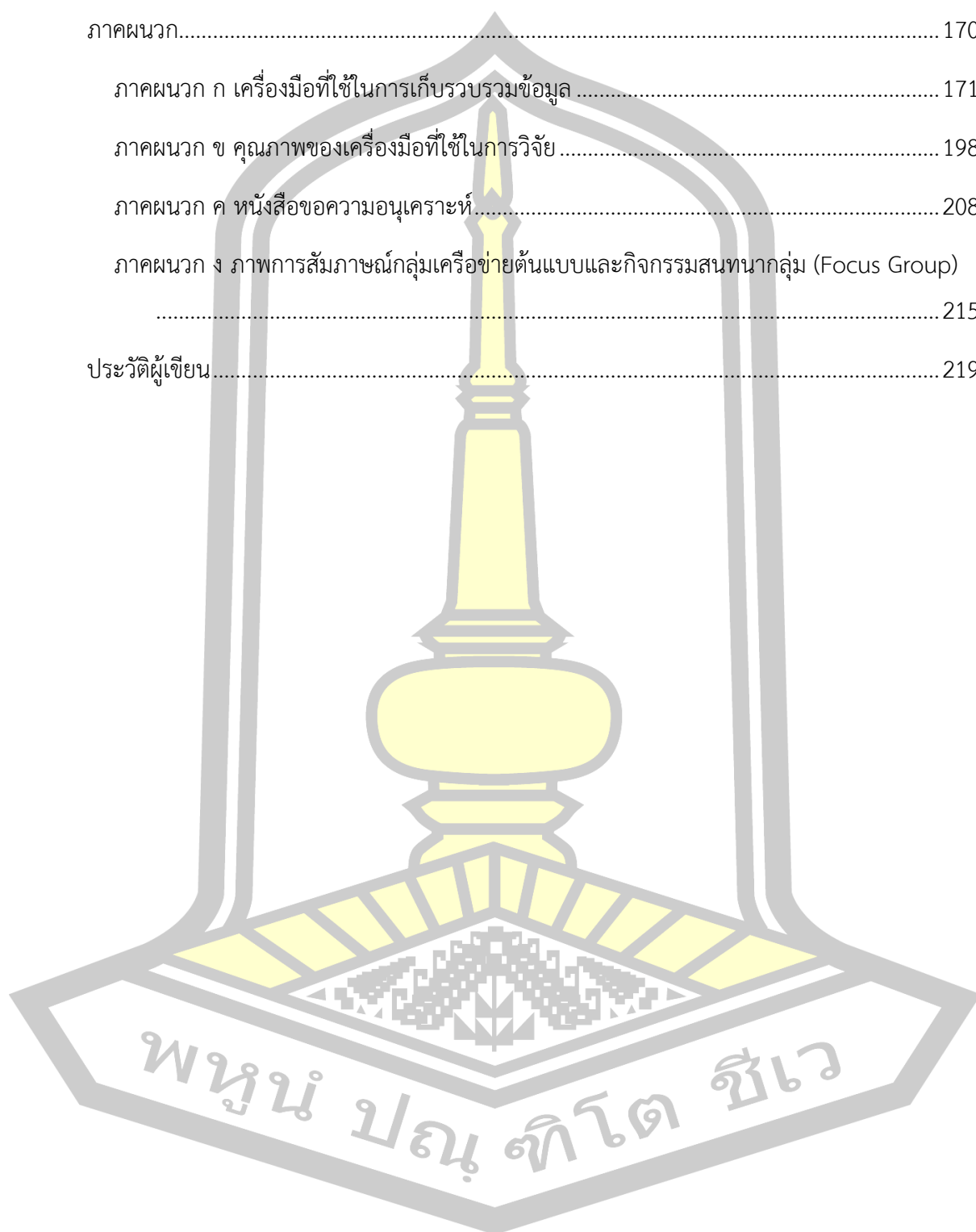
พูนัน ปณฺ ทิโต ชีเว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพประกอบ.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามการวิจัย.....	4
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวทางและการพัฒนาแนวทาง.....	11
หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มเครือข่าย.....	13
แนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มเครือข่ายความร่วมมือ.....	45
แนวคิดเรื่องการบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน.....	49
การประเมินความต้องการจำเป็น.....	56
การศึกษาวิธีการปฏิบัติที่ดีเลิศ (Best Practices).....	58

การสัมภาษณ์เชิงลึก.....	62
บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1.....	63
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	68
1. งานวิจัยในประเทศ.....	68
2. งานวิจัยต่างประเทศ.....	74
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	79
ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการบริหารกลุ่มเครือข่าย.....	81
ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหาร กลุ่มเครือข่าย สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1.....	82
ระยะที่ 3 พัฒนาแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1.....	86
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	90
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	92
ระยะที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของกลุ่มเครือข่าย.....	92
ระยะที่ 2 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการ บริหารกลุ่มเครือข่ายสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษ ร้อยเอ็ด เขต 1.....	99
ระยะที่ 3 พัฒนาแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1.....	115
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	149
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	149
สรุปผล.....	149
อภิปรายผล.....	156
ข้อเสนอแนะ.....	161

บรรณานุกรม.....	162
ภาคผนวก.....	170
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	171
ภาคผนวก ข คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	198
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	208
ภาคผนวก ง ภาพการสัมภาษณ์กลุ่มเครือข่ายต้นแบบและกิจกรรมสนทนากลุ่ม (Focus Group)	215
ประวัติผู้เขียน.....	219

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารกลุ่มเครือข่าย.....	31
ตาราง 2 รายละเอียดจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	83
ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเหมาะสมขององค์ประกอบของกลุ่มเครือข่ายโดยรวม.....	93
ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความเหมาะสมขององค์ประกอบของกลุ่มเครือข่ายด้านการกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่าย.....	93
ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความเหมาะสมขององค์ประกอบของกลุ่มเครือข่ายด้านการเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย.....	95
ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความเหมาะสมขององค์ประกอบของกลุ่มเครือข่ายด้านการกำหนดเป้าหมายและดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย.....	96
ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความเหมาะสมขององค์ประกอบของกลุ่มเครือข่ายด้านการพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้.....	97
ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความเหมาะสมขององค์ประกอบของกลุ่มเครือข่ายด้านสัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร.....	98
ตาราง 9 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	99
ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกลุ่มเครือข่ายสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวม.....	100
ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกลุ่มเครือข่ายสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่าย.....	101
ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกลุ่มเครือข่ายสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย.....	102

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่าย	114
ตาราง 22 ร่างแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 และวิธีการปฏิบัติ.....	119
ตาราง 23 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของร่าง แนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน	125
ตาราง 24 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยรวม	133
ตาราง 25 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้.....	134
ตาราง 26 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการกำหนดเป้าหมายและดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย.....	135
ตาราง 27 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านสัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร	137
ตาราง 28 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย.....	138
ตาราง 29 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่าย	140

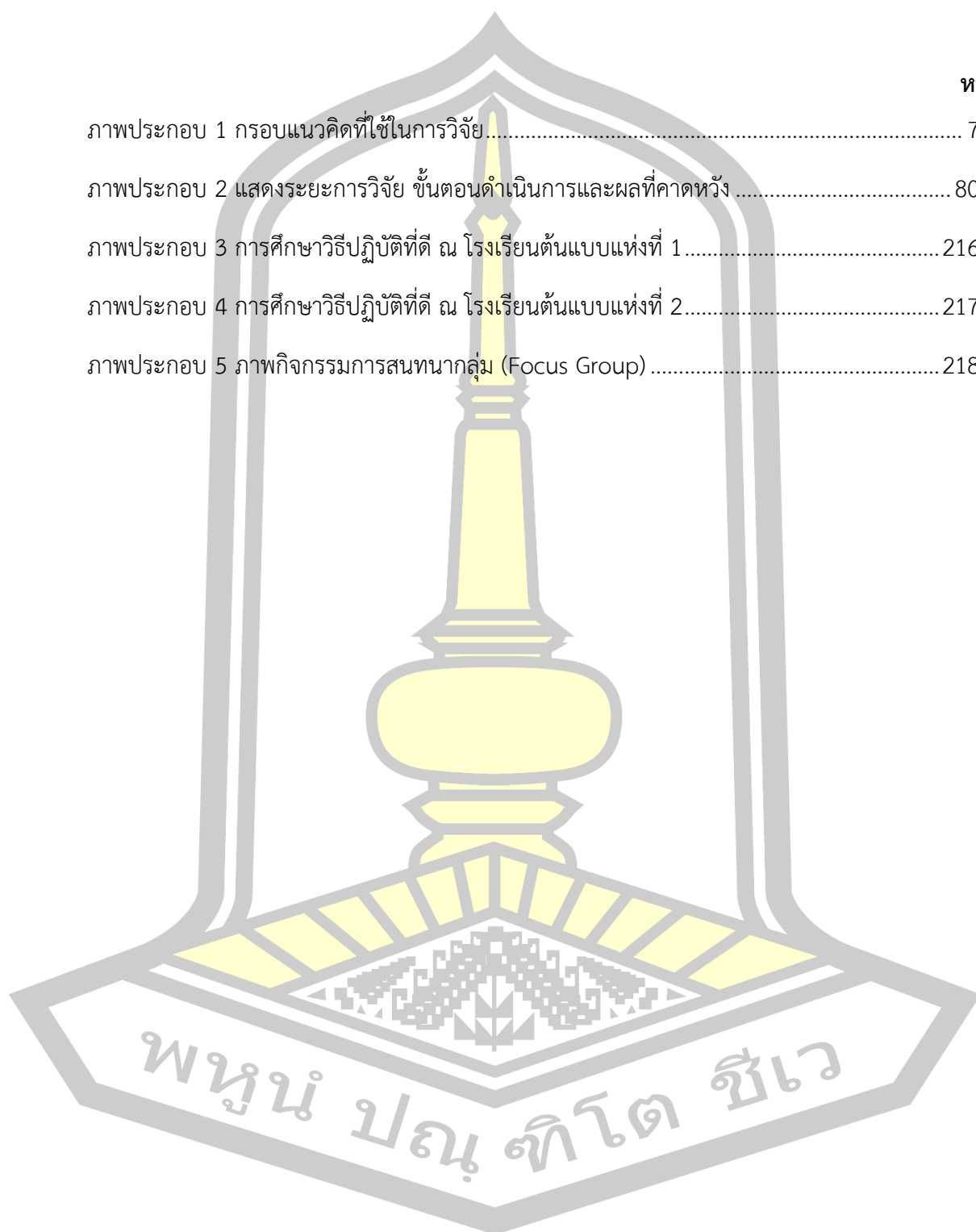
ตาราง 30 แนวทางการพัฒนาการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1	141
ตาราง 31 แนวทางการพัฒนาการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1	150
ตาราง 32 ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์สำหรับการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่าย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1	203
ตาราง 33 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับแบบสอบถาม สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์สำหรับการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหาร กลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1	207

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ภาพประกอบ 2 แสดงระยะการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการและผลที่คาดหวัง.....	80
ภาพประกอบ 3 การศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดี ณ โรงเรียนต้นแบบแห่งที่ 1.....	216
ภาพประกอบ 4 การศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดี ณ โรงเรียนต้นแบบแห่งที่ 2.....	217
ภาพประกอบ 5 ภาพกิจกรรมการสนทนากลุ่ม (Focus Group).....	218

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษานับว่ามีความสำคัญมากต่อการพัฒนาคนและเป็นพื้นฐานของการพัฒนาประเทศด้านอื่น ๆ ด้วย จุดเริ่มต้นที่ทำให้สังคม องค์กร ชุมชนหรือระบบต่าง ๆ พัฒนาได้นั้น มักจะเริ่มจากปัจจัยพื้นฐานสำคัญ คือ คนมีคุณภาพ หากเปรียบรากฐานของตึก คืออิฐ การศึกษาก็เปรียบเสมือนรากฐานของชีวิตเช่นกัน การพัฒนาประเทศที่ต้องพัฒนาควบคู่ไปกับการพัฒนาคน โดยต้องคำนึงถึงการศึกษาคือสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคของเทคโนโลยีสารสนเทศที่ก้าวล้ำนำโลกไปมาก การศึกษาก็ต้องพัฒนาไปให้ทันกับโลก ด้วยเหตุนี้การศึกษาจึงถือเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนา หากคนไทยทุกคนได้รับการศึกษาตามสมควรแก่ฐานะ มีความรู้กว้างไกล จะช่วยให้เป็นคนที่ดีทันโลกทันเหตุการณ์ ไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบจากบุคคลอื่น กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ภายใต้วิสัยทัศน์ “คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ” โดยประเด็นหลักของเป้าหมายปฏิรูปการศึกษามี 3 ประเด็น คือ การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทย เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบริหารและจัดการศึกษา ทั้งนี้ได้กำหนดกรอบแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบไว้ 4 ประการ คือ พัฒนาคุณภาพของนักเรียนยุคใหม่ให้มีคุณลักษณะเก่งดี มีสุข คงเอกลักษณ์ความเป็นไทยและเท่าทันความเป็นสากล พัฒนาคณาจารย์ยุคใหม่ ให้มีความรู้ความสามารถและทักษะทางวิชาชีพที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง พัฒนาสถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และพัฒนาการบริหารจัดการใหม่ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง (วีโล ตั้งจิตสมคิด, 2554)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่ได้รับบูรณะเกี่ยวกับการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาไว้ในมาตรา 39 คือให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารงานและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปไปยังคณะกรรมการและสำนักงานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง (วิจิตร ศรีสะอ้าน, 2542) จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาจะต้องบริหารงานและจัดการศึกษาเพื่อรองรับการกระจายอำนาจทางการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เกี่ยวกับงานทั้ง 4 ด้าน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อองค์กร การมีกฎหมายกำหนดให้สถานศึกษาเป็นนิติบุคคล ทำให้สถานศึกษามีอิสระ มีความเข้มแข็งในการบริหาร เพื่อให้การบริหารเป็นไปอย่างคล่องตัว รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศชาติตามหลักการกระจายอำนาจ และการบริหารที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยมุ่งให้การบริหารจัดการศึกษาเบ็ดเสร็จที่สถานศึกษา อย่างไรก็ตามแม้ว่าสถานศึกษาจะมีฐานะเป็นนิติบุคคลแต่ก็ยัง

เป็นหน่วยงานที่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาและไม่สามารถใช้อำนาจหน้าที่ได้เองโดยอิสระ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

การประสานงานของบุคคล กลุ่มองค์กร หรือหลายองค์กรที่มี ทรัพยากรของตัวเอง ซึ่งเข้ามาประสานงานกันอย่างมีระยะเวลาพอสมควร จะมีกิจกรรมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอหรือไม่ก็ตามแต่จะมีการวางรากฐานเอาไว้เมื่อฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมีความต้องการ จะขอความช่วยเหลือหรือขอความร่วมมือจากกลุ่มอื่น ๆ เพื่อแก้ปัญหาและสามารถติดต่อกันต่อไปได้ เป็นการร่วมดำเนินงานในลักษณะที่เรียกว่ากลุ่มเครือข่าย (Hanson, 2003) กลุ่มเครือข่ายมีความสัมพันธ์เชิงระบบ จัดเป็นความสัมพันธ์ในมิติของความเป็นกลุ่มเครือข่ายที่เชื่อมโยงและได้ถูกนำมาอธิบายในรูปแบบของแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ที่มองถึงกระบวนการของสรรพสิ่งว่า มีการประสานสอดคล้องกันอย่างเป็นระบบ เพื่อกำกับความเป็นไปของการทำ หน้าที่ตามระบบนั้น ๆ ให้มีความสัมพันธ์และความเป็นปกติยิ่งขึ้น ซึ่งความเป็นปกตินี้มีได้หมายถึง ความสมดุลที่หยุดนิ่งแต่เป็นองค์กรที่สามารถจัดการตัวเองได้ และมีความลื่นไหลเปลี่ยนแปลง อย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว การเข้าไปจัดการและแก้ไขปัญหาอย่างเป็นองค์รวมและมองสรรพสิ่งอย่างบูรณาการ กลุ่มเครือข่ายเป็นความสัมพันธ์เชิงกระบวนการที่เชื่อมโยงสิ่งต่าง ๆ เข้าด้วยกัน โดยไม่ละทิ้งสาเหตุ ผลลัพธ์และบริบทที่เกี่ยวข้อง เป็นการมองสรรพสิ่งอย่างเป็นองค์รวม และเป็นระบบเปิดที่สามารถเชื่อมโยงกับสิ่งอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง และสุดท้ายคือความเป็นกระบวนการที่ทำหน้าที่ระหว่างกันหรือการมีปฏิริยาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง (Wheatly, 1999)

การปฏิรูปการศึกษาไทย เป็นภารกิจของคนไทยทุกคน เพื่อเป็นแนวร่วมในการพัฒนาคนไทย สร้างสรรค์พลังปัญญาของสังคมไทย แต่การปฏิรูปการศึกษาจะประสบความสำเร็จนั้นอยู่ที่เงื่อนไขความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษาที่สำคัญคือ การเชื่อมโยงการทำงานของทุกส่วนในสังคมในเชิงกลุ่มเครือข่ายและให้กลุ่มเครือข่ายปฏิรูปการศึกษาระหนักถึงความสำคัญและมีจุดมุ่งหมายในการปฏิรูปการศึกษาร่วมกัน ความเคลื่อนไหวในการพัฒนาศาสตร์การบริหารปัจจุบัน เน้นการสร้างองค์ความรู้ในการจัดการกลุ่มเครือข่ายควบคู่กับการพัฒนาองค์การให้ทำงานเชื่อมประสานกับกลุ่มเครือข่ายได้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ (รุ่ง แก้วแดง, 2543) จากแนวคิดการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการข้างต้น มีส่วนทำให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดนโยบายพัฒนาประสิทธิภาพในด้านการบริหารและการจัดการศึกษา โดยเป็นการประกัน 3 ด้าน คือ การประกันโอกาส การประกันคุณภาพ และการกระจายอำนาจ จึงทำให้เกิดรูปแบบการปรับปรุงประสิทธิภาพของสถานศึกษาที่หลากหลาย เช่น กลุ่มเครือข่ายโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายสหวิทยาเขต กลุ่มเครือข่ายศูนย์ปฏิรูปการศึกษา โรงเรียนรูปแบบใหม่ เป็นต้น ทั้งนี้รูปแบบการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาดังกล่าว ยังคงเป็นการทำงานโดยการรวมศูนย์อำนาจ มีการดำเนินงานในทิศทางเดียว คือ ดำเนินงานจากบนลงล่าง ซึ่งการทำงานดังกล่าวยังคงเป็นการทำงานผ่านผู้มีอำนาจและจากผู้บังคับบัญชาจากเบื้องบน ยังขาดความเป็นอิสระและคล่องตัวและกลุ่มโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายตามแนวคิดในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ยังคงใช้รูปแบบการทำงานที่จัดให้ยอมทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรค เช่นเดียวกับการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษาในอดีต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558)

การบริหารจัดการศึกษาสถานศึกษาในปัจจุบัน ยังคงมีปัญหาในการดำเนินการและการบริหารจัดการ ได้แก่ 1) ปัญหาด้านวิชาการ 2) ปัญหาด้านบุคลากร 3) ปัญหาด้านอาคารสถานที่ สื่อวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์และงบประมาณ และ 4) ปัญหาด้านบริหารจัดการ จากสภาพปัจจุบัน ปัญหาดังกล่าว หน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้แสวงหา แนวทาง นวัตกรรม และเทคโนโลยีต่าง ๆ หลากหลายรูปแบบมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพมาตรฐาน อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เช่น รถคอมพิวเตอร์เคลื่อนที่ (Computer Mobile Unit) RIT (Reduce Instructional Time) (E-learning) การสอนทางไกลผ่านดาวเทียม การสอนแบบบูรณาการ การสอนหมุนเวียน โรงเรียนศาลาวัต ครูคนเดียวสอนหลายชั้น และการบริหารจัดการศึกษา รวมกันแบบกลุ่มเครือข่าย แต่การดำเนินการยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ทั้งนี้เพราะว่าโรงเรียน แต่ละขนาดมีบริบทปัญหาและข้อจำกัดแตกต่างกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558) กลุ่มเครือข่ายการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นกลยุทธ์สำคัญอย่างหนึ่ง ที่จะป็นพลัง ขับเคลื่อนการบริหารจัดการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งความจำเป็นและความสำคัญของการบริหารจัดการ การศึกษาในรูปกลุ่มเครือข่าย ไม่ใช่จะเพิ่งเกิดขึ้นในยุคปฏิรูปการศึกษานี้เท่านั้น แต่ได้เกิดขึ้น และดำเนินมาตั้งแต่ยุคเริ่มต้น ที่มีระบบการศึกษา ต่างกันตรงที่ว่าในยุคก่อนภาคส่วนอื่น ๆ ที่โรงเรียน หรือสถานศึกษาจะต้องเกี่ยวข้องสัมพันธ์ด้วยนั้นมีจำนวนจำกัด หากพิจารณากันเฉพาะสัมพันธภาพ และความร่วมมือกันในการบริหารจัดการศึกษาในกลุ่มสถานศึกษาด้วยกันยังเป็นเรื่องมีข้อจำกัด โดยความสำเร็จหรือไม่สำเร็จของกลุ่มเครือข่ายการศึกษาส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับกลุ่มเครือข่ายการบริหาร (ธีระ รุณเจริญ, 2545)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 เริ่มดำเนินการจัดกลุ่มและแบ่ง โรงเรียนออกในลักษณะของกลุ่มเครือข่าย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 โดยได้แบ่งโรงเรียนในสังกัดออกเป็น กลุ่มเครือข่าย จำนวน 22 กลุ่ม มีจำนวนโรงเรียน 236 โรงเรียน โดยแต่ละกลุ่มจะมีโรงเรียนที่เป็น ฝ่ายประสานงานกลุ่ม การดำเนินการในปัจจุบันประสบปัญหาในการดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย โรงเรียน ได้แก่ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการ ประสานงานกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนรวมไปถึงสมาชิกกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนไม่มีความเข้าใจในบทบาท หน้าที่ ทำให้ส่งผลกระทบต่อการทำงานข้อมูลข่าวสารผิดเพี้ยนไป ทำให้เกิดการเบี่ยงเบนในการ ทำกิจกรรมต่างๆ การไม่ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนให้ชัดเจน การ ไม่ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานกลุ่มเครือข่ายซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อการทำงานกลุ่ม เครือข่ายโรงเรียน ดังนั้น ผู้วิจัยมีในฐานะครูผู้สอน ซึ่งมีส่วนร่วมในการปฏิบัติหน้าที่ของกลุ่มเครือข่าย พระธาตุเข็ญเชียงขวัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จึงมีความ สนใจศึกษาและพัฒนาแนวทางการพัฒนาการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 เพื่อให้เกิดความ ชัดเจน เป็นการสร้างแนวปฏิบัติในการบริหารและการดำเนินงานของกลุ่มเครือข่าย และเป็นการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

คำถามการวิจัย

1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการบริหารกลุ่มเครือข่ายมีอะไรบ้าง
2. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารกลุ่มเครือข่ายสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 อยู่ในระดับใด
3. แนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการบริหารกลุ่มเครือข่าย
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารกลุ่มเครือข่าย สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1
3. เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ข้อมูลองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการบริหารกลุ่มเครือข่าย ใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้บริหาร ผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารกลุ่มเครือข่าย และผู้สนใจ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการบริหารหรือการดำเนินงานของกลุ่มเครือข่าย
2. ได้ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกลุ่มเครือข่าย สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้บริหาร ผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารกลุ่มเครือข่าย และผู้สนใจ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการบริหาร การดำเนินงานของกลุ่มเครือข่าย หรือการศึกษาวิจัยต่อไป
3. ได้แนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 สำหรับผู้บริหาร ผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารกลุ่มเครือข่าย และผู้สนใจ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารกลุ่มเครือข่ายหรือการวิจัยเพื่อพัฒนาต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การพัฒนาแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ดำเนินการวิจัยภายใต้ขอบเขตองค์ประกอบการบริหารกลุ่มเครือข่าย (Goldsmiths และ Eggers (จิริประภา อัครบวร และประยูร อัครบวร, 2552: 35-43; อ้างอิงมาจาก Goldsmiths and Eggers, 2004); เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2545; ธนา ประมุขกุล, 2547; พระมหาสุทิตย์ อาภากรโธ, 2547; ขนิษฐา กาญจนรังสีนนท์, 2549) ดังนี้

- 1.1 การกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่าย
- 1.2 การเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย
- 1.3 การกำหนดเป้าหมายและดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย
- 1.4 การพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- 1.5 สัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร

2. ขอบเขตด้านประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูล

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการบริหารกลุ่มเครือข่ายสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลการพิจารณาความเหมาะสมขององค์ประกอบของการบริหารกลุ่มเครือข่าย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน (ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง)

ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารกลุ่มเครือข่าย สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครู จำนวน 472 คน จาก 236 โรงเรียน 22 กลุ่มเครือข่าย เป็นผู้บริหาร 236 คน และครู 236 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครซีและมอร์แกน สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครูซึ่งเป็นคณะกรรมการกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จำนวน 214 คน จาก 107 โรงเรียน 14 กลุ่มเครือข่าย เป็นผู้บริหาร 107 คน และครู 107 คน

ระยะที่ 3 พัฒนาแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

1. ศึกษาวิธีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ด้านการบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารและครู ผู้ประสานงานกลุ่มเครือข่ายที่เป็น Best Practice จำนวน 2 โรงเรียน โรงเรียนละ 4 คน รวม 8 คน

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน (ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง) ทำการสนทนากลุ่ม (Focus Group) และประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

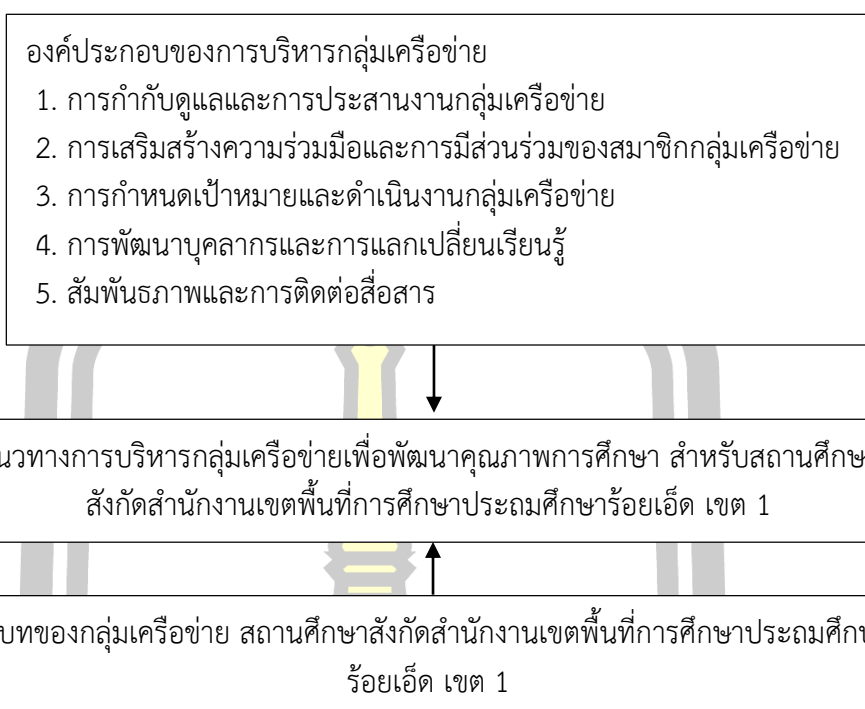
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนาแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแนวทาง การบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน และองค์ความรู้ต่าง ๆ และได้สังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารกลุ่มเครือข่าย (Goldsmiths และ Eggers (จिरประภา อัครบวร และประยูร อัครบวร, 2552: 35-43; อ้างอิงมาจาก Goldsmiths and Eggers, 2004); เกียรติศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2545; ธนา ประมุขกุล, 2547; พระมหาสุทิตย์ อากาศโร, 2547; ขนิษฐากาญจนรังสีนนท์, 2549) ได้ดังนี้

1. การกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่าย
2. การเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย
3. การกำหนดเป้าหมายและดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย
4. การพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
5. สัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร

จากข้อมูลข้างต้น สามารถนำมาสรุปเป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย ได้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การพัฒนาแนวทาง หมายถึง การกระทำในด้านต่าง ๆ ในลักษณะของการส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายของการพัฒนาเพื่อสร้างแบบอย่างหรือต้นแบบ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ เป็นการสร้างแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปใช้เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1

2. การบริหารกลุ่มเครือข่าย หมายถึง การดำเนินการให้โรงเรียนที่อยู่ใกล้เคียงกัน มีสภาพทางภูมิศาสตร์ใกล้เคียงกัน หรือเขตการปกครองเดียวกันได้รวมตัวกัน ตามกฎเกณฑ์หรือระเบียบที่กำหนดไว้ และได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันทั้งในด้านการพัฒนา การจัดการศึกษา บุคลากร และเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนาการจัดการศึกษาร่วมกันให้บรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการภายใต้องค์ประกอบของการบริหารกลุ่มเครือข่าย 5 องค์ประกอบ ดังนี้

2.1 การกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่าย หมายถึง การควบคุมความสัมพันธ์และการเชื่อมโยงกันของกลุ่มเครือข่าย ให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีการรับทราบ วิสัยทัศน์ พันธกิจ ภารกิจร่วมกัน รวมถึงการดูแลและประสานงานกลุ่มเครือข่ายที่สม่ำเสมอและทั่วถึง จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลและประสานงานกลุ่มเครือข่าย สามารถกำหนดตัวชี้วัดได้ 6 ตัวชี้วัด คือ 1) มีวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจของกลุ่มเครือข่ายโดยผ่านการลงมติ

เห็นชอบจากกลุ่มเครือข่าย 2) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่ายตามระเบียบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยแบ่งฝ่ายการบริหารออกเป็น 4 กลุ่มงานให้สอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษา 3) มีคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการ 4) มีระเบียบปฏิบัติของกลุ่มเครือข่ายและกำหนดหน้าที่ของแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจน 5) มีการจัดสถานที่สำหรับศูนย์ประสานงานกลุ่มเครือข่ายที่สะอาด สะดวก และเหมาะสมสำหรับการให้บริการต่อกลุ่มเครือข่าย 6) มีการจัดทำเว็บไซต์ของกลุ่มเครือข่ายและอัปเดตข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ

2.2 การเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย หมายถึง การบริหารความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกภายใต้นโยบายที่มีร่วมกันของกลุ่มเครือข่าย เป็นการส่งเสริมและการมอบหมายให้สมาชิกกลุ่มเครือข่ายทุกคนให้ความร่วมมือเพื่อทำงานร่วมกัน โดยแลกเปลี่ยนทรัพยากรร่วมกันเพื่องานบรรลุผลสำเร็จ ทั้งทรัพยากรบุคคล วัสดุ อุปกรณ์ อาคาร สถานที่ โดยมีข้อตกลงในการที่จะดูแลรักษาทรัพยากรเป็นข้อปฏิบัติของกลุ่มเครือข่าย จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย สามารถกำหนดตัวชี้วัดได้ 4 ตัวชี้วัด คือ 1) มีแผนการเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่ายเป็นรายภาคเรียนและรายปีการศึกษา 2) มีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี ความเสียสละ การมีส่วนร่วม สำหรับสมาชิกกลุ่มเครือข่าย 3) มีการจัดกิจกรรมทำระเบียบหรือข้อตกลงในการร่วมแบ่งปันทรัพยากรทางการศึกษา และการดูแลรักษาทรัพยากรทางการศึกษา และ 4) มีการจัดกิจกรรมระดมทุนเพื่อสรรหาวัสดุ อุปกรณ์ หรือครุภัณฑ์สำหรับการบริหารกลุ่มเครือข่ายจากชุมชนท้องถิ่น

2.3 การกำหนดเป้าหมายและการดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย หมายถึง การกำหนดเป้าหมายในการทำงานและเผยแพร่เป้าหมายให้สมาชิกกลุ่มเครือข่ายได้รับทราบ รวมถึงการมีส่วนร่วมในการพิจารณาวิธีการปฏิบัติ วิธีการแก้ปัญหา เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานร่วมกันได้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายของการทำงานที่กำหนดไว้ได้อย่างเหมาะสม จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเป้าหมายและการดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย สามารถกำหนดตัวชี้วัดได้ 5 ตัวชี้วัด คือ 1) มีการประชุมเพื่อจัดทำแผนการปฏิบัติของกลุ่มเครือข่ายเป็นรายภาคเรียนและรายปีการศึกษา 2) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิบัติงานแต่ละกิจกรรม โดยประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่าย ครู บุคลากรทางการศึกษาจากโรงเรียนสมาชิกกลุ่มเครือข่ายสำหรับการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละกิจกรรม 3) มีการประชุมเพื่อวางแผนการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละครั้ง เป็นการทำความเข้าใจเป้าหมาย วางแผน และมอบหมายหน้าที่ 4) มีการประชุมเพื่อสรุปผลการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละครั้ง เพื่อประเมินผลสำเร็จ วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค หนทางแก้ไข และปรับปรุงพัฒนาการทำงานครั้งต่อไป และ 5) มีการยกย่อง เชิดชู ให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานกลุ่มเครือข่ายและผู้ที่มีความเสียสละ พุ้มเทเพื่อความสำเร็จของส่วนรวม และมีการประกาศเชิดชูเกียรติทางเว็บไซต์ของกลุ่มเครือข่ายอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร

2.4 การพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หมายถึง การสร้างภาวะผู้นำ การพัฒนาบุคลากร เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเครือข่าย เสริมสร้างแรงจูงใจในการทำงาน การเรียนรู้ร่วมกันของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และกระจายความรู้ ทั้งการพัฒนา

ความรู้ ทักษะ วิธีการทำงาน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในกลุ่มเครือข่ายและภายนอกกลุ่ม จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สามารถกำหนดตัวชี้วัดได้ 5 ตัวชี้วัด คือ 1) มีการจัดทำแผนการพัฒนาบุคลากรและความเข้มแข็งทางวิชาการของกลุ่มเครือข่าย โดยเป็นส่วนหนึ่งของภารกิจตามวิสัยทัศน์และพันธกิจของกลุ่มเครือข่าย 2) มีการจัดสรรงบประมาณร่วมกันเพื่อการพัฒนาบุคลากรและความเข้มแข็งทางวิชาการของกลุ่มเครือข่าย 3) มีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และกำหนดประเด็นเพื่อการเรียนรู้และการพัฒนาร่วมกันระหว่างสมาชิกกลุ่มเครือข่ายเป็นประจำทุกเดือน 4) มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มเครือข่ายโดยมุ่งเน้นการศึกษาการบริหารและความสำเร็จของกลุ่มเครือข่าย และ 5) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ทรงคุณวุฒิในการร่วมพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการ เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มเครือข่ายและสมาชิกกลุ่มเครือข่าย

2.5 สัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร หมายถึง ความสัมพันธ์ของสมาชิกกลุ่มเครือข่ายและการติดต่อสื่อสารถึงกัน เป็นการจัดการความสัมพันธ์ของกลุ่มเครือข่ายให้เชื่อมถึงกันอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สมาชิกมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันโดยอัตโนมัติ รวมถึงการส่งและรับข้อมูลและการสื่อสารที่ดีระหว่างกัน ทั้งการสื่อสารระหว่างปัจเจกบุคคล กลุ่มกับกลุ่ม และระหว่างกลุ่มเครือข่ายกับกลุ่มเครือข่าย และการรักษาเป้าหมายของกลุ่มเครือข่าย รวมถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร สามารถกำหนดตัวชี้วัดได้ 5 ตัวชี้วัด คือ 1) มีแผนการจัดกิจกรรมสนับสนุนการสร้างสัมพันธภาพอันดีภายในกลุ่มเครือข่ายทุกภาคเรียน 2) มีแผนการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของกลุ่มเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอ 3) มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์เพื่อการติดต่อสื่อสารที่ดีระหว่างปัจเจกบุคคล กลุ่มกับกลุ่ม และระหว่างกลุ่มเครือข่ายกับกลุ่มเครือข่าย 4) มีการติดตามและรายงานข่าวสารของกลุ่มเครือข่ายอื่น ๆ และแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างกลุ่มเครือข่าย 5) มีการเน้นย้ำรักษาเป้าหมายของกลุ่มเครือข่าย และทิศทางการดำเนินงานกลุ่มเครือข่ายให้บรรลุผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจที่ได้กำหนดไว้

3. สภาพปัจจุบัน หมายถึง ระดับการปฏิบัติหรือระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงของการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

4. สภาพที่พึงประสงค์ หมายถึง ระดับความต้องการหรือความคิดเห็นที่แสดงถึงความต้องการให้เกิดขึ้นเกี่ยวกับการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. แนวทางและการพัฒนาแนวทาง
  - 1.1 ความหมายของการพัฒนาแนวทาง
  - 1.2 ลักษณะของการพัฒนาแนวทางที่ดี
2. หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มเครือข่าย
  - 2.1 ความหมายของกลุ่มเครือข่าย
  - 2.2 ประเภทและรูปแบบของกลุ่มเครือข่าย
  - 2.3 กลุ่มเครือข่ายความร่วมมือในรูปแบบต่าง ๆ
  - 2.4 การสร้างกลุ่มเครือข่าย
  - 2.5 องค์ประกอบของการบริหารกลุ่มเครือข่าย
3. แนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มเครือข่ายความร่วมมือ
  - 3.1 ความหมายของความร่วมมือ
  - 3.2 องค์ประกอบและตัวชี้วัดของความร่วมมือ
  - 3.3 การสร้างความร่วมมือ
4. แนวคิดเรื่องการบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน
  - 4.1 ความหมายของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน
  - 4.2 ความสำคัญของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน
  - 4.3 จุดประสงค์และเป้าหมายของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน
  - 4.4 ประสิทธิภาพของการบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน
5. การประเมินความต้องการจำเป็น
6. การศึกษาวิธีการปฏิบัติที่ดีที่สุด
7. การสัมภาษณ์เชิงลึก
8. บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 9.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 9.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวทางและการพัฒนาแนวทาง

1. ความหมายของการพัฒนาแนวทาง

ความหมายของการพัฒนา

Good (1973) ได้นิยามความหมายไว้ว่า การพัฒนาทางการศึกษา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ทางด้านความสามารถนั้น ๆ อันเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำด้วยตัวเองหรือผู้อื่นจัดให้

อำภา บุญช่วย (2537) ได้นิยามความหมายไว้ว่า การพัฒนา หมายถึง รากฐานของการพัฒนาทุกสิ่งทั้งปวงคือการพัฒนาตนเอง ถ้าปราศจากการพัฒนาตนเองเป็นรากฐานเบื้องต้น ก็ยากที่จะไปพัฒนาอย่างอื่น เพราะฉะนั้นการที่จะไปพัฒนาสิ่งใดก็ควรที่จะพัฒนาปรับปรุงตนเองก่อน เพราะเมื่อไปพัฒนาคนอื่นเขาจึงจะยอมรับฟัง เชื่อถือ และศรัทธา โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ประกอบอาชีพครู

กิติมา ปรีดีติลล (2539) ได้นิยามความหมายไว้ว่า การพัฒนา หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ที่มุ่งเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์ ให้กับบุคคลในองค์กรตลอดจนพัฒนาทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานให้เป็นไปในทางที่ดี

ยนต์ ชุ่มจิต (2541) ได้นิยามความหมายไว้ว่า การพัฒนา หมายถึง การดำเนินงานที่พยายามจะสร้างเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการสอนและการทำงาน ตลอดจนมีเจตคติที่ดีในการทำงาน รวมถึงการมีบุคลิกภาพและคุณธรรมของความเป็นครูที่ดีด้วย

คำหมาน คนโค (2542) ได้นิยามความหมายไว้ว่า การพัฒนา หมายถึง การทำให้ครูประจำการมีมาตรฐานและคุณภาพเพิ่มขึ้น ด้วยรูปแบบวิธีการและกิจกรรมต่าง ๆ

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิวณิช (2542) ได้นิยามความหมายการพัฒนาว่ามี 2 ลักษณะ คือ 1) การทำให้ดีขึ้นหรือทำให้สมบูรณ์ขึ้น 2) การทำให้เกิดขึ้น

จากความหมายของการพัฒนาสรุปได้ว่า การพัฒนา หมายถึง การกระทำในด้านต่าง ๆ ในลักษณะของการส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายของการพัฒนาที่ชัดเจน

ความหมายของแนวทาง

Good (1973) ได้นิยามความหมายของแนวทาง หมายถึง การเป็นแบบอย่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างหรือทำซ้ำเป็นตัวอย่าง เพื่อการเลียนแบบเป็นแผนภูมิ ซึ่งเป็นตัวแบบของสิ่งหนึ่ง เป็นหลักการหรือแนวคิด และเป็นชุดของปัจจัยหรือตัวแปรที่มีความหมายสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

ราชบัณฑิตยสถาน (2542) ได้นิยามความหมายไว้ว่า แนวทาง หมายถึง การปฏิบัติที่วางไว้เป็นแนว

จากความหมายของแนวทางสรุปได้ว่า แนวทาง หมายถึง แบบอย่างหรือต้นแบบที่สร้างขึ้นด้วยกระบวนการที่น่าเชื่อถือ และมีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปใช้เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติ

สรุปได้ว่า การพัฒนาแนวทาง หมายถึง การกระทำในด้านต่าง ๆ ในลักษณะของการส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายของการพัฒนาเพื่อสร้าง

แบบอย่างหรือต้นแบบ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ เป็นการสร้างแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปใช้เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

2. ลักษณะของการพัฒนาแนวทางที่ดี

นักวิชาการหลายท่านได้นำเสนอคุณลักษณะของการพัฒนาแนวทางที่ดีไว้ดังนี้
 ปรีชา กองจินดา (2549) ได้นำเสนอคุณลักษณะที่ดีของการพัฒนาแนวทางประกอบด้วย

1. ความเป็นไปตามความเป็นตรงเชิงโครงสร้างตามหลักวิชาในเรื่องแนวปฏิบัติในการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงองค์กรพฤติกรรมของคนในองค์กรด้านการเป็นบุคคลรอบรู้ การมีแบบแผนของความคิด การมีวิสัยทัศน์ร่วม การเรียนรู้เป็นทีม และการคิดเชิงระบบ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนที่มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้
2. มีความเหมาะสมในเรื่องแนวทางการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนที่มีความเหมาะสมในการปฏิบัติจริงภายใต้บริบทของโรงเรียน
3. ความเป็นไปได้ในเรื่องแนวทางการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนที่มีความเหมาะสมในการปฏิบัติจริงภายใต้บริบทของโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541) ได้นำเสนอคุณลักษณะที่ดีของการพัฒนาแนวทางไว้ดังนี้

1. การพัฒนาเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างมีแผนที่มีจุดหมายเพื่อแก้ปัญหา โดยมีความเกี่ยวข้องกับการวางแผนใช้กลยุทธ์ เพื่อการพัฒนาและการระดมทรัพยากรต่าง ๆ ขององค์กรเพื่อใช้ในการเปลี่ยนแปลง
2. การพัฒนาเป็นการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบ กล่าวคือ เป็นแนวคิดที่มองการเปลี่ยนแปลงขององค์กรในลักษณะที่สัมพันธ์และเกี่ยวข้องร่วมกันถึงการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกันในลักษณะเกื้อกูลกัน
3. การพัฒนาองค์กร เป็นระบบกระบวนการปฏิสัมพันธ์ที่ต้องกระทำอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาและใช้เวลานาน โดยนัยนี้กระบวนการพัฒนาองค์กรจึงเป็นกระบวนการแก้ปัญหาขององค์กรที่ดำเนินงานต่อเนื่องกัน ไม่ใช่เป็นการแก้ปัญหาเพียงครั้งเดียวแล้วเลิกไปหากต้องดำเนินการปรับปรุงอยู่เรื่อย ๆ
4. การพัฒนาองค์กรต้องการให้ผู้มีการเปลี่ยนแปลงได้มีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงนักปฏิบัติการส่วนใหญ่เน้นความต้องการบุคคลที่สามซึ่งเป็นตัวแทนการเปลี่ยนแปลง
5. การพัฒนาองค์กร การมุ่งเน้นเพิ่มสมรรถนะและสุขภาพที่สมบูรณ์โดยทั่วไปจะต้องมีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การพัฒนาแนวทางที่ดี จะต้องมีความสอดคล้องและเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างมีการพัฒนาโดยผ่านศึกษาข้อมูล เอกสาร แนวคิดต่าง ๆ และมีกระบวนการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ตามหลักวิชา มีความยืดหยุ่นและสามารถต่อยอดเพื่อการพัฒนาต่อไปได้

หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มเครือข่าย

1. ความหมายของกลุ่มเครือข่าย

Wheatly (1999) ได้อธิบายเกี่ยวกับกลุ่มเครือข่ายไว้ว่า สรรพสิ่งทั้งหลาย ต่างก็มีการพึ่งพาอาศัยกัน มีการดำรงอยู่รวมกันเป็นกลุ่มก้อน เป็นข่ายใยแห่งความสัมพันธ์ มีความเป็นอิสระต่อกัน และมีตัวตนที่แท้จริง กล่าวคือ สรรพสิ่งทั้งหลายเป็นกลุ่มเครือข่ายที่เชื่อมโยง มีการขยายผลและเติบโตอย่างต่อเนื่อง สามารถปรับเปลี่ยนรูปร่าง รูปทรงและเปลี่ยนพลังงานเพื่อการเข้าสู่ภาวะที่เหมาะสม และได้ให้ความหมายของกลุ่มเครือข่าย (Network) ว่าหมายถึง ความสัมพันธ์เชิงระบบจัดเป็นความสัมพันธ์ในมิติของความเป็นกลุ่มเครือข่ายที่เชื่อมโยงและได้ถูกนำมาอธิบายในรูปแบบของแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ที่มองถึงกระบวนการของสรรพสิ่งว่า มีการประสานสอดคล้องกันอย่างเป็นระบบ เพื่อกำกับความเป็นไปของการทำ หน้าที่ตามระบบนั้น ๆ ให้มีความสัมพันธ์และความเป็นปกติยิ่งขึ้น ซึ่งความเป็นปกตินี้มิได้หมายถึง ความสมดุลที่หยุดนิ่งแต่เป็นองค์กรที่สามารถจัดการตัวเองได้ และมีความสั่นไหวเปลี่ยนแปลง อย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว การเข้าไปจัดการและแก้ไขปัญหาอย่างเป็นองค์รวมและมองสรรพสิ่งอย่างบูรณาการ ซึ่งเป็นเหมือนเรื่องของสมการเชิงคณิตศาสตร์ที่ยาก ๆ และทับซ้อนกันอยู่ อย่างมากมาย โดยที่สมการย่อยแต่ละอันไม่เหมือนกัน แต่เมื่อสามารถแก้สมการย่อยนั้น สมการใดสมการหนึ่งก็สามารถนำไปสู่ การแก้ สมการใหญ่ ที่ยาก ๆ นั้นได้ชั่วพริบตา กลุ่มเครือข่ายเป็นความสัมพันธ์เชิงกระบวนการที่เชื่อมสิ่งต่าง ๆ เข้าด้วยกัน โดยไม่ละทิ้งสาเหตุ ผลลัพธ์ และบริบทที่เกี่ยวข้อง เป็นการมองสรรพสิ่งอย่างเป็นองค์รวม และเป็นระบบเปิดที่สามารถเชื่อมโยงกับสิ่งอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง และสุดท้ายคือ ความเป็นกระบวนการที่ทำหน้าที่ระหว่งกันหรือการมีปฏิภริยาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง

Hanson (2003) ได้ให้ความหมายของกลุ่มเครือข่าย (Network) ว่า หมายถึง รูปแบบหนึ่งของการประสานงานของบุคคล กลุ่มองค์กร หรือหลายองค์กรที่มี ทรัพยากรของตัวเอง ซึ่งเข้ามาประสานงานกันอย่างมีระยะเวลาพอสมควร จะมีกิจกรรมร่วมกัน อย่างสม่ำเสมอหรือไม่ก็ตามแต่จะมีการวางรากฐานเอาไว้เมื่อฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมีความต้องการ จะขอความช่วยเหลือหรือขอความร่วมมือจากกลุ่มอื่น ๆ เพื่อแก้ปัญหาและสามารถติดต่อกันต่อไปได้ และการที่ปัจเจกบุคคลหรือสถาบันมารวมกันเป็นกลุ่มนั้น จะต้องมีความสนใจในเรื่องหนึ่งเรื่องใดร่วมกัน แต่อย่างไรก็ตาม เพียงการรวมกลุ่มเท่านั้น ยังไม่อาจเป็นกลุ่มเครือข่ายงานได้ เพราะจะมีลักษณะเพียงการทำงานร่วมกัน คือ มีบุคคลร่วมสนทนากัน หากจะให้ป็นกลุ่มเครือข่าย ที่ดีได้ต้องมีปัจจัยความร่วมมือกันที่จะติดต่อสื่อสาร เต็มใจที่จะประสานงานกัน และที่สำคัญ สมาชิกต้องยอมรับที่จะทำกิจกรรมร่วมกันไม่ใช่เพียงแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเท่านั้น

ประเวศ วะสี (2541) กล่าวถึง กลุ่มเครือข่ายทางสังคมที่มีการขยายตัว ออกไปว่ากลุ่มเครือข่ายทางสังคมจะคล้ายกลุ่มเครือข่ายในสมอง โดยโครงสร้างของสมองนั้นจะทำให้ เกิดการเรียนรู้ในระดับที่สูงเพื่อการมีชีวิตรอด และโครงสร้างทางสังคมจะมีวิวัฒนาการไป เหมือนโครงสร้างทางสมองมากขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมของ สังคม จากสังคมใช้อำนาจไปเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และการที่จะเกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ได้นั้น จะต้องปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางสังคมจากแนวคิดไปเป็นกลุ่มเครือข่ายสังคมที่มีการโยงใย ความสัมพันธ์ในทุกทิศทาง เป็นกลุ่ม

เครือข่ายทางสังคมแห่งกัลยาณมิตรหรือกลุ่มเครือข่ายสังคม แห่งการเรียนรู้ (Learning Social Networks) โดยที่กลุ่มเครือข่ายสังคมจะต้องมีความสามารถในการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง หรือมีการขยายแนวคิดกระบวนการออกไป จึงจะสามารถปรับตัวให้อยู่ในดุลยภาพได้

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543) ให้ทัศนะเกี่ยวกับนิยามของ กลุ่มเครือข่ายว่า มีความหมายแตกต่างกันไปตามมุมมองของแต่ละคนและให้นิยามของกลุ่มเครือข่าย เพื่อการปฏิรูปการศึกษาว่า หมายถึง “การที่ปัจเจกบุคคล องค์กร หน่วยงาน หรือสถาบันใด ๆ ได้ตกลงที่จะประสาน เชื่อมโยงเข้าหากันภายใต้วัตถุประสงค์หรือข้อตกลงอย่างใดอย่างหนึ่ง ร่วมกันอย่างเป็นระบบ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อปฏิรูปการศึกษา” กลุ่มเครือข่ายนั้น ต้องมีการแสดงออกเป็นการลงมือกระทำกิจกรรมร่วมกัน มีการเชื่อมโยงเข้าหากันเป็นกลุ่มเครือข่าย ไม่ใช่การรวมกลุ่มของสมาชิกที่มีความสนใจเพียงต้องการ พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือร่วมสังสรรค์กันเท่านั้น แต่มันหมายถึงความต้องการที่จะ พัฒนาไปสู่การลงมือกระทำกิจกรรมร่วมกัน โดยมีเป้าหมายร่วมกันที่ชัดเจน

วิจิต นันทสุวรรณ และจำนง แรกพินิจ (2545) กล่าวถึง กลุ่มเครือข่าย การเรียนรู้ว่า คือ การที่ชาวบ้านรวมตัวกัน ขบคิดปัญหาของเขา รวมพลังแก้ปัญหาและหาผู้นำขึ้นมาจากหมู่ชาวบ้านด้วยตัวเอง แล้วรวมตัวกันเพื่อมีอำนาจต่อรอง มีการต่อสู้ ทางความคิด มีการเรียนรู้จากภายนอก มีการไปมาหาสู่เรียนรู้ดูงานด้วยกัน จนกระทั่ง เกิดกระบวนการแก้ปัญหาได้ ส่งผลให้การทำงานหากินและเศรษฐกิจแต่ละครอบครัวดีขึ้น

โดยสรุป ความหมายของกลุ่มเครือข่าย (Network) หมายถึง การรวมตัวกันขององค์กรที่มีภารกิจ มีเป้าหมาย หรือวิธีดำเนินการคล้ายกันมาเชื่อมโยงกันเป็นกลุ่มองค์กร เพื่อให้ความช่วยเหลือ ซึ่งกันและกันในด้านต่าง ๆ โดยมีความมุ่งหมายที่จะประสบความสำเร็จร่วมกัน และเป็นกัลยาณมิตรซึ่งกันและกัน ให้การดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2. ประเภทและรูปแบบของกลุ่มเครือข่าย

นักการศึกษาได้อธิบายถึงประเภทและรูปแบบของกลุ่มเครือข่ายไว้ดังนี้

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2545) ได้แบ่งกลุ่มเครือข่ายออกเป็น ประเภทต่าง ๆ โดยใช้เกณฑ์บางประการประยุกต์กลุ่มเครือข่ายเพื่อปฏิรูปการศึกษา พอสรุปได้ ดังนี้

1. แบ่งตามขนาดของกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเครือข่ายร่วม และกลุ่มเครือข่ายย่อย
2. แบ่งตามพื้นที่ เช่น กลุ่มเครือข่ายระดับหมู่บ้าน กลุ่มเครือข่ายระดับตำบล กลุ่มเครือข่าย ระดับอำเภอ กลุ่มเครือข่ายระดับจังหวัด เป็นต้น
3. แบ่งตามประเด็นที่สนใจร่วมกัน เช่น กลุ่มเครือข่ายการเรียนรู้ กลุ่มเครือข่ายการศึกษาทางเลือก เป็นต้น
4. แบ่งตามวิชาชีพของสมาชิกของกลุ่ม เช่น กลุ่มเครือข่ายนิคมการเมือง กลุ่มเครือข่าย นักวิชาการ กลุ่มเครือข่ายครูและบุคลากรทางการศึกษา กลุ่มเครือข่ายนักธุรกิจ เป็นต้น
5. แบ่งตามบทบาทของกลุ่ม เช่น กลุ่มเครือข่ายการศึกษา กลุ่มเครือข่ายวิจัยเพื่อปฏิรูป การศึกษา กลุ่มเครือข่ายผู้สนับสนุนด้านการเงิน เป็นต้น
6. แบ่งตามลักษณะภาคีที่ร่วมในกลุ่มเครือข่าย ได้แก่ กลุ่มเครือข่ายแนวตั้งและกลุ่มเครือข่ายแนวนอน

7. แบ่งตามระดับความผูกพัน ใช้ระดับความผูกพันระหว่างบุคคล เป็นจุดศูนย์กลางของกลุ่มเครือข่ายกับภาคีต่าง ๆ ซึ่งอาจแบ่งได้ในลักษณะของกลุ่มเครือข่ายที่มีความผูกพันใกล้ชิดในระดับรองลงไปตามลำดับ จนถึงความผูกพันในระดับห่าง

อรรรณพ พงษ์วาท (2544) ได้เสนอแนะรูปแบบกลุ่มเครือข่ายความร่วมมือในการบริหารจัดการสถานศึกษาไว้ 6 รูปแบบ ได้แก่ 1) รูปแบบสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ รวมตัวกันเป็นกลุ่มเครือข่าย 2) การรวมตัวกันเป็นกลุ่มเครือข่ายของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐแห่งใด แห่งหนึ่ง หรือหลาย ๆ แห่ง กับภาคส่วนอื่น ได้แก่ บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กร เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา ในรูปแบบที่หลากหลาย 3) รูปแบบกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์กรบริหารส่วนตำบล หรือองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่น ๆ 4) รูปแบบกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐกับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของเอกชน 5) รูปแบบกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐกับเอกชน และภาคส่วนอื่น ๆ ที่ระบุไว้ในรูปแบบที่ 2 และ 3 6) รูปแบบกลุ่มเครือข่ายที่อาจเกิดจากการริเริ่ม ระหว่างสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งของรัฐและของเอกชน หรือระหว่างสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคส่วนอื่น ๆ ในเขตพื้นที่การศึกษา โดยไม่มีการขึ้นกำกับ หรือครอบงำบางการ จากหน่วยงานหรือองค์กรทางการศึกษาใด ๆ และยังให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า รูปแบบของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนควรตั้งอยู่บนหลักการความสมัครใจ ความเสมอภาค การพึ่งพิง พึ่งพาอาศัยกัน ความสัมพันธ์ทั้งแนวราบและแนวนอน และต้องลดความเป็นราชการลง (Less Bureaucratic Model) บนพื้นฐานของการไม่รวมศูนย์ที่จะเป็นอุปสรรคในการก่อตัวและการดำรงอยู่ ตลอดจนการดำเนินงานของกลุ่มเครือข่าย

สหัททยา วิเศษ (2547) ได้แบ่งประเภทของกลุ่มเครือข่ายออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่

1. กลุ่มเครือข่ายที่แบ่งตามลักษณะการเกิดของกลุ่มเครือข่าย โดยกลุ่มเครือข่ายประเภทนี้อาจแบ่งเป็นกลุ่มเครือข่ายในด้านต่าง ๆ คือ 1) กลุ่มเครือข่ายที่เกิดขึ้นจากการจัดตั้งของภาครัฐ เช่น กลุ่มเครือข่ายกองทุนหมู่บ้าน กลุ่มเครือข่ายอาสาพัฒนาชุมชน เป็นต้น ซึ่งเป็นกลุ่มเครือข่ายที่มีกระบวนการ ทำงานและโครงสร้างที่ค่อนข้างเป็นทางการ มีระเบียบกฎเกณฑ์ที่กำหนดมาจากภาครัฐและได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐในด้านต่าง ๆ 2) กลุ่มเครือข่ายที่เกิดจากการสนับสนุนขององค์กร พัฒนาเอกชน ซึ่งมีการรวมกลุ่มเครือข่ายตามประเด็นปัญหาสาธารณะที่เกิดขึ้น เช่น ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านการเงินชุมชน ด้านสุขภาพ ด้านเกษตรกรรม โดยที่ลักษณะของกลุ่มเครือข่ายประเภทนี้ จะเป็นกลุ่มเครือข่ายที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ มีลักษณะไม่เป็นทางการ มีการจัดโครงสร้างที่ง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน ซึ่งอยู่ในลักษณะแนวราบ (Horizontal) ไม่มีประธาน มีการเปลี่ยนแปลงบทบาทในการนำเพื่อพัฒนาศักยภาพของตน 3) กลุ่มเครือข่ายที่เกิดขึ้นจากการก่อตัวของภาคประชาชน หรือกลุ่มเครือข่ายภาคประชาชน โดยเป็นกลุ่มเครือข่ายที่เกิดจากการเรียนรู้ การสั่งสมประสบการณ์ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและเชื่อมโยงกระบวนการนั้น เป็นกลุ่มเครือข่าย เช่น กลุ่มเครือข่ายวัฒนธรรมพื้นบ้าน เป็นต้น

2. กลุ่มเครือข่ายที่แบ่งตามลักษณะของกิจกรรม ได้แก่ กลุ่มเครือข่ายที่ดำเนินการ โดยยึดภารกิจหรือกิจกรรมที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลาเป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มเครือข่าย

โดยเป็น การรวมตัวกันเพื่อทำกิจกรรมเป็นครั้งคราวตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น เช่น กลุ่มเครือข่ายการเรียนรู้ กลุ่มเครือข่ายผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการพัฒนาของภาครัฐ เป็นต้น

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (2552) ได้แบ่งประเภทและรูปแบบ ของกลุ่มเครือข่ายที่สำคัญมี 3 ลักษณะ คือ

1. กลุ่มเครือข่ายเชิงพื้นที่ (Area Network) หมายถึง การรวมตัวของกลุ่มองค์กร กลุ่มเครือข่ายที่อาศัยพื้นที่ดำเนินการเป็นปัจจัยหลักในการทำงานร่วมกัน เป็นกระบวนการพัฒนาที่อาศัยกิจกรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่เป็นเป้าหมายนำทางและเป็นการพัฒนาแบบบูรณาการ ที่ไม่แยกส่วนต่าง ๆ ออกจากกัน โดยยึดเอาพื้นที่เป็นที่ตั้งแห่งความสำเร็จในการทำงานร่วมกัน ของทุกฝ่ายลักษณะ และโครงสร้างของกลุ่มเครือข่ายเชิงพื้นที่สามารถจัดได้หลายระดับตามพื้นที่และกิจกรรมที่เกิดขึ้น

อาทิ

1.1 การแบ่งกลุ่มเครือข่ายตามระบบการปกครองของภาครัฐ เช่น

1.1.1 กลุ่มเครือข่ายระดับหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ เช่น กลุ่มเครือข่ายประชาคม อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

1.1.2 กลุ่มเครือข่ายระดับจังหวัด เช่น กลุ่มเครือข่ายประชาคมจังหวัดเชียงใหม่

1.1.3 กลุ่มเครือข่ายระดับภูมิภาค เช่น กลุ่มเครือข่ายป่าชุมชนภาคเหนือ

1.1.4 กลุ่มเครือข่ายระดับประเทศ เช่น กลุ่มเครือข่ายสมาพันธ์เกษตรกรแห่งประเทศไทย

1.1.5 กลุ่มเครือข่ายองค์กรระหว่างประเทศ เช่น กลุ่มเครือข่ายการพัฒนาของ UNDP เป็นต้น

1.2 การแบ่งพื้นที่ตามความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ เช่น กลุ่มเครือข่ายลุ่มน้ำปิง

2. กลุ่มเครือข่ายเชิงประเด็นกิจกรรม (Issue Network) หมายถึง กลุ่มเครือข่ายที่ใช้ ประเด็นกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เป็นปัจจัยหลักในการรวมกลุ่มองค์กร โดยมองข้ามมิติในเชิงพื้นที่มุ่งเน้นการจัดการในประเด็นกิจกรรมนั้น ๆ อย่างจริงจัง และพัฒนาให้เกิดความร่วมมือกับภาคีอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องลักษณะและโครงสร้างของกลุ่มเครือข่ายเชิงประเด็นกิจกรรมสามารถแบ่งได้อย่างมากมายตามประเด็นกิจกรรม และความสนใจที่เกิดขึ้นของฝ่ายต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน โดยไม่ยึดติดกับพื้นที่ดำเนินการ แต่ใช้หลักของกิจกรรมที่เกิดขึ้นเป็นตัวกำหนดความเป็นเครือข่าย เช่น กลุ่มเครือข่ายป่าชุมชน กลุ่มเครือข่ายภูมิปัญญาชาวบ้าน กลุ่มเครือข่ายธนาคารหมู่บ้าน กลุ่มเครือข่ายผู้สูงอายุ กลุ่มเครือข่ายด้านคุ้มครองผู้บริโภค กลุ่มเครือข่ายสิ่งแวดล้อม กลุ่มเครือข่ายปฏิรูปการศึกษา กลุ่มเครือข่ายสิทธิมนุษยชนกลุ่มเครือข่ายสุขภาพ กลุ่มเครือข่าย ผู้พิการจังหวัดเชียงใหม่

3. กลุ่มเครือข่ายแบ่งตามโครงสร้างหน้าที่หรือกลุ่มเครือข่าย 4 ภาคส่วนในสังคมไทย หมายถึง กลุ่มเครือข่ายที่เกิดขึ้นโดยอาศัยภารกิจกิจกรรม และการก่อตัวของกลุ่มผลประโยชน์ ในสังคมเป็นแนวทางในการแบ่งกลุ่มเครือข่าย ซึ่งอาจแบ่งเป็นกลุ่มเครือข่ายภาครัฐ ภาคประชาชน ภาคธุรกิจเอกชน และภาคองค์กรพัฒนาเอกชน โดยกลุ่มเครือข่ายต่าง ๆ ดังกล่าว มุ่งเน้น

การดำเนินการภายใต้กรอบแนวคิด หลักการ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายหลักของหน่วยงาน หรือ โครงสร้างหลักของกลุ่มผลประโยชน์นั้น ๆ ลักษณะและโครงสร้างของกลุ่มเครือข่ายประเภทนี้ สำหรับสังคมไทยอาจแบ่งกลุ่มผลประโยชน์ได้ 4 ภาคส่วนใหญ่ ๆ ได้แก่

3.1 กลุ่มเครือข่ายภาครัฐ เช่น กลุ่มเครือข่ายสถาบันการศึกษา กลุ่มเครือข่าย กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย กลุ่มเครือข่ายองค์กรอิสระของภาครัฐ เช่น สถาบัน พระปกเกล้า สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนแกนนำเรียนร่วม เป็นต้น

3.2 กลุ่มเครือข่ายภาคธุรกิจเอกชน เช่น สภาหอการค้า สภาอุตสาหกรรม สมาคมผู้ส่งออก กลุ่มเครือข่าย SME ฯลฯ

3.3 กลุ่มเครือข่ายองค์กรพัฒนาเอกชน เช่น กลุ่มเครือข่ายเพื่อนตะวันออก กลุ่มเครือข่ายองค์กรพัฒนาเอกชนภาคเหนือ กลุ่มเครือข่ายด้านแรงงานสวัสดิการสังคม กลุ่ม เครือข่ายมูลนิธิ YMCA

3.4 กลุ่มเครือข่ายภาคประชาชน เช่น กลุ่มเครือข่ายปราชญ์ภาคเหนือ กลุ่ม เครือข่าย ประมงพื้นบ้านกลุ่มเครือข่ายสมัชชาคนจน เป็นต้น

สนธยา พลศรี (2550) ได้แบ่งประเภทของกลุ่มเครือข่ายตามหลักเกณฑ์ที่นิยมใช้กัน ทั่วไป ดังนี้

1. แบ่งตามความซับซ้อนของกลไกการทำงาน โดยพิจารณาจากความซับซ้อนในการรวมตัว และขยายตัวของสมาชิกจากความซับซ้อนน้อยแล้วเพิ่มความซับซ้อนมากขึ้นเป็นลำดับ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) กลุ่มเครือข่ายชั้นเดียว เป็นกลุ่มเครือข่ายที่เกิดจากการรวมตัวของ สมาชิกเพียงระดับเดียว โครงสร้างไม่มีความซับซ้อนมากนัก 2) กลุ่มเครือข่ายหลายชั้นเป็นกลุ่ม เครือข่ายที่สมาชิกรวมกันในลักษณะของการขยายกลุ่มเครือข่ายออกไปหลายระดับหรือหลายชั้น ซึ่งจะมีความซับซ้อนที่หลายระดับ

2. การแบ่งตามสถานภาพและบทบาทของสมาชิกแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) กลุ่มเครือข่ายแนวนอน (Horizontal Network) เป็นกลุ่มเครือข่ายที่สมาชิกมีลักษณะคล้ายคลึง กัน เมื่อรวมเป็นกลุ่มเครือข่ายจะมีตำแหน่ง และหน้าที่ที่ทัดเทียมกัน ไม่มีใครมีอำนาจเหนือกว่าใคร แต่ต่างนำศักยภาพของตนมาใช้ในการดำเนินงานของกลุ่มเครือข่ายอย่างเต็มที่ 2) กลุ่มเครือข่าย แนวตั้ง (Vertical Network) เป็นกลุ่มเครือข่ายที่สมาชิกมีลักษณะแตกต่างกัน เมื่อรวมเป็นกลุ่ม เครือข่ายสมาชิกจะมีตำแหน่งหน้าที่ที่แตกต่างกันออกไป เช่น สมาชิกแกนนำ สมาชิกธรรมดา สมาชิก สมทบ เป็นต้น

3. การแบ่งตามระดับการรวมตัวของสมาชิก เป็นการแบ่งประเภทของกลุ่ม เครือข่ายตามลักษณะการมารวมกันเป็นกลุ่มเครือข่ายของสมาชิก ซึ่งมีระดับแตกต่างกันออกไปหลาย ระดับ คือ 1) กลุ่มเครือข่ายระดับบุคคลเป็นกลุ่มเครือข่ายที่สมาชิกประกอบด้วยบุคคลต่าง ๆ มา รวมกันเป็นกลุ่มเครือข่ายเช่น เครือญาติ เพื่อนบ้าน บุคคลที่ประกอบอาชีพเดียวกัน เป็นต้น 2) กลุ่ม เครือข่ายระดับกลุ่มหรือองค์การ เป็นกลุ่มเครือข่ายที่ สมาชิกเกิดจากการรวมตัวของกลุ่มหรือองค์การ ไม่ใช่บุคคล เช่น ชุมชน สหกรณ์การเกษตรจังหวัดสงขลา สหพันธ์ครูสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กลุ่ม เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับต่างๆ กลุ่มเครือข่ายมหาวิทยาลัยในจังหวัดสงขลา สหภาพแรงงานแห่ง

ประเทศไทย เป็นต้น 3) กลุ่มเครือข่ายระดับบุคคลกับกลุ่มหรือองค์การ เป็นกลุ่มเครือข่ายที่สมาชิกประกอบด้วย บุคคลต่าง ๆ กับกลุ่มหรือองค์การ ซึ่งเป็นคนละระดับกัน 4) กลุ่มเครือข่ายระดับชุมชนต่าง ๆ เป็นกลุ่มเครือข่ายที่สมาชิกประกอบด้วยชุมชนขนาดต่าง ๆ เช่น ระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับเมืองกับเมือง ประเทศต่อประเทศ เป็นต้น หรือสมาชิกอาจจะประกอบด้วยชุมชนขนาดเดียวกันหรือต่างขนาดก็ได้ 5) กลุ่มเครือข่ายระดับสถาบัน เป็นกลุ่มเครือข่ายที่สมาชิกประกอบด้วยสถาบันประเภทเดียวกัน เช่น สถาบันครอบครัวกับสถาบันครอบครัว หรือสถาบันต่างประเภทกัน เช่น สถาบันครอบครัวกับสถาบันศาสนา เป็นต้น

4. การแบ่งตามลักษณะการเป็นศูนย์กลางของกลุ่มเครือข่าย เป็นการแบ่งโดยพิจารณาจากลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์กลางกับสมาชิกว่าเป็นแบบใด ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ 1) กลุ่มเครือข่ายรวมศูนย์ เป็นกลุ่มเครือข่ายที่มีศูนย์กลางเพียงศูนย์เดียว มีลักษณะเป็นแบบการรวมอำนาจไว้ในศูนย์กลาง สมาชิกเป็นเพียงผู้ร่วมใช้บริการจากศูนย์กลางเท่านั้น หรือมีศูนย์กลางเป็นแม่ข่าย ส่วนสมาชิกเป็นลูกข่ายที่ต้องดำเนินงานตามแม่ข่าย เช่น ครุสภา สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย เป็นต้น 2) กลุ่มเครือข่ายกระจายศูนย์ เป็นกลุ่มเครือข่ายที่สมาชิกมีอิสระในการดำเนินงาน แต่จะมีคณะกรรมการร่วมทำหน้าที่ เป็นศูนย์กลาง หรือประสานงานกลุ่มเครือข่าย 3) กลุ่มเครือข่ายผสม เป็นกลุ่มเครือข่ายที่มีโครงสร้างทั้งรูปแบบรวมศูนย์ และกระจายศูนย์รวมกัน กล่าวคือ มีศูนย์กลางทำหน้าที่ประสานงานระหว่างสมาชิก แต่ให้สมาชิกมีอิสระในการติดต่อประสานงานกันได้โดยตรงอีกด้วย 4) กลุ่มเครือข่ายเชิงซ้อนเป็นกลุ่มเครือข่ายที่โครงสร้างเปิดโอกาสให้สมาชิกสามารถติดต่อประสานงานร่วมมือกันดำเนินงานภายในกลุ่มเครือข่ายได้โดยตรง โดยมีศูนย์กลางประสานงานหลายศูนย์

5. การแบ่งตามระดับความสัมพันธ์กับศูนย์กลางเป็นการแบ่งประเภทของกลุ่มเครือข่าย โดยพิจารณาจากระดับความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกกับศูนย์กลางของกลุ่มเครือข่าย แบ่งได้ 3 ประเภท คือ 1) กลุ่มเครือข่ายใกล้ชิด (Intimate Network) เป็นกลุ่มเครือข่ายที่ประกอบด้วยสมาชิกที่ใกล้ชิดกับบุคคลที่เป็นจุดศูนย์กลางมากที่สุด เช่น กลุ่มเครือข่ายญาติพี่น้อง เพื่อนสนิท เป็นต้น 2) กลุ่มเครือข่ายรอง (Effective Network) เป็นกลุ่มเครือข่ายที่ ประกอบด้วยสมาชิกที่บุคคลผู้เป็นศูนย์กลางรู้จักคุ้นเคยน้อยกว่ากลุ่มเครือข่ายใกล้ชิด ได้แก่ ญาติพี่น้องลำดับห่าง ๆ คนที่รู้จักคุ้นเคยทั่ว ๆ ไป เป็นต้น 3) กลุ่มเครือข่ายขยาย (Extended Network) เป็นกลุ่มเครือข่ายที่ประกอบด้วย สมาชิกซึ่งบุคคลผู้เป็นจุดศูนย์กลางไม่รู้จักโดยตรง แต่สามารถติดต่อสัมพันธ์โดยผ่านบุคคลในกลุ่มเครือข่ายใกล้ชิดอีกทีหนึ่ง

6. การแบ่งตามขนาดของกลุ่มเครือข่าย เป็นการแบ่งโดยพิจารณาจากจำนวนของสมาชิกที่รวมกันเป็นกลุ่มเครือข่าย แบ่งออกได้ 2 ประเภท คือ 1) กลุ่มเครือข่ายขนาดใหญ่หรือกลุ่มเครือข่ายรวม (Total Network) เป็นกลุ่มเครือข่ายที่ประกอบด้วยสมาชิกเป็นจำนวนมาก เช่น กลุ่มเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งประเทศไทย ซึ่งสมาชิกประกอบด้วยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองต่าง ๆ มากกว่า 70,000 กองทุน ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยซึ่งสมาชิกประกอบด้วยสหกรณ์การเกษตรทุกอำเภอ เป็นต้น 2) กลุ่มเครือข่ายขนาดเล็กหรือกลุ่มเครือข่ายย่อย (Sub Network) เป็นกลุ่มเครือข่ายที่มีขนาดเล็กกว่ากลุ่มเครือข่ายรวม มารวมกันเป็นกลุ่มเครือข่ายขนาดใหญ่ขึ้น เช่น กองทุนหมู่บ้านของแต่ละหมู่บ้านรวมกันเป็นกลุ่มเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับ

ตำบล ผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ของแต่ละตำบลรวมกันเป็นกลุ่มเครือข่ายผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ระดับอำเภอ เป็นต้น

7. การแบ่งตามแหล่งกำเนิดของกลุ่มเครือข่าย เป็นการแบ่งโดยพิจารณาจากลักษณะของที่มาหรือแหล่งเกิดของกลุ่มเครือข่ายเป็นสำคัญ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) กลุ่มเครือข่ายธรรมชาติเป็นกลุ่มเครือข่ายที่เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ เนื่องจากมีปัจจัยบางอย่างสนับสนุน เช่น เครือญาติเดียวกันนับถือศาสนาเดียวกัน รวมถึงกำเนิดเดียวกัน ประสบปัญหาเหมือนกัน เป็นต้น 2) กลุ่มเครือข่ายจัดตั้งเป็นกลุ่มเครือข่ายที่เกิดจากการจัดตั้งของมนุษย์ โดยมีวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาชุมชน เพื่อพัฒนาอาชีพ เพื่อการเพิ่มพูนรายได้ เพื่อรวมพลังของคนในชุมชน เพื่อความมั่นคงของชุมชนหรือจัดตั้งขึ้นตามนโยบายของรัฐบาล เป็นต้น

8. การแบ่งตามลักษณะของสมาชิกที่เชื่อมโยงเป็นกลุ่มเครือข่าย เป็นการแบ่งโดยพิจารณาจากความเหมือน หรือความคล้ายคลึงกันของสมาชิก และความแตกต่างกันของสมาชิก แบ่งได้ 2 ประเภท คือ 1) กลุ่มเครือข่ายประเภทเดียวกัน เป็นกลุ่มเครือข่ายที่สมาชิกประกอบด้วยบุคคล กลุ่มหรือองค์การที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน เช่น กลุ่มเครือข่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์จังหวัดต่าง ๆ สมาพันธ์ครูแห่งประเทศไทย สมัชชาคนจนภาคอีสาน สันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย ชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้านแห่งประเทศไทย กลุ่มเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคใต้ เป็นต้น 2) กลุ่มเครือข่ายต่างประเภทกัน เป็นกลุ่มเครือข่ายที่สมาชิกประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีความแตกต่างกันแต่มารวมกันเป็นกลุ่มเครือข่ายเนื่องจากมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน เช่น กลุ่มเครือข่ายประชารัฐจังหวัดต่าง ๆ ประชาคมจังหวัดต่าง ๆ เป็นต้น

9. การแบ่งตามลักษณะความสัมพันธ์กับรัฐบาล เป็นการแบ่งโดยพิจารณาจากการจัดตั้ง และการสนับสนุนจากรัฐบาลเป็นสำคัญ แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ 1) กลุ่มเครือข่ายภาครัฐ เป็นกลุ่มเครือข่ายที่เกิดจากการจัดตั้ง หรือการสนับสนุนโดยรัฐบาล เช่น กลุ่มเครือข่ายอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม กลุ่มเครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ กลุ่มเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และกลุ่มเครือข่ายอื่น ๆ ที่จัดตั้งและสนับสนุนโดยกระทรวง กรมและหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาล 2) กลุ่มเครือข่ายภาคเอกชน เป็นกลุ่มเครือข่ายที่ประชาชนรวมกันจัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์บางอย่าง โดยไม่อยู่ใต้การบังคับบัญชาของรัฐบาล เช่น สโมสรออนไลน์แห่งประเทศไทย สโมสรโรตารีแห่งประเทศไทย สมาคมธนาคารแห่งประเทศไทย สมาคมพ่อค้าจังหวัดต่าง ๆ 3) กลุ่มเครือข่ายองค์การพัฒนาเอกชน เป็นกลุ่มเครือข่ายที่เกิดจากองค์การพัฒนาเอกชน (Non Government Organization=N.G.O.) ซึ่งไม่ถูกบังคับบัญชาโดยรัฐบาลมีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาในด้านต่าง ๆ โดยไม่แสวงหากำไร เช่น คณะกรรมการประสานงานองค์การพัฒนาเอกชนแห่งประเทศไทย คณะกรรมการประสานงานองค์การพัฒนาเอกชนภาคใต้ เป็นต้น

10. การแบ่งตามลักษณะของงานเป็นการแบ่งโดยพิจารณาจากลักษณะกิจกรรมการดำเนินงานของกลุ่มเครือข่าย แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ 1) กลุ่มเครือข่ายพื้นที่ (Area Network) เป็นกลุ่มเครือข่ายที่ดำเนินงานอยู่ในพื้นที่เดียวกัน โดยกิจกรรมมีความหลากหลายแตกต่างกันออกไป เช่น อยู่ในหมู่บ้านเดียวกัน ตำบลเดียวกัน อำเภอเดียวกัน จังหวัดเดียวกัน ประเทศเดียวกัน เป็นต้น แต่รวมกันเป็นกลุ่มเครือข่าย 2) กลุ่มเครือข่ายกิจกรรม (Issue Network) เป็นกลุ่มเครือข่ายที่

ดำเนินงานในกิจกรรมที่เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน ซึ่งอาจจะครอบคลุมพื้นที่หลายหมู่บ้าน หลาย ตำบล หลายอำเภอ หลายจังหวัด หลายประเทศ เป็นต้น

11. การแบ่งตามกฎหมายเป็นการแบ่งโดยพิจารณาจากการจดทะเบียน หรือการไม่จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายของกลุ่มเครือข่าย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) กลุ่มเครือข่ายที่ไม่เป็นนิติบุคคล เป็นกลุ่มเครือข่ายที่รวมตัวกันอย่างไม่เป็นทางการ หรือยังไม่ได้ดำเนินการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามที่กฎหมายกำหนด เช่น ชมรม สมาคมต่าง ๆ ที่ยังไม่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล เป็นต้น 2) กลุ่มเครือข่ายนิติบุคคล เป็นกลุ่มเครือข่ายที่ดำเนินการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลถูกต้องตามกฎหมาย และระเบียบของส่วนราชการ เช่น ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย สมาคมออนไลน์แห่งประเทศไทย หอการค้าแห่งประเทศไทย เป็นต้น

12. การแบ่งตามรูปแบบความร่วมมือระหว่างสมาชิกเป็นการแบ่งโดยพิจารณาจากลักษณะความร่วมมือของสมาชิกในการดำเนินงานของกลุ่มเครือข่าย แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ 1) กลุ่มเครือข่ายไม่เป็นทางการ (Informal Network) เป็นกลุ่มเครือข่ายที่สมาชิกรวมกันเป็นกลุ่มเครือข่าย โดยไม่ต้องมีการลงนาม ไม่ต้องมีระเบียบกฎเกณฑ์ที่เป็นลายลักษณ์อักษรแต่มาวมกันด้วยความจริงใจ เพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน เช่น กลุ่มเครือข่ายขององค์การพัฒนาเอกชน เป็นต้น 2) กลุ่มเครือข่ายเป็นทางการ (Formal Network) เป็นกลุ่มเครือข่ายที่สมาชิกรวมกันภายใต้พันธสัญญาที่เป็นลายลักษณ์อักษรมีการกำหนดโครงสร้าง ระเบียบของกลุ่มเครือข่ายบทบาทหน้าที่ ของสมาชิกไว้อย่างชัดเจน เช่น สภานายความ กลุ่มเครือข่ายอาสาสมัครสาธารณสุข (อ.ส.ม.) เป็นต้น

13. การแบ่งตามคุณสมบัติของกลุ่มเครือข่ายเป็นการแบ่งโดยพิจารณาจากคุณลักษณะของการรวมกันเป็นกลุ่มเครือข่าย แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ 1) กลุ่มเครือข่ายเทียม เป็นกลุ่มเครือข่ายที่ขาดคุณสมบัติของการเป็นกลุ่มเครือข่ายแต่เข้าใจว่าเป็นกลุ่มเครือข่าย เพราะเป็นเพียงการรวมกันของสมาชิก แต่ไม่ได้ร่วมกันแบบกลุ่มเครือข่าย ไม่มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายร่วมกัน ไม่มีความตั้งใจที่จะดำเนินกิจกรรมร่วมกัน ตัวอย่างเช่น สมาชิกของสมาคมศิษย์เก่าบางสถาบันการศึกษาที่มีการจัดงานชุมนุมศิษย์เก่าทุกปี สมาชิกในรุ่นเดียวกันต่างมาสังสรรค์กันในลักษณะของการรับประทานอาหารเท่านั้น ไม่ได้มีกิจกรรมอื่นใดอีก เป็นต้น 2) กลุ่มเครือข่ายแท้เป็นกลุ่มเครือข่ายที่สมาชิกรวมกันเป็นกลุ่มเครือข่ายแล้ว มีลักษณะของการเป็นกลุ่มเครือข่ายที่แท้จริง

14. การแบ่งตามลักษณะของกลุ่มเครือข่าย เป็นการแบ่งโดยพิจารณาจากลักษณะที่สำคัญของกลุ่มเครือข่าย แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ 1) กลุ่มเครือข่ายการเรียนรู้ เป็นกลุ่มเครือข่ายเพื่อการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด ประสบการณ์ ภูมิปัญญา และเทคโนโลยีต่าง ๆ เช่น ชมรมแพทย์แผนไทยภาคใต้ เป็นต้น 2) กลุ่มเครือข่ายกิจกรรม เป็นกลุ่มเครือข่ายช่วยเหลือและร่วมมือทำกิจกรรมในลักษณะเดียวกัน หรือสนับสนุนส่งเสริมกัน เช่น กลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน กลุ่มเครือข่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ เป็นต้น 3) กลุ่มเครือข่ายทรัพยากร เป็นกลุ่มเครือข่ายที่ระดม และจัดการทรัพยากรในท้องถิ่น ภาคราชการ เอกชน เข้าไปส่งเสริมสนับสนุนการขาดแคลนทรัพยากรในแต่ละพื้นที่ ให้สามารถดำเนินการต่อไปได้อย่างที่คาดหวัง เช่น กลุ่มเครือข่ายประมงชายฝั่งจังหวัดสงขลา เป็นต้น

15. การแบ่งตามวิชาชีพของสมาชิก เป็นการแบ่งโดยพิจารณาจากลักษณะการประกอบอาชีพของสมาชิกกลุ่มเครือข่ายเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นหลายประเภท เช่น กลุ่มเครือข่ายครู กลุ่มเครือข่ายนักวิชาการ กลุ่มเครือข่ายนักการเมือง กลุ่มเครือข่ายกำนันผู้ใหญ่บ้าน กลุ่มเครือข่ายแพทย์แผนไทย กลุ่มเครือข่ายนักวิจัย เป็นต้น

16. การแบ่งตามลักษณะกิจกรรมของกลุ่มเครือข่าย เป็นการแบ่งโดยพิจารณาจากลักษณะของกิจกรรม หรืองานที่ดำเนินการ ซึ่งแบ่งออกเป็นหลายประเภท เช่น กลุ่มเครือข่ายสตรี กลุ่มเครือข่ายเด็กและเยาวชน กลุ่มเครือข่ายคนพิการ กลุ่มเครือข่ายผู้สูงอายุ กลุ่มเครือข่ายสิ่งแวดล้อม กลุ่มเครือข่ายภูมิปัญญาชาวบ้าน กลุ่มเครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภค กลุ่มเครือข่ายสุขภาพ กลุ่มเครือข่ายสิทธิมนุษยชน กลุ่มเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชน เป็นต้น

สรุปได้ว่า กลุ่มเครือข่ายสามารถแบ่งประเภทและรูปแบบออกได้ โดยพิจารณาจากขนาดของกลุ่ม พื้นที่หรือเขตการปกครอง ประเด็นที่สนใจร่วมกันหรือเป้าหมาย วิชาชีพของสมาชิก บทบาทของกลุ่ม ลักษณะภาคีที่ร่วมในกลุ่มเครือข่าย ระดับความผูกพัน ลักษณะการเกิดของกลุ่ม เครือข่ายลักษณะของกิจกรรม เป็นต้น

3. กลุ่มเครือข่ายความร่วมมือในรูปแบบต่าง ๆ

3.1 กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร การจัดตั้งกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นการจัดกลุ่ม โรงเรียนในลักษณะกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน (School Cluster) จำนวนโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย มี 4-8 โรงเรียน ซึ่งคละกันระหว่างโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก เรียกว่า โรงเรียนกลุ่มเครือข่าย (Cluster School) โดยมีศูนย์กลุ่มเครือข่ายโรงเรียน คือ โรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกจากภายใน กลุ่มเครือข่าย ทำหน้าที่เป็นศูนย์รวมของการประสานงานความร่วมมือกับโรงเรียน ซึ่งในทุกระดับ ของกลุ่มเครือข่ายจะมีการเชื่อมโยงประสานสัมพันธ์กัน ตั้งแต่ระดับภายในโรงเรียนจนถึงระดับกลุ่มเครือข่ายพลังเกื้อกูลพื้นที่เน้นความสัมพันธ์แนวราบ

3.2 กลุ่มเครือข่ายความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามแนวคิดของ นรินทร์ เมฆไตรรัตน์ และคณะ (2550) ได้กล่าวถึง รูปแบบความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่า ในการพิจารณาถึงรูปแบบองค์กรความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นสิ่งที่ค่อนข้างยากในการสร้างข้อสรุป เพราะรูปแบบความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ละแห่งล้วนมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป โดยเห็นว่า ในการจัดแบ่งประเภทขององค์กรความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น สามารถกระทำได้อย่างหลากหลาย ขึ้นอยู่กับประเด็นที่ใช้ในการพิจารณา ซึ่งรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจสรุปได้ดังนี้

3.2.1 การจัดรูปแบบของความร่วมมือโดยอาศัยเกณฑ์สถานะทางกฎหมาย แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบหลัก ได้แก่

3.2.1.1 องค์กรความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล

3.2.1.2 องค์กรความร่วมมือที่ไม่ได้มีสถานะเป็นนิติบุคคล

3.2.2 การจัดรูปแบบขององค์กรความร่วมมือโดยอาศัยเกณฑ์จำนวนภารกิจที่รับผิดชอบดำเนินการ แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบหลัก ได้แก่

3.2.2.1 องค์กรความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีภารกิจ
รับผิดชอบด้านเดียว

3.2.2.2 องค์กรความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีภารกิจ
รับผิดชอบหลายด้าน

3.2.3 การจัดรูปแบบความร่วมมือโดยอาศัยเกณฑ์วิธีการของความร่วมมือ แบ่ง
ออกเป็น 4 รูปแบบหลัก ได้แก่

3.2.3.1 รูปแบบองค์กรความร่วมมือที่แต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือ
กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินรวมถึงวัสดุครุภัณฑ์ ต่าง ๆ

3.2.3.2 รูปแบบองค์กรความร่วมมือในลักษณะการดำเนินการแทน

3.2.3.3 รูปแบบองค์กรความร่วมมือในลักษณะแลกเปลี่ยนและใช้ทรัพยากร
ร่วมกัน

3.2.3.4 รูปแบบองค์กรความร่วมมือในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์

3.3 กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนในต่างประเทศ

Ribchester และ Edwards (2007) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความร่วมมือของกลุ่ม
เครือข่ายโรงเรียน ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กลงในชนบท พบว่า ช่วงเวลาที่ ฝ่ายบริหาร
การศึกษาท้องถิ่นไม่สามารถสานต่องานสนับสนุนและช่วยเหลือโรงเรียนขนาดเล็ก การให้ความ
ร่วมมือระหว่างโรงเรียนเป็นยุทธวิธีเดียวที่ขยายวงกว้าง สำหรับโรงเรียนที่กำลัง เติบโตจำนวนน้อยใน
กลุ่ม วิธีนี้ถือเป็นวิธีช่วยเหลือที่สำคัญกว่าเรื่องใด ๆ คุณค่าของความร่วมมือในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน
ดูเหมือนจะเป็นตัวกลางในการไกล่เกลี่ย ทั้งความตึงเครียดภายใน ซึ่งเกิดขึ้นโดยปกติในการร่วมมือ
ระหว่างกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน ผลลบที่เกิดเนื่องจากการลด จำนวนฝ่ายบริหารการศึกษาท้องถิ่น
(LEA) ซึ่งเป็นผู้สนับสนุน และเพื่อลดการแข่งขันในการเพิ่ม จำนวนนักเรียนของแต่ละโรงเรียน เพิ่ม
ความเชื่อมั่นของผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้ที่รับตำแหน่ง

ผู้ประสานงานมีบทบาทในการรวมตัวของโรงเรียนในท้องถิ่นธรรมดาและสร้าง
ความเจริญเติบโต เป็นผลให้โรงเรียนที่เกี่ยวข้องได้รับการยอมรับว่า เป็นโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ
ผลการวิจัยนี้ยังเน้นความจริงที่ว่า อาจารย์ใหญ่ในแต่ละโรงเรียนนั้นกำลังร่วมกัน ทำงานเพื่อจัดการ
แข่งขันระหว่างโรงเรียน ซึ่งเป็นกุญแจหลักหลังการปฏิรูปการศึกษาปี 1988 ที่สำคัญอีกประเด็น คือ
ความร่วมมือระหว่างกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน ประกอบกับผลการผสมผสาน จากการสนับสนุนและ
ความไว้วางใจจากท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา กำลังเผชิญกับความกดดันจาก
ฝ่ายบริหารเบื้องบน ในการเปลี่ยนโครงสร้างของข้อกำหนด การศึกษาท้องถิ่นผลในแง่บวกของการ
ร่วมมือในกลุ่มเครือข่ายอย่างมีประสิทธิภาพนั้นเป็นที่ยอมรับทั่วไปและความชัดเจนนี้ ควรนำไปใช้ใน
การกระตุ้นในการขยายการรวมตัวระหว่างโรงเรียนในชนบท Galtion ได้แย้งว่า กฎหมายควรได้รับ
การเผยแพร่ให้รู้ทั่วกันในการอำนวยความสะดวกอย่างเป็นทางการในการรวมตัวของกลุ่มเครือข่าย
รวมถึงกลไกในการแบ่งปันทรัพยากรร่วมกัน ที่สำคัญคือ กระทรวงแรงงานและศึกษาธิการ ควร
คาดการณ์ล่วงหน้า ในการให้ความสนับสนุนการร่วมมือของกลุ่มเครือข่าย ผ่านทางข้อกำหนดของ
ทรัพยากรที่มุ่งหมาย เอาไว้ ควรมีการกระตุ้นการสนับสนุนโดยเฉพาะสำหรับโรงเรียนที่ต้องการ
เผยแพร่ความชำนาญทางหลักสูตร ด้วยการแลกเปลี่ยนครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งลักษณะของ

ความร่วมมือแบบนี้ถูกมองว่า ผู้ที่ต้องพึ่งพาผู้อื่นถูกคุกคามในเรื่องของความเป็นอิสระ เป็นมุมมองที่เป็นข้อจำกัดอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทรัพยากรสำหรับการจัดทำให้กับผู้ประสานงาน กลุ่มเครือข่ายถาวร ผู้ให้คำแนะนำหรือเจ้าหน้าที่เสริม นั้น มีความสำคัญอย่างมากในการเพิ่มประสิทธิภาพความร่วมมือกัน นอกจากนี้ การแลกเปลี่ยนอุปกรณ์การสอน ทรัพยากร และผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิชาการต่าง ๆ นั้น สามารถให้ความสะดวกอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการพัฒนาความเชื่อมโยงโดยคอมพิวเตอร์ระหว่างโรงเรียนที่ห่างไกลกัน ตัวอย่าง การบุกเบิกอาจเป็นเครื่องชี้ทางสู่อาคตได้ ถึงแม้ว่าการลงทุนทางเทคโนโลยีสารสนเทศจะมีราคาสูงในระยะเริ่มแรก แต่การลงทุนนี้จะช่วยเพิ่มศักยภาพในการบรรลุผลและความรวดเร็ว ในการแลกเปลี่ยน ซึ่งจะทำหน้าที่ในการแก้ปัญหาความยากลำบากในการปฏิบัติและความจริง ที่กลุ่มเครือข่ายต้องเผชิญ เขตพื้นที่การศึกษา เมืองแคเบอร์รา ประเทศออสเตรเลีย ร่วมกับหัวหน้า พัฒนาบุคลากร ครูพลศึกษา และนักเรียนผู้ประสานงานทางด้านสวัสดิการของโรงเรียน มัธยมแมรีแลนด์ ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาเส้นทางสู่การสอนและค่านิยมที่มีคุณภาพ ในด้านการศึกษา ศึกษากรณี ตัวอย่างของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนในเมืองแมรีแลนด์ ได้ทำการสำรวจแบบฝึกหัดทางการศึกษา ซึ่งได้ปรับปรุงด้านวิชาการ ด้านสังคม และผลการแสดงพฤติกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในรัฐนิวเซาท์เวลล์ เกี่ยวกับคุณภาพของการสอนและการได้รับการฝึกฝนด้านวิชาการโดยคณะครู นักเรียนและผู้ปกครอง ในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนของเมืองแมรีแลนด์ได้รับการยอมรับว่า วิธีการฝึกทักษะด้วยการบูรณาการแบบฝึก รวมทั้งการให้มีการสะท้อนความคิดเห็น การอภิปราย การยกตัวอย่าง การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การฟังแล้วโต้ตอบ การแก้ปัญหา การตัดสินใจ ทำให้ความคิด อยู่ในระดับสูงขึ้น

4. การสร้างกลุ่มเครือข่าย

นักการศึกษาได้อธิบายเกี่ยวกับการสร้างกลุ่มเครือข่ายไว้ดังนี้

ปาริชาติ วลัยเสถียร (2543) ได้สรุปกระบวนการสร้างกลุ่มเครือข่ายไว้ดังนี้

1. ขั้นตระหนักถึงความจำเป็นในการสร้างกลุ่มเครือข่าย เป็นขั้นตอนที่

ผู้ปฏิบัติงานหรือฝ่ายจัดการตระหนักถึงความจำเป็นในการสร้างกลุ่มเครือข่าย เพื่อที่จะทำงานให้บรรลุเป้าหมาย รวมทั้งพิจารณาองค์กรต่าง ๆ ที่เห็นว่าเหมาะสมเข้าเป็นกลุ่มเครือข่ายในการทำงาน คำถามในขั้นตอนนี้คือ 1) จะเข้าร่วมเป็นกลุ่มเครือข่ายกับองค์กรใด 2) จะได้รับประโยชน์หรือต้องสละประโยชน์ด้านใดบ้างในการเข้าร่วมเป็นกลุ่มเครือข่าย 3) ระยะเวลาใดในการเข้าร่วมกลุ่มเครือข่าย คำตอบสำหรับคำถามเหล่านี้ อาจมีการเปลี่ยนแปลงเมื่อระยะเวลาในการทำงานผ่านไประยะหนึ่งแล้ว

2. ขั้นติดต่อกับองค์กรที่จะเป็นกลุ่มเครือข่าย

หลังจากที่ได้ตัดสินใจในองค์กรที่เห็นว่าเหมาะสมในการเข้าร่วมกลุ่มเครือข่าย จะเป็นขั้นตอนของการติดต่อสัมพันธ์เพื่อชักชวนเข้าร่วมเป็นกลุ่มเครือข่ายในการทำงาน ซึ่งจะเกิดขึ้นเมื่อองค์กรมีความต้องการเหมือนกัน และต้องการกระทำกิจกรรมตอบสนองความต้องการเหมือนกัน ดังนั้น จะต้องสร้างความคุ้นเคยและการยอมรับ รวมทั้งความไว้วางใจระหว่างกัน เป็นขั้นตอนของการปลูกจิตสำนึก โดยการให้รางวัล กระตุ้นให้อยากแก้ปัญหาาร่วมกัน อาจเรียกขั้นตอนนี้ว่า เป็นขั้นตอนการเตรียมกลุ่มหรือเตรียมกลุ่มเครือข่าย

3. ขั้นการสร้างพันธมิตรร่วมกัน

เป็นขั้นตอนของการสร้างความผูกพันร่วมกัน ซึ่งหมายถึง การตกลงในความสัมพันธ์ต่อกัน ในขั้นตอนนี้องค์กรจะเข้าสู่การตกลงที่จะทำงานร่วมกัน ซึ่งในการที่จะทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อตอบสนองความต้องการหรือแก้ปัญหา กลุ่มองค์กรจะต้องมีความรู้ที่จำเป็น ซึ่งอาจจะทำโดยการแลกเปลี่ยนความรู้ และอาจเรียกขั้นตอนนี้ว่ากลุ่มศึกษาเรียนรู้ (Learning Group) หากพิจารณาในประเด็นของระดับการสร้างกลุ่มเครือข่ายก็จะเป็นขั้นตอนของ Informal Cooperation

4. ขั้นการพัฒนาความสัมพันธ์

เป็นขั้นตอนที่การสร้างกลุ่มเครือข่ายปรากฏผลงานเป็นรูปธรรม เป็นขั้นตอนการเริ่มทำกิจกรรมโดยใช้ทรัพยากรร่วมกัน มีการตกลงในเรื่องการบริหารจัดการกลุ่ม ซึ่งเริ่มต้นด้วยการกำหนดวัตถุประสงค์ของกลุ่ม กำหนดกิจกรรม จัดวางข้อตกลงในการทำงาน กำหนดบทบาทของสมาชิก รวมทั้งสิทธิหน้าที่ของหัวหน้ากลุ่ม เป็นต้น ในขั้นกลุ่มกิจกรรม (Action Group) หากพิจารณาในประเด็นระดับการสร้างกลุ่มเครือข่ายเรียกว่าเป็นขั้นตอนของ Formal Agreement

5. ขั้นตอนการขยายกิจกรรมหรือขยายกลุ่ม

หลังจากขั้นตอนการพัฒนาความสัมพันธ์จนนำไปสู่การทำกิจกรรมร่วมกันจนมีผลงานปรากฏเป็นที่เด่นชัด องค์กรกลุ่มเครือข่ายรู้สึกว่าได้รับผลประโยชน์จากการเข้าเป็นกลุ่มเครือข่าย ความสัมพันธ์จะแน่นแฟ้นขึ้น การเรียนรู้ร่วมกันนอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อการทำงานฝ่ายปฏิบัติการแล้ว ยังเป็นประโยชน์ต่อการสร้างความสัมพันธ์ด้วยความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นซึ่งจะนำไปสู่การขยายกิจกรรมหรือขยายกลุ่มตามพื้นที่หรือตามลักษณะกิจกรรม ในด้านระดับการสร้างกลุ่มเครือข่าย ขั้นตอนนี้อาจอยู่ในระดับการเข้า “ลงทุน” ในองค์กรใหม่ (Minority Investment) และการจัดตั้งองค์กรใหม่ร่วมกัน (Joint Venture)

6. ขั้นติดตามและประเมินผล

เป็นขั้นตอนการประเมินผลการดำเนินงานตามแผน ที่เกิดจากกลุ่มเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อไปสู่การปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงแผนการดำเนินงานนั้นอีก การสร้างกลุ่มเครือข่ายจะต้องเริ่มจากตัวแทนที่มีโอกาสจะแผ่ขยายแตกสาขาของกลุ่มเครือข่ายออกไปได้ โดยคำนึงถึงจุดเริ่มต้นที่สำคัญจุดใดจุดหนึ่ง หรืออาจจะเริ่มพร้อมกันในหลาย ๆ จุดที่มีความพร้อม เช่น ในกลุ่มข้าราชการ กลุ่มประชาชน ให้เริ่มในลักษณะประชาชนเป็นศูนย์กลางที่มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และสร้างกลุ่มผู้นำให้เกิดขึ้นก่อน ได้แก่ คณะกรรมการหมู่บ้าน ซึ่งอยู่ในรูปของการบริหารสภาตำบลที่กำลังดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน โดยที่คณะกรรมการเหล่านี้จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (กาลุนเทพ เทวกุล, 2536)

เจือจันทร์ จงสถิตอยู่ (2536) ได้นำเสนอเกี่ยวกับการสร้างกลุ่มเครือข่ายว่า การสร้างกลุ่มเครือข่ายจะเป็นลักษณะของการส่งต่อ การสืบทอดการสื่อสารซึ่งกันและกัน เช่น การสร้างกลุ่มเครือข่ายการเรียนรู้ของประชาชน คงจะต้องอาศัยบทบาทจากหลากหลายหน่วยงาน โดยเฉพาะหน่วยงานภาครัฐจะช่วยเหลือประสานเสริมสร้าง สนับสนุนการเรียนรู้ของประชาชนในวิถีชีวิต ซึ่งผู้นำจะเป็นผู้ประสานงานการเรียนรู้ต่าง ๆ ในระดับชุมชน มีการใช้วิธีการสื่อสาร ที่เหมาะสมเพื่อให้สมาชิกเกิดแนวความคิด (Concept) ที่ไม่ใช้วิธีการสั่งการ เป็นการสื่อสารในระดับที่ก่อให้เกิดความ

เข้าใจแบบยืนยันได้ (Positive Approach) และที่สำคัญที่สุดก็คือ ไม่ว่าจะเป็นการประสานงานระหว่างบุคคลภายในหรือจากหน่วยงานภายนอก จะต้องสร้างจิตสำนึกร่วมกันว่าจะทำเพื่ออะไร มีคุณค่าอย่างไร เมื่อประสานแล้วผลที่ตามมาจะต้องก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ต้องการ ทั้ง คน องค์กร และชุมชน

พระมหาสุทิตย์ อาภากรโ (2547) ได้จำแนกการก่อตัวของกลุ่มเครือข่ายออกเป็น 3 ลักษณะ คือ 1) กลุ่มเครือข่ายที่เกิดจากการจัดตั้งและสนับสนุนของภาคส่วนต่าง ๆ ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเครือข่ายที่ภาครัฐหรือหน่วยงานบางแห่งต้องการส่งเสริมหรือเข้าไปจัดตั้ง เพื่อให้สอดคล้องกับกระบวนการพัฒนาตามแนวนโยบายของภาครัฐ และเพื่อเพิ่มศักยภาพให้กับชุมชนในการพึ่งพาตนเอง เช่น กลุ่มเครือข่ายกองทุนหมู่บ้าน กลุ่มเครือข่ายพัฒนาชุมชน เป็นต้น จะมีโครงสร้างความสัมพันธ์ในแนวดิ่ง ซึ่งเป็นไปตามกระแสของแหล่งทุนและนโยบายของหน่วยงานนั้น ๆ 2) กลุ่มเครือข่ายที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ได้แก่ กลุ่มเครือข่ายที่เกิดขึ้นจากความสมานฉันท์ การร่วมแรงร่วมใจของฝ่ายต่าง ๆ ที่มองเห็นความจำเป็นในการเรียนรู้และการแก้ปัญหาาร่วมกัน แล้วมารวมตัวกันเป็นกลุ่มเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ ตลอดจนการพึ่งพาอาศัย โดยเป็นกลุ่มเครือข่ายที่มีการสื่อสารและความผูกพันที่มีชีวิตชีวา มีกระบวนการที่ประสานสอดคล้องกับความสนใจและความต้องการอย่างแท้จริงของสมาชิก มีแนวทางการดำเนินการที่เป็นอิสระจากการครอบงำของฝ่ายต่าง ๆ และมีโครงสร้างความสัมพันธ์ในแนวราบ 3) กลุ่มเครือข่ายที่เกิดขึ้นโดยสถานการณ์เป็นตัวกำหนด ได้แก่ กลุ่มเครือข่ายที่เกิดจากสถานการณ์และประเด็นปัญหาที่ทุกฝ่ายเห็นว่า จำเป็นต้องใช้ความเป็นกลุ่มเครือข่ายในการแก้ปัญหาและสร้างพลังในการเรียนรู้หรือต่อรอง เพื่อให้เกิดการพัฒนากิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งและมีผู้ประสานงานเพื่อให้กลุ่มเครือข่ายมีความต่อเนื่อง เช่น กลุ่มเครือข่ายผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการพัฒนาของภาครัฐ

ชัยวัฒน์ ธิระพันธุ์ และปาริชาติ สถาปิตานนท์ (2549) ได้กล่าวถึงการสร้างกลุ่มเครือข่ายว่า เป็นระบบเชื่อมโยงสัมพันธ์กันของสิ่งมีชีวิต ที่ควรได้รับการสร้างโอกาสในการเชื่อมโยงกลุ่มเครือข่ายต่อไปเรื่อย ๆ มีการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะการสื่อสารจะเข้ามามีบทบาทสำคัญในการสร้างกลุ่มเครือข่าย ได้แก่ 1) การส่งสารที่เป็นข้อมูลหรือข่าวสารที่ชัดเจนให้ผู้รับเข้าใจง่าย และ 2) การรับสารที่เปิดใจรับข้อมูลหรือข่าวสารอื่นที่อยู่นอกเหนือจากความคิดที่ตนมีอยู่เดิม

สรุปได้ว่า การสร้างกลุ่มเครือข่ายอาจเริ่มจากความร่วมมือของผู้นำองค์กรหรือผู้แทนกลุ่ม ทั้งภาครัฐ ภาคประชาชน เริ่มมีการสนทนาพูดคุย ตระหนักร่วมกันถึงความจำเป็นในการสร้างกลุ่มเครือข่ายให้เกิดขึ้น แล้วจึงค่อยกระจายการบริหารจัดการกลุ่มเครือข่ายโดยทำความเข้าใจหลักการในองค์กรของตนเอง แล้วกำหนดบทบาทหน้าที่ร่วมกัน และกำหนดวิธีการดำเนินกิจการของกลุ่มเครือข่ายร่วมกัน สร้างผลงานจนปรากฏเด่นชัดของกลุ่มเครือข่าย และสร้างให้องค์กรกลุ่มเครือข่ายรู้สึกว่าคุณได้ได้รับผลประโยชน์จากการเข้าเป็นกลุ่มเครือข่ายเพื่อช่วยให้ความสัมพันธ์จะแน่นแฟ้นขึ้น

5. องค์ประกอบของการบริหารกลุ่มเครือข่าย

นักการศึกษาได้นำเสนอองค์ประกอบของการบริหารกลุ่มเครือข่าย ไว้ดังนี้

Goldsmiths และ Eggers (จิรประภา อัครบวร และประยูร อัครบวร, 2552; อ้างอิงมาจาก Goldsmiths and Eggers, 2004) ได้เสนอองค์ประกอบพื้นฐานในการบริหารจัดการกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษา 5 ประการ

1. การพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ เป็นการให้ความสำคัญกับภาระหน้าที่ หลักในการบริหารจัดการและการตั้งคำถามที่มีผลต่อความสำเร็จนั้นคือ องค์กรกำลังพยายามสร้างมูลค่าต่อสังคม (Public Value) ไต การตอบคำถามนี้ทำให้บุคลากรต้องทราบเกี่ยวกับเป้าหมายของนโยบาย และทราบว่าสถานศึกษาของตนควรแสดงบทบาทใดที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายของนโยบายนั้นคือการจัดทำแผนพัฒนายุทธศาสตร์

2. การออกแบบกลุ่มเครือข่ายให้สอดคล้องกับเป้าหมายเป็นการเน้นถึงความสำคัญในการออกแบบ กำหนดลักษณะการดำเนินงาน และการกำหนดคุณสมบัติของสมาชิกในกลุ่มเครือข่าย ว่าหากสามารถออกแบบระบบกลุ่มเครือข่ายได้ดีโอกาสที่กลุ่มเครือข่ายจะสามารถดำเนินการและบรรลุเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ก็มีสูงการออกแบบกลุ่มเครือข่าย คือ การตอบคำถาม “อย่างไร” (How?) นั้นหมายถึงสถานศึกษา กำลังสร้างกลุ่มเครือข่ายที่ยังไม่มีอยู่ในเวลานั้น ซึ่งหมายความว่าหน่วยงานจำเป็นต้องคิดบนพื้นฐานที่กว้างขวางขึ้นตั้งแต่ต้นจนจบ (Mean to the End) การทำสิ่งนี้ให้ถูกต้องจำเป็นต้องรู้ว่าสุดท้าย

3. การบูรณาการและเชื่อมโยงการดำเนินการและการวัดผล เป็นการเน้นถึงความสำคัญของกลไกในการเชื่อมโยงระหว่างผู้ประสานงานกลุ่มเครือข่ายและสมาชิกในกลุ่มเครือข่าย หรือระหว่างสมาชิกในกลุ่มเครือข่ายเดียวกัน เพื่อให้เกิดการประสานงานและดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพนำไปสู่ความสำเร็จของกลุ่มเครือข่าย

4. การประยุกต์ใช้ระบบ ไอที ในการจัดการกลุ่มเครือข่าย เพื่อให้การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยอาศัยกลุ่มเครือข่ายประสบความสำเร็จ สามารถทำได้โดยหน่วยงานต่างๆ ต้องเชื่อมต่อกันได้ในหลายระดับ ผ่านระบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ไม่ว่าจะเป็นการเชื่อมต่อระหว่างกันและกัน การเชื่อมต่อกับสมาชิกกลุ่มเครือข่าย

5. การพัฒนาทักษะและความรู้ของบุคลากรในสถานศึกษาเป็นอีกองค์ประกอบที่สำคัญในการบริหารกลุ่มเครือข่าย เนื่องจากการบริหารจัดการในสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาที่ใช้ระบบกลุ่มเครือข่ายมีความซับซ้อนมากขึ้น บุคลากรในสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีความสามารถและศักยภาพที่แตกต่างออกไป นอกจากต้องรู้จักการวางแผน จัดทำงบประมาณ จัดการด้านบุคลากรและหน้าที่อื่น ๆ ของสถานศึกษาแล้ว การจัดการระบบกลุ่มเครือข่ายยังต้องการความเชี่ยวชาญในบางอย่าง เช่น การเจรจาต่อรอง และการเป็นคนกลางประสานงานการบริหารสถานศึกษาโดยอาศัยกลุ่มเครือข่ายบุคลากรในสถานศึกษาหรือผู้บริหารไม่สามารถออกคำสั่งเพียงอย่างเดียวแต่ทุกวันนี้ผู้บริหารกลุ่มเครือข่าย

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2545) ได้นำเสนอองค์ประกอบของการบริหารกลุ่มเครือข่าย 7 องค์ประกอบ ได้แก่

1. การรับรู้มุมมองร่วมกัน (Common Perception) สมาชิกที่เข้ามาอยู่ในกลุ่มเครือข่าย ต้องมีความรู้สึกนึกคิดและรับรู้ร่วมกันถึงเหตุผลการเข้าร่วมเป็นกลุ่มเครือข่ายอาทิที่มีความเข้าใจในปัญหาและมีสำนึกในการแก้ปัญหาาร่วมกัน มีประสบการณ์ในปัญหาร่วมกันมีความต้องการ

ความช่วยเหลือ ในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งจะส่งผลให้สมาชิกของกลุ่มเครือข่ายเกิดความรู้สึกผูกพันในการดำเนินกิจกรรมบางอย่างร่วมกัน เพื่อแก้ปัญหาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้น

2. การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Common Vision) วิสัยทัศน์ร่วมเป็นการมองเห็นภาพของจุดมุ่งหมายในอนาคตร่วมกันระหว่างสมาชิกในกลุ่ม การรับรู้เข้าใจถึงทิศทางเดียวกัน และการมีเป้าหมายที่จะไปด้วยกันจะช่วยทำให้ขบวนการเคลื่อนไหว มีพลังเกิดเอกภาพ และช่วยบรรเทาความขัดแย้งอันเกิดจากมุมมองความคิดที่แตกต่างลงไปได้ในทางตรงกันข้าม

3. การมีผลประโยชน์และความสนใจร่วมกัน (Mutual Interests/Benefits) กลุ่มเครือข่ายฐานของผลประโยชน์ร่วมมากเพียงพอจะดึงดูดให้รวมเป็นกลุ่มเครือข่าย ดังนั้น การรวมเป็นกลุ่มเครือข่าย จึงเกิดจากการที่สมาชิกแต่ละคนต่างก็มีความต้องการของตนเอง แต่ความต้องการเหล่านั้น จะไม่สามารถบรรลุผลสำเร็จได้หากสมาชิกต่างคนต่างอยู่ ความจำกัดนี้ทำให้เกิดการรวมตัวกันต้องตั้งอยู่บนฐานของผลประโยชน์ที่มีร่วมกัน ซึ่งผลประโยชน์ในที่นี้ครอบคลุมทั้งผลประโยชน์ที่เป็นตัวเงินและผลประโยชน์ที่ไม่ใช่ตัวเงินด้วย อาทิ เกียรติยศ ชื่อเสียง การยอมรับโอกาสในความก้าวหน้าความสุข ความพึงพอใจ

4. การมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่ายอย่างกว้างขวาง (All Stakeholders Participation) การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกลุ่มเครือข่าย นับเป็นกระบวนการที่สำคัญมากในการพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มเครือข่าย เพราะกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายในกลุ่มเครือข่าย (All Stakeholders in Network) ย่อมเป็นเงื่อนไขที่ทำให้เกิดความรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมลงมืออย่างแข็งขัน ดังนั้น สถานะของสมาชิกในกลุ่มเครือข่าย จึงควรเป็นไปในลักษณะของความเท่าเทียมกัน (Equal Status) ในฐานะของ “หุ้นส่วน” (Partner) ของกลุ่มเครือข่ายซึ่งความสัมพันธ์ในแนวนอน (Horizontal Relationship) ที่เท่าเทียมกันแทนความสัมพันธ์ในแนวตั้ง (Vertical Relationship) หมายความว่า หากการรวมตัวเป็นกลุ่มเครือข่ายเกิดขึ้นระหว่างรัฐกับชุมชนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐก็ต้องวางสถานะของตนเองเทียบเท่ากับประชาชนในฐานะของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย มิใช่วางตัวเป็นเจ้านายเหนือประชาชน

5. การเสริมสร้างซึ่งกันและกัน (Complementary Relationship) องค์ประกอบ ที่จะทำให้กลุ่มเครือข่ายดำเนินไปอย่างต่อเนื่องก็คือ การที่สมาชิกของกลุ่มเครือข่ายต่างก็ต้องเสริมสร้างซึ่งกันและกันโดยที่จุดแข็งของฝ่ายหนึ่งไปช่วยแก้จุดอ่อนของฝ่ายหนึ่ง ซึ่งจะทำให้อุปสรรคหรือผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการรวมตัวเป็นกลุ่มเครือข่ายมากกว่าการไม่สร้างกลุ่มเครือข่ายแต่ต่างคนต่างอยู่

6. การพึ่งพิงอิงร่วมกัน (Interdependence) เนื่องจากธรรมชาติความจำกัดของสมาชิกในกลุ่มเครือข่ายทั้งด้านทรัพยากร ความรู้ เงินทุน กำลังคน ฯลฯ สมาชิกของกลุ่มเครือข่าย จึงไม่สามารถดำรงอยู่ได้อย่างสมบูรณ์ด้วยตนเอง การจะทำให้เป้าหมายร่วมสำเร็จได้นั้น สมาชิกต่างจำเป็นต้องพึ่งพาซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิกในกลุ่มเครือข่ายเพื่อให้เกิดการเสริมสร้างซึ่งกันและกัน การทำให้สมาชิกหรือหุ้นส่วนของกลุ่มเครือข่ายยึดโยงกันแน่นหนา จำเป็นต้องทำให้หุ้นส่วนแต่ละคนรู้สึก ว่า หากเอาหุ้นส่วนคนใดคนหนึ่งออกไปจะทำให้กลุ่มเครือข่ายล้มลงไปได้ การดำรงอยู่ของหุ้นส่วนแต่ละคน จึงจำเป็นต่อการดำรงอยู่ของกลุ่มเครือข่าย ซึ่งการพึ่งพิงอิงรวมกันนี้จะส่งผลทำให้สมาชิกต้องมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันโดยอัตโนมัติ

7. การปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน (Interaction) หากสมาชิกในกลุ่มเครือข่ายไม่มีการปฏิสัมพันธ์กันแล้ว ก็ไม่ต่างอะไรกับการที่ต่างคนต่างอยู่ไม่มีทางที่จะเกิดความร่วมมือกันได้ และจะไม่เกิดกลุ่มเครือข่ายความร่วมมืออย่างแท้จริง ดังนั้น สมาชิกในกลุ่มเครือข่ายต้องทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกด้วยกัน เช่น มีการติดต่อกันผ่านทาง การเขียนหรือพบปะพูดคุยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน หรือมีกิจกรรมประชุมสัมมนาร่วมกันซึ่งผลของการปฏิสัมพันธ์นี้ต้องก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกลุ่มเครือข่ายตามมาด้วย ปฏิสัมพันธ์นี้จะมีลักษณะความสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยนระหว่างกันมิใช่ปฏิสัมพันธ์ฝ่ายเดียว ยิ่งสมาชิกมีปฏิสัมพันธ์กันมากเท่าใดก็จะยิ่งเกิดการผูกพันภายในระหว่างกันมากขึ้นเท่านั้น นอกจากนี้ การปฏิสัมพันธ์ยังช่วยให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างกันมากขึ้น อันจะช่วยให้กลุ่มเครือข่ายเข้มแข็งขึ้น

ธนา ประมุขกุล (2547) องค์กรประกอบของกลุ่มเครือข่ายและการบริหารกลุ่มเครือข่าย มี 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. สมาชิก หากสมาชิกมีจำนวนมากต้องมีคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ในการประสานงาน สมาชิกแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือสมาชิกแกนหลักเกี่ยวข้องโดยตรงกับผลงานตามเป้าหมายกลุ่มเครือข่าย และสมาชิกเสริม ผู้เป็นฝ่ายสนับสนุน
2. กรรมการ/ผู้ประสานงาน เพื่อให้เกิดการจัดการที่ดี สามารถนำพากลุ่มเครือข่ายเคลื่อนไปด้วยพลังร่วมของสมาชิก
3. เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ถือเป็นจุดร่วมสำคัญของการเป็นกลุ่มเครือข่าย ถ้าเป้าหมายต้องชัดเจน มีความเป็นไปได้ จึงมีความสำคัญต่อการเข้าร่วมและคงอยู่ของสมาชิก
4. กิจกรรม การจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ด้วยอาศัยการร่วมคิดร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ และร่วมทรัพยากรของสมาชิกด้วยกันเอง

พระมหาสุทิตย์ อาภากรโ (2547) ได้นำเสนอจุดร่วมที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของการบริหารกลุ่มเครือข่าย ได้แก่

1. หน่วยชีวิตหรือสมาชิกเป็นองค์ประกอบเบื้องต้นของความเป็นกลุ่มเครือข่ายที่สร้างระบบปฏิสัมพันธ์ โดยแต่ละหน่วยชีวิตและปัจเจกบุคคลจะดำเนินการสานต่อเพื่อหาแนวร่วมในการสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการดำรงอยู่ร่วมกัน
2. จุดมุ่งหมาย เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่ง เพราะหากว่าบุคคลกลุ่ม องค์กร มารวมกันเพียงเพื่อทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยไร้ความมุ่งมั่นหรือจุดมุ่งหมายร่วมกันความสัมพันธ์ดังกล่าวมีอาจกล่าวได้ว่า เป็นกลุ่มเครือข่าย เพราะความเป็นกลุ่มเครือข่ายจะต้องมีความ หมายถึง “การร่วมกันอย่างมีจุดหมาย” เพื่อทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์และกระบวนการเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายนั้น
3. การทำหน้าที่อย่างมีจิตสำนึก การที่แต่ละหน่วยชีวิตหรือการที่แต่ละบุคคลจะมารวมกันนั้น สิ่งที่จะยึดโยงสิ่งต่าง ๆ เข้าด้วยกัน คือ การทำหน้าที่ต่อกันและกระทำอย่างมีจิตสำนึกยอมเป็นแรงขับที่นำไปสู่การคิดวิเคราะห์ และการค้นหาวิธีเพื่อแก้ไขปัญหานั้น ๆ รวมทั้งแสวงหาแนวร่วมจากเพื่อนร่วมอุดมการณ์ เพื่อสร้างพลังอำนาจในการต่อรองหรือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน

4. การมีส่วนร่วมและการแลกเปลี่ยน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสมาชิกจะเป็นปัจจัยที่หนุนเสริมให้กลุ่มเครือข่ายนั้นมีพลังมากขึ้น เพราะการมีส่วนร่วมจะทำให้สมาชิกรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มเครือข่าย ซึ่งจะช่วยให้ทุกฝ่ายหันหน้าเข้าหากันแบะพึ่งพากันมากขึ้น

5. ระบบความสัมพันธ์และการสื่อสาร การสื่อสารระหว่างปัจเจกบุคคลกับปัจเจกบุคคล กลุ่มกับกลุ่ม และระหว่างกลุ่มเครือข่ายกับกลุ่มเครือข่าย รวมทั้งระบบความสัมพันธ์ในการแลกเปลี่ยนรู้ โดยกระบวนการสื่อสารนั้นจะช่วยให้สมาชิกในกลุ่มเครือข่ายเกิดการเรียนรู้ เกิดการยอมรับในกระบวนการทำงานและช่วยรักษาสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน ความสัมพันธ์ที่เกิดจากการติดต่อสื่อสารที่ต่อเนื่องเช่นนี้ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของกลุ่มเครือข่าย

ขนิษฐา กาญจนรังสีนนท์ (2547) ได้ให้องค์ประกอบของการบริหารกลุ่มเครือข่ายต่าง ๆ มีองค์ประกอบสำคัญอยู่อย่างน้อย 7 อย่างด้วยกัน คือ

1. มีการรับรู้มุมมองที่เหมือนกัน สมาชิกในกลุ่มเครือข่าย ต้องมีความรู้สึกนึกคิดและการรับรู้เหมือนกันถึงเหตุผลในการเข้ามาร่วมกันเป็นกลุ่มเครือข่าย อาทิเช่น มีความเข้าใจในตัวปัญหาและมีจิตสำนึกในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ประสบกับปัญหาอย่าง เดียวกันหรือต้องการความช่วยเหลือในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งจะส่งผลให้สมาชิกของกลุ่มเครือข่ายเกิดความรู้สึกผูกพันในการดำเนินกิจกรรมร่วมกันเพื่อแก้ปัญหาหรือลดความเดือดร้อนที่เกิดขึ้น การรับรู้ร่วมกันถือเป็นหัวใจของกลุ่มเครือข่ายที่ทำให้กลุ่มเครือข่ายดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง เพราะถ้าเริ่มต้น ด้วยการรับรู้ที่ต่างกัน มีมุมมองหรือแนวคิดที่ไม่เหมือนกันแล้ว จะประสานงานและขอความร่วมมือยาก เพราะ แต่ละคนจะติดอยู่ในกรอบความคิดของตัวเอง มองปัญหาหรือความต้องการไปคนละทิศละทาง แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าสมาชิกของกลุ่มเครือข่ายจะมีความเห็นที่ต่างกันไม่ได้เพราะมุมมองที่แตกต่างช่วยให้เกิดการ สร้างสรรค์ ในการทำงานแต่ความแตกต่างนั้นต้องอยู่ในส่วนของกระบวนการ (Process) ภายใต้การรับรู้ถึง ปัญหาที่สมาชิกทุกคนยอมรับแล้ว มิฉะนั้นความเห็นที่ต่างกันจะนำไปสู่ความแตกแยกและแตกหักในที่สุด

2. การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน วิสัยทัศน์ร่วมกัน หมายถึงการที่สมาชิกมองเห็นจุดมุ่งหมายในอนาคตที่เป็นภาพเดียวกัน มีการรับรู้ และเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน และมีเป้าหมายที่จะเดินทางไปด้วยกัน การมีวิสัยทัศน์ร่วมกันจะทำให้ กระบวนการขับเคลื่อนเกิดพลัง มีความเป็นเอกภาพ และช่วยผ่อนคลายความขัดแย้งอันเนื่องมาจากความ คิดเห็นที่แตกต่างกัน ในทางตรงกันข้าม ถ้าวิสัยทัศน์หรือเป้าหมายของสมาชิกบางกลุ่มขัดแย้งกับวิสัยทัศน์ หรือเป้าหมายของกลุ่มเครือข่าย พฤติกรรมของสมาชิกกลุ่มนั้นก็จะเริ่มแตกต่างจากแนวปฏิบัติที่สมาชิกกลุ่มเครือข่ายกระทำร่วมกัน ดังนั้น แม้ว่าจะต้องเสียเวลามากกับความพยายามในการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน แต่ก็จำเป็น จะต้องทำให้เกิดขึ้น หรือถ้าสมาชิกมีวิสัยทัศน์ส่วนตัวอยู่แล้ว ก็ต้องปรับให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของกลุ่มเครือข่ายให้มากที่สุดแม้จะไม่ซ้อนทับกันแนบสนิทจนเป็นภาพเดียวกัน แต่อย่างน้อยก็ควรสอดรับไปในทิศทางเดียวกัน

3. มีความสนใจหรือผลประโยชน์ร่วมกัน คำว่าผลประโยชน์ในที่นี้ครอบคลุมทั้งผลประโยชน์ที่เป็นตัวเงินและผลประโยชน์ไม่ใช่ตัวเงิน เป็น ความต้องการ (Need) ของมนุษย์ในเชิงปัจเจก (อ่านเรื่องแรงจูงใจในตอนท้าย) อาทิเช่นเกียรติยศ ชื่อเสียง การยอมรับ โอกาสใน

ความก้าวหน้า ความสุข ความพึงพอใจ ฯลฯ สมาชิกของกลุ่มเครือข่ายเป็นมนุษย์ปุถุชนธรรมดาที่ต่างก็มีความต้องการเป็นของตัวเอง (Human Needs) ถ้าการเข้าร่วมในกลุ่มเครือข่ายสามารถตอบสนองต่อความต้องการของเขาหรือมีผลประโยชน์ร่วมกัน ก็จะเป็น แรงจูงใจให้เข้ามามีส่วนร่วมในกลุ่มเครือข่ายมากขึ้น ดังนั้น ในการที่จะดึงใครสักคนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่มเครือข่าย จำเป็นต้องคำนึงถึง ผลประโยชน์ที่เขาจะได้รับจากการเข้าร่วม ถ้าจะให้ดีต้องพิจารณาล่วงหน้าก่อนที่เขาจะร้องขอ ลักษณะของผลประโยชน์ที่สมาชิกแต่ละคนจะได้รับอาจแตกต่างกัน แต่ควรต้องให้ทุกคนและต้องเพียงพอที่จะเป็น แรงจูงใจให้เขาเข้ามามีส่วนร่วมในทางปฏิบัติได้จริง ไม่ใช่เป็นเข้ามาเป็นเพียงไม้ประดับเนื่องจากมีตำแหน่งใน กลุ่มเครือข่าย แต่ไม่ได้ร่วมปฏิบัติภารกิจ เมื่อใดก็ตามที่สมาชิกเห็นว่าเขาเสียประโยชน์มากกว่าได้หรือเมื่อเขาได้ใน สิ่งที่ต้องการเพียงพอแล้ว สมาชิกเหล่านั้นก็จะออกจากกลุ่มเครือข่ายไปในที่สุด

4. การมีส่วนร่วมของสมาชิกทุกคนในกลุ่มเครือข่าย การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกลุ่มเครือข่ายเป็นกระบวนการที่สำคัญมากในการพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มเครือข่ายเป็นเงื่อนไขที่ทำให้เกิดการร่วมรับรู้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจและร่วมลงมือกระทำอย่างเข้มแข็ง ดังนั้น สถานะของสมาชิกในกลุ่มเครือข่ายควรมีความเท่าเทียมกัน ทุกคนอยู่ในฐานะ “หุ้นส่วน (Partner)” ของกลุ่มเครือข่ายเป็นความสัมพันธ์ในแนวราบ (Horizontal Relationship) คือ ความสัมพันธ์ฉันท์เพื่อน มากกว่าความสัมพันธ์ในแนวตั้ง (Vertical Relationship) ในลักษณะเจ้านายลูกน้อง ซึ่งบางครั้งก็ทำได้ยากในทางปฏิบัติเพราะต้องเปลี่ยนกรอบความคิดของสมาชิกในกลุ่มเครือข่ายโดยการสร้างบริบทแวดล้อมอื่นๆ เข้ามาประกอบแต่ถ้าทำได้จะสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเครือข่ายมาก

5. การเสริมสร้างซึ่งกันและกันองค์ประกอบที่จะทำให้กลุ่มเครือข่ายดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง คือ การที่สมาชิกของกลุ่มเครือข่ายต่างก็สร้างความเข้มแข็งให้กันและกัน โดยนำจุดแข็งของฝ่ายหนึ่งไปช่วยแก้ไขจุดอ่อนของอีกฝ่ายหนึ่ง แล้วทำให้ได้ผลลัพธ์เพิ่มขึ้นในลักษณะพลังทวีคูณ มากกว่าผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นเมื่อต่างคนต่างอยู่

6. การเกื้อหนุนพึ่งพากัน เป็นองค์ประกอบที่ทำให้กลุ่มเครือข่ายดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่องเช่นเดียวกัน การที่สมาชิกกลุ่มเครือข่ายตกอยู่ในสภาวะจำกัดทั้งด้านทรัพยากร ความรู้ เงินทุนกำลังคน ฯลฯ ไม่สามารถทำงานให้บรรลุเป้าหมายอย่าง สมบูรณ์ได้ด้วยตนเองโดยปราศจากกลุ่มเครือข่าย จำเป็นต้องพึ่งพาซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิกในกลุ่มเครือข่ายการทำให้หุ้นส่วนของกลุ่มเครือข่ายยึดโยงกันอย่างเหนียวแน่น จำเป็นต้องทำให้หุ้นส่วนแต่ละคนรู้สึกว่าเขาหุ้นส่วนคนใดคนหนึ่งออกไปจะทำให้ กลุ่มเครือข่ายล้มลงได้การดำรงอยู่ของหุ้นส่วนแต่ละคนจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการ ดำรงอยู่ของกลุ่มเครือข่าย การเกื้อหนุนพึ่งพากันในลักษณะนี้จะส่งผลให้สมาชิกมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันโดยอัตโนมัติ

7. มีปฏิสัมพันธ์ในเชิงแลกเปลี่ยน หากสมาชิกในกลุ่มเครือข่ายไม่มีการปฏิสัมพันธ์กันแล้ว ก็ไม่ต่างอะไรกับก้อนหินแต่ละก้อนที่รวมกันอยู่ในถุงแต่ละก้อนก็อยู่ในถุงอย่างเป็นอิสระ ดังนั้น สมาชิกในกลุ่มเครือข่ายต้องทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อก่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน เช่นมีการติดต่อกันผ่านทาง การเขียน การพบปะพูดคุย การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่ง กันและกัน หรือมีกิจกรรมประชุมสัมมนา ร่วมกัน โดยที่ผลของการปฏิสัมพันธ์นี้ต้องก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกลุ่มเครือข่ายตามมาด้วย ลักษณะของปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกควรเป็นการแลกเปลี่ยนกัน

(Reciprocal Exchange) มากกว่าที่จะเป็นผู้ให้หรือเป็นผู้รับฝ่ายเดียว (Unilateral Exchange) ยิ่งสมาชิกมีปฏิสัมพันธ์กันมากเท่าใดก็จะเกิดความผูกพันระหว่างกันมากขึ้นเท่านั้น ทำให้การเชื่อมโยงแน่นแฟ้นมากขึ้น มีการเรียนรู้ระหว่างกันมากขึ้นสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเครือข่าย

จากการศึกษาเอกสารและแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการบริหารกลุ่มเครือข่าย ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารกลุ่มเครือข่าย รายละเอียดดังในตาราง

ตาราง 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารกลุ่มเครือข่าย

แหล่งที่มา	Goldsmiths และ Eggers	เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์	ธนา ประมุขกุล	พระมหาสุชาติ อากาศโร	ชนิษฐา กาญจนรังสีนนท์	ความถี่
องค์ประกอบ	2004	2545	2547	2547	2549	
1. กำหนดแผนยุทธศาสตร์ขององค์กร/ การรับรู้มุมมองด้วยกัน/เป้าหมายหรือ วัตถุประสงค์/จุดมุ่งหมาย	✓	✓	✓	✓	✓	5
2. การออกแบบกลุ่มเครือข่ายและสร้าง ความร่วมมือ/การมีส่วนร่วมของสมาชิก กลุ่มเครือข่ายอย่างกว้างขวาง/การมี ส่วนร่วม/การมีส่วนร่วมและการ แลกเปลี่ยน/การมีส่วนร่วมของสมาชิก ทุกคนในกลุ่มเครือข่าย	✓	✓	✓	✓	✓	5
3. การสร้างทีมงาน/การมีวิสัยทัศน์ ร่วม/การมีผลประโยชน์และความสนใจ ร่วมกัน/กิจกรรมการจัดกิจกรรมต้อง สอดคล้องกับวัตถุประสงค์		✓	✓	✓	✓	4
4. การสร้างภาวะผู้นำ/การเสริมสร้าง ซึ่งกันและกัน/การทำหน้าที่อย่างมี จิตสำนึก/การปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน /การเรียนรู้/การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และ กระจายความรู้		✓		✓	✓	3

ตาราง 1 (ต่อ)

แหล่งที่มา	Goldsmiths และ Eggers	เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์	ธนา ประมุงกุล	พระมहाสุตติย์ อากาโร	ชนัญญา กาญจนรังสีสินท์	ความถี่
องค์ประกอบ	2004	2545	2547	2547	2549	
5. การพัฒนาทักษะความรู้ของบุคลากร/การพึ่งพิงอิงอาศัยร่วมกัน/ระบบความสัมพันธ์และการสื่อสาร/การรักษา/การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง	✓	✓	✓	✓	✓	5
6. สมาชิก/หน่วยชีวิต			✓	✓		2
7. การประยุกต์ใช้ระบบ IT	✓					1
8. การลงทุน/งบประมาณ					✓	2

จากตาราง 1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารกลุ่มเครือข่าย สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการบริหารกลุ่มเครือข่าย ที่มีความเกี่ยวข้องกันและมีความถี่ตั้งแต่ 3 ขึ้นไป จำนวน 5 องค์ประกอบ ผู้วิจัยได้ทำการสรุปและสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบของการบริหารกลุ่มเครือข่าย สำหรับการวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ได้ 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่าย
2. การเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย
3. การกำหนดเป้าหมายและดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย
4. การพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
5. สัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร

ซึ่งนักการศึกษาได้ให้รายละเอียดแต่ละองค์ประกอบดังนี้

1. การกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่าย
  - 1.1 ความหมายของการกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่าย
เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2545) ได้นำเสนอเกี่ยวกับการกำกับดูแลและ

การประสานงานกลุ่มเครือข่ายไว้ว่า หมายถึง การรับรู้มุมมองด้วยกัน (Common Perception) ที่ถือว่า เป็นหัวใจของ กลุ่มเครือข่าย สมาชิกที่เข้ามาอยู่ในกลุ่มเครือข่ายต้องมีความรู้สึกนึกคิดและรับรู้ร่วมกันถึงเหตุผล การเข้าร่วมเป็นกลุ่มเครือข่าย เช่น มีความเข้าใจในปัญหาและมีจิตสำนึกในการแก้ปัญหาาร่วมกัน มีประสบการณ์ในปัญหาาร่วมกัน และมีความต้องการความช่วยเหลือในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน เป็นต้น

ธนา ประมุขกุล (2547) ได้นำเสนอเกี่ยวกับการกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่ายไว้ว่า หมายถึง การมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน ซึ่งเป็นจุดร่วมสำคัญของการเป็นกลุ่มเครือข่าย ถ้าเป็นเป้าหมายต้องชัดเจนและมีความเป็นไปได้ สู่ถึงการมีส่วนร่วมและคงอยู่ของสมาชิก

พระมหาสุทิตย์ อาภากร (2547) ได้นำเสนอเกี่ยวกับการกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่ายไว้ว่า หมายถึง การมีจุดมุ่งหมาย ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ เพราะความเป็นกลุ่มเครือข่าย หมายถึง การร่วมกันอย่างมีจุดหมาย เพื่อทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์และกระบวนการเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายนั้น

สรุปได้ว่า การกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่าย หมายถึง การควบคุมความสัมพันธ์และการเชื่อมโยงกันของกลุ่มเครือข่าย ให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีการรับทราบ วิสัยทัศน์ พันธกิจ การกิจาร่วมกัน รวมถึงการดูแลและประสานงานกลุ่มเครือข่ายที่สม่ำเสมอและทั่วถึง

1.2 ความสำคัญของการกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่าย

Bevir (2010) ได้นำเสนอเกี่ยวกับความสำคัญของการกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่ายในลักษณะของของด้านรัฐกำกับหรือรัฐจัดระเบียบ (Regulation State) ไว้ว่า เป็นการสร้างความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงานโดยรัฐทำหน้าที่กำกับด้วยกฎระเบียบ ข้อบังคับ และทำหน้าที่ในการตรวจสอบภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย เพื่อควบคุมมิให้กลุ่มเครือข่ายมีอิสระที่มากจนเกินไป

ปาริชาติ สถาปิตานนท์ และชัยวัฒน์ ธีระพันธ์ (2546) ได้นำเสนอเกี่ยวกับความสำคัญของการกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่ายไว้ว่า เป็นการดูแลสัมพันธภาพระหว่างสมาชิกของ กลุ่มเครือข่ายอย่างใกล้ชิด ทั้งในเรื่องของการทำงานและความสัมพันธ์ภาพส่วนตัว เพื่อให้กลุ่มเครือข่ายสามารถทำงานร่วมกันอย่างราบรื่นและบรรลุตามจุดมุ่งหมาย

ศุภชัย ฝักอบรมและพัฒนาศรพิทยากรบุคคล (2554) ได้นำเสนอประโยชน์หรือความสำคัญของการประสานงานไว้ว่า การประสานงานช่วยให้การทำงานบรรลุเป้าหมายได้อย่างราบรื่น รวดเร็ว ช่วยประหยัดเวลา และ ทรัพยากรในการปฏิบัติงาน ช่วยให้ทุกฝ่ายเข้าใจถึงนโยบายและวัตถุประสงค์ขององค์การ ช่วยสร้างความสามัคคีและความเข้าใจในหมู่คณะ เสริมสร้างขวัญและกำลังใจของผู้ปฏิบัติงาน ลดอันตรายจากการทำงานให้น้อยลง ช่วยลดข้อขัดแย้งในการทำงาน ช่วยให้ปฏิบัติงานเป็นหมู่คณะ และเพิ่มผลสำเร็จของงาน ช่วยให้เกิดความคิดใหม่ๆ และ ปรับปรุงอยู่เสมอ ป้องกันการทำงานซ้ำซ้อน การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่ายมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเพราะช่วยให้กลุ่มเครือข่ายสามารถดำเนินงานไปได้อย่างราบรื่น สอดคล้อง เป็นแนวทางเดียวกันภายใต้วัตถุประสงค์เดียวกัน และสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันได้ในที่สุด

1.3 วิธีการกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่าย

ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ที่ 17 สงขลา (ม.ป.ป.) ได้นำเสนอวิธีการประสานงาน (Coordination) ไว้ดังนี้ ปัจจุบันการทำงานในทุกองค์กรทุกกิจกรรมให้ประสบความสำเร็จ จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือทั้งภายในองค์กรและหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง จึงจำเป็นต้องอาศัยการประสานงาน (Coordination) ที่ดี ซึ่งการประสานงานจะมีรูปแบบที่สำคัญ คือ 1) การประสานงานแบบทางการ และ 2) การประสานงานแบบไม่เป็นทางการ การประสานงานทั้งสองแบบต่างก็มีข้อดีและข้อเสีย ข้อดีของแบบที่เป็นทางการ คือ มีหลักฐานอ้างอิงมีหลักเกณฑ์แน่นอน ส่วนข้อเสีย คือ ล่าช้า ขาดความคล่องตัว ข้อดีของแบบไม่เป็นทางการ คือ มีความยืดหยุ่นตามสถานการณ์ สะดวก คล่องตัว ข้อเสียคืออาจเกิดการเลือกปฏิบัติ เกิดความสับสนและไม่มีหลักฐานอ้างอิง ทั้งนี้ ประสิทธิภาพของการประสานงานจะเกิดขึ้นได้ ผู้ประสานจะต้องมีสำนึกรับผิดชอบในหน้าที่ รู้บทบาทของตนเอง มีความรอบคอบ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ตรงต่อเวลา มีการสื่อสารที่ดี ยึดมั่นในคำสัญญา มีความมุ่งมั่นที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จ และทักษะที่จำเป็นของผู้ประสานที่จะต้องหมั่นฝึกฝนตนเองเพื่อเพิ่มทักษะในการประสานงาน ได้แก่ ทักษะการคิดวางแผน ดำเนินงานตามขั้นตอน ทักษะในการปฏิบัติตามบทบาทที่เหมาะสมต่อหน้าที่ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะการฟังและการตีความข้อมูล ทักษะการสื่อสารทั้งด้านการพูดและเขียน ทักษะการพิจารณาความขัดแย้งและวิธีการแก้ไข และทักษะการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า การประสานงาน จึงเป็นหน้าที่ทางด้านการจัดการที่สำคัญและจำเป็น เพื่อให้การทำงาน บรรลุและประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ภายในระยะเวลาที่กำหนด การประสานงานที่ดีจะต้องจัดให้ผู้ที่ทำงานร่วมกันมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ตรงกัน รับผิดชอบต่อหน้าที่เพื่อให้งานสัมฤทธิ์ผลอย่างมีคุณภาพ การเลือกใช้การประสานงานจะต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์และสถานการณ์ รวมทั้งแก้ไขปัญหาอุปสรรค มีการวางแผนปฏิบัติงาน มีระบบการรายงาน การเลือกวิธีการสื่อสารที่เหมาะสมและส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปฏิบัติงาน

ปวีณา จันทร์ประดิษฐ์ (ม.ป.ป.) ได้นำเสนอเกี่ยวกับวิธีการประสานงานไว้ว่ามีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1. กำหนดแผนงานหรือโครงการ สำหรับทุกคน ทุกหน่วยก่อน
2. ให้ทุกคน หรือทุกหน่วยเข้าใจแผนงานหรือโครงการทั้งหมด ให้ทราบว่าใครหรือหน่วยงานใดมีหน้าที่อะไร กำลังทำอะไรอยู่ ตลอดจนอนาคตจะทำอะไรต่อไป โดยจัดทำ Organization Chart และ Job Description ของคนหรือหน่วยงานไว้ให้ชัดเจน
3. ให้ทุกคนทุกหน่วยงานเต็มใจทำงานที่ได้รับมอบหมายจริง ๆ และจะได้ผลจริง ๆ
4. การประสานงานกับแนวความคิดของผู้บริหาร คิดว่าเป็นลูกน้องหรือคิดว่าลูกน้องเป็นเพื่อนร่วมงาน อาศัยการปรึกษาหารือกับลูกน้องหรือทำให้ลูกน้องกลัว ขึ้นอยู่กับรูปแบบของผู้นำหรือนักบริหาร

5. การประสานงานกับตำแหน่งต่าง ๆ ทางการบริหาร Hierachy of Authority จะต้องมีการประสานอยู่ในทุกระดับชั้นของการบังคับบัญชา

โดยการประสานงานที่มีประสิทธิภาพประกอบด้วย โครงสร้างการบริหาร ได้จัดไว้เป็นระเบียบชัดเจนและรัดกุม มีแผนภูมิแสดงสายบังคับบัญชาและสายงานติดต่อสื่อสาร ชัดเจนเข้าใจง่ายมีการเขียนนโยบาย กฎเกณฑ์และระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ เป็นลายลักษณ์อักษร อ้างอิงได้ ทุกคนทราบ มีระบบเสนอรายงานตามสายบังคับบัญชา ซึ่งยึดเป็นหลักปฏิบัติได้แน่นอน มีเครื่องมือและระบบสื่อสารเพียงพอ ใช้การได้ดีและรวดเร็ว มีบุคคลที่ทำหน้าที่ประสานงานที่มีความรู้สูงทำหน้าที่โดยเฉพาะ มีน้ำใจให้บริการ Sense of Service อุดม มนุษย์สัมพันธ์ดีและจัดการพัฒนาบุคลากรระดับต่าง ๆ ให้เข้าใจ และมีความรู้เสมอ

สรุปได้ว่า วิธีการกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่าย ควรมีการกำหนด โครงสร้างของกลุ่มเครือข่ายคงที่แล้วและมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิกกลุ่มเครือข่ายอย่าง ชัดเจน และทุกภาคส่วนรับทราบบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจนและทั่วถึงแล้ว จึงจะส่งเสริมให้การกำกับดูแลและประสานงานกลุ่มเครือข่ายประสบผลสำเร็จได้ดีและมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น การกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่าย หมายถึง การควบคุม ความสัมพันธ์และการเชื่อมโยงกันของกลุ่มเครือข่าย ให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีการรับทราบ วิสัยทัศน์ พันธกิจ ภารกิจร่วมกัน รวมถึงการดูแลและประสานงานกลุ่มเครือข่ายที่สม่ำเสมอและทั่วถึง จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลและประสานงานกลุ่มเครือข่าย สามารถกำหนด ตัวชี้วัดได้ 6 ตัวชี้วัด คือ 1) มีวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจของกลุ่มเครือข่ายโดยผ่านการลงมติ เห็นชอบจากกลุ่มเครือข่าย 2) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่ายตามระเบียบของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยแบ่งฝ่ายการบริหารออกเป็น 4 กลุ่ม งานให้สอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษา 3) มีคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพัฒนาความเข้มแข็ง ทางวิชาการ 4) มีระเบียบปฏิบัติของกลุ่มเครือข่ายและกำหนดหน้าที่ของแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจน 5) มีการจัดสถานที่สำหรับศูนย์ประสานงานกลุ่มเครือข่ายที่สะอาด สะดวก และเหมาะสมสำหรับการ ให้บริการต่อกลุ่มเครือข่าย 6) มีการจัดทำเว็บไซต์ของกลุ่มเครือข่ายและอัปเดตข้อมูลข่าวสารที่เป็น ปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ

2. การเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย

2.1 ความหมายของการเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย

Bevir (2010) ได้นำเสนอเกี่ยวกับการเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่ายไว้ว่า หมายถึง การสร้างความร่วมมือ (Collaboration Network) ในการจัดการกลุ่มเครือข่าย การสร้างความสัมพันธ์และสร้างแนวร่วมเชิงนโยบายเพื่อการบริหารจัดการกลุ่มเครือข่าย จะทำให้ภายใต้นโยบายเดียวกัน จะมีลักษณะการทำงานแบบบูรณาการกัน ร่วมด้วยช่วยกันการแลกเปลี่ยนทรัพยากรซึ่งกันและกัน ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จทางการจัดการนโยบาย สาธารณะ

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2545) ได้นำเสนอเกี่ยวกับการเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่ายไว้ว่า หมายถึง การมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่ม

เครือข่ายอย่างกว้างขวาง (All Stakeholders Participation) เป็นเงื่อนไขที่ทำให้เกิดการรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมลงมือกระทำ อย่างแท้จริง

พระมหาสุทิตย์ อาภากรโ (2547) ได้นำเสนอเกี่ยวกับการเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่ายไว้ว่า หมายถึง การมีส่วนร่วมในความเป็นกลุ่มเครือข่าย จะต้องมีการพึ่งพาอาศัย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ สรุปได้ว่า การเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย หมายถึง การบริหารความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกภายใต้นโยบายที่มีร่วมกันของกลุ่มเครือข่ายเป็นการส่งเสริมและการมอบหมายให้สมาชิกกลุ่มเครือข่ายทุกคนให้ความร่วมมือเพื่อทำงานร่วมกัน โดยแลกเปลี่ยนทรัพยากรร่วมกันเพื่องานบรรลุผลสำเร็จ ทั้งทรัพยากรบุคคล วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ โดยมีข้อตกลงในการที่จะดูแลรักษาทรัพยากรเป็นข้อปฏิบัติของกลุ่มเครือข่าย

2.2 ความสำคัญของการเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย

ปวีณา จันทรประดิษฐ์ (ม.ป.ป.) ได้นำเสนอเกี่ยวกับความสำคัญของการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่ายไว้ว่า การเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย เป็นกระบวนการที่สำคัญมากในการพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มเครือข่าย เป็นเงื่อนไขที่ทำให้เกิดการรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมลงมือกระทำอย่างเข้มแข็ง สถานะของสมาชิกในกลุ่มเครือข่ายควรมีความเท่าเทียมกัน ทุกคนอยู่ในฐานะหุ้นส่วนของกลุ่มเครือข่าย เป็นความสัมพันธ์ในแนวราบ คือ ความสัมพันธ์ฉันท์เพื่อน มากกว่าความสัมพันธ์ในแนวตั้ง ในลักษณะเจ้านายลูกน้อง ซึ่งบางครั้งก็ทำได้ยาก ในทางปฏิบัติเพราะต้องเปลี่ยนกรอบความคิดของสมาชิกในกลุ่มเครือข่าย โดยการสร้างบริบทแวดล้อมอื่น ๆ เข้ามาประกอบ แต่ถ้าทำได้จะสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเครือข่ายมาก

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2551) ความสำคัญของการส่งเสริมการมีส่วนร่วม การส่งเสริมการมีส่วนร่วมช่วยให้ทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารจัดการศึกษาได้มีโอกาสเข้ามาเสนอความคิดเห็นและเพิ่มบทบาทของผู้ที่อยู่ภายนอกระบบการศึกษาให้มีความเด่นชัดและเข้าถึงการจัดการศึกษาได้ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษาซึ่งจัดกระจายตามพื้นที่ต่าง ๆ ให้มีคุณภาพจะต้องประสานงานการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนอย่างจริงจังโดยมีองค์กรหลัก 4 องค์กร คือ โรงเรียน องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สถาบันทางศาสนาในแต่ละพื้นที่เป็นองค์กรหลัก ในการเชื่อมประสานและบูรณาการทำงานร่วมกันกับทุกภาคส่วนของสังคมอย่างจริงจัง

สรุปได้ว่า การเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่ายมีความสำคัญเนื่องจากเป็นกระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มเครือข่าย ให้สามารถดำรงอยู่ในสถานะของกลุ่มเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพและปฏิบัติงานร่วมกันได้บรรลุผลสำเร็จ การเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วม จึงควรได้รับการดำเนินการอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีอย่างยั่งยืน

2.3 วิธีการเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย

ธนา ประมุขกุล (2547) ได้นำเสนอเกี่ยวกับวิธีการเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย ไว้ว่าจะต้องดำเนินการจัดกิจกรรมร่วมที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง กลุ่มเครือข่ายจะก้าวไปสู่ช่วงชีวิตที่ถดถอยหากไม่มีกิจกรรมใด ๆ ที่สมาชิกของกลุ่มเครือข่ายสามารถกระทำร่วมกัน ทั้งนี้เนื่องจาก เมื่อไม่มีกิจกรรมก็ไม่มีกลไกที่จะดึงสมาชิกเข้าหากัน สมาชิกของกลุ่มเครือข่ายก็จะมีโอกาสปฏิสัมพันธ์กัน เมื่อการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกลดลงก็ส่งผลให้กลุ่มเครือข่ายเริ่มอ่อนแอ สมาชิกจะเริ่มสงสัยในการคงอยู่ของกลุ่มเครือข่าย บางคนอาจพาลคิดไปว่ากลุ่มเครือข่ายล้มเลิกไปแล้ว ความยั่งยืนของกลุ่มเครือข่ายจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อได้มีการจัดกิจกรรมที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งกิจกรรมดังกล่าวกลายเป็นแบบแผน (Pattern) ของการกระทำที่สมาชิกของกลุ่มเครือข่ายยอมรับโดยทั่วกัน ด้วยเหตุนี้ การที่จะรักษากลุ่มเครือข่ายไว้ได้ต้องมีการกำหนดโครงสร้างและตารางกิจกรรมไว้ให้ชัดเจน ทั้งในแง่ของเวลา ความถี่ และต้องเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจเพียงพอที่จะดึงดูดสมาชิกให้เข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว ไม่จำเป็นต้องเป็นกิจกรรมเดียวที่ใช้สำหรับสมาชิกทุกคน ในสำรวจความต้องการเฉพาะของสมาชิกในระดับย่อยลงไปในแต่ละคนและแต่ละกลุ่ม กล่าวคือควรมีกิจกรรมย่อยที่หลากหลายเพียงพอที่จะตอบสนองความสนใจของสมาชิกกลุ่มย่อยในกลุ่มเครือข่ายด้วย โดยที่กิจกรรมเหล่านี้ก็ต้องอยู่ในทิศทางที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่มเครือข่าย กิจกรรมเหล่านี้อาจจัดในรูปแบบที่เป็นทางการ เช่น การวางแผนงานร่วมกัน การพบปะเพื่อประเมินผลร่วมกันประจำทุกเดือน ฯลฯ หรือจัดในรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ เช่น จัดกีฬา สันทนาการระหว่างสมาชิก จัดงานประเพณีท้องถิ่นร่วมกัน เป็นต้น ในกรณีที่กลุ่มเครือข่ายครอบคลุมพื้นที่ที่กว้างขวางมาก กิจกรรมไม่ควรรวมศูนย์อยู่เฉพาะส่วนกลาง ควรกระจายจุดพบปะสังสรรค์หมุนเวียนกันไปเพื่อให้สมาชิกเข้าร่วมได้โดยสะดวก

สมิต สัจฉกร (2551) ได้นำเสนอวิธีสร้างความร่วมมือซึ่งอาจใช้แนวทางปฏิบัติได้ดังนี้

1. ชี้ให้เห็นประโยชน์ร่วมกัน ทำให้บุคคลที่เกี่ยวข้องต้องมีความรู้สึกต้องงานตรงกันด้วยการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง และทำความเข้าใจถึงผลงานที่จะเป็นประโยชน์ร่วมกัน การชักจูงให้เห็นประโยชน์ของส่วนรวมอาจใช้ไม่ได้กับคนบางคน จึงต้องชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ทางอ้อมที่ผู้เกี่ยวข้องในการประสานงานจะได้รับด้วย
2. ผู้กมิตรไมตรีต่อกัน ทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีน้ำใจที่จะช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วยวิธีให้ผู้เกี่ยวข้องร่วมแสดงความคิดเห็นถึงปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข เพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จให้จงได้และย้ำให้เห็นว่าเป็นความสำเร็จร่วมกัน
3. แนะนำกัน ทำให้ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกันมีความสามารถทัดเทียมกันด้วยการพิจารณาความสามารถของผู้ร่วมปฏิบัติในการประสานงาน ทั้งด้านความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถเฉพาะด้านหรือความถนัดในงาน และให้ข้อแนะนำที่จะเป็นทางทำให้ผู้เกี่ยวข้องมีความสามารถในระดับเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน เพื่อจะได้ทำงานไปด้วยกันได้
4. มีการสื่อสารที่ดี ทำให้ด้วยการประสบการณ์ร่วมกันหรือสร้างสภาวะคล้ายคลึง ด้วยการร่วมกันคิด หากสามารถร่วมวางแผนปฏิบัติการด้วยกันตั้งแต่ต้นก็จะช่วยให้มีกรอบแห่งการอ้างอิง (Frame of reference) ร่วมกันทำงานอยู่ในวงประสบการณ์ที่มีสภาวะคล้ายคลึงกัน

5. เพิ่มความใกล้ชิด ทำให้มีการพบปะหารือกันอยู่เสมอเพื่อให้ไว้วางใจกัน เพราะความใกล้ชิดจะช่วยให้ได้และเปลี่ยนความคิดเห็นและถ่ายทอดความรู้ถึงกันยิ่งใกล้ชิดกันมากเท่าใดก็จะเกิดความเข้าใจและรู้จักคุ้นเคยกันมากขึ้น ถ้ามีความหวังดีต่อกัน มีเจตนาที่บริสุทธิ์และจริงใจก็จะเพิ่มความเชื่อถือไว้วางใจกันยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า วิธีการเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่ายนั้น สามารถกระทำได้โดยการจัดให้มีกิจกรรมที่จะต้องมีการปฏิบัติร่วมกันหรือติดต่อสื่อสารกันอย่างต่อเนื่องไม่ขาดช่วง ต้องมีมิตรไมตรีที่ดีต่อกัน มีการสื่อสารที่ดี เพื่อเป็นการเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้น

ดังนั้น การเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย หมายถึง การบริหารความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกภายใต้นโยบายที่มีร่วมกันของกลุ่มเครือข่าย เป็นการส่งเสริมและการมอบหมายให้สมาชิกกลุ่มเครือข่ายทุกคนให้ความร่วมมือเพื่อทำงานร่วมกัน โดยแลกเปลี่ยนทรัพยากรร่วมกันเพื่องานบรรลุผลสำเร็จ ทั้งทรัพยากรบุคคล วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ โดยมีข้อตกลงในการที่จะดูแลรักษาทรัพยากรเป็นข้อปฏิบัติของกลุ่มเครือข่าย จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย สามารถกำหนดตัวชี้วัดได้ 4 ตัวชี้วัด คือ 1) มีแผนการเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่ายเป็นรายภาคเรียนและรายปีการศึกษา 2) มีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี ความเสียสละ การมีส่วนร่วม สำหรับสมาชิกกลุ่มเครือข่าย 3) มีการจัดกิจกรรมทำระเบียนหรือข้อตกลงในการร่วมแบ่งปันทรัพยากรทางการศึกษา และการดูแลรักษาทรัพยากรทางการศึกษา และ 4) มีการจัดกิจกรรมระดมทุนเพื่อสรรหาวัสดุ อุปกรณ์ หรือครุภัณฑ์สำหรับการบริหารกลุ่มเครือข่ายจากชุมชนท้องถิ่น

3. การกำหนดเป้าหมายและดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย

3.1 ความหมายของการกำหนดเป้าหมายและดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย

Bevir (2010) ได้นำเสนอเกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมายและดำเนินงานกลุ่มเครือข่ายไว้ว่า หมายถึง การสร้างทีมงาน (Team Working) การทำงานเป็นทีมและการสร้างความสัมพันธ์ของการทำงานร่วมกันภายใต้นโยบายเดียวกันจะนำไปสู่ความสำเร็จทางการจัดการนโยบายสาธารณะ

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2545) ได้นำเสนอเกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมายและดำเนินงานกลุ่มเครือข่ายไว้ว่า หมายถึง การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Common Vision) เป็นการมองเห็นภาพของ จุดหมายในอนาคตร่วมกันระหว่างสมาชิกในกลุ่มที่รับรู้เข้าใจถึงทิศทางเดียวกัน และการมีเป้าหมายที่จะไปด้วยกัน จนทำให้กระบวนการเคลื่อนไหวมีพลังและเกิดเอกภาพ และยังรวมถึงการมีผลประโยชน์และความสนใจร่วมกัน (Mutual Interest/Benefit) เช่น เกียรติยศ ชื่อเสียง การยอมรับโอกาสในความก้าวหน้า ความสุข ความพึงพอใจ ฯลฯ

ธนา ประมุขกุล (2547) ได้นำเสนอเกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมายและดำเนินงานกลุ่มเครือข่ายไว้ว่า หมายถึง การกำหนดวัตถุประสงค์และการจัดกิจกรรมซึ่งจะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โดยการร่วมคิดร่วมตัดสินใจ และร่วมทรัพยากรของสมาชิกด้วยตนเอง

พีรธร บุญยรัตน์ และคณะ (2552) ได้นำเสนอเกี่ยวกับการกำหนด เป้าหมายและดำเนินงานกลุ่มเครือข่ายไว้ว่า หมายถึง การกระตุ้นความคิด ใฝ่หาความรู้และมีส่วนร่วม ในการพัฒนา เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของบุคคลในการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมกับการ แก้ปัญหา

สรุปได้ว่า การกำหนดเป้าหมายและดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย หมายถึง การ กำหนดเป้าหมายในการทำงานและเผยแพร่เป้าหมายให้สมาชิกกลุ่มเครือข่ายได้รับทราบ รวมถึงการ มีส่วนร่วมในการพิจารณาวิธีการปฏิบัติ วิธีการแก้ปัญหา เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานร่วมกันได้ประสบ ความสำเร็จตามเป้าหมายของการทำงานที่กำหนดไว้ได้อย่างเหมาะสม

3.2 ความสำคัญของการกำหนดเป้าหมายและดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2545) ได้นำเสนอความสำคัญของการกำหนด เป้าหมายและการดำเนินงานกลุ่มเครือข่ายไว้ว่า เป็นการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน มองเห็นภาพของ จุดมุ่งหมายในอนาคตร่วมกันระหว่างสมาชิกในกลุ่ม การรับรู้เข้าใจถึงทิศทางเดียวกันและการมี เป้าหมายที่จะไปด้วยกันจะช่วยทำให้ขบวนการเคลื่อนไหวมีพลังเกิดเอกภาพ และช่วยบรรเทาความ ชัดแย้งอันเกิดจากมุมมองความคิดที่แตกต่างลงไปได้

ธนา ประมุขกุล (2547) ได้นำเสนอความสำคัญของการกำหนดเป้าหมาย และการดำเนินงานกลุ่มเครือข่ายไว้ว่า เป็นการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน การที่สมาชิกมองเห็น จุดมุ่งหมายในอนาคตที่เป็นภาพเดียวกัน มีการรับรู้และเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน และมีเป้าหมาย ที่จะเดินทางไปด้วยกัน การมีวิสัยทัศน์ร่วมกันจะทำให้กระบวนการขับเคลื่อนเกิดพลัง มีความเป็น เอกภาพ และช่วยผ่อนคลายความขัดแย้ง อันเนื่องมาจากความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ในทางตรงกัน ข้ามถ้าวิสัยทัศน์หรือเป้าหมายของสมาชิกบางกลุ่มขัดแย้งกับวิสัยทัศน์หรือเป้าหมายของกลุ่ม เครือข่าย พฤติกรรมของสมาชิกกลุ่มนั้นก็จะเริ่มแตกต่างจากแนวปฏิบัติที่สมาชิกกลุ่มเครือข่ายกระทำ ร่วมกัน ดังนั้น แม้ว่าจะต้องเสียเวลามากกับความพยายามในการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน แต่ก็จำเป็น จะต้องทำให้เกิดขึ้น หรือถ้าสมาชิกมีวิสัยทัศน์ส่วนตัวอยู่แล้ว ก็ต้องปรับให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของ กลุ่มเครือข่ายให้มากที่สุดแม้จะไม่ซ้อนทับกันแนบสนิทจนเป็นภาพเดียวกัน แต่อย่างน้อยก็ควรสอดคล้อง ไปในทิศทางเดียวกัน

สรุปได้ว่า การกำหนดเป้าหมายและดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย เป็นสิ่งสำคัญ เปรียบเสมือนการสร้างเป้าหมายร่วมกันของกลุ่มเครือข่าย สมาชิกกลุ่มเครือข่ายจะมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน และเป็นการกำหนดทิศทางของกลุ่มเครือข่ายให้ดำเนินไปถูกต้องในทิศทางเดียวกัน

3.3 วิธีการกำหนดเป้าหมายและดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย

Sashkin (1987) ได้นำเสนอวิธีการมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย (Participation in Goal Setting) ไว้ว่า การที่ผู้ปฏิบัติงานทั้งในระดับบุคคล ระดับผู้บังคับบัญชา หรือระดับกลุ่ม ได้มีส่วนร่วมในงานในการกำหนดเป้าหมายของงาน เพื่อที่พวกเขาจะได้พยายามทำงานหรือผลการปฏิบัติงานนั้นบรรลุเป้าหมายที่วางไว้และเกิดผลงานที่ดี การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นการมีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษาหรือในหลาย ๆ โอกาส มีอิทธิพลในการกำหนดเป้าหมายของ งาน การกำหนดเป้าหมายของกลุ่มเครือข่าย ย่อมต้องอาศัยการมีส่วนร่วมในการดำเนินการเป็นสำคัญ

หน่วยศึกษานิเทศก์ (2547) ได้นำเสนอแนวการดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย โรงเรียนว่า ควรมีการกำหนดแผนงานที่มีรายละเอียดชัดเจนตามกระบวนการของการจัดทำแผน ที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริงทุกฝ่าย มีส่วนร่วมในการดำเนินการในทุกขั้นตอน ที่สำคัญต้อง สามารถวัดและประเมินผลได้อย่างเป็นรูปธรรม

สรุปได้ว่า การกำหนดเป้าหมายและการดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย มีวิธีการ ปฏิบัติโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของกลุ่มเครือข่าย เพื่อร่วมพิจารณาและตัดสินใจ และมีส่วนร่วมในการ กำหนดแผนงาน การจัดทำแผนงาน การดำเนินการในทุกขั้นตอน ซึ่งต้องสามารถวัดและประเมินผล ได้

ดังนั้น การกำหนดเป้าหมายและการดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย หมายถึง การ กำหนดเป้าหมายในการทำงานและเผยแพร่เป้าหมายให้สมาชิกกลุ่มเครือข่ายได้รับทราบ รวมถึง การมีส่วนร่วมในการพิจารณาวิธีการปฏิบัติ วิธีการแก้ปัญหา เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานร่วมกันได้ ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายของการทำงานที่กำหนดไว้ได้อย่างเหมาะสม จากการศึกษาเอกสาร ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเป้าหมายและการดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย สามารถกำหนดตัวชี้วัดได้ 5 ตัวชี้วัด คือ 1) มีการประชุมเพื่อจัดทำแผนการปฏิบัติของกลุ่มเครือข่ายเป็นรายภาคเรียนและรายปี การศึกษา 2) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิบัติงานแต่ละกิจกรรม โดยประกอบด้วยคณะกรรมการ บริหารกลุ่มเครือข่าย ครู บุคลากรทางการศึกษาจากโรงเรียนสมาชิกกลุ่มเครือข่าย สำหรับการ ปฏิบัติกิจกรรมแต่ละกิจกรรม 3) มีการประชุมเพื่อวางแผนการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละครั้ง เป็นการทำให้ ความเข้าใจเป้าหมาย วางแผน และมอบหมายหน้าที่ 4) มีการประชุมเพื่อสรุปผลการปฏิบัติกิจกรรม แต่ละครั้ง เพื่อประเมินผลสำเร็จ วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค หนทางแก้ไข และปรับปรุงพัฒนาการ ทำงานครั้งต่อไป และ 5) มีการยกย่อง เชิดชู ให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานกลุ่มเครือข่ายและผู้ที่มีความ เสียสละ พยายามเพื่อความสำเร็จของส่วนรวม และมีการประกาศเชิดชูเกียรติทางเว็บไซต์ของกลุ่ม เครือข่ายอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร

4. การพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

4.1 ความหมายของการพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

Bevir (2010) ได้นำเสนอเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ไว้ว่า หมายถึง การสร้างภาวะผู้นำ (Leadership) สิ่งสำคัญของการสร้างแรงจูงใจในการทำงาน อยู่ที่ภาวะผู้นำในอันที่จะสร้างวิสัยทัศน์ ภารกิจ พันธกิจ ที่จะรวมพลังกลุ่มเครือข่ายไปสู่เป้าหมาย เดียวกันได้

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2545) ได้นำเสนอเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไว้ว่า หมายถึง การเสริมสร้างซึ่งกันและกัน (Complementary Relationship) โดยใช้จุดแข็งของฝ่ายหนึ่งไปช่วยแก้ปัญหาจุดอ่อนของอีกฝ่ายหนึ่ง

พระมหาสุทิตย์ อาภากรโร (2547) ได้นำเสนอเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรและ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไว้ว่า หมายถึง การทำหน้าที่อย่างมีจิตสำนึก สิ่งที่จะยึดเหนี่ยวสิ่งต่าง ๆ เข้า ด้วยกัน คือ การทำหน้าที่ต่อกัน และกระทำอย่างมีจิตสำนึกต่อส่วนรวม

ปารีชาติ สถาปิตานนท์ และชัยวัฒน์ ธีระพันธ์ (2546) ได้นำเสนอเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไว้ว่า หมายถึง การเรียนรู้ (Learning) ได้แก่ การเรียนรู้เกี่ยวกับความจำเป็นและความต้องการของตนเองและผู้อื่น

พีรธร บุญยรัตน์ และคณะ (2552) ได้นำเสนอเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไว้ว่า หมายถึง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และกระจายความรู้ สภาพปัญหาและความต้องการ ตลอดจนการปรับใช้วิทยาการสากลในการแก้ปัญหาและพัฒนา

สรุปได้ว่า การพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หมายถึง การสร้างภาวะผู้นำ การพัฒนาบุคลากร เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเครือข่าย เสริมสร้างแรงจูงใจในการทำงาน การเรียนรู้ร่วมกันของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และกระจายความรู้ ทั้งการพัฒนาความรู้ ทักษะ วิธีการทำงาน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในกลุ่มเครือข่ายและภายนอกกลุ่ม

4.2 ความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

Goldsmiths และ Eggers (จิรประภา อัครบวร และประยูร อัครบวร, 2552; อ้างอิงมาจาก Goldsmiths and Eggers, 2004) ได้นำเสนอการพัฒนาทักษะและความรู้ของบุคลากรในสถานศึกษา ว่าเป็นอีกองค์ประกอบที่สำคัญในการบริหารกลุ่มเครือข่าย เนื่องจากการบริหารจัดการในสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาที่ใช้ระบบกลุ่มเครือข่ายมีความซับซ้อนมากขึ้น บุคลากรในสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีความสามารถและศักยภาพที่แตกต่างออกไป นอกจากต้องรู้จักการวางแผน จัดทำงบประมาณ จัดการด้านบุคลากรและหน้าที่อื่น ๆ ของสถานศึกษาแล้ว การจัดการระบบกลุ่มเครือข่ายยังต้องการความเชี่ยวชาญในงานบางอย่าง เช่น การเจรจาต่อรอง และการเป็นคนกลางประสานงานการบริหารสถานศึกษาโดยอาศัยกลุ่มเครือข่ายบุคลากรในสถานศึกษาหรือผู้บริหารไม่สามารถออกคำสั่งเพียงอย่างเดียวแต่ทุกวันนี้ผู้บริหารกลุ่มเครือข่าย ดังนั้น การพัฒนาทักษะและความรู้ของบุคลากร จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

ธนา ประมุขกุล (2547) ได้นำเสนอเกี่ยวกับการรักษากลุ่มเครือข่ายไว้ว่า จำเป็นต้องมีการจัดกิจกรรมร่วมที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง กลุ่มเครือข่ายจะก้าวไปสู่ช่วงชีวิตที่ถดถอยหากไม่มีกิจกรรมใด ๆ ที่สมาชิกของกลุ่มเครือข่ายสามารถกระทำร่วมกัน ทั้งนี้เนื่องจาก เมื่อไม่มีกิจกรรมก็ไม่มีกลไกที่จะดึงสมาชิกเข้าหากัน สมาชิกของกลุ่มเครือข่ายก็จะไม่มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กัน เมื่อการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกลดลงก็ส่งผลให้กลุ่มเครือข่ายเริ่มอ่อนแอ สมาชิกจะเริ่มสงสัยในการคงอยู่ของกลุ่มเครือข่าย บางคนอาจพาลคิดไปว่ากลุ่มเครือข่ายลึกลับไปแล้ว ความยั่งยืนของกลุ่มเครือข่ายจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อได้มีการจัดกิจกรรมที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งกิจกรรมดังกล่าวกลายเป็นแบบแผน (Pattern) ของการกระทำที่สมาชิกของกลุ่มเครือข่ายยอมรับโดยทั่วกัน การพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ก็เป็นกิจกรรมที่ทำร่วมกันเพื่อพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนกลุ่มเครือข่าย และมีการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ และทัศนคติในการทำงานอย่างสม่ำเสมอเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยทำให้เกิดการรักษากลุ่มเครือข่ายไว้ได้

สรุปได้ว่า การพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีความสำคัญ เป็นการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้สามารถทำงานในรูปแบบของกลุ่มเครือข่ายได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ และการพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ยังเป็นกิจกรรมสำคัญในการกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมการมีส่วนร่วมระหว่างสมาชิกกลุ่มเครือข่ายอีกด้วย

4.3 วิธีการพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2545) ได้กล่าวถึงการปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน (Interaction) หากสมาชิกในกลุ่มเครือข่ายไม่มีการปฏิสัมพันธ์กันแล้ว ก็ไม่ต่างอะไรกับการที่ต่างคนต่างอยู่ไม่มีทางที่จะเกิดความร่วมมือกันได้และจะไม่เกิดกลุ่มเครือข่ายความร่วมมืออย่างแท้จริง ดังนั้นสมาชิกในกลุ่มเครือข่ายต้องทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกด้วยกัน เช่น มีการติดต่อกันผ่านทาง การเขียนหรือพบปะพูดคุยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน หรือมีกิจกรรมประชุมสัมมนาร่วมกันซึ่งผลของการปฏิสัมพันธ์นี้ ต้องก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกลุ่มเครือข่ายตามมาด้วย ปฏิสัมพันธ์นี้จะมีลักษณะความสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยนระหว่างกันมิใช่ปฏิสัมพันธ์ฝ่ายเดียว ยิ่งสมาชิกมีปฏิสัมพันธ์กันมากเท่าใดก็จะยิ่งเกิดการผูกพันภายในระหว่างกันมากขึ้นเท่านั้น นอกจากนี้ การปฏิสัมพันธ์ยังช่วยให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างกันมากขึ้น อันจะช่วยให้กลุ่มเครือข่ายเข้มแข็งขึ้น

ธนา ประมุขกุล (2547) ได้นำเสนอเกี่ยวกับการรักษากลุ่มเครือข่ายไว้ว่า จะต้องมีการกำหนดกิจกรรมร่วมกันโดยมีการกำหนดโครงสร้างและตารางกิจกรรมไว้ให้ชัดเจน ทั้งในแง่ของเวลา ความถี่ และต้องเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจเพียงพอที่จะดึงดูดสมาชิกให้เข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว ไม่จำเป็นต้องเป็นกิจกรรมเดียวที่ใช้สำหรับสมาชิกทุกคน ในสำรวจดูความต้องการเฉพาะของสมาชิกในระดับย่อยลงไปในแต่ละคนและแต่ละกลุ่ม กล่าวคือควรจะมีกิจกรรมย่อยที่หลากหลายเพียงพอที่จะตอบสนองความสนใจของสมาชิกกลุ่มย่อยในกลุ่มเครือข่ายด้วย โดยที่กิจกรรมเหล่านี้ก็ยังคงอยู่ในทิศทางที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่มเครือข่าย กิจกรรมเหล่านี้อาจจัดในรูปแบบที่เป็นทางการ เช่น การวางแผนงานร่วมกัน การพบปะเพื่อประเมินผลร่วมกันประจำทุกเดือน ฯลฯ หรือจัดในรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ เช่น จัดกีฬาสนทนาการระหว่างสมาชิก จัดงานประเพณีท้องถิ่นร่วมกัน เป็นต้น ในกรณีที่กลุ่มเครือข่ายครอบคลุมพื้นที่ที่กว้างขวางมาก กิจกรรมไม่ควรรวมศูนย์อยู่เฉพาะส่วนกลาง ควรกระจายจุดพบปะสังสรรค์หมุนเวียนกันไปเพื่อให้สมาชิกเข้าร่วมได้โดยสะดวก

สรุปได้ว่า วิธีการพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นการกระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนภายในกลุ่มเครือข่าย ซึ่งจะช่วยให้กลุ่มเครือข่ายมีความเข้มแข็งและดำเนินอยู่ได้วิธีหนึ่ง วิธีการปฏิบัติอาจอาศัยวิธีการเขียน ติดต่อบริการ แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ในการทำงานทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งควรมีกิจกรรมที่มีรูปแบบหลากหลาย เพื่อดึงดูดความสนใจและกระตุ้นให้สมาชิกอย่างมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้วย

ดังนั้น การพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หมายถึง การสร้างภาวะผู้นำ การพัฒนาบุคลากร เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเครือข่าย เสริมสร้างแรงจูงใจในการทำงาน การเรียนรู้ร่วมกันของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และกระจายความรู้ ทั้งการพัฒนาความรู้ ทักษะ วิธีการทำงาน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในกลุ่มเครือข่ายและภายนอกกลุ่ม จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สามารถกำหนดตัวชี้วัดได้ 5 ตัวชี้วัด คือ 1) มีการจัดทำแผนการพัฒนาบุคลากรและความเข้มแข็งทางวิชาการของ

กลุ่มเครือข่าย โดยเป็นส่วนหนึ่งของภารกิจตามวิสัยทัศน์และพันธกิจของกลุ่มเครือข่าย 2) มีการจัดสรรงบประมาณร่วมกันเพื่อการพัฒนาบุคลากรและความเข้มแข็งทางวิชาการของกลุ่มเครือข่าย 3) มีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และกำหนดประเด็นเพื่อการเรียนรู้และการพัฒนาร่วมกันระหว่างสมาชิกกลุ่มเครือข่ายเป็นประจำทุกเดือน 4) มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มเครือข่ายโดยมุ่งเน้นการศึกษาการบริหารและความสำเร็จของกลุ่มเครือข่าย และ 5) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ทรงคุณวุฒิในการร่วมพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการ เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มเครือข่ายและสมาชิกกลุ่มเครือข่าย

5. สัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร

5.1 ความหมายของสัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร

Bevir (2010) ได้นำเสนอเกี่ยวกับสัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสารไว้ว่า หมายถึง การเจรจาต่อรอง (Negotiation) เป็นกลยุทธ์สำคัญของการจัดการกลุ่มเครือข่ายภายใต้ความอิสระของแต่ละหน่วยงาน ที่มีจุดยืนหรืออุดมการณ์ที่แตกต่างกัน ย่อมนำไปสู่ความขัดแย้งการเจรจาต่อรอง การประนีประนอม จึงเป็นหนทางของการนำไปสู่ความลงตัวทางการจัดการ

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2545) ได้นำเสนอเกี่ยวกับสัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสารไว้ว่า หมายถึง การพึ่งพิงอิงอาศัยร่วมกัน (Interdependence) ระหว่างสมาชิกของกลุ่มเครือข่าย เพื่อเป็นการเสริมสร้างซึ่งกันและกัน และยังส่งผลให้สมาชิกมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันโดยอัตโนมัติ

พีรธร บุญยรัตน์ และคณะ (2552) ได้นำเสนอเกี่ยวกับสัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสารไว้ว่า หมายถึง การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า สัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร หมายถึง ความสัมพันธ์ของสมาชิกกลุ่มเครือข่ายและการติดต่อสื่อสารถึงกัน เป็นการจัดการความสัมพันธ์ของกลุ่มเครือข่ายให้เชื่อมถึงกันอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สมาชิกมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันโดยอัตโนมัติ รวมถึงการส่งและรับข้อมูลและการสื่อสารที่ตีระหว่างกัน ทั้งการสื่อสารระหว่างปัจเจกบุคคล กลุ่มกับกลุ่ม และระหว่างกลุ่มเครือข่ายกับกลุ่มเครือข่าย และการรักษาเป้าหมายของกลุ่มเครือข่าย รวมถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

5.2 ความสำคัญของสัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร

พระมหาสุทิตย์ อาภากรโร (2547) ได้นำเสนอเกี่ยวกับความสำคัญของสัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสารไว้ว่า ระบบความสัมพันธ์และการสื่อสาร เป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อกลุ่มเครือข่าย ได้แก่ ข้อมูลและการสื่อสารระหว่างกัน ทั้งการสื่อสารระหว่างปัจเจกบุคคล กลุ่มกับกลุ่ม และระหว่างกลุ่มเครือข่ายกับกลุ่มเครือข่าย รวมทั้งระบบความสัมพันธ์ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ปาริชาติ สถาปิตานนท์ และชัยวัฒน์ ธีระพันธ์ (2546) ได้นำเสนอเกี่ยวกับความสำคัญของสัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสารไว้ว่า เป็นการรักษา (Keeping) ได้แก่ การรักษาทิศทางการบรรลุเป้าหมาย โดยเฉพาะการตรวจสอบความต้องการของสมาชิก และการเปิดใจรับฟังความคิดเห็น ซึ่งกันและกัน

สรุปได้ว่า สัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร มีความสำคัญต่อกลุ่มเครือข่าย เพราะเป็นระบบความสัมพันธ์และการสื่อสารของกลุ่มเครือข่าย เป็นการรักษาทิศทางในการบรรลุ เป้าหมาย และรักษาการติดต่อสื่อสารระหว่างสมาชิก

5.3 วิธีการดำเนินการด้านสัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร

ธนา ประมุขกุล (2547) ได้นำเสนอเกี่ยวกับการรักษาสัมพันธภาพที่ดีระหว่าง สมาชิกกลุ่มเครือข่าย สัมพันธภาพที่ดีเป็นองค์ประกอบสำคัญยิ่งในการรักษากลุ่มเครือข่ายให้ยั่งยืน ต่อไป ความสัมพันธ์ที่ดีเป็นเสมือนน้ำมันที่คอยหล่อลื่นการทำงานร่วมกันให้ดำเนินไปอย่างราบรื่น เมื่อใดที่สมาชิกของกลุ่มเครือข่ายเกิดความรู้สึกบาดหมางไม่เข้าใจกัน หรือเกิดความขัดแย้งระหว่าง กันโดยหาข้อตกลงไม่ได้ สัมพันธภาพระหว่างสมาชิกก็จะเริ่มแตกกร้าว ซึ่งหากไม่มีการแก้ไขอย่าง ทันท่วงที ก็จะไปสู่ความเสื่อมถอยและความสิ้นสุดลงของกลุ่มเครือข่ายได้ ดังนั้น ควรมีการจัด กิจกรรมที่มีจุดประสงค์เพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกโดยเฉพาะ และควรจัดอย่างสม่ำเสมอ ไม่ใช่จัดในช่วงที่มีปัญหาเกิดขึ้นเท่านั้น นอกจากนี้สมาชิกของกลุ่มเครือข่ายพึงตระหนักถึงความสำคัญ ของการรักษาสัมพันธภาพ เพื่อหลีกเลี่ยงความขัดแย้งหรือความไม่เข้าใจกันที่อาจเกิดขึ้น สมาชิกควร แสดงความเป็นมิตรต่อกัน เมื่อเกิดความขัดแย้งต้องรีบแก้ไขและดำเนินการไกล่เกลี่ยให้เกิดความ เข้าใจกันใหม่ นอกจากนี้ ควรมีมาตรการป้องกันปัญหาที่จะเกิดความขัดแย้งระหว่างกัน เช่น ในการจัดโครงสร้างองค์กรควรแบ่งอำนาจหน้าที่ให้ชัดเจน และไม่ซ้ำซ้อน การกำหนดเป้าหมายการ ทำงานที่สมาชิกยอมรับร่วมกัน การจัดสรรทรัพยากรอย่างเพียงพอ การกำหนดผู้นำที่เหมาะสม การ กำหนดกติกาอันเป็นที่ยอมรับร่วมกัน เป็นต้น

หน่วยศึกษานิตยสาร (2547) ได้กล่าวถึงปัจจัยความสำเร็จของกลุ่มเครือข่าย เกี่ยวกับการสื่อสารโดยใช้หลักการสื่อสาร 4CS ดังนี้

Concise รัดกุมใช้ภาษาง่าย กระชับ

Consistent การคงเส้นคงวาไม่เปลี่ยนแปลงบ่อย

Complete ความสมบูรณ์เพราะการสื่อสารต้องทำกับคนทุกระดับของ

องค์กร

Creative สร้างสรรค์ การสื่อสารต้องนำเสนอถึงความคิดสร้างสรรค์ การ สื่อสารที่มีประสิทธิภาพต้องมีลักษณะของเฝอแมงมม มีการเชื่อมโยงหลายช่องทาง

สรุปได้ว่า สัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสารของกลุ่มเครือข่ายมีวิธีดำเนินการ โดยควรจัดให้มีการติดต่อสื่อสารทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการอย่างสม่ำเสมอ โดยมีความเป็น มิตร และมีความสร้างสรรค์ ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารควรมีความรัดกุมใช้ภาษาง่าย กระชับ คงเส้นคง วามีความสมบูรณ์ และสร้างสรรค์ สอดคล้องกับหลักการสื่อสาร 4CS

ดังนั้น สัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร หมายถึง ความสัมพันธ์ของสมาชิก กลุ่มเครือข่ายและการติดต่อสื่อสารถึงกัน เป็นการจัดการความสัมพันธ์ของกลุ่มเครือข่ายให้เชื่อมถึง กันอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สมาชิกมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันโดยอัตโนมัติ รวมถึงการส่งและรับข้อมูลและ การสื่อสารที่ดีระหว่างกัน ทั้งการสื่อสารระหว่างปัจเจกบุคคล กลุ่มกับกลุ่ม และระหว่างกลุ่มเครือข่าย กับกลุ่มเครือข่าย และการรักษาเป้าหมายของกลุ่มเครือข่าย รวมถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพและการ

ติดต่อสื่อสาร สามารถกำหนดตัวชี้วัดได้ 5 ตัวชี้วัด คือ 1) มีแผนการจัดกิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีภายในกลุ่มเครือข่ายทุกภาคเรียน 2) มีแผนการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของกลุ่มเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอ 3) มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์เพื่อการติดต่อสื่อสารที่ดีระหว่างปัจเจกบุคคล กลุ่มกับกลุ่ม และระหว่างกลุ่มเครือข่ายกับกลุ่มเครือข่าย 4) มีการติดตามและรายงานข่าวสารของกลุ่มเครือข่ายอื่น ๆ และแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างกลุ่มเครือข่าย 5) มีการเน้นย้ำ รักษาเป้าหมายของกลุ่มเครือข่าย และทิศทางการดำเนินงานกลุ่มเครือข่ายให้บรรลุผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจที่ได้กำหนดไว้

แนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มเครือข่ายความร่วมมือ

ความร่วมมือ (Collaboration) เป็นคุณลักษณะที่สำคัญที่ทำให้การทำงานร่วมกันหรือการทำงานเป็นทีมประสบความสำเร็จ ความร่วมมือจึงเป็นคุณลักษณะที่กลุ่มทีมหรือองค์กรพึงปรารถนา ซึ่งหมายถึงการทำงานร่วมกับผู้อื่น การร่วมมือกัน การร่วมรู้ร่วมคิด การทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อสร้างบางสิ่งบางอย่างร่วมกัน (Crowther, 1996) “ความร่วมมือ” เป็นพฤติกรรมการทำงานร่วมกันของบุคคล กลุ่มบุคคล และอาจมีความหมายครอบคลุมไปถึงความร่วมมือขององค์กร ซึ่งประกอบด้วย การออกแบบและการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย เพื่อนำมาทำแผนปฏิบัติการตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมทั้งมีการประเมินศักยภาพผลการปฏิบัติงานเพื่อนำผลมาใช้ในการปรับปรุงงาน สมาชิกทุกคนต้องมีจิตสำนึกด้านความรับผิดชอบที่จะแสวงหาวิธีการ เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานของตน และแสวงหาวิธีการที่จะพัฒนาความสัมพันธ์ในการทำงานของตน (Cramer, 1998)

1. ความหมายของความร่วมมือ

Lucan (1998) ให้ความหมายของความร่วมมือในการทำงานขององค์กรว่า เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างบุคคลที่เกิดขึ้นเนื่องจากความต้องการของบุคคล หรือความต้องการขององค์กรในการร่วมกันรับผิดชอบงาน มีการร่วมมือกันของบุคคล มีการสร้างกลุ่มเครือข่ายการทำงาน มีกลุ่มร่วมมือ สมาชิกมีการวิเคราะห์วิจารณ์ตนเอง และรู้สึกว่าคุณค่าได้รับความไว้วางใจจากผู้อื่น

Robbins & Finley (1998) ให้ความหมายของความร่วมมือในการทำงาน โดยเน้นความสำคัญว่า ทุกฝ่ายจะให้การช่วยเหลือกันเพื่อให้ได้ประโยชน์ร่วมกัน และสามารถทำให้ทีมคงอยู่ได้เพื่อรักษาผลประโยชน์ร่วมกัน

Martin (1999) นำเสนอว่า ความร่วมมือในการทำงานไม่ใช่กระบวนการทำงาน แต่เป็นการสร้างความสัมพันธ์ของบุคคล (Human Relationship) ในการทำงานร่วมกันของบุคคล

สรุปได้ว่า ความร่วมมือ หมายถึง การยอมรับ คล้อยตาม และยินยอมให้ความช่วยเหลือหรือลงมือปฏิบัติให้เกิดความสำเร็จด้วยการร่วมแรงร่วมใจกัน โดยอาจร่วมมือกันอย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการเพื่อให้ได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน และเพื่อให้บรรลุความมุ่งหมายร่วมกัน

2. องค์ประกอบและตัวชี้วัดของความร่วมมือ

Weltch และ Tulbert (2000) ได้ทำการวิจัยและสรุปว่า องค์ประกอบของความร่วมมือมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การประนีประนอมเพื่อให้เกิดการเคารพความคิดใหม่และการ

เปลี่ยนแปลง 2) การสื่อสารที่ประกอบด้วย การฟังและการเสนอความคิด ความรู้สึก 3) การแก้ปัญหา
ที่มีการระบุความต้องการ ความจำเป็น การระดมสมอง การปรับสิ่งที่ได้เพื่อใช้ในการสร้างแผนปฏิบัติ
การ และการประเมิน 4) การพัฒนาแผนปฏิบัติการและการประเมินการปฏิบัติการ

Mesa Public School (2003) เสนอว่า ตัวชี้วัดของความร่วมมือประกอบด้วย

1) การค้นคว้า และรวบรวมสารสนเทศ 2) การตรงต่อเวลา 3) การปฏิบัติตามหน้าที่ 4) การมีส่วนร่วม
ร่วมในการประชุมกลุ่ม และ 5) การร่วมมือกับทีม

Plymouth State University (2003) กล่าวถึงการร่วมมือว่า เป็นความสามารถใน
การสนับสนุนเพื่อนร่วมงานและทำงานกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายร่วมกัน
และตัวชี้วัดของความร่วมมือประกอบด้วย 1) ความมุ่งมั่นพยายามที่จะร่วมมือ 2) การสื่อสารอย่าง
มีประสิทธิภาพและการสื่อสารที่แสดงการเคารพผู้อื่น 3) การแสวงหาและสนับสนุนความเห็นร่วมกัน
ของกลุ่ม การตระหนักและรับรู้งานของผู้อื่น 4) การตั้งเป้าหมายและจัดลำดับความสำคัญร่วมกับผู้อื่น
และ 5) การทำตามสัญญาที่ได้ให้ไว้กับผู้อื่น

Sandiego State University's College of Education (2003) ได้นำเสนอ
องค์ประกอบของความร่วมมือ ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมช่วยเหลือแบ่งปัน (Contribution) 2) การ
รับผิดชอบ (Taking Responsibility) 3) การมองเห็นคุณค่าความเห็นของผู้อื่น (Valuing Other's
Viewpoint) โดยที่ การช่วยเหลือแบ่งปันเป็นการค้นหาและรวบรวมสารสนเทศ การแบ่งปันข้อมูล
ข่าวสาร การตรงต่อเวลา ส่วนการรับผิดชอบเป็นการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
การมีส่วนร่วมในการประชุม ส่วนการมองเห็นคุณค่าความเห็นของผู้อื่นเป็นการรับฟังความเห็นของ
สมาชิกคนอื่น การร่วมมือกับสมาชิกในทีม และการตัดสินใจด้วยความยุติธรรม

สรุปได้ว่า องค์ประกอบและตัวชี้วัดของความร่วมมือ ได้แก่ การทำงานร่วมกันและ
การมีส่วนร่วมในกิจกรรม การประนีประนอม การสื่อสารในเชิงบวก การให้ความร่วมมือในการ
ค้นคว้า การตรงต่อเวลา ความมุ่งมั่นพยายามที่จะร่วมมือ การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและ
การสื่อสารที่แสดงการเคารพผู้อื่น การแสวงหาและสนับสนุนความเห็นร่วมกันของกลุ่ม การตระหนัก
และรับรู้งานของผู้อื่น การตั้งเป้าหมายและจัดลำดับความสำคัญร่วมกับผู้อื่น และการทำตามสัญญา
ที่ได้ให้ไว้กับผู้อื่น การมีส่วนร่วมช่วยเหลือแบ่งปัน รับผิดชอบ หรืออีกนัยหนึ่ง คือ การปฏิบัติตนในทิศทาง
ที่เป็นการส่งเสริมและสนับสนุนผู้อื่น หรือกลุ่ม หรือทีม ให้สามารถดำเนินงานต่อไปได้จนประสบ
ความสำเร็จ

3. การสร้างความร่วมมือ

ความร่วมมือ มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาองค์การสู่ความสำเร็จ เป็นสิ่งที่
สามารถประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการสร้างความสัมพันธ์อย่างยั่งยืน ตลอดจนการใช้
ทรัพยากรร่วมกันทั้งในระดับบุคคล ครอบครัวและเพื่อนบ้าน การสร้างความร่วมมืออาจมีทั้งใน
ระดับหุ้นส่วนแบบไม่เป็นทางการ ไปจนถึงระดับการวางแผนสร้างความสัมพันธ์เชิงการร่วมมืออย่าง
จริงจังเป็นแบบแผน กล่าวได้ว่า ความร่วมมือเป็นการเปิดโอกาสในการสร้างความสัมพันธ์ส่งเสริม
ความเป็นเพื่อนบ้าน ความเป็นชุมชน เพิ่มความตระหนักในการยอมรับประโยชน์ในการขยายขอบเขต
การใช้ทรัพยากรร่วมกันด้วยการลดทอนความซ้ำซ้อน (กนกอร สมปราชญ์ และคณะ, 2548) ลำดับ
ขั้นเพื่อความสำเร็จในการสร้างความร่วมมือ (The Steps to Successful Collaboration) มีดังนี้

1. ระบุผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Identify Stakeholder) ความร่วมมือจะประสบผลสำเร็จได้ต้องมีการระบุถึงกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อจะได้ร่วมประชุมวางแผนกำหนดความต้องการ นิยาม เป้าหมายและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดจากความเป็นผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้านของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของแต่ละคน ซึ่งถือได้ว่าเป็นทรัพยากรที่มีคุณประโยชน์ต่อการสร้างความร่วมมือ

2. การสนองเหตุผลและความต้องการในการมีส่วนร่วม (Have Collaborators State Their Reasons for Wanting to Participate) หลังจากการกำหนดผู้เป็นหุ้นส่วนความร่วมมือซึ่งอาจอยู่ในรูปตัวแทนองค์กรหรือครอบครัวชุมชนแล้ว ต้องทบทวนอยู่เสมอว่าความร่วมมือที่ดำเนินการอยู่ได้สนองความต้องการ โดยทำให้เกิดการแบ่งปันทรัพยากรและแลกเปลี่ยนความเชี่ยวชาญเพื่อสนองตอบความต้องการและเป้าหมายของชุมชนแล้วหรือยัง

3. สร้างพันธสัญญาสู่เป้าหมายร่วมกัน (Get a Commitment to Stated Goals) ความร่วมมือที่เกิดจากการสั่งการ จะไม่ทำให้เกิดจิตสำนึกและการแลกเปลี่ยนความคิด และหากปราศจากการแลกเปลี่ยนความคิดในการกำหนดเป้าหมาย จะทำให้โอกาสที่จะประสบความสำเร็จในการสร้างความร่วมมือมีน้อย ดังนั้นควรพิจารณาถึงข้อคำถามต่อไปนี้อยู่เสมอ คือ 1) ใครมีพันธสัญญาและมีความสามารถในการระดมทรัพยากร 2) ใครคือผู้สนับสนุนหรือผู้ดำเนินการให้ประสบผลสำเร็จ 3) ทุกคนมีทักษะเฉพาะ มีอำนาจหรือมีความรู้ที่จะช่วยทำให้เกิดความร่วมมือหรือไม่ 4) ครอบครัวและชุมชนจะได้รับประโยชน์จากการเมืองครั้งนี้อย่างไร 5) เราเป็นหุ้นส่วนที่สะท้อนความต้องการที่หลากหลายของชุมชนหรือไม่ 6) ประโยชน์ของความร่วมมือจะมีความสำคัญกว่าค่าใช้จ่ายหรือไม่ 7) เราเคยรู้มาก่อนหรือไม่ ว่าเคยมีความร่วมมือระหว่างกลุ่มขององค์กรและชุมชนในอดีต 8) ผู้บริโภคจะมีความสำคัญเท่ากับหุ้นส่วนใช่หรือไม่ 9) องค์กรแต่ละแห่งมีกลุ่มทีมงาน ที่พอเพียง และมีเงินทุนที่จะสนับสนุนกิจกรรมความร่วมมืออย่างพอเพียงในการดำเนินการวันต่อวันใช่หรือไม่ 10) สิ่งใดที่สังคมและผู้นำจะต้องมีต่อการสร้างความร่วมมือ

4. การกำหนดวิสัยทัศน์ร่วม (Establishing a Shared Vision) การสร้างความร่วมมือจะประสบความสำเร็จจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีภูมิหลังและมุมมองที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตามความหลากหลายอาจนำมาซึ่งความขัดแย้งเกี่ยวกับอำนาจและการควบคุม การหลอมรวมความร่วมมือทำได้ดังนี้ 1) ในระหว่างอภิปราย ต้องช่วยให้ผู้มีส่วนร่วมวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนโดยปราศจากการสร้างอาณาจักรทางความคิดส่วนตนจนเกินไป 2) สร้างให้เกิดภาวะที่ง่ายต่อการตัดสินใจด้วยคำถาม ได้แก่ ผู้ร่วมมือจะรักษาความสมดุลระหว่างการมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบได้อย่างไร ผู้ร่วมมือจะย้อนกลับมาประเมินและจะประสบผลสำเร็จได้อย่างไร จะได้ฉลองความสำเร็จหรือไม่ และจะทำอย่างไร ผู้ร่วมมือทุกคนมีความรู้สึกว่าได้รับการแบ่งปันอำนาจใช่หรือไม่ และประสบการณ์ใดที่ได้จากครอบครัวหรือเพื่อนบ้านที่ได้นำมาใช้ในการวางแผนสร้างความร่วมมือ 3) สร้างการยอมรับในนิยาม วิธีการและบทบาทของสมาชิกโดยการพิจารณาคำถาม ได้แก่ กิจกรรมที่ดำเนินอยู่เป็นการให้โอกาสในการมีส่วนร่วมพอเพียงแล้วใช่หรือไม่ ทุกคนมีอำนาจในการตัดสินใจใช่หรือไม่ ทุกคนมีความเข้าใจอย่างแจ่มชัดต่อพันธสัญญาแล้วใช่หรือไม่ การประชุมดำเนินไปอย่างไร และจะมีการสื่อสารข้อสนเทศเกี่ยวกับความร่วมมือในการดำเนินงาน และพันธกิจต่าง ๆ ใช่หรือไม่

4) สร้างและประกาศพันธกิจเพื่อแสดงถึงวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมโดยการเน้นย้ำด้วยคำถาม ได้แก่ ใครคือ ผู้ที่จะปฏิบัติตามพันธกิจเหล่านี้ สิ่งใดบ้างที่ต้องเตรียมการ และอะไรคือ ความปรารถนาของ หุ้นส่วนทุกคน 5) กำหนดวิธีการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ ในขณะที่เดียวกันจะต้องมีการกำหนดเวลาในการพบปะสังสรรค์อย่างไม่เป็นทางการระหว่างหุ้นส่วนต่าง ๆ มีการกำหนดกลไกให้เกิดการแลกเปลี่ยนข่าวสาร มีการสร้างบรรยากาศที่เป็นการให้เสรีภาพในการใช้ภาวะผู้นำของหุ้นส่วนทุกคน 6) ให้โอกาสทุกคนแลกเปลี่ยน ข่าวสารการประชุม มีการเลือกประเด็นที่เป็นแนวคิดของแต่ละคนมาสื่อสารและอภิปรายเพื่อให้เกิด ความเชื่อมั่น

5. การพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ความร่วมมือ (Developing a Collaborative Strategic Plan) การวางแผนยุทธศาสตร์เป็นการกำหนดเป้าหมายเพื่อให้เกิดความสำเร็จระยะยาว ภายในสองถึงสี่ปี ในที่ประชุมผู้มีส่วนร่วมทุกคน ต้องร่วมแลกเปลี่ยนความเชี่ยวชาญ ความหวัง สิ่งที่เป็นความวิตกกังวล และร่วมกันร่างแผนยุทธศาสตร์ โดยคำนึงถึงความใส่ใจต่อทรัพยากรที่ขาดแคลน เน้นมุมมองที่หลากหลาย อธิบายถึงรายละเอียดขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่จะเกิดผลต่อองค์การและ เพื่อนบ้าน ส่งเสริมให้เกิดความสามารถในการชี้แจงเหตุผล บริการจัดการโดยการรับฟังความคิดเห็น จากบุคคลอื่น สร้างพันธะสัญญาความร่วมมือในการสร้างพันธกิจและเป้าหมาย และประเมินจุดแข็ง จุดอ่อนของหุ้นส่วนทุกคน

6. การกำหนดข้อปฏิบัติในการประชุม (Determining Meeting Rules) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สามารถร่วมกำหนดข้อปฏิบัติบางส่วนในการประชุม ซึ่งอาจเป็นเพียงเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติหรือเรื่องที่เป็นได้แก่ 1) เริ่มประชุมตามวาระที่กำหนดให้ และมีเวลาเพียงพอต่อการอภิปรายในแต่ละประเด็น 2) หุ้นส่วนแต่ละคนต้องได้รับการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบและ บทบาทในการปฏิบัติงาน และปฏิบัติให้เสร็จสมบูรณ์ภายในเวลาที่กำหนด 3) เริ่มต้นและสิ้นสุดการประชุมอย่างตรงเวลา และ 4) การใช้ภาวะผู้นำให้เกิดประสิทธิผลเป็นกุญแจสำคัญที่จะดำเนินการ ในทุกขั้นตอน ซึ่งผู้นำจะต้องใช้ความพยายามอย่างสูงเพื่อแสวงหาข้อตกลงร่วมกันของตัวแทนกลุ่ม ต่าง ๆ

7. การสร้างข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับการตัดสินใจ (Building Consensus about Decision Making) ข้อขัดแย้งต่าง ๆ เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องเกิดขึ้น ดังนั้น การสร้างความร่วมมือจึงถือเป็นสิ่งท้าทาย การย้อนกลับไปทบทวนเพื่อหาคำตอบของข้อขัดแย้งและทักษะ การสร้างข้อตกลงร่วมกันเป็นกุญแจสู่ความสำเร็จ การให้ความไว้วางใจเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ หากปราศจากความไว้วางใจแล้วหุ้นส่วนทุกคนจะไม่ยอมเปิดเผยความคิดเห็นส่วนตัว นอกจาก ความไว้วางใจแล้วยังมีประเด็นอื่น ๆ อีกที่จะส่งเสริมให้เกิดข้อตกลงร่วมกัน ได้แก่ 1) การสร้างความสัมพันธ์โดยกำหนดให้มีช่วงเวลาเป็นระยะ ๆ ในการร่วมอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนความคับข้องใจ หรือการยกย่องชมเชย 2) ดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมายทั่ว ๆ ไป และมีการกำหนดวาระ ที่จะสะท้อนผลของการปฏิบัติตามจุดประสงค์นั้น 3) สื่อสารข้อมูลอย่างทั่วถึงเพื่อให้ทุกคนได้ศึกษา ทบทวนและนำไปสู่ข้อสรุปในที่ประชุม และ 4) การแสดงความยินดีกับความสำเร็จหลังสิ้นสุดการทำงานเพราะเป็นสิ่งจำเป็นอย่างหนึ่งต่อการสร้างทีมงาน

แนวคิดเรื่องการบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน

1. ความหมายของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน

มีผู้ให้ความหมายของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนไว้อย่างหลากหลายดังนี้

ระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติว่าด้วย กลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2534 (สนอง เครือมาก, 2536) ได้ให้ความหมายของกลุ่มโรงเรียนไว้ว่า “กลุ่มโรงเรียน หมายความว่า การรวมโรงเรียนหลาย ๆ โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหนึ่ง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนภายในกลุ่ม”

กรมวิชาการ (2542) ได้ให้ความหมายของกลุ่มโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายไว้ว่า “กลุ่มโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายหมายถึงสถานศึกษาทุกแห่ง ที่อยู่ใกล้กันตามสภาพท้องถิ่น รวมกันเป็นกลุ่มโรงเรียนกลุ่มเครือข่าย โดยกำหนดให้โรงเรียนได้มีโอกาสร่วมมือกันส่งเสริมคุณภาพ และควบคุมมาตรฐานการศึกษา”

หน่วยศึกษานิเทศก์ (2547) ได้ให้ความหมายของกลุ่มเครือข่ายทางการศึกษา หมายถึง การรวมตัวกันระหว่างโรงเรียนหลาย ๆ แห่ง หรือบุคคลที่มีบทบาทในการจัดการศึกษา โดยมีการรวมตัวกันในหลากหลายรูปแบบเพื่อให้เป็นหนึ่งเดียวกันด้วยการเชื่อมโยงสร้างสัมพันธ์ สื่อสาร แลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ ภายใต้ข้อตกลงหรือวัตถุประสงค์ร่วมกันด้วยความเป็นกัลยาณมิตรและทัดเทียมกันมีลักษณะการรวมตัวกันในแนวราบที่เน้นการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ และใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ร่วมกันอย่างคุ้มค่า เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน โดยทุกโรงเรียนมีความเป็นอิสระและมีเอกภาพในการบริหารจัดการได้เช่นเดิม แต่มีกิจกรรมที่ต้องให้ความร่วมมือระหว่างกันมากขึ้น

ประเสริฐ ต้นสินนท์ (2556) ได้ให้ความหมายของกลุ่มโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายว่า การจัดการบริหารการศึกษาในรูปแบบกลุ่มโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายเป็นนวัตกรรมอย่างหนึ่งของการบริหารแบบมีส่วนร่วมการทำงานเป็นทีมเป็นกลุ่มเครือข่ายในการยกระดับพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการรวมโรงเรียนที่อยู่ใกล้เคียงกันส่วนใหญ่จะอยู่ในสังกัดเดียวกันเข้าด้วยกันตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดและดำเนินงานตาม

สรุปได้ว่า กลุ่มเครือข่าย หรือกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน หมายถึง การบริหารที่จะให้โรงเรียนอยู่ใกล้เคียงกันมีสภาพทางภูมิศาสตร์ใกล้เคียงกัน หรือเขตการปกครองเดียวกันได้รวมตัวกันตามกฎเกณฑ์หรือระเบียบที่กำหนดไว้ และได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันทั้งในด้านการพัฒนาการจัดการศึกษา บุคลากร และเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนาการจัดการศึกษา ร่วมกันให้บรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ความสำคัญของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน

กรมสามัญศึกษา (2543) ได้สรุปถึงความสำคัญของกลุ่มโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายไว้ดังนี้

ด้านวิชาการ

1. เป็นการระดมสรรพกำลังทั้งในด้านความคิด การทำงานภายในโรงเรียนของกลุ่มเพื่อผุดงมาตรฐานทางวิชาการให้ดีขึ้นตามลำดับและมีการนิเทศภายในโรงเรียน

2. เกิดความร่วมมือในด้านการเรียนการสอนเพราะใช้หลักสูตรและแผนการสอนแบบเดียวกันภายในกลุ่ม

3. ช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน สามารถวางแผนเพื่อใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ร่วมกัน

4. ช่วยแก้ปัญหาครูในด้านการเรียนการสอน และสามารถพัฒนาครูให้มีความรู้เท่าเทียมกันได้เร็วขึ้น

5. เป็นศูนย์กลางทางวิชาการในเรื่องการจัดประชุมอบรมและจัดกิจกรรมพิเศษต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

ด้านบริหาร

1. ผู้บริหารโรงเรียนจะช่วยกันพัฒนาโรงเรียนจากสภาพที่มีอยู่ ให้ดีขึ้นเท่าเทียมกันทุกโรงเรียน

2. ผู้บริหารโรงเรียนจะมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และฉีกกำลังกันปรับปรุงกระบวนการบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ผู้บริหารโรงเรียนจะช่วยกันคิด ช่วยกันวางแผนในเรื่องการจัดลำดับความสำคัญความต้องการของโรงเรียนในกลุ่ม เช่น โรงเรียนใดต้องการครูวิชาอะไร ตกกลางเอง

4. โรงเรียนขนาดใหญ่มีส่วนช่วยโรงเรียนขนาดเล็ก โดยอาศัยหลักโรงเรียนพี่โรงเรียนน้องหรือโรงเรียนในเครือ เช่น ช่วยเหลือทรัพยากรทางการศึกษา ได้แก่ ครู โต๊ะ ม้านั่ง โรงฝึกงาน สถานที่แข่งขันทักษะต่าง ๆ ฯลฯ

5. ทำให้ครูนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายเกิดความสัมพันธ์กัน มีความคุ้นเคยกันสนิทสนมเห็นอกเห็นใจกันเป็นกันเองมากขึ้น ทำให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน ทั้งยังร่วมมือในการสร้างบุคลิกภาพให้แก่เด็ก

6. มีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นของกรมและกระทรวงโดยใกล้ชิด เช่น ในด้านการวางแผนเพื่อพัฒนางานให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริง

ด้านการบริการ

1. เผยแพร่คู่มือเอกสารและวารสารอื่น ๆ เพื่อให้ความรู้และสื่อสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนในกลุ่ม

2. ได้แลกเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์และกิจกรรมอื่น ๆ ระหว่างโรงเรียนในกลุ่ม โดยปกติจะตกลงภายในกลุ่ม

3. ได้พบปะสังสรรค์ร่วมกัน เช่น จัดให้ครูในกลุ่มไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมร่วมกัน

ทองอยู่ แก้วไทรฮะ (2543) ได้ให้ความสำคัญของกลุ่มโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายไว้ว่า เป็นหน่วยงานบริหารซึ่งมีความสำคัญในการเชื่อมโยงการบังคับบัญชาระหว่างอำเภอกับโรงเรียน ซึ่งจะทำให้การกำกับติดตามงานของโรงเรียนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และยังเป็นยุทธศาสตร์อันสำคัญยิ่งของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในอันที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดให้ใกล้เคียงกันและที่สำคัญคือเป็นหน่วยเพื่อการใช้ทรัพยากรร่วมกันของโรงเรียนภายในกลุ่มทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และเทคนิควิธี อันเป็นการส่งเสริมความเสมอ

ภาคในการใช้ทรัพยากรระหว่างโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งจะ
ได้ประโยชน์จากการบริหารในรูปแบบกลุ่มโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายอย่างมาก เนื่องจากสามารถพึ่งพา
ทรัพยากรทางการศึกษาจากโรงเรียนที่มีความพร้อมสูงกว่า ดังนั้น การจัดการศึกษาแบบกลุ่มโรงเรียน
กลุ่มเครือข่ายนับเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาซึ่งนำมาเป็นเครื่องมือในการเร่งรัดพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาอย่างแพร่หลาย

รุ่ง แก้วแดง (2543) ได้ให้ความสำคัญของกลุ่มโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายไว้ดังต่อไปนี้

1. การดำเนินงานระบบกลุ่มโรงเรียนกลุ่มเครือข่าย มีลักษณะการทำงานเป็นกลุ่ม
ซึ่งจะมีผลดีกว่าการทำงานโดยลำพัง
2. โรงเรียนแต่ละโรงเรียนในกลุ่ม อาจมีทรัพยากรและความสามารถแตกต่างกัน
เช่น มีจำนวนบุคลากรมากน้อยต่างกัน มีวัสดุอุปกรณ์ต่างกัน โรงเรียนบางโรงเรียนอาจมีครูที่มี
ความสามารถ ด้านพละ แต่โรงเรียนอื่นมีครูศิลปะ เป็นต้น ดังนั้นการร่วมมือผนึกกำลังกันทำงาน
ในรูปแบบต่าง ๆ
3. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ไม่สามารถจัดสรรงบประมาณ
วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จำเป็นให้ครบตามความต้องการของโรงเรียนได้ทำการแบ่งปันแลกเปลี่ยนกัน
ใช้ทรัพยากรต่าง ๆ และการร่วมมือกันทำงาน จะเป็นการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ประหยัดและขจัด
ความซ้ำซ้อนของงานบางอย่างได้ เช่น การจัดทำข้อทดสอบร่วมกัน เป็นต้น
4. การปฏิบัติงานระบบกลุ่มโรงเรียนกลุ่มเครือข่าย สามารถนำไปสู่ความสามัคคี
ร่วมมือ ช่วยเหลือ ซึ่งกันและกันของบุคลากรสอดคล้องกับแนวนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติที่ต้องการให้โรงเรียนแต่ละโรงเรียนภายในกลุ่ม ร่วมมือช่วยเหลือกันและกัน
ทั้งกำลังงานและกำลัง

ชลอ กองสุทธิใจ (2544) ได้ให้ความสำคัญของกลุ่มโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายไว้ว่า ระบบ
กลุ่มโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายเป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา ซึ่งหากดำเนินการ
อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว จะช่วยควบคุม กำกับดูแลและนิเทศโรงเรียนได้อย่างใกล้ชิด กับช่วยให้การ
บริหารทรัพยากรคือ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์และเทคนิควิธี อันเป็นเครื่องมือปฏิบัติงานของครูเป็นไป
อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นกลุ่มโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายจึงมีความจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาที่ต้องการดำเนินการภายใต้ข้อจำกัดทางงบประมาณและกำลังคน

กิจกรรมกลุ่มเครือข่าย กยศ. ได้ให้กลุ่มเครือข่ายให้สมาชิกดำเนินกิจกรรมบางอย่าง
ร่วมกัน เพื่อนำไปสู่จุดหมายที่สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มเครือข่ายเห็นพ้องต้องกัน ซึ่งอาจเป็นกิจกรรมที่
ร่วมกันเฉพาะกิจตามความจำเป็น เมื่อเสร็จภารกิจแล้วก็เลิกกลุ่มเครือข่ายไป และอาจกลับมา
ได้ใหม่หากจำเป็นหรืออาจเป็นกลุ่มเครือข่ายที่ดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องไปเรื่อย ๆ ก็ได้ การ
รวมตัวเป็นกลุ่มเครือข่ายในลักษณะการแลกเปลี่ยน ที่นำเอาส่วนดีหรือจุดแข็งของแต่ละฝ่ายมา
สนับสนุนกันและกัน จะช่วยให้เกิดการผนึกกำลัง (Synergy) ในลักษณะที่ 1+1 ได้ผลรวมมากกว่า 2
เสมอ (1+1 > 2) เป็นการรวมกันให้เกิด"พลังทวีคูณ" ไม่ใช่ทวีบวก ผลลัพธ์ที่ได้จากการทำงานเป็น
กลุ่มเครือข่าย จึงต้องดีกว่าผลลัพธ์ของการต่างคนต่างแล้วนำมารวมกัน

สรุปได้ว่า กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนนั้นมีความสำคัญเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการจัดการด้านทรัพยากรเป็นไปอย่างคุ้มค่า โรงเรียนที่อยู่ใกล้เคียงกัน ได้ใช้ประโยชน์ทรัพยากรร่วมกันเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด กลุ่มเครือข่ายยังเป็นทางเลือกที่น่าสนใจในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอีกทางหนึ่ง ซึ่งหากมีการบริหารจัดการที่ดี จะทำให้สามารถใช้ประโยชน์จากกลุ่มเพื่อพัฒนาการศึกษาได้

3. จุดประสงค์และเป้าหมายของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน

สนอง เครือมาก (2536) ได้ให้จุดประสงค์ของการจัดตั้งกลุ่มโรงเรียนกลุ่มเครือข่าย ประถมศึกษาไว้ ดังนี้

1. เพื่อส่งเสริม สนับสนุนและดำเนินการพัฒนางานวิชาการในกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ
2. เพื่อส่งเสริม สนับสนุนและดำเนินการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการทุกกลุ่มประสบการณ์
3. เพื่อส่งเสริม สนับสนุนและดำเนินการให้มีการประสานงานการใช้ทรัพยากรคน เงิน วัสดุ อุปกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ
4. เพื่อส่งเสริม สนับสนุนและดำเนินการพัฒนากระบวนการเทคนิค และวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน
5. เพื่อดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนภายในกลุ่ม

พนม พงษ์ไพบูลย์ (2539) ได้ให้จุดประสงค์และเป้าหมายของสหวิทยาเขตโรงเรียนมัธยมว่าเป็นระบบบริหารเพื่อประสานงานการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างโรงเรียน เช่น การใช้อาคารสถานที่ ครู บุคลากร สื่อการสอนและการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน ทั้งนี้เพื่อประกันโอกาสทางการศึกษาที่ทัดเทียมกันและแก้ปัญหาการมีทรัพยากรไม่พอเพียง การรวมตัวแบบสหวิทยาเขตจึงต้องเป็นการรวมตัวที่กระชับแน่นกว่าการรวมตัวแบบกลุ่มโรงเรียนกลุ่มเครือข่าย เพราะต้องจัดการศึกษาร่วมกัน ไม่ใช่เพื่อทำกิจกรรมร่วมกันเท่านั้น ความเป็นสหวิทยาเขตไม่ใช่ระบบกลุ่มเครือข่ายที่มีศูนย์กลางหลักแล้วมีวิทยาเขตหรือแหล่งศึกษาอื่นเป็นบริวารเหมือนระบบสุริยจักรวาลแต่เป็นระบบที่จัดขึ้นเพื่อการพึ่งพาซึ่งกันและกัน และเพื่อจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายในภาพรวมหัวใจหัวใจของการพึ่งพากันก็คือความทั่วถึงและความสะดวกในการได้รับการศึกษาของผู้เรียน ดังนั้นความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในพื้นที่เดียวกัน ถ้าจัดการศึกษายึดพื้นที่เป็นศูนย์บริการให้การศึกษาเป็นหลัก ทุกสถานศึกษาในพื้นที่เดียวกันก็จักต้องร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดเพื่อตอบสนองความต้องการทางการศึกษาแก่ประชาชนในพื้นที่ของตน ดังนั้น สหวิทยาเขตก็คือการจัดการศึกษาที่ร่วมมือกันของทุกคน ทุกฝ่าย ทุกสถานศึกษาในพื้นที่เดียวกัน เพื่อให้ทุกคนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข และเรียนอย่างมีคุณภาพนั่นเอง

บุญลือ ทองอยู่ (2544) ได้ให้วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกลุ่มโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายไว้ว่า เพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างโรงเรียนภายในกลุ่มในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา และสามารถใช้ทรัพยากรดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกันในด้านวัสดุ อุปกรณ์ กำลังงาน กำลังความคิด เพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนภายในกลุ่ม และควรจัดตั้งศูนย์วิชาการ

กลุ่มโรงเรียนกลุ่มเครือข่าย เพื่อประสานการดำเนินงานและกิจกรรมอื่น ๆ ของโรงเรียนภายในกลุ่ม และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพพร้อมกันของกลุ่มโรงเรียนกลุ่มเครือข่าวนั้น ควรกำหนดในรูปแผนงานที่ต่อเนื่องเพื่อประสานทรัพยากรทั้งหมดในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย ประเสริฐ ตันสินนท์ (2556) ได้ให้เจตนารมณ์ จุดประสงค์ และเป้าหมายของกลุ่ม โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายจัดตั้งขึ้นมาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนภายในกลุ่มให้ใกล้เคียง กันทั้งนี้เพราะโรงเรียนภายในกลุ่มมีสภาพแวดล้อม และขนาดที่แตกต่างกัน รวมทั้งมีความพร้อม ด้านทรัพยากรทางการศึกษาที่แตกต่างกันกลุ่มโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายเป็นนวัตกรรมที่ใช้เป็นเครื่องมือ ช่วยให้เกิดความร่วมมือในการบริหารจัดการศึกษาการใช้ทรัพยากรร่วมกันของโรงเรียนภายในกลุ่ม โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายให้มีคุณภาพมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลเกิดประโยชน์ต่อการศึกษาของ ชาติต่อไป

สรุปได้ว่า กลุ่มโรงเรียนกลุ่มเครือข่าย มีจุดประสงค์เพื่อร่วมมือกันของโรงเรียนใน บริเวณใกล้เคียงกันและมีความพร้อมแตกต่างกันในแต่ละโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พัฒนาบุคลากรภายในกลุ่มเครือข่าย การแลกเปลี่ยนและการใช้ทรัพยากรร่วมกัน การประสานงาน วิชาการและทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน โดยการพัฒนากลุ่มเครือข่าวนั้นต้องกำหนดเป็นแผนงานให้ รูปธรรมและต่อเนื่องเพื่อให้กลุ่มเครือข่ายบรรลุเป้าหมาย

4. ประสิทธิภาพของการบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน

พระมหาสุทิตย์ อากาศโร (2547) ได้ให้ทัศนะผลสัมฤทธิ์ของความเป็นกลุ่มเครือข่าย ที่ก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาที่ต่อเนื่อง ดังนี้

1. เกิดกระบวนการเรียนรู้ คือ ผู้เข้าดำเนินงานกลุ่มเครือข่ายทุกคนมีความรู้ความ สามารถและมีประสบการณ์มากขึ้น หลังจากที่ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และมีการทำงานร่วมกัน โดย กระบวนการเรียนรู้จะช่วยให้อุทิศและองค์การมีการปรับตัว ในการแสวงหาความรู้ใหม่วิธีการ ใหม่และแนวร่วมใหม่อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นผลให้การทำงานในด้านต่าง ๆ ของกลุ่มเครือข่ายมี ประสิทธิภาพมากขึ้น

2. การเพิ่มโอกาสในการแก้ปัญหา กลุ่มเครือข่ายพยายามผลักดันในการแก้ปัญหา ภายในกลุ่มองค์การของตนเอง การรวมกลุ่มและการประสานงานกับภาคีที่เกี่ยวข้อง จึงเป็นการเพิ่ม โอกาสในการแก้ปัญหา เพราะเป็นการระดมความคิดเห็น และความร่วมมือจากฝ่ายต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม

3. เกิดการพึ่งพาตนเอง เมื่อกลุ่มเครือข่ายมีกระบวนการทำงานที่เข้มแข็งและ สามารถแก้ไขปัญหาของกลุ่มเครือข่ายได้แล้ว กลุ่มเครือข่ายและสมาชิกในกลุ่มเครือข่ายก็สามารถที่จะพึ่งพาตนเองได้ในเรื่องของทุน ทรัพยากร ความรู้ และการจัดการที่จะนำไปสู่การพัฒนาสังคมและ การพัฒนาศักยภาพของกลุ่มเครือข่ายที่ต่อเนื่อง

4. เกิดการจัดการทรัพยากรในท้องถิ่น เป็นความสำเร็จของกลุ่มเครือข่ายในการที่จะ ร่วมกันพัฒนาและจัดการกับทรัพยากรในท้องถิ่น ซึ่งกลุ่มเครือข่ายเพื่อการจัดการทรัพยากรในท้องถิ่น นี้ มีพลังขับเคลื่อนในหลาย ๆ พื้นที่ เช่น กลุ่มเครือข่ายสิ่งแวดล้อม อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง กลุ่มเครือข่ายอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของชาวบ้านหินกรูดและบ้านบ่อนอก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นต้น

5. เกิดกระบวนการผลักดันเชิงนโยบาย ปัจจุบันประเด็นปัญหาสาธารณะจำนวนมากไม่น้อยที่เกิดขึ้นและสามารถนำไปสู่ข้อยุติ ด้วยพลังของกลุ่มเครือข่ายและการจัดการในเชิงนโยบาย ตัวอย่าง เช่น การรวมกลุ่มองค์กร กลุ่มเครือข่ายที่ทำงานในด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่พยายามผลักดัน พ.ร.บ. ป่าชุมชนฉบับประชาชนให้มีการนำเสนอต่อการพิจารณาของรัฐสภาและการจัดทำมาตรฐานการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศ เป็นต้น

6. เกิดอำนาจหรือพลังอำนาจแฝงเกิดจากการรวมตัวของกลุ่มองค์กร และกลุ่มเครือข่ายอำนาจของการต่อรองนี้จะไม่มีการเกิดขึ้นได้หากไม่มีการรวมกลุ่มองค์กรต่าง ๆ เข้าด้วยกันพลังอำนาจของการรวมกลุ่มนี้บางครั้งอาจไม่เป็นผลที่เป็นรูปธรรมโดยตรง แต่เป็นพลังหรือเป็นประโยชน์ในทางอ้อมที่บรรดากลุ่มหรือกลุ่มเครือข่ายอื่น ๆ ให้ความเกรงใจและสามารถนำมาเป็นการต่อรองในด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองได้

หน่วยศึกษานิเทศก์ (2547) ได้นำเสนอความมุ่งหวังผลสำเร็จของการนาระบบกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน (School Cluster) มาใช้ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ดังนี้

1. ความเข้มแข็งและความสำเร็จภายในกลุ่มเครือข่าย

1.1 เกิดความร่วมมือกันเป็นกลุ่มเครือข่ายในลักษณะกัลยาณมิตรที่แท้จริง

1.2 โรงเรียนที่อยู่ใกล้เคียงกันจับมือร่วมกันสร้างศิษย์ให้เป็นพลเมืองที่ทรงคุณค่า

ของเมือง

1.3 ผู้บริหารโรงเรียนทุกโรงเรียนได้เป็นผู้นำ ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สิ่งดี ๆ

ซึ่งกันและกันทุกด้าน คือ ด้านประสบการณ์ บุคลากร วิทยากร และแหล่งเรียนรู้

1.4 เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันแล้วพัฒนางานอย่างเป็นพลวัตร

1.5 เกิดการมีส่วนร่วมในการระดมสมอง และสรรพกำลังจากบุคลากรในโรงเรียน

ชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิ นักการเมืองระดับท้องถิ่น และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการช่วยเหลือเกื้อกูล เติบโตให้แก่งกันและกัน

1.6 เกิดวัฒนธรรมการทำงานที่เป็นบรรยากาศของการยอมรับ ศรัทธา เอื้ออาทร และความรู้สึกของความเป็นเจ้าของโรงเรียนและท้องถิ่นร่วมกัน

1.7 โรงเรียน และผู้เรียนมีคุณภาพ และคุณลักษณะที่มีมาตรฐานสูงทัดเทียมกัน ประกันคุณภาพได้ และเป็นที่ยอมรับและศรัทธาของสังคม

2. การเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน

การคาดหวังในอนาคตอันใกล้ การเชื่อมโยงกันในทุกด้านของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนจะเป็นส่วนที่แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จของแต่ละกลุ่มเครือข่าย ทั้งในจังหวัดหรือ กรุงเทพมหานคร และก้าวไปสู่องค์การสถาบัน และชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียน ซึ่งจะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่มีอาณาเขตกว้างออกไปเรื่อย ส่งผลให้ผู้เรียนและบุคลากรทุกฝ่ายมีแหล่งเรียนรู้ที่กว้างขวาง หลากหลายและเกิดประโยชน์มากขึ้น จนสามารถนำไปสู่ระบบของโลกสากลได้ในที่สุด ลักษณะของการเชื่อมโยง 2 ระดับดังนี้

2.1 การเชื่อมโยงกันภายในกลุ่มเครือข่าย

2.2 การเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

การเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มเครือข่ายภายในสังกัดกรุงเทพมหานครและนอกสังกัดกรุงเทพมหานคร

Lunenberg และ Ornstein (1996) ได้ให้ทัศนะโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพจะต้องประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้

1. มีภาวะผู้นำที่เข้มแข็ง (Strong Leadership)
2. มีความเป็นระเบียบ (An Orderly)
3. มีบรรยากาศที่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อบุคคลอื่น (Humane Climate)
4. มีการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนสม่ำเสมอ (Frequent Monitoring Student's Progress)
5. มีความคาดหวังสูงและเป็นข้อกำหนดสำหรับนักเรียนทุกคน (High Expectations and Requirement for all Students)
6. เน้นทักษะที่สำคัญสำหรับการเรียนการสอนนักเรียน (Focus on Important Skills to all Students)

Gibson (2000) ได้ให้ความหมายของคำว่า Effectiveness ว่ามาจากคำว่า Effect ที่ใช้ในบริบทของความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผล (Cause and Effect) และได้อธิบายถึงประสิทธิผลว่ามี 3 ระดับ ได้แก่ ระดับบุคคล ระดับกลุ่ม และระดับองค์การ ในแต่ละระดับของประสิทธิผลจะมีปัจจัยที่เป็นเหตุผลแตกต่างกัน ดังนี้

1. ประสิทธิภาพระดับบุคคล (Individual Effectiveness) เป็นการเน้นผลการปฏิบัติงานเฉพาะบุคคลหรือสมาชิกในองค์การ ที่ทำงานตามหน้าที่และตำแหน่งในองค์การ ซึ่งโดยทั่วไปผู้บังคับบัญชาประเมินประสิทธิภาพระดับบุคคล โดยใช้กระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อพิจารณาการขึ้นค่าตอบแทนหรือการให้รางวัลตอบแทน ปัจจัยที่เป็นเหตุให้เกิดประสิทธิภาพระดับบุคคล ได้แก่ ความสามารถ (Ability) ทักษะ (Skills) ความรู้ (Knowledge) เจตคติ (Attitude) แรงจูงใจ (Motivation) และความเครียด (Stress)
2. ประสิทธิภาพระดับกลุ่ม (Group Effectiveness) เป็นภาพรวมของกลุ่มบุคคลที่เป็นสมาชิกในองค์การ ที่ทำงานตามหน้าที่ และตำแหน่งในองค์การ ปัจจัยที่เป็นเหตุให้เกิดประสิทธิภาพระดับกลุ่ม ได้แก่ ความสามัคคี (Cohesiveness) ภาวะผู้นำ (Leadership) โครงสร้าง (Structure) สถานภาพ (Status) บทบาท (Roles) และบรรทัดฐาน (Norms)
3. ประสิทธิภาพระดับองค์การ (Organizational Effectiveness) เป็นภาพรวมของประสิทธิภาพระดับบุคคล และระดับกลุ่ม ปัจจัยที่เป็นเหตุให้เกิดประสิทธิภาพระดับองค์การ ได้แก่ สภาพแวดล้อม (Environment) เทคโนโลยี (Technology) กลยุทธ์ (Strategy Choices) โครงสร้าง (Structure) กระบวนการต่าง ๆ (Process) และวัฒนธรรม (Culture) ประสิทธิภาพองค์การทั้ง 3 ระดับ มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งประสิทธิภาพองค์การขึ้นอยู่กับประสิทธิผลของบุคคลและกลุ่มนั่นเอง นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นอีกหลายประการ เช่น ชนิดขององค์การ งานที่องค์การทำ และเทคโนโลยีที่ใช้ในการทำงานในองค์การ

Hoy และ Miskel (1991) ได้ให้ทัศนะปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของโรงเรียนมีดังต่อไปนี้

1. มุ่งสัมฤทธิ์ผล (Achievement Orientation)
2. มีภาวะผู้นำทางวิชาการ (Educational Leadership)

3. มีความสอดคล้องและกลมเกลียว (Consensus and Cohesion)
4. หลักสูตรมีคุณภาพและให้โอกาสในการเรียนรู้ (Curriculum Quality/Opportunity to learn)
5. บรรยากาศของโรงเรียน (School Climate)
6. บรรยากาศในชั้นเรียน (Classroom Climate)
7. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (Parental Involvement)
8. ศักยภาพในการประเมิน (Evaluative Potential)
9. การใช้เวลาในการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ (Effective Learning Time)
10. มีรูปแบบการจัดการเรียนการสอน (Structured Instruction)
11. มีการเรียนรู้แบบอิสระ (Independent Learning)
12. มีการปรับการจัดการเรียนการสอน (Adaptive Instruction)
13. มีการให้ข้อมูลย้อนกลับและมีการเสริมแรง (Feedback and Reinforcement)

สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพของการบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน มี 3 ระดับ คือ ระดับบุคคล ระดับกลุ่ม และระดับองค์การ ในแต่ละระดับของประสิทธิภาพจะมีปัจจัยที่เป็นเหตุผลแตกต่างกันในแต่ละระดับแต่ทั้ง 3 ระดับนั้นย่อมมีความสัมพันธ์กัน นอกจากนี้ประสิทธิภาพของการบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนยังประกอบด้วย ผู้นำเข้มแข็ง มีระเบียบ มีบรรยากาศที่เอื้อเพื่อ และต้องมีการคาดหวังและตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทั้ง 3 ระดับ อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

การประเมินความต้องการจำเป็น

การประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) คือ กระบวนการรวบรวมสารสนเทศ เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างความสามารถที่คาดหวังและความสามารถที่เกิดขึ้นจริง จากนั้นทำการจัดลำดับความสำคัญของความแตกต่างนั้น (สุวิมล ว่องวาณิช, 2550; Ferdous และ Razzak, 2012; อ้างอิงมาจาก Kaufman และ Valentine, 1999; International Mine Action Standards (IMAS), 2005) คำถามหลักคือ ปัจจุบันเราเป็นอย่างไร สิ่งที่เราต้องการเป็นอย่างไร และเราจะทำให้ถึงสิ่งที่ต้องการอย่างไร (Erdogen, 2010) วัตถุประสงค์หลักของแนวคิดนี้เพื่อให้เราทราบว่ามีปัญหาที่เกิดขึ้นคืออะไร เราจะแก้ไขปัญหาอย่างไรและจะเตรียมการวางแผนสำหรับโปรแกรม/โครงการใหม่อย่างไร (IMAS, 2005) ซึ่งมีความแตกต่างจากการประเมินเพราะการประเมินความต้องการจำเป็นนั้นต้องทำการวิเคราะห์สารสนเทศและจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การระบุช่องว่างระหว่างสิ่งที่ควรจะเป็นและสิ่งที่เป็นอยู่ จึงทำให้การประเมินความต้องการจำเป็นจึงมีความแตกต่างจากการประเมิน (Hauer และ Quill, 2011) ทั้งนี้การดำเนินงานขั้นแรกที่สำคัญ คือ การวางแผนและการระบุประเด็นต่างๆ (IMAS, 2005) สุวิมล ว่องวาณิช (2550) กล่าวว่า กระบวนการประเมินความต้องการจำเป็นแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. การระบุความต้องการจำเป็น (Needs Identification) เพื่อสำรวจความต้องการจำเป็นทั้งหมดที่เกิดขึ้นในองค์กร (สุวิมล ว่องวาณิช, 2550) เป็นการระบุปัญหาที่พบว่าจะประเมิน

เรื่องใดเพื่อวัตถุประสงค์ใด กลุ่มใดบ้างที่มีความเสี่ยง ปัจจัยช่วยเหลือมีอะไรบ้าง การตอบสนองต่อการช่วยเหลือเป็นอย่างไร แหล่งทรัพยากรและศักยภาพของปัจจัยช่วยเหลือ เช่น ชุมชน รัฐบาล เป็นอย่างไรบ้าง โดยการออกแบบเก็บข้อมูลจะใช้วิธีใด ใช้กลยุทธ์ใดดำเนินการโดยควรมีการสำรวจงบประมาณ เวลา และตรวจสอบหน้าที่ความรับผิดชอบเดิมที่มีอยู่ ทบทวนสารสนเทศที่มีและสร้างคำถามการประเมิน พิจารณาตัวแปรที่อาจมีผลกระทบต่อคำตอบและพิจารณาว่าใครจะเป็นผู้ที่ให้ข้อมูลได้ดีที่สุด (IMAS, 2005; Hauer และ Quill, 2011) เทคนิคที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นมีหลากหลาย โดยจะใช้วิธีใดนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อมูลที่ต้องการ (Hauer และ Quill, 2011) ดังนี้

- 1.1 การประเมินตนเอง การสะท้อนตนเองต่อเป้าหมายของการเรียนรู้ที่ต้องการ อาจใช้วิธีการออดิโอหรือแฟ้มสะสมผลงาน
- 1.2 การสัมภาษณ์เหมาะสมกับข้อมูลเชิงลึกแต่ต้องใช้เวลามาก อาจใช้การสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้าหรือทางโทรศัพท์
- 1.3 การสำรวจที่เหมาะสมกับข้อมูลเชิงปริมาณที่ค่อนข้างมาก
- 1.4 การสนทนากลุ่มเหมาะกับข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้บุคคลผู้ที่มีส่วนร่วม 8-10 คน มาประชุมอภิปรายกัน ประโยชน์ของการสนทนากลุ่มคือ การสร้างความคิดใหม่
- 1.5 การใช้บุคคลผู้ให้ข้อมูลหลักในองค์กรอาจใช้เครื่องมือคือแบบสอบถามหรือแบบสัมภาษณ์
- 1.6 การระดมสมองในการร่วมระบุปัญหาและแก้ไขปัญหานั้นหากจะประเมินความต้องการจำเป็นของบุคคลอาจใช้เทคนิคการประเมินตนเอง การสะท้อนตนเอง
- 1.7 การใช้แบบสอบถาม สามารถทำได้ทั้งทางไปรษณีย์และทางโทรศัพท์ ลักษณะของข้อมูลที่ได้เป็นการแสดงตามการรับรู้หรือความรู้สึก (สุวิมล ว่องวานิช, 2550)
- 1.8 การสังเกต จะมีการใช้น้อยกว่าการสัมภาษณ์หรือแบบสอบถามเพราะต้องใช้เวลา มีความซับซ้อนในการวิเคราะห์ข้อมูล (สุวิมล ว่องวานิช, 2550)

ทั้งนี้ในบทความของ International Mine Action Standards (IMAS, 2005) กล่าวว่าระยะเวลาในการดำเนินการประเมินความต้องการจำเป็นนั้นควรนานเท่าไร คำตอบคือ ขึ้นกับการเก็บข้อมูลว่าเพียงพอแล้วหรือยัง ซึ่งอาจมีปัจจัยเข้ามาเกี่ยวข้องทำให้ต้องมีการกำหนดระยะเวลาที่แน่นอน โดยปัจจัยภายในประกอบด้วย เวลา แหล่งทุน บุคลากร ทักษะของบุคลากร และปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย ขนาดของประเทศ ความหลากหลายของพื้นที่ นโยบายภายนอก

2. การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Analysis) เพื่อวิเคราะห์สาเหตุที่นำไปสู่การเกิดความต้องการจำเป็นนั้น ๆ (สุวิมล ว่องวานิช, 2550) เทคนิคการวิเคราะห์การประเมินความต้องการจำเป็นที่เป็นที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายคือ PNI_{modified} โดยในวงการการศึกษามัธยมศึกษามากมายที่ใช้เทคนิคนี้มาจัดลำดับความต้องการจำเป็น โดยวิธี PNI_{modified} เป็นสูตรที่ปรับปรุงจากสูตร PNI โดยสูตร PNI เดิม คือ (I-D)Xl กล่าวคือ ค่าเฉลี่ยของสภาพที่ควรจะเป็น ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงคูณด้วยค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริง แต่สูตร (PNI) แบบปรับปรุง หรือ PNI_{modified} เป็นสูตรที่ปรับปรุงโดยนงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช เป็นวิธีการหาผลต่างของ (I-D) แล้วหารด้วยค่า D เพื่อควบคุมขนาดของความต้องการจำเป็นให้อยู่ในพิสัยช่วงที่ไม่กว้างมากเกินไปและ

ให้ความหมายเชิงเปรียบเทียบ เมื่อใช้ระดับของสภาพที่เป็นอยู่เป็นฐานในการคำนวณค่าอัตราการพัฒนาเข้าสู่สภาพที่คาดหวังของกลุ่ม (สุวิมล ว่องวานิช, 2550)

$$\text{สูตร } PNI_{\text{modified}} = (I-D) / D$$

3. การกำหนดแนวทางการแก้ไข (Needs Solution) การกำหนดแนวทางแก้ไข เพื่อให้ความต้องการจำเป็นนั้นหมดไป สามารถใช้เทคนิคการสนทนากลุ่มหรือการระดมสมอง การสัมภาษณ์ มาประยุกต์ใช้ในการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา (สุวิมล ว่องวานิช, 2550)

การศึกษาวิธีการปฏิบัติที่ดีเลิศ (Best Practices)

ความหมายของวิธีการปฏิบัติที่ดีเลิศ (Best Practices)

วิจารณ์ พานิช (วันทนา เมืองจันทร์ และเต็มจิต จันทคา, 2548; อ้างอิงมาจาก วิจารณ์ พานิช, 2545) กล่าวว่า วิธีการจัดการความรู้ที่ง่าย คือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากวิธีการทำงานแบบ Best Practice องค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งของการจัดการความรู้ คือ การมีฐานข้อมูลเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีผลงานดีเด่นเป็นที่ยอมรับในด้านต่างๆ (เช่น ด้านแนวคิด กระบวนการวางแผน การดำเนินงานตามแผน การประเมินผล และการมีส่วนร่วมของชุมชน) โดยมีการเผยแพร่วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ เพื่อให้หน่วยงานอื่นได้นำไปปรับใช้ ซึ่งเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ในมาตรา 11 ระบุว่า “ส่วนราชการมีหน้าที่พัฒนาความรู้ในส่วนราชการ เพื่อให้มีลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ” กรณีศึกษาที่ดีเลิศ (Best Practices) คือ วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จ ซึ่งเป็นผลมาจากการนำความรู้ไปปฏิบัติจริง แล้วสรุปความรู้และประสบการณ์นั้น เป็นแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดของตนเอง (บุรชัย ศิริมหาสาร, 2548)

กรณีศึกษาที่ดีเลิศ (Best Practices) จึงเป็นบทสรุปของวิธีการปฏิบัติที่เป็น Tacit Knowledge (ความรู้ในตัวคน) ซึ่งเผยแพร่เป็น Explicit Knowledge (ความรู้ที่ปรากฏให้เห็นชัดเจนในรูปแบบต่างๆ) เพื่อให้ผู้อื่นได้นำไปทดลองปฏิบัติ

กรณีศึกษาที่ดีเลิศ (Best Practices) หมายถึง แนวทางหรือวิธีการปฏิบัติในเรื่องต่างๆ ที่นำองค์กรไปสู่ความสำเร็จและบรรลุจุดมุ่งหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เช่น Best Practice Process Management, Best Practice Human Resources Focus, Best Practice Customer Satisfaction and Relationships Focus เป็นต้น

กรณีศึกษาที่ดีเลิศ (Best Practices : BP) เป็นวิธีการทำงานหรือวิธีปฏิบัติที่ส่งผลต่อผลงานที่มีคุณภาพหรือส่งผลกระทบต่องานที่ประสบผลสำเร็จ

กรณีศึกษาที่ดีเลิศ (Best Practices) คือ วิธีการทำงานใหม่ที่องค์กรเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงในการพัฒนาคุณภาพองค์กร ซึ่งนำไปสู่การบรรลุผล องค์กรก้าวสู่ความเป็นเลิศ

กรณีศึกษาที่ดีเลิศ (Best Practices) คือ นวัตกรรมการทำงานดี ๆ ขององค์กรที่คนในองค์กรสามารถอธิบายได้ว่า ดีแค่ไหน ดีอย่างไร ดีเพราะอะไร

นอกจากนี้ ยังมีคำที่มีความหมายใกล้เคียงกับ Best Practice ก็คือ Good Practice เป็นคำที่มีความหมายค่อนข้างกว้าง ใช้ในความหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ แต่ยังไม่ มีหลักฐานแน่ชัด หรือแสดงความถูกต้องอย่างชัดเจน จะต้องใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์มายืนยันผลงาน และมีผู้ให้ความเห็นเกี่ยวกับ Good Practice คือ

1. เป็นข้อเสนอแนะ คำแนะนำ แนวทาง
2. การปฏิบัติงานที่อยู่บนพื้นฐานของความสำเร็จของงาน
3. เป็นเรื่องเกี่ยวกับ “Why” และ “What”
4. เป็นความคาดหวังของการปฏิบัติงานโดยทั่วไป

อีกคำหนึ่งก็คือ Innovative Practice หมายถึง จุดเน้นและแนวทางการทำงาน ที่น่าสนใจ แต่ขณะนี้ยังไม่มีตัวชี้วัดใดจะบอกความสำเร็จได้

กรณีศึกษาที่ดีที่สุด (Best Practices) กับทฤษฎีการเรียนรู้ของ Thorndike

Edward Lee Thorndike (พ.ศ. 2417 – 2492) เป็นนักจิตวิทยาชาวอเมริกัน

ผู้ค้นพบทฤษฎีความต่อเนื่อง (Connectionism) ทฤษฎีนี้มีความเชื่อว่า การเรียนรู้เกิดจากการลองผิด ลองถูก เช่น เมื่อให้ผู้เรียนทำกิจกรรมอะไรอย่างหนึ่ง ซึ่งไม่มีความรู้ในเรื่องนั้นมาก่อน ผู้เรียนจะทำ แบบลองผิดลองถูก เพื่อเลือกที่จริง ทั้งที่เท็จ จนกระทั่งจับได้ว่า ควรทำอย่างไร จึงจะถูกต้องและ รวดเร็วก็จะเลือกทำด้วยวิธีนั้นในครั้งต่อไป

การวิเคราะห์กรณีศึกษาที่ดีที่สุด

การวิเคราะห์กรณีศึกษาที่ดีที่สุด มีวิธีการดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. เป็นการศึกษากระบวนการดำเนินการต่าง ๆ ของหน่วยงานอย่างเป็นระบบ
2. ประวัติของการดำเนินการและเส้นทางสู่ความสำเร็จ
3. วิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ
4. บทเรียนจากกรณีศึกษา

อุปสรรคขัดขวางการนำกรณีศึกษาที่ดีที่สุด (Best Practices) ไปขยายผล

ที่มีอยู่

1. ขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการของกรณีศึกษาที่ดีที่สุด (Best Practices)

2. ขาดการสนใจในการนำไปใช้ให้เกิดผล
3. ขาดทักษะและองค์ความรู้ที่แท้จริงที่จะช่วยให้บรรลุความสำเร็จ

วัตถุประสงค์ของการจัดทำกรณีศึกษาที่ดีที่สุด (Best Practices)

ในการจัดทำกรณีศึกษาที่ดีที่สุดนั้น โดยทั่วไปมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. นำเสนอกรณีที่ประสบความสำเร็จ (Success Cases)
2. เป็นการเล่าเรื่องราวที่เป็นกรณีศึกษา (Stories Telling)
3. เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการความรู้ (Knowledge Management)
4. เป็นต้นแบบและแรงบันดาลใจให้กับองค์กรอื่นๆ ในธุรกิจเดียวกัน (Lessons and

Inspiration)

5. สร้างบรรยากาศแห่งการแข่งขันเพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศ (The good gets

better)

กลุ่มเป้าหมาย

1. อุตสาหกรรมเดียวกัน
2. วัตถุประสงค์เดียวกัน
3. กระบวนการคล้ายคลึงกัน

รูปแบบของการเขียนกรณีศึกษาที่ดีที่สุด (Best Practices)

1. เขียนเฉพาะกระบวนการ (Process Best-practices)
2. เขียนเฉพาะระบบงาน (System Specific Best-practices) เช่น เขียนเฉพาะการเรียนรู้ การสอน หรือการบริหาร เป็นต้น
3. เขียนครอบคลุมทั้งองค์กร (School/Level Best-practices)

วิธีปฏิบัติที่ดีที่สุด

1. เป็นกระบวนการไม่ใช่กิจกรรม
2. ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ หรือเรื่องที่รวมอยู่ในการปฏิบัติที่เป็นเลิศ
3. สนับสนุนต่อกระบวนการขององค์กรและการดำเนินงานที่ระบุไว้ในเบื้องต้น
4. ต้องสนับสนุนด้วยผลลัพธ์ที่เหนือกว่า

คุณลักษณะสำคัญของกรณีศึกษาที่ดีที่สุด (Best Practices)

1. Systematic
2. Integrate
3. Linkage

ขั้นตอนการจัดทำกรณีศึกษาที่ดีที่สุด (Best Practices)

การจัดทำกรณีศึกษาที่ดีที่สุด มีขั้นตอนดำเนินการ 4 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การเตรียมการ
2. การเลือกกรณีศึกษา
3. การเก็บข้อมูล
4. การเขียนกรณีศึกษา (Case Study)

1. ขั้นตอนการเตรียมการ ประกอบด้วย

- 1.1 กำหนดกรอบแนวทางในการศึกษา
- 1.2 เถลนถายในการวิเคราะห์ความเป็นเลิศ จากคู่มือ Baldrige หรือเกณฑ์รางวัล

คุณภาพแห่งชาติ

- 1.3 อ่านเอกสาร Best Practices ที่มีคนเขียนไว้แล้ว
- 1.4 กำหนดหัวข้อและรูปแบบของหนังสือ
- 1.5 เลือกทีมงานและบรรณาธิการหนังสือ สำหรับการเลือกทีมงาน ประกอบด้วย
  - 1.5.1 สมาชิกทีม
  - 1.5.2 หัวหน้าทีม
  - 1.5.3 ผู้เขียนกรณีศึกษา
  - 1.5.4 บรรณาธิการหนังสือ
  - 1.5.5 ผู้ประสานงาน

- 1.5.6 อื่นๆ เช่น ทีมผู้ถ่ายทำและตัดต่อวิดีโอทัศน์
2. ขั้นตอนการเลือกกรณีศึกษา ประกอบด้วย
  - 2.1 การเลือกกระบวนการที่จะศึกษาและหน่วยงาน
  - 2.2 กำหนดระยะเวลาโครงการ
  - 2.3 จัดทำแผนการเก็บข้อมูล
  - 2.4 กำหนดผู้ประสานงานของทั้งสองฝ่าย
3. ขั้นตอนการเก็บข้อมูล ประกอบด้วย
  - 3.1 กำหนดและเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)
  - 3.2 กำหนดประเด็นหรือกรอบคำถามในการเก็บข้อมูล
  - 3.3 กำหนดวิธีการเก็บข้อมูล
  - 3.4 ประสานงานและนัดหมายผู้ให้ข้อมูล
  - 3.5 ลงมือเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งการบันทึกข้อมูลไว้เป็นหลักฐาน
4. ขั้นตอนการเขียนกรณีศึกษา ประกอบด้วย
  - 4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล
  - 4.2 การเลือกรูปแบบการเขียน
  - 4.3 การลงมือเขียนและเรียบเรียงกรณีศึกษา
  - 4.4 การตรวจทานแก้ไข
  - 4.5 การจัดทำรูปเล่มหรือรายงาน

สำหรับการบ่งชี้กรณีศึกษาที่ดีเลิศ (Best Practices) ประกอบด้วย

1. ทีมงานเป็นผู้ระบุงกระบวนการปฏิบัติที่เป็นเลิศภายในองค์กรของตน (ประมาณ 2-3 เรื่อง)
2. ผู้วิจัยยืนยันด้วยแบบสอบถามเบื้องต้น
3. กระบวนการเหล่านี้มีที่มาอย่างไร (What, How & How come)
4. กระบวนการเหล่านี้ได้ส่งผลให้ความสำเร็จขององค์กรในด้านใดอย่างไร

ปัญหาและอุปสรรค ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำกรณีศึกษาที่ดีเลิศ (Best Practices)

มีดังนี้

1. ผู้บริหารขององค์กรและผู้ประสานงานไม่เข้าใจในกระบวนการและความหมายของกรณีศึกษาที่ดีเลิศ (Best Practices)
2. ช่วงเวลา (Timing) ในการจัดทำกรณีศึกษาที่ดีเลิศไม่อำนวย
3. องค์กรไม่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเลิศที่เป็นระบบเพียงพอที่จะใช้เป็นกรณีศึกษาได้

กล่าวโดยสรุป การศึกษาวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) เป็นการศึกษาวิจัยเพื่อเข้าใจที่มาแห่งกระบวนการที่เป็นเลิศ เป็นกระบวนการวิจัยทางเชิงคุณภาพวิธีหนึ่ง (Grounded Theory) เป็นวิธีการหนึ่งของ Knowledge Capturing และจุดเริ่มต้นในการทำ Benchmarking และเป็นการเรียนรู้และเข้าใจที่มาของความสำเร็จขององค์กรเพื่อการนำไปใช้ให้เกิดผลต่อไป

การสัมภาษณ์เชิงลึก

การสัมภาษณ์ (Interview) เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล หลักฐาน โดยใช้การสนทนาหรือ การเจรจาอย่างมีจุดมุ่งหมายระหว่างบุคคล 2 ฝ่าย คือ นักวิจัย (ฐานะผู้สัมภาษณ์) และผู้ให้ข้อมูล (ฐานะผู้ถูกสัมภาษณ์) ภายใต้บรรยากาศของการมีปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน ลักษณะสำคัญของการสัมภาษณ์โดยทั่วไปมี 4 ประการ (ฉัตรชัย เลิศมโนญาณ, 2548) คือ

1. นักวิจัยเป็นผู้กำหนดเนื้อหาและโครงสร้างของการสนทนา
2. นักวิจัยพยายามหารายละเอียดเบื้องต้นเพื่อทำความเข้าใจในตัวผู้ให้ข้อมูล
3. ความสำเร็จส่วนใหญ่ของการสัมภาษณ์ขึ้นอยู่กับคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ว่า

เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการจะทราบหรือไม่เพียงใด และผู้ให้ข้อมูลตอบคำถามตรงต่อความเป็นจริงมากน้อยเพียงใด

4. นักวิจัยควรจะมี ความชำนาญในการสัมภาษณ์พอสมควร

ประเภทของการสัมภาษณ์ จำแนกตามลักษณะโครงสร้างได้ 3 ประเภท คือ

1. การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่มีการวางแผน จัดเตรียมชุดคำถาม และวิธีการสัมภาษณ์อย่างเป็นระบบและมีขั้นตอนล่วงหน้า มีการดำเนินงานแบบเป็นทางการภายใต้กฎเกณฑ์หรือมาตรฐานเดียวกัน
2. การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่มีการวางแผน การสัมภาษณ์ไว้ก่อนล่วงหน้าอย่างเป็นขั้นตอน แบบเข้มงวดพอประมาณและข้อคำถามในการสัมภาษณ์มีโครงสร้างแบบหลวม (Lossely Structure)
3. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่ไม่มีการกำหนดกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวกับคำถามและลำดับขั้นตอนของการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า เป็นการพูดคุยสนทนาตามธรรมชาติ (Naturalistic Inquiry)

การวิจัยเชิงคุณภาพนั้น มักใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยมีวัตถุประสงค์ (ฉัตรชัย เลิศมโนญาณ, 2548) ดังนี้

1. เพื่อช่วยเพิ่มเติมข้อมูลที่ได้อีกจากวิธีการอื่น ๆ ได้ดีขึ้น
2. เพื่อตรวจสอบความเป็นจริงของข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมมาก่อน
3. เพื่อดูร่องรอยอื่น ๆ ที่ไม่ได้แสดงออกมาด้วยคำพูด

แนวคำถามที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพไม่ใช่แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ แนวคำถามจะเป็นเครื่องมือการวิจัยที่มีโครงสร้างน้อยกว่าเมื่อเทียบกับแบบสอบถาม แต่แนวคำถามที่ดีควรมีความครอบคลุมและรัดกุม ดังนั้น ในการสร้างแนวคำถามเพื่องานวิจัย ผู้ที่จะสร้างแนวคำถามได้ดี ควรต้องศึกษาปัญหา และวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้เข้าใจ จากนั้น จึงสามารถกำหนดแนวคำถามได้ แนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึกที่ใช้โดยทั่วไปนั้นควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีลักษณะเป็นเค้าโครง (Outline) หรือหัวข้อการสนทนา
2. จะต้องมีความยืดหยุ่นได้ (Flexible) เป็นเพียงแนวคำถาม คร่าว ๆ เพื่อเป็นแนวในการสัมภาษณ์หรือการสนทนาให้ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
3. ควรจะเรียงลำดับให้เนื้อหาที่มีความต่อเนื่อง

4. เนื้อหาของแนวคำถามในการวิจัยเรื่องเดียวกันแต่ใช้กับกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่ม อาจไม่เหมือนกันก็ได้

5. ความยาวของแนวคำถามควรมีความยาวไม่มากนัก คือ ประมาณ 1-3 หน้ากระดาษ เนื่องจากคำถามในแนวคำถามจะเป็นเพียงเค้าโครงของข้อคำถามเท่านั้น ดังนั้น ลักษณะของคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ควรมีลักษณะ (ฉัตรชัย เลิศมโนญาน, 2548) ดังนี้

1. เป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended Questions) คือ เป็นคำถามในลักษณะที่เปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลตอบได้อย่างเสรีตามความพอใจ
2. เป็นคำถามที่ไม่เป็นการถามนำหรือเสนอแนะให้ผู้ให้ข้อมูลตอบไปในแนวทางที่วางไว้
3. เป็นคำถามที่จะไม่ทำให้ผู้ให้ข้อมูลเกิดความรู้สึกไม่อยากตอบ หรือจะทำให้ผู้ให้ข้อมูลเกิดความเสื่อมเสียหรืออับอาย
4. เป็นคำถามที่เน้นในเรื่องความคิดเห็นหรือเหตุผล เป็นการอธิบายที่มีรายละเอียดลุ่มลึกและมีความหมายมากกว่าที่จะเน้นในเรื่องปริมาณ
5. ไม่ควรถามคำถามที่เป็นความรู้ทางวิชาการมากเกินไป เพราะถ้าผู้ให้ข้อมูลตอบไม่ได้ จะรู้สึกกลัวที่จะตอบหรือพูดคุยต่อไป
6. ควรใช้คำถามที่มีลักษณะกระตุ้นให้ได้แสดงความคิดเห็นอธิบายความให้กว้างขวางขึ้น หากยังเจียบควรถามคำถามอื่น ๆ ต่อไป

ขั้นตอนในการสัมภาษณ์ มี 4 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการสัมภาษณ์
2. ขั้นเริ่มการสัมภาษณ์
3. ขั้นดำเนินการสัมภาษณ์
4. ขั้นยุติการสัมภาษณ์

ความสำคัญของการบันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์เป็นสิ่งที่นักวิจัยจำเป็นต้องทำทุกครั้ง เนื่องจาก

1. ช่วยให้นักวิจัยระลึกถึงเรื่องราวของการสัมภาษณ์นั้น ๆ ได้
2. ช่วยให้ทราบถึงความเป็นไปต่าง ๆ ของผู้ให้ข้อมูลจากการได้สัมภาษณ์แต่ละครั้ง
3. ให้ประโยชน์ในการรักษาความคุ้นเคยกับผู้ให้ข้อมูล และช่วยให้เก็บเรื่องราวต่าง ๆ เป็นรายละเอียดที่จะอ้างอิงถึงภายหลัง (ฉัตรชัย เลิศมโนญาน, 2548)

บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

ระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ว่าด้วย กลุ่มเครือข่ายโรงเรียน พ.ศ. 2555 ซึ่งได้ประกาศไว้เมื่อวันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2555 มีรายละเอียดดังนี้

โดยที่เห็นสมควรจัดตั้งกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 ข้อ 3 แห่งประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา พ.ศ. 2553 ลงวันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2553 และโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ในคราวประชุมครั้งที่ 1/2555 เมื่อวันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2555 จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ว่าด้วยกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน พ.ศ. 2555”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ว่าด้วยกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน พ.ศ. 2548 บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง คำสั่งอื่นใด ในส่วนที่เป็นบัญญัติไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือที่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4 ในระเบียบนี้ “โรงเรียน” หมายความว่า โรงเรียนของรัฐสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

“กลุ่มเครือข่ายโรงเรียน” หมายความว่า โรงเรียนหลายโรงเรียนรวมกลุ่มเข้าด้วยกัน เพื่อร่วมมือส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

“ผู้บริหารโรงเรียน” หมายความว่า บุคคลที่ดำรงตำแหน่งและรับผิดชอบการบริหารโรงเรียน และหมายความรวมถึง ผู้รักษาราชการแทนผู้บริหารสถานศึกษาด้วย

“ครู” หมายความว่า บุคคลที่มีหน้าที่เป็นผู้สอนในโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

“ผู้ทรงคุณวุฒิ” หมายความว่า บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถทางด้านการศึกษา ที่มีภูมิลำเนาในเขตบริหารของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนหรือในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

“บุคลากร” หมายความว่า ผู้บริหารโรงเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน

“ศูนย์ประสานงานกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน” หมายความว่า โรงเรียนที่เป็นที่ตั้งสำนักงานกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน

“ปี” หมายความว่า ปีการศึกษาตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ

ข้อ 5 ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 เป็นผู้รักษาราชการตามระเบียบนี้

ในกรณีที่มีปัญหาขัดแย้งหรือต้องตีความในปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้ในระเบียบนี้ ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 เป็นผู้กำหนดหรือวินิจฉัยชี้ขาด

ข้อ 6 ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 แต่งตั้งคณะกรรมการจัดตั้งกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานพื้นที่การศึกษา

ประณตศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 เป็นประธานกรรมการ หรือรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประณตศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ที่ได้รับมอบหมาย ผู้บริหารการศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประณตศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ทุกคน ตัวแทนของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ประณตศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ไม่น้อยกว่า 3 คน ผู้บริหารของโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ประธานศูนย์ทุก กลุ่มในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประณตศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ผู้อำนวยการกลุ่มอำนวยการ เป็นกรรมการและเลขานุการ มีหน้าที่เสนอแนะการจัดตั้งหรือปรับปรุง หรือยุบเลิกกลุ่มเครือข่ายใน โรงเรียนเสนอคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาประณตศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 พิจารณาให้ความ เห็นชอบ

ข้อ 7 โครงสร้างและวิธีการแบ่งกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน

7.1 ให้จัดตั้งกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนโดยคำนึงถึงสภาพที่ใกล้เคียงกันของแต่ละ โรงเรียน สภาพการปกครองท้องที่ สภาพภูมิศาสตร์ การคมนาคม วัฒนธรรมประเพณี หรือเหตุผล ความจำเป็นอื่น

7.2 กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนต้องร่วมมือกันระดมทรัพยากรทางการศึกษาและส่งเสริม สนับสนุนเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของแต่ละโรงเรียน

7.3 กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนประกอบด้วย โรงเรียนจำนวนไม่น้อยกว่า 10 โรงเรียน แต่ไม่เกิน 15 โรงเรียน ในกรณีที่มีเหตุความจำเป็นอื่น ๆ จัดตั้งกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนให้มีจำนวน โรงเรียนน้อยกว่าหรือมากกว่าก็ได้ โดยคำนึงถึงเหตุผลความจำเป็นตามข้อ 7.1 และโดยความ เห็นชอบของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาประณตศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

7.4 ให้คณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่ายของโรงเรียน จัดตั้งศูนย์ประสานงานกลุ่ม เครือข่ายโรงเรียน โดยเลือกโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่มีสภาพเหมาะสมในการเปิดศูนย์ ประสานกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน

ข้อ 8 คณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน ประกอบด้วย

8.1 ผู้บริหารโรงเรียนทุกโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน

8.2 ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน จำนวนกึ่งหนึ่งของจำนวนโรงเรียน ในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนซึ่งมาจากการสรรหา หรือคัดเลือก หรือเลือกตั้ง หรือเลือกตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กรรมการตามข้อ 8.1 กำหนด

8.3 ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน ซึ่งมาจากการสรรหา หรือเลือกตาม หลักเกณฑ์และวิธีการที่กรรมการตามข้อ 8.1 และ 8.2 กำหนด

8.4 ให้คณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเลือกประธาน 1 คน และเลือก รองประธาน 1 คน จากกรรมการตามข้อ 8.1 และเลือกเลขานุการ 1 คน และกรรมการตามข้อ 8.2

8.5 คณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน มีวาระการดำรงตำแหน่ง 2 ปี และ ดำรงตำแหน่งได้ไม่เกิน 2 วาระติดต่อกัน เว้นแต่กรรมการตามข้อ 8.1

8.6 คณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนพ้นจากตำแหน่งเป็นการเฉพาะตัว เมื่อ

8.6.1 ตาย

8.6.2 ลาออก (เว้นแต่กรรมการตามข้อ 8.1)

8.6.3 ไปปฏิบัติหน้าที่นอกกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนติดต่อกันเกินกว่า 90 วัน (เว้นแต่กรรมการตามข้อ 8.3)

8.6.4 คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จำนวนไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาเท่าที่มีอยู่ มีมติให้ออก เพราะมีความประพฤติเสื่อมเสีย บกพร่องต่อหน้าที่ หรือหย่อนความสามารถ

เมื่อกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนพ้นจากตำแหน่งไม่ว่ากรณีใด ให้คณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน ดำเนินการเพื่อให้มาซึ่งกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน ภายใน 30 วัน (เว้นแต่วาระการดำรงตำแหน่งคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่ายเหลือไม่ถึง 90 วัน จะไม่ดำเนินการก็ได้) ให้กรรมการบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ดำรงตำแหน่งแทน กรรมการบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่พ้นวาระ มีวาระเท่ากับที่เหลือที่ตนมาแทน

8.7 หลักเกณฑ์และวิธีการประชุมของคณะกรรมการกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน ให้ถือหลักเกณฑ์และวิธีการประชุมตามระเบียบแบบแผนราชการโดยอนุโลม

ข้อ 9 หน้าที่ของคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนมีดังนี้

9.1 พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนงานหรือโครงการของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน

9.2 กำหนดแนวทางการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาร่วมกันของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน

9.3 ประสานการดำเนินงานด้านการศึกษา ด้านงบประมาณ ด้านการเงินและสินทรัพย์ ด้านบุคลากร และด้านอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษากับองค์กรหน่วยงานทั้งของรัฐและเอกชน

9.4 กำกับ ติดตาม และควบคุมการปฏิบัติงานการศึกษา ธุรการ งบประมาณ การเงินและสินทรัพย์ บุคลากร และงานอื่นของศูนย์ประสานงานกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน ตามแผนงานหรือโครงการ

9.5 กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติงานของบุคลากรในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

9.6 เสนอแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน ต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

9.7 ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

9.8 ปฏิบัติงานอื่นตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 กำหนดหรือมอบหมาย

ข้อ 10 ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ประกาศจัดตั้งกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการจัดตั้งกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 และแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน

บทเฉพาะกาล

ข้อ 11 เพื่อประโยชน์แห่งระเบียบนี้

11.1 ให้คณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน ตามระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ว่าด้วยกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน พ.ศ. 2548 เป็นคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนตามระเบียบนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งตามระเบียบนี้

11.2 ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนตามระเบียบนี้ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับ

ระเบียบเกี่ยวกับการจัดตั้งกลุ่มเครือข่าย

การจัดตั้งกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ได้แบ่งกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนโดยอาศัยอำนาจตามความในข้อ 10 แห่งระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ว่าด้วยกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน พ.ศ. 2555 และได้ประกาศจัดตั้งกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ดังนี้

1. อำเภอเมืองร้อยเอ็ด มี 5 กลุ่มเครือข่าย

1.1 กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเมืองสาเกต	จำนวน	11	โรงเรียน
1.2 กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเมืองพลาญชัย	จำนวน	12	โรงเรียน
1.3 กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเมืองไตรมิตร	จำนวน	11	โรงเรียน
1.4 กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเมืองโพธิ์ศรีสะอาด	จำนวน	10	โรงเรียน
1.5 กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเมืองสีแก้วบ่อภา	จำนวน	9	โรงเรียน
2. อำเภอจตุรพักตรพิมาน มี 4 กลุ่มเครือข่าย

2.1 กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเมืองพรหมเมืองหงส์โคกล่าม	จำนวน	11	โรงเรียน
2.2 กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนธรรมจิติญาณ	จำนวน	12	โรงเรียน
2.3 กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนดงแดงน้ำใสป่าสังข์	จำนวน	13	โรงเรียน
2.4 กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนจตุรปัจจิม	จำนวน	15	โรงเรียน
3. อำเภอธวัชบุรี มี 4 กลุ่มเครือข่าย

3.1 กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนปราสาทหิน	จำนวน	9	โรงเรียน
3.2 กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเมืองเชียงดี	จำนวน	10	โรงเรียน
3.3 กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนอุ่มเม้าไพศาล	จำนวน	9	โรงเรียน
3.4 กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเมืองทุ่งเวฬุวัน	จำนวน	13	โรงเรียน
4. อำเภอศรีสมเด็จ มี 2 กลุ่มเครือข่าย

4.1 กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนศรีสมเด็จเหนือ	จำนวน	12	โรงเรียน
4.2 กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนศรีสมเด็จใต้	จำนวน	10	โรงเรียน
5. อำเภอจังหาร มี 3 กลุ่มเครือข่าย

5.1 กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนไตรจังหาร	จำนวน	8	โรงเรียน
-------------------------------------	-------	---	----------

5.2	กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนม่วงลาดตงสิงห์ฝักแฉวน	จำนวน	12	โรงเรียน
5.3	กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนดินดำแสนชาติ	จำนวน	10	โรงเรียน
6.	อำเภอเชียงขวัญ มี 2 กลุ่มเครือข่าย			
6.1	กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนพระธาตุเชียงขวัญ	จำนวน	11	โรงเรียน
6.2	กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเมืองเชียงขวัญ	จำนวน	10	โรงเรียน
7.	อำเภอทุ่งเขาหลวงมี 2 กลุ่มเครือข่าย			
7.1	กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเทอดไทย	จำนวน	7	โรงเรียน
7.2	กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนทุ่งเขาหลวง	จำนวน	11	โรงเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

ศิริพร ตันตียมาศ (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพ สังกัดกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) องค์ประกอบของการบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนแบบมีส่วนร่วม สังกัดกรุงเทพมหานคร 2) ระดับของประสิทธิผลของการบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครและ 3) รูปแบบการบริหารกลุ่มเครือข่าย บริหารแบบมีส่วนร่วมซึ่งมี 8 องค์ประกอบ กลุ่มตัวอย่างเป็นกรรมการกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนจำนวน 642 คน ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือครู เครื่องมือที่ใช้มี 3 ชนิด คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมและประสิทธิผลและแบบตรวจสอบรายการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์องค์ประกอบ การวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของการบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมสังกัดกรุงเทพมหานครประกอบด้วย 8 องค์ประกอบเรียงตามลำดับน้ำหนักขององค์ประกอบจากมากไปหาน้อย คือ 1) กิจกรรมที่ทำร่วมกัน 2) การใช้เทคโนโลยี 3) ทักษะด้านภาวะผู้นำ 4) ผู้นำเปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วม 5) การติดต่อสื่อสาร 6) การมีส่วนร่วมของสมาชิก 7) องค์การ (กลุ่มเครือข่ายโรงเรียน) แบบมีส่วนร่วม 8) บรรยากาศการมีส่วนร่วม ระดับของประสิทธิผลการบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับมาก และรูปแบบการบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผล สังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย องค์ประกอบด้านการบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนแบบมีส่วนร่วม 8 องค์ประกอบซึ่งมีความเหมาะสมถูกต้องเป็นไปได้ และสามารถนำไปเป็นประโยชน์สอดคล้องกับกรอบแนวคิดทฤษฎีของการวิจัย

ปฐมพงษ์ รินศรี (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาการบริหารงานกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็กเขตพื้นที่การศึกษาลำปางเขต 1 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารงานและนำเสนอรูปแบบการพัฒนาการบริหารงานของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็ก เขตพื้นที่การศึกษาลำปางเขต 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และศึกษานิเทศก์ ปีการศึกษา 2549

จำนวน 111 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือแบบสอบถามและการประชุมเชิงปฏิบัติการโดยใช้เทคนิค A-I-C วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ สภาพการทำงานของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็ก มีการใช้วิทยากรท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน ผู้นำทางศาสนาร่วมกันและมีการจัดสร้างหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมอาชีพในชุมชน สมาชิกส่วนใหญ่ไม่ได้รับร่วมเสนอความคิดเห็นและไม่ได้ร่วมตัดสินใจในทุก ๆ เรื่องสำหรับปัญหาและอุปสรรคการทำงานของกลุ่มโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายคือ 1) ทรัพยากรสนับสนุนไม่เพียงพอ 2) การจัดการทรัพยากรกลุ่มเครือข่ายไม่เป็นไปอย่างทั่วถึง 3) การติดตามประเมินผลไม่ต่อเนื่องและ 4) ข้อมูลข่าวสารไม่ทั่วถึง ส่วนรูปแบบสำหรับการพัฒนาการบริหารงานกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็กได้แก่ 1) ควรมีโครงสร้างการบริหารแบบลดความซ้ำซ้อนในการทำงาน 2) ควรมีการสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจให้บุคลากรเพื่อทำงานในกลุ่มเครือข่ายได้ และ 3) โครงสร้างหรือกิจกรรมบางอย่างควรมีการประสานงานกัน เพื่อให้เกิดความชัดเจน และลดความคลาดเคลื่อนในการทำงาน

วิชัย แสงศรี (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาวิเคราะห์และพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาในเขตพื้นที่ชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาของรูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาในเขตพื้นที่ชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยดำเนินการวิจัย 5 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาในเขตพื้นที่ชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2) ศึกษาสภาพและรูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาต้นแบบที่ประสบความสำเร็จ 3) สร้างรูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาในเขตพื้นที่ชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4) ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาในเขตพื้นที่ชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5) ปรับปรุงและนำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาในเขตพื้นที่ชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาดูงาน การสอบถามสัมภาษณ์และการสังเกต วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัญหาการบริหารจัดการกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาในเขตพื้นที่ชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือในภาพรวมมีปัญหาในระดับมากทุกภารกิจ ได้แก่ การบริหารงานบุคคล รองลงมาได้แก่ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานทั่วไปและการบริหารงานวิชาการตามลำดับ 2) สภาพและรูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในเขตพื้นที่ชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นการบริหารจัดการที่ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีการระดมทรัพยากรจากท้องถิ่นสนับสนุนการจัดการศึกษา มีการกำหนดบทบาทหน้าที่และภารกิจที่ชัดเจน ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ มีการประสานงานทุกภาคส่วนให้ร่วมขับเคลื่อนและติดตามผลสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 3) รูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาในเขตพื้นที่ชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่เหมาะสมและเป็นไปได้ คือ SEAL Model ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ 1) ชื่อและที่มาของรูปแบบ 2) องค์ประกอบของรูปแบบ 3) แนวทางการนำไปใช้แบ่งเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารและแนวทางสำหรับผู้ปฏิบัติ

ศิริพร ธนะสมบูรณ์ (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 1 โดยการศึกษาครั้งนี้ วัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 1 และ 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 1 โดยศึกษาจาก กลุ่มเป้าหมายคือ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 1 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 234 คนโดยดำเนินการศึกษาเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ และระยะที่ 2 เป็นการจัดสนทนากลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบสอบถามและแบบ บันทึกรสนทนากลุ่มผลการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น มีค่าเท่ากับ 0.95 การวิเคราะห์ ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษา พบว่า สภาพการดำเนินงานของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กทั้ง 4 ด้านโดย ภาพรวม มีการปฏิบัติจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษา ด้านการเรียนการสอนและด้านความพร้อมเกี่ยวกับปัจจัยที่สนับสนุน ตามลำดับ ส่วน ปัญหาของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กทั้ง 4 ด้าน มีปัญหาในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับปัญหาจากมากที่สุดไปหาน้อยสุด คือ ด้านความพร้อมเกี่ยวกับปัจจัยที่สนับสนุน ด้าน การเรียนการสอน ด้านการบริหารจัดการและ ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตามลำดับ แนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กคือ 1) ควรมีการจัดโครงสร้างการ บริหารให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน มีรูปแบบการบริหารที่เป็นเอกลักษณ์ แบบมีส่วนร่วมและ บูรณาการ 2) มีรูปแบบการประเมินผู้เรียน พัฒนาการเรียนการสอน พัฒนาครูและบุคลากรทางการ ศึกษาตามสภาพจริง โดยร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญและสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง และมีการจัดการเรียน การสอนแบบบูรณาการ 3) มีแผนของงบประมาณพิเศษที่สนับสนุนชัดเจน 4) มีโครงสร้างการมี ส่วนร่วมของชุมชนอย่างชัดเจนและปฏิบัติได้จริง

จำนงค์ แจ่มจันทรวงษ์ (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารระบบ กลุ่มเครือข่าย เพื่อส่งเสริมคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการวิจัยในลักษณะการ วิจัยและพัฒนา ขั้นตอนการวิจัยประกอบไปด้วย 1) ศึกษาเอกสาร 2) การสร้างรูปแบบ 3) การพัฒนา รูปแบบและตรวจสอบรูปแบบเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถามการประเมินรูปแบบ 4) ผลการวิจัยในแต่ละ ขั้นตอน นำไปปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการบริหาร สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ เนื้อหาและสถิติวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการบริหารระบบกลุ่มเครือข่ายเพื่อส่งเสริม คุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นคือ ได้รูปแบบกลุ่มเครือข่ายปฏิสัมพันธ์เชิง ยุทธศาสตร์ (Strategic Interactive Network Management : SINM Model) องค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วน 1) ระบบกลุ่มเครือข่ายประกอบด้วย กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนหรือหน่วยงานทางการศึกษา (Social Education network) และกลุ่มเครือข่ายที่ไม่ใช่หน่วยงานทางการศึกษา (Non Social Education Network) 2) การบริหารระบบกลุ่มเครือข่ายประกอบด้วย การวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ การวางแผนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ การควบคุมและประเมินเชิงยุทธศาสตร์ โดยครอบคลุมภารกิจกิจการงานบริหาร 4 ด้าน ได้แก่ งานวิชาการ งานบุคคล งานงบประมาณและ งานบริหารทั่วไป โดยการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และมีการจัด

โครงสร้างองค์กรเป็นไปตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด 3) ด้านคุณภาพ การศึกษาโดยรวมได้แก่ คุณภาพสถานศึกษา คุณภาพนักเรียนและคุณภาพสังคม ซึ่งจะต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยความร่วมมือของทุกภาคส่วนในสังคม อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ ของประเทศชาติได้อย่างแท้จริง

อภิชัย กรมเมือง (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มเครือข่าย โรงเรียนขนาดเล็กเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุบลราชธานี เขต 1 โดยดำเนินการวิจัยเป็น 4 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษากรอบสาระ เพื่อประกอบการพัฒนารูปแบบ ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็ก ตามองค์ประกอบ ที่กำหนด ซึ่งให้มีการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้จากผู้เชี่ยวชาญครู ผู้บริหาร สถานศึกษา ขั้นตอนที่ 3 จัดให้มีการทดลองรูปแบบในโรงเรียน 4 โรง 1 กลุ่มเครือข่ายและจัดให้มีการ ทดสอบผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนและประเมินคุณภาพภายในกลุ่มเครือข่ายหลังการทดลองและ ขั้นตอนที่ 4 ประเมินรูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มเครือข่ายเบื้องต้นโดยวิธีศึกษาเจาะลึกเฉพาะกลุ่ม (Focus Group Discussion) ผลการวิจัยพบว่า จัดระบบงานและกระบวนการดำเนินการบริหาร จัดการกลุ่มเครือข่ายร่วมกันของโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มเครือข่ายให้ครอบคลุมทั้งด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป เพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย อาศัยหลักบุคลากรมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความมีเอกภาพ ในนโยบาย และหลักการกระจายอำนาจและใช้ระบบและกลไกในการดำเนินงาน โดยมีคณะกรรมการบริหารจัดการกลุ่มเครือข่าย ให้มีบทบาทหน้าที่ร่วมกันดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ อย่าง ต่อเนื่องจนเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน คือ (1) การรวมกลุ่มโรงเรียนให้เป็นกลุ่มเครือข่าย (2) การวิเคราะห์ ปัญหา (3) กำหนดวัตถุประสงค์ร่วมกัน (4) การทำแผนการดำเนินงาน (5) การจัดทำงบประมาณ (6) การดำเนินการตามแผน (7) การประเมินผลงาน และ (8) การรายงานผลความสำเร็จในการ บริหารกลุ่มเครือข่ายจำเป็นต้องอาศัยภาวะผู้นำของแกนนำกลุ่มเครือข่าย และคณะกรรมการบริหาร จัดการศึกษากลุ่มเครือข่าย และอาศัยการมีส่วนร่วมโดยความสมัครใจของผู้อำนวยการโรงเรียน ครู ผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาที่อยู่ในตำบลเดียวกันหรือเขตติดต่อกันภายใน 5 กิโลเมตร รวมทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร่วมกำหนดนโยบายและ แนวปฏิบัติกลุ่มเครือข่ายที่ชัดเจน และ ผลการประเมินรูปแบบปรากฏว่า รูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มเครือข่ายมีประโยชน์ ต่อคุณภาพ การศึกษามากที่สุด โรงเรียนขนาดเล็กมั่นใจในคุณภาพการจัดการศึกษามากขึ้น นำไปสู่คุณภาพ นักเรียน และเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาที่กำหนดไว้เป็นอย่างดี

พัชรินทร์ จันทาพูน (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารกลุ่ม เครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษา สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารกลุ่มเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาโรงเรียน ขนาดเล็ก 2) พัฒนากลยุทธ์การบริหารกลุ่มเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก ใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสานเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากโรงเรียนขนาดเล็กทั่วประเทศ กลุ่มตัวอย่าง 390 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติบรรยาย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น PNI ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์หลักที่สำคัญ 3 กลยุทธ์ประกอบด้วย กลยุทธ์กระตุ้นการก่อตั้งกลุ่มเครือข่ายความร่วมมือ กลยุทธ์การ

พัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มเครือข่ายความร่วมมือ กลยุทธ์การประเมินผลและปรับปรุงกลุ่มเครือข่ายความร่วมมือ ซึ่งต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องในการติดตามประเมินผลและปรับปรุงงาน เพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน การวางแผนและส่งเสริมความเข้มแข็งทางวิชาการ และเพื่อประสานงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ประเสริฐ ต้นสินนท์ (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนกลุ่มเครือข่าย โดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อ (1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนกลุ่มเครือข่าย (2) พัฒนาวิธิดำเนินการ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนกลุ่มเครือข่าย และ (3) ศึกษาผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนกลุ่มเครือข่าย กลุ่มเป้าหมายเป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนของกลุ่มโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษา อำเภอ ยางตลาด 2 จำนวน 58 คนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบบันทึกภาคสนาม สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการของกลุ่มโรงเรียนกลุ่มเครือข่าย ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดีมีภาวะผู้นำมีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการศึกษามีวิธิดำเนินการเพื่อสร้างความตระหนัก และเตรียมความพร้อมรับการประเมินทั้งการประเมินภายในและภายนอก เพื่อให้ได้คุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดไว้ มีการวางแผนยุทธศาสตร์ การบูรณาการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาโดยมีการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ ตลอดจนมีการระดมทรัพยากร และการใช้ประโยชน์ร่วมกันจากทุกฝ่าย มีความต้องการให้มีการประชุม อบรมสัมมนา และศึกษาดูงานเพื่อกระตุ้นให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการพัฒนาบุคลากรให้เข้าถึง เข้าใจ และพัฒนา หรือเรียกใช้ข้อมูลจากระบบกลุ่มเครือข่ายคอมพิวเตอร์ภายในหน่วยงาน ซึ่งมีความจำเป็น ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และมีผลต่อคุณภาพ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน โรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนกลุ่มเครือข่าย ควรได้รับการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพสถานศึกษาอย่างเป็นระบบอย่างต่อเนื่อง มีการสร้างเครื่องมือประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อประเมิน ผู้เรียน และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวม ผลพัฒนาวิธิดำเนินการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของกลุ่มโรงเรียนกลุ่มเครือข่าย โดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) ได้แนวทางในการพัฒนา จำนวน 8 ข้อ วิธีการพัฒนา จำนวน 7 วิธี กิจกรรมการพัฒนา จำนวน 13 กิจกรรม โครงการที่ใช้ในการพัฒนา จำนวน 4 โครงการจุดมุ่งหมายของการพัฒนา จำนวน 11 ข้อ ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ จำนวน 11 ข้อ เป้าหมายของการพัฒนา จำนวน 11 ข้อ และนวัตกรรมที่นำมาใช้ในการพัฒนา จำนวน 2 เล่มและผลการศึกษการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของกลุ่มโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) และปัจจัยแห่งความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนกลุ่มเครือข่าย โดยการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 1) บุคลากรมีความกระตือรือร้นที่จะร่วมพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) การใช้ภาวะผู้นำของผู้วิจัย ผู้ช่วยวิจัย ผู้ร่วมวิจัย และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 3) ความสามารถในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของทีม

ผู้ร่วมวิจัย 4) การเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมวิจัยได้มีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มแรกของการดำเนินการ 5) บรรยากาศที่เอื้ออำนวยในการทำงานแบบมีส่วนร่วม 6) กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานควบคู่ด้วยวิธีปฏิบัติ และ 7) มีกลไกขับเคลื่อน คือ กลุ่มโรงเรียนกลุ่มเครือข่าย

สมศักดิ์ เอี่ยมดี (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารกลุ่มเครือข่าย การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยมีขั้นตอนการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การศึกษาองค์ประกอบของระบบการบริหารกลุ่มเครือข่ายการมีส่วนร่วม โดยการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 8 คน 2) การสร้างและพัฒนาระบบการบริหารกลุ่มเครือข่ายการมีส่วนร่วม โดยยกวางระบบฯ เชิงทฤษฎีและตรวจสอบโดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน และประเมินความเป็นประโยชน์ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง 3) การทดลองใช้ระบบการบริหารกลุ่มเครือข่ายการมีส่วนร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำนวน 1 แห่ง ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และผู้อำนวยการกลุ่ม จำนวน 18 คน 4) การประเมินผลการใช้ระบบการบริหารกลุ่มเครือข่ายการมีส่วนร่วม ในด้านความสำเร็จ ความพึงพอใจและความต่อเนื่อง โดยใช้แบบสอบถามกับผู้เกี่ยวข้อง รวม 18 คน สถิติที่ใช้ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบที่มีประสิทธิผลของระบบการบริหารกลุ่มเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เป็นกลุ่มเครือข่ายผสมผสานระหว่างบุคคลและเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งอย่างไม่เป็นทางการและเป็นทางการช่วยการทำงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประกอบด้วย 1) องค์กรของกลุ่มเครือข่าย 2) การจัดการกลุ่มเครือข่าย 3) การใช้ประโยชน์จากกลุ่มเครือข่าย 4) การธำรงรักษากลุ่มเครือข่าย

วิภา สายรัตน์ (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนางานองค์กรแห่งการเรียนรู้ของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานการวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนประถมศึกษา 2) พัฒนารูปแบบการพัฒนางานองค์กรแห่งการเรียนรู้ของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนประถมศึกษาและ 3) ศึกษาผลการนำรูปแบบการพัฒนางานองค์กรแห่งการเรียนรู้ไปใช้กับกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวน 76 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 8 คน และคณะครูจำนวน 68 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและปัญหา 2) แบบสัมภาษณ์รูปแบบ 3) แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบและแบบประเมินความพึงพอใจรูปแบบ 4) แบบทดสอบความรู้องค์กรแห่งการเรียนรู้ และ 5) แบบบันทึกผลการปฏิบัติกิจกรรม ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนศึกษามีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง และมีปัญหาอยู่ในระดับมาก 2) รูปแบบการพัฒนางานองค์กรแห่งการเรียนรู้ของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยองค์ประกอบจำนวน 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 2.1) การมีส่วนร่วม 2.2) โครงสร้างของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน 2.3) การคิดอย่างเป็นระบบ 2.4) การมีตัวแบบจากภายใน 2.5) การเรียนรู้เป็นทีมของครู 2.6) สมาชิกที่มีความเป็นเลิศ 2.7) บรรยากาศและ

วัฒนธรรมกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน และ 2.8) การจูงใจและสร้างขวัญกำลังใจ 3) การนำรูปแบบการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ไปใช้ทำให้กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนประถมศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลง โดยมีเชื่อมโยงระหว่างองค์ประกอบทั้ง 8 องค์ประกอบ โดยสรุป รูปแบบที่พัฒนาขึ้นเป็นรูปแบบที่มีมาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์มีความเป็นไปได้ มีความเหมาะสมและมีความถูกต้องสามารถนำไปใช้ได้ สถานการณ์จริงได้และยังมีความเหมาะสมกับสภาพบริบท สามารถนำไปพัฒนาให้กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนประถมศึกษาให้เกิดเป็นกลุ่มเครือข่ายแห่งการเรียนรู้มีองค์ความรู้และทักษะในการปฏิบัติและพัฒนาคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ศมากร พาน้อย (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การนำเสนอกลยุทธ์การบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร วัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร 2) วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และ 3) นำเสนอกลยุทธ์การบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน ประชากร ได้แก่ กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 80 กลุ่มเครือข่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนี PNI และการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสนทนากลุ่ม ผลวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า โครงสร้างการบริหารมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า โครงสร้างการบริหารมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนสภาพปัจจุบันของการบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก ในภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า สภาพเทคโนโลยีมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า สภาพเทคโนโลยีมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด 2) จุดแข็งของการบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร คือการติดตามประเมินผล ส่วนจุดอ่อนคือ ระบบสารสนเทศ โอกาสของการบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครคือนโยบายของรัฐบาลและสภาพเทคโนโลยี ส่วนภาวะคุกคาม คือ สภาพเศรษฐกิจ สภาพสังคม 3) กลยุทธ์การบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมี 4 กลยุทธ์ คือ 1) ปฏิรูปการบริหารเพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน 2) ขับเคลื่อนการบริหารเพื่อพัฒนาระบบการติดตามประเมินผลของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน 3) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารการวางแผนงานกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน และ 4) ยกระดับโครงสร้างการบริหาร เพื่อพัฒนากลุ่มเครือข่ายโรงเรียน

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Mei (สมถวิล ศรีจันทร์วิโรจน์, 2552; อ้างอิงมาจาก Mei, 1990) ได้ศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายมัธยมศึกษา ในปี ค.ศ. 1989-1990 จากการรายงานของ OREA ซึ่งในรายงานนี้ได้จากการประเมินผลประสิทธิภาพและความเท่าเทียมกันของการใช้สิทธิร่วมในแผนการเรียนนี้

จัดเป็นกลุ่มของเมืองนิวยอร์ก ในปี ค.ศ. 1988-1989 แผนการเรียนเป็นกลุ่มประกอบด้วยโรงเรียนจำนวน 13 โรงเรียน ที่มาจากกลุ่มโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายต่าง ๆ ที่จัดหลักสูตรเกี่ยวกับอาชีพในแต่ละโรงเรียนมีการบริหารโดยผู้อำนวยการและผู้ช่วยผู้อำนวยการ จุดมุ่งหมายของแผนการเรียน คือ 1) เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่านักเรียนได้รับความเท่าเทียมกันในการเข้าเรียน แผนการเรียนแบบพิเศษและแผนการเรียนที่นักเรียนเลือกได้จากการจัดหลักสูตรเป็นแบบเดียวกันระหว่างโรงเรียนตามความสนใจของผู้เรียน 2) เพื่อพัฒนาความสนใจเป็นพิเศษของนักเรียน วิธีการดำเนินการวิจัยประกอบด้วย การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการ และผู้ช่วยผู้อำนวยการของทั้ง 13 โรงเรียน และสำรวจความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่มโรงเรียนกลุ่มเครือข่าย 40 คน โดยทางไปรษณีย์ การสัมภาษณ์ส่วนใหญ่ พบว่าแผนการเรียนนี้ได้บรรลุเป้าหมายและส่วนร่วมมือของสมาชิกในกลุ่มเป็นอย่างดี โดยมีข้อเสนอแนะว่า แนวทางการจัดแผนการเรียนควรมีความชัดเจน ควรกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในด้านการจัดองค์กรกลุ่มและระบบการสื่อสาร ควรเผยแพร่ข้อมูลต่าง ๆ ของแผนการเรียนให้กับนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาได้ทำการศึกษาก่อนล่วงหน้า และควรมีการพิจารณาถึงทัศนคติและความสนใจของนักเรียนในการที่จะกลั่นกรองนักเรียนให้เข้าเรียนในระบบนี้

Griffin (2000) ได้ศึกษาเกี่ยวกับโมเดลการจัดโครงสร้างโรงเรียนขนาดเล็กที่จัดโครงสร้างทางการบริหาร ซ่อนอยู่ในโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่ ว่าโรงเรียนขนาดเล็กนี้จะดำเนินการได้ดีถ้าได้ดำเนินการตามขั้นตอน 8 ขั้น คือ 1) สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 2) ให้โรงเรียนได้มีโอกาสในการสรรหาครูด้วยตนเอง 3) เน้นหลักสูตรเกี่ยวกับการเตรียมตัวครูและเตรียมการเรียนการสอน 4) เน้นการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาที่หลากหลาย 5) จัดตารางการเรียนแบบยืดหยุ่นตามกิจกรรมการสอน 6) ครูจัดการเรียนการสอนโดยการคำนึงถึงเป้าหมายของโรงเรียน 7) ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของโรงเรียน 8) การวัดและประเมินผลดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเน้นที่ผลลัพธ์ที่เกิดกับตัวนักเรียน

Burstein (สมถวิล ศรีจันทร์วิโรจน์, 2552; อ้างอิงมาจาก Burstein, 2001) ได้ศึกษากลุ่มเครือข่ายของครูในโรงเรียนประถมศึกษา 2 แห่ง ในเขตนครลอสแอนเจลิส โดยศึกษาครูใหม่ที่ทำหน้าที่การสอนมา 2 และ 3 ปีแล้ว ด้วยการศึกษาเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ครูใหม่ เพื่อนครู ครูพี่เลี้ยง (Mentors) และครูใหญ่ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นถึงกลุ่มเครือข่ายกลยุทธ์อย่างไม่เป็นทางการที่ครูใหม่ใช้ในการสร้างกลุ่มเครือข่าย บทบาทของครูในการส่งเสริมกลุ่มเครือข่าย บทบาทของกลุ่มเครือข่ายในวัฒนธรรมของโรงเรียน

Birenbaum (2002) ได้ศึกษาเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ที่โรงเรียนขนาดเล็กได้ใช้ในการลดภาระค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาทั่วไปในแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา ผลของการศึกษาพบว่า มียุทธศาสตร์การดำเนินงาน 3 ยุทธศาสตร์ คือ 1) การลดหรือจำกัดจำนวนของเด็กพิเศษ เนื่องจากเด็กกลุ่มนี้ต้องการโมเดลการจัดการศึกษาที่จำเพาะเจาะจงกับความต้องการพิเศษ ซึ่งมีค่าใช้จ่ายสูงกว่ากลุ่มเด็กทั่วไปในโรงเรียนซึ่งเด็กกลุ่มที่มีความต้องการพิเศษควรจะได้เรียนในโรงเรียนที่รัฐบาลกลางจัดให้โดยเฉพาะ 2) พิจารณาดำเนินการในเรื่องการจัดสถานที่เรียนให้เด็กอย่างรอบคอบเพื่อให้เรียนในภูมิภาคที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น วัฒนธรรม อาชีพ และความต้องการของชุมชน 3) พัฒนาโปรแกรมหรือโมเดลวิธีการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เด็กกลุ่มที่มีความต้องการพิเศษ สามารถเรียนร่วมกับเด็กกลุ่มปกติในโรงเรียนได้ ซึ่งโมเดลการจัดการเรียน

การสอนนั้น หมายความว่ารวมถึง ยุทธศาสตร์การสอนและความร่วมมือกันจัดการเรียนการสอน ระหว่างครูปกติและครูที่สอนเด็กกลุ่มที่มีความต้องการพิเศษด้วย

Callal และ Ashwork (2004) แห่งมหาวิทยาลัย Queensland ประเทศออสเตรเลีย ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ความร่วมมือและร่วมทำงานระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ตัวแปรที่ใช้ศึกษาคือข้อมูลภูมิหลังผู้ตอบคำถาม (Background Information) ปัจจัยสภาพแวดล้อม (Environment Factors) รูปแบบการฝึกงาน (Training Model) ปัญหาบุคลากร (People Issues) ลักษณะความร่วมมือ (Background Characteristics) และความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ (Partner-ships between Institutions and Industry Employers) ผลการวิจัย พบว่า สิ่งที่น่าสนใจให้เกิดความร่วมมือที่มีประสิทธิผลของสถานประกอบการกับสถานศึกษา คือ 1) ความเต็มใจของทั้งสองฝ่ายที่จะร่วมมือกัน 2) มีเป้าหมายและจุดมุ่งหมายที่ตรงกัน รวมทั้งมีวิสัยทัศน์ร่วมของทั้งสถานศึกษาและสถานประกอบการ 3) ความเคารพและเชื่อใจกันและกัน 4) การติดต่อสื่อสารที่มีระหว่างกัน 5) ภาวะผู้นำทั้งสองฝ่ายที่สามารถหลอมรวมบูรณาการเอากลยุทธ์ กลวิธี การปฏิบัติ ความสัมพันธ์ระหว่างกัน และนวัตกรรมของทั้งสองฝ่ายเข้าด้วยกัน 6) การยอมรับความแตกต่างของกันและกัน 7) การยืดหยุ่นด้วยเวลาและอื่น ๆ กับความเต็มใจที่จะลองทำ 8) ความรู้ใหม่ที่ทักษะใหม่และวิธีคิดใหม่ที่จะนำไปสู่การปรับเปลี่ยน โครงสร้างขององค์การ นโยบาย และกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ขององค์การ

Uchida (2005) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การทำความกระจ่างที่เป็นไปได้ในกระบวนการประสานความร่วมมือกันครูทั่วไปกับครูการศึกษาพิเศษในการจัดการเรียนรวม เพื่อศึกษาความเข้าใจตรงกันของครูในการพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในการจัดการเรียนรวมของเขต Midwestern City โดยใช้กระบวนการการสังเกตการสัมภาษณ์ แบบกึ่งทางการ การวิเคราะห์เอกสารและการสัมภาษณ์กลุ่มย่อย ผลการศึกษา พบว่า ในระดับผู้นำและผู้ปฏิบัติ มีการความร่วมมือกันของครูกับครอบครัวเด็กเป็นไปในทางที่ดี แต่การประสานงานระดับองค์การ และรายบุคคล ขึ้นอยู่กับความเชื่อและค่านิยมของแต่ละบุคคล และยังต้องการในลักษณะความร่วมมือที่เป็นการสอนเป็นทีม (Collaborative Teaching Team)

Schiller (2006) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ความสามารถในการยกระดับระบบนวัตกรรมไทย จากความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยกับภาคอุตสาหกรรม ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ลักษณะเฉพาะของความสามารถในการร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยกับภาคอุตสาหกรรม ระบบนวัตกรรมไทยแสดงให้เห็นว่า ประสิทธิภาพของความร่วมมือระหว่างบริษัทเอกชน และการสร้างองค์ความรู้ของมหาวิทยาลัยยังไม่เข้มแข็งเท่าที่ควร 2) จากการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณของสาขาวิชา ในลักษณะเฉพาะในมหาวิทยาลัยไทยแสดงให้เห็นว่า ส่วนมากจะมีความร่วมมือจำกัดอยู่เพียง การให้คำปรึกษาและการให้บริการด้านเทคนิค ความไม่ไว้วางใจกันทั้งสองฝ่าย เป็นอุปสรรคต่อการสร้างความร่วมมือ และความต้องการในการรักษารายได้พิเศษในระดับบุคคล และ 3) การนำรูปแบบความร่วมมือในลักษณะเฉพาะทั้ง 4 แบบ มาอภิปรายถึงวิธีการต่าง ๆ ที่จะนำไปยกระดับบนนวัตกรรมไทยจากการร่วมมือกันระหว่างมหาวิทยาลัยกับภาคอุตสาหกรรม ในอนาคต

Hopper (ศิริพร ณะสมบุรณ์, 2552; อ้างอิงมาจาก Hopper, 2006) ได้ทำวิจัยเพื่อศึกษาการนำร่อง การพัฒนาคุณภาพการศึกษาสาเหตุเนื่องจากการจัดการศึกษาของรัฐใน Arizona ไม่มีจุดเด่น ไม่มีชื่อเสียง คณะผู้ปกครองรัฐนึ่งเฉย มีความไม่ลงรอยในระบบการเมืองของรัฐ ซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการในการจัดการศึกษาของรัฐ Arizona จึงได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง Department of Education เพื่อมาดำเนินการให้การศึกษาดีขึ้น ซึ่งโรงเรียนได้เผชิญปัญหาต่อการเปลี่ยนแปลง การขาดแคลนเงินทุน นักเรียนต้องออกกลางคัน ขาดแคลนครู จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และขาดอุปกรณ์ที่มีคุณภาพและรัฐบาลได้เห็นความสำคัญของการจัดหาครูที่มีคุณภาพมีใบประกอบวิชาชีพแต่ก็เป็นเรื่องลำบากที่จะหาครูที่มีคุณภาพมีการรับรอง Department of Education ของรัฐ Arizona จึงได้รวบรวมปัญหาและหาแนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าวเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยได้ดำเนินโครงการการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดการยอมรับ โดยมีการออกระเบียบข้อปฏิบัติที่เป็นที่ยอมรับโดยคณะกรรมการการศึกษาของรัฐ โครงการที่ดำเนินการนี้มีเป้าหมายที่ต้องดำเนินการให้ได้ 2 เรื่องคือ 1) เพื่อรับรองครูผู้สอนที่ผ่านกระบวนการพัฒนาในการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ 2) เพื่อนำเสนอวิธีการที่ผ่านการพิสูจน์ให้เห็นผลสำเร็จในการดำเนินการตามโครงการการวิจัยนี้ดำเนินการอยู่บนพื้นฐานของโครงการนำร่องที่อยู่ในความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยของรัฐในพื้นที่ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล โดยการประเมินสภาพจริงจากผลงานและความสามารถ การสัมภาษณ์ของสมาชิกในโครงการและการประเมินทั้งในระบบและนอกระบบเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการศึกษาในโครงการนี้ ข้อตกลงสำหรับการประเมินผลที่เป็นระบบมีความจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญต่อการประกันคุณภาพการศึกษาและเพิ่มคุณค่า ยกระดับการดำเนินงานของโครงการให้มีคุณภาพและน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น โดยผู้วิจัยได้เสนอแนะเพิ่มเติมว่า ควรมีการคัดเลือกและกลั่นกรอง ผู้เชี่ยวชาญของรัฐเพื่อให้เกิดการยอมรับในกระบวนการดำเนินงานของโครงการ

Ribchester และ Edwards (2007) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความร่วมมือของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนประถมศึกษานขนาดเล็กในชนบท พบว่า ช่วงที่ฝ่ายบริหารการศึกษาท้องถิ่นไม่สามารถสานต่องานสนับสนุนและช่วยเหลือโรงเรียนขนาดเล็กได้นั้น การให้ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนเป็นยุทธวิธีเดียว ที่จะเอื้อประโยชน์ต่อโรงเรียนที่กำลังเติบโตและมีจำนวนน้อยในกลุ่ม วิธีนี้ถือเป็นวิธีช่วยเหลือที่สำคัญกว่าเรื่องใด ๆ คุณค่าของความร่วมมือในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน จะเป็นตัวกลางในการไกล่เกลี่ย เพื่อลดความตึงเครียดภายใน ช่วยแก้ปัญหาที่เป็นผลลบ จากการลดจำนวนฝ่ายบริหารการศึกษาท้องถิ่น ซึ่งเป็นผู้ให้การสนับสนุนการจัดการศึกษา และเพื่อลดการแข่งขัน ในด้านการเพิ่มจำนวนนักเรียน ทั้งยังเป็นการเพิ่มความเชื่อมั่นของ ผู้เกี่ยวข้องโดยเฉพาะผู้ประสานงานกลุ่มเครือข่ายที่มีบทบาทในการรวมตัวของโรงเรียนในท้องถิ่น และสร้างความเจริญเติบโต สุดท้ายเป็นผลทำให้โรงเรียนที่เกี่ยวข้องได้รับการยอมรับว่า เป็นโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยครั้งนี้ยังเน้นความจริงที่ว่า ผู้บริหารในโรงเรียนกลุ่มเครือข่าย ทุกโรงเรียนกำลังร่วมกันทำงาน เพื่อขอจัดการแข่งขันระหว่างโรงเรียน ซึ่งจะเป็นกุญแจหลักสู่การปฏิรูปการศึกษา ประกอบกับการได้รับการสนับสนุนและความไว้วางใจจากท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง

Norwich และ Evans (2007) ได้ศึกษา เรื่อง กลุ่มเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียนในการประชุมเกี่ยวกับความต้องการเป็นพิเศษด้านการศึกษาในโรงเรียนทั่วไป พบว่า มีหลากหลายวิธีการ ที่จะทำให้โรงเรียนร่วมมือกันในการให้ความช่วยเหลือเป็นพิเศษ ด้านการศึกษา โดยอธิบายในลักษณะของรูปแบบต่าง ๆ ที่ระบุปัจจัยที่สัมพันธ์กับการจัดตั้งและการดำเนินงานในแต่ละปัจจัยและยังสามารถอธิบายผลที่ได้ ซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยนั้น ๆ ด้วย ทั้งในด้านบวกและด้านลบ การศึกษาครั้งนี้ ได้นำเสนอหลักการเบื้องต้นของความร่วมมือ ระหว่างโรงเรียนที่เกิดสัมฤทธิ์ผล ซึ่งจะมีประโยชน์ต่อผู้สนใจในการพัฒนาและผดุงไว้ ซึ่งความช่วยเหลือเป็นพิเศษทางด้านการศึกษา และส่งผลให้มีการตื่นตัวในการปรับโครงสร้างพื้นฐานในการให้บริการด้านการศึกษา โดยให้ความสำคัญกับระบบกลุ่มเครือข่ายความร่วมมือ ระหว่างโรงเรียนและการผสมผสานความคิด ซึ่งมีความจำเป็นในปัจจุบัน แนวทางที่นำเสนอ คือ การสร้างกลุ่มเครือข่ายความร่วมมือที่มีองค์ประกอบที่เกิดขึ้นในเวลาอันเหมาะสม แต่ในขณะเดียวกัน ให้คำนึงถึงความเสี่ยงและข้อจำกัดของกลุ่มเครือข่ายที่อาจจะมีผลต่อศักยภาพในด้านลบ

จากการศึกษางานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศพบข้อสรุปสำคัญว่า การบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน ประกอบด้วยการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เป็นการกระจายอำนาจ และส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือ ในการดำเนินงาน และเป็นแนวทางสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา สำหรับการรับรองผลการดำเนินงานของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนนั้น อาจใช้วิธีการรับรองคุณภาพหรือมาตรฐานของกลุ่มเครือข่าย อาจทำได้โดยการคัดเลือกและกลั่นกรองผู้เชี่ยวชาญมาเพื่อตรวจและรับรอง ผลการดำเนินงานของโครงการ การบริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสามารถจัดการแข่งขันระหว่างโรงเรียน ซึ่งจะเป็นกุญแจหลักสู่การปฏิรูปการศึกษา ประกอบกับการได้รับการสนับสนุนและความไว้วางใจจากท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง การบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนจะมีประโยชน์ต่อผู้สนใจในการพัฒนาและผดุงไว้ซึ่งความช่วยเหลือเป็นพิเศษทางด้านการศึกษา และส่งผลให้มีการตื่นตัวในการปรับโครงสร้างพื้นฐานในการให้บริการด้านการศึกษา โดยให้ความสำคัญกับระบบกลุ่มเครือข่ายความร่วมมือ ระหว่างโรงเรียนและการผสมผสานความคิด ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำแนวคิดนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ผู้วิจัยได้ออกแบบ การวิจัยเป็น 3 ระยะ โดยมีรายละเอียดการวิจัยดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบของการบริหารกลุ่มเครือข่าย

ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของ การบริหารกลุ่มเครือข่าย สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

ระยะที่ 3 พัฒนาแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

ระยะการวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการและผลที่คาดหวัง แสดงดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 แสดงระยะการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการและผลที่คาดหวัง

การวิจัยทั้ง 3 ระยะ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการบริหารกลุ่มเครือข่าย

การศึกษาค้นคว้าองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการบริหารกลุ่มเครือข่าย สำหรับการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ประกอบด้วย

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กลุ่มเครือข่าย ความร่วมมือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วทำการวิเคราะห์เนื้อหา สรุปสาระสำคัญ จำแนกและเรียบเรียง รายการข้อมูลแล้วทำการสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดสำหรับการวิจัย

2. นำองค์ประกอบและตัวชี้วัดที่สังเคราะห์ขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความถูกต้องและเหมาะสมในเบื้องต้น หลังจากนั้นนำไปเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เพื่อประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

2.1 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก

2.2 สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาด้านการบริหารการศึกษา

2.3 มีประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษา การบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน อย่างน้อย 5 ปี ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ได้แก่

2.3.1 ดร.สุวัฒน์พงษ์ รมศรี ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดร้อยเอ็ด ค.ด. การบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2.3.2 ดร.เพิ่มพูน รมศรี ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดร้อยเอ็ด ค.ด. การบริหารการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2.3.3 ดร.นเรศร์ สังฆะพิลา ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหมูนัน พร.ด. การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2.3.4 นายอุทัย ศรีขาวรส ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านยางกู่ กศ.ม. การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2.3.5 นายประเสริฐ วรสาร รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 กศ.ม. การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมินความเหมาะสมของ องค์ประกอบและตัวชี้วัด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิใช้ในการประเมินองค์ประกอบและ ตัวชี้วัด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้ 5 คะแนน หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

ให้ 4 คะแนน หมายถึง เหมาะสมมาก

ให้ 3 คะแนน หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

ให้ 2 คะแนน หมายถึง เหมาะสมน้อย

ให้ 1 คะแนน หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถึงผู้ทรงคุณวุฒิ และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินเป็นรายบุคคลด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการตรวจให้คะแนน วิเคราะห์ข้อมูล และแปลผล ค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด มีความเหมาะสมมากที่สุด
3.51 – 4.50	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด มีความเหมาะสมมาก
2.51 – 3.50	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด มีความเหมาะสมปานกลาง
1.51 – 2.50	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด มีความเหมาะสมน้อย
1.00 – 1.50	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหาร กลุ่มเครือข่าย สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

1. ขั้นตอนดำเนินการ

1.1 นำองค์ประกอบและตัวชี้วัดที่ได้จากระยะที่ 1 มาสร้างเป็นแบบสอบถาม เพื่อศึกษา สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารกลุ่มเครือข่ายสำหรับ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

1.2 เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

1.3 วิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกลุ่มเครือข่าย สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

1.4 วิเคราะห์ค่าความต้องการจำเป็นของการบริหารกลุ่มเครือข่ายสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย สำหรับการวิจัยระยะที่ 2 ได้แก่ ผู้บริหาร และครู โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จำนวน 472 คน จาก 236 โรงเรียน 22 กลุ่มเครือข่าย

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครซี่และ มอร์แกน สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Random Sampling)

ได้กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร และครู โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 จำนวน 214 คน จาก 107 โรงเรียน 14 กลุ่มเครือข่าย มีรายละเอียดการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.2.1 ทำการสุ่มอำเภอ โดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับสลากรายชื่ออำเภอที่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ตั้งอยู่ ได้แก่ อำเภอเมือง ร้อยเอ็ด อำเภอจตุรพักตรพิมาน อำเภอธวัชบุรี อำเภอศรีสมเด็จ อำเภอจังหาร อำเภอเชียงขวัญ และ อำเภอทุ่งเขาหลวง จับสลากเลือกอำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 4 อำเภอ (คิดเป็นร้อยละ 51.14 ของจำนวนอำเภอทั้งหมด) ได้แก่ อำเภอธวัชบุรี อำเภอจังหาร อำเภอเมืองร้อยเอ็ด และอำเภอ เชียงขวัญ

2.2.2 จัดทำสลากรายชื่อโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ที่ตั้งอยู่ในอำเภอที่จับสลากได้มาในข้อ 2.2.1 มีจำนวน 145 โรงเรียน 14 กลุ่มเครือข่าย จัดทำสลากระบุชื่อโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายและอำเภอ รวมจำนวนทั้งหมด 145 ใบ

2.2.3 จับสลากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่กำหนด จนครบ 107 โรงเรียน

2.2.4 เลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหาร จาก 107 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน รวมผู้บริหาร 107 คน

2.2.5 สุ่มอย่างง่าย โดยสุ่มเลือกครู จาก 107 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู 107 คน รายละเอียดดังในตาราง 2

ตาราง 2 รายละเอียดจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอ/จำนวนกลุ่มเครือข่าย	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง			
	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	(โรงเรียน)	(คน)	(โรงเรียน)	(คน)
ธวัชบุรี 4 กลุ่มเครือข่าย	41	82	37	74
จังหาร 3 กลุ่มเครือข่าย	30	60	22	44
เมืองร้อยเอ็ด 5 กลุ่มเครือข่าย	53	106	32	64
เชียงขวัญ 2 กลุ่มเครือข่าย	21	42	16	32
รวม	145	290	107	214

2.2.7 ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและจัดส่งแบบสอบถามทาง ไปรษณีย์

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน

และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกลุ่มเครือข่าย สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 แบบสอบถามประกอบด้วย 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อคำถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกลุ่มเครือข่ายสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert Type) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งแต่ละระดับมีค่าคะแนน และความหมายดังนี้

ให้ 5 คะแนน	หมายถึง	สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด
ให้ 4 คะแนน	หมายถึง	สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก
ให้ 3 คะแนน	หมายถึง	สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับปานกลาง
ให้ 2 คะแนน	หมายถึง	สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อย
ให้ 1 คะแนน	หมายถึง	สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.2 การสร้างและหาคุณภาพแบบสอบถาม

3.2.1 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า

3.2.2 ร่างแบบสอบถามโดยใช้ประเด็นขององค์ประกอบและตัวชี้วัดที่ได้จาก

การศึกษาในการวิจัยระยะที่ 1 มาเป็นกรอบการสร้าง

3.2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำ

3.2.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอแนะ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์การพิจารณาผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

3.2.4.1 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก

3.2.4.2 สำเร็จการศึกษาด้านวิชาการวัดผลการศึกษา หรือวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา หรือการบริหารการศึกษา

3.2.4.3 มีประสบการณ์เกี่ยวกับการวัดผล หรือการประเมินผลการศึกษา หรือการบริหารการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ได้แก่

1) ดร.สุรินทร์ นานาผล ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวังยางเจริญวิทย์ ปร.ด. วิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

2) นางสาวณิต รมศรี ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย ค.ด. การบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

3) นายเวชสุวรรณ วรเชษฐ์ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านอัน
วิทยาประชาสรรค์ กศ.ม.การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

4) นางอภันตรี พรธนาสุระ นักวิชาการศึกษา 72 กองการศึกษาศาสนาและ
วัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด กศ.ม. การวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

5) ดร.ธัญญาพร เกียรติรัตน์ ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงาน
ศึกษาธิการร้อยเอ็ด ปร.ด. วิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

3.2.5 นำแบบประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินแล้ว มาตรวจให้
คะแนน ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index
of Item Objective Congruence หรือ IOC) ระหว่างข้อองค์ประกอบและตัวชี้วัด มีเกณฑ์การตรวจ
ให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าองค์ประกอบและตัวชี้วัดสอดคล้องกัน

ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าองค์ประกอบและตัวชี้วัดสอดคล้องกัน

ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าองค์ประกอบและตัวชี้วัดไม่สอดคล้องกัน

จากนั้นได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารและครูของ
กลุ่มเครือข่ายโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำนวน 30
คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาคำนวณค่าอำนาจจำแนก ใช้วิธีการเปรียบเทียบคะแนนรายข้อกับ
คะแนนรวมโดยใช้สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยเปรียบเทียบ
คะแนนเมื่อตัดออกหนึ่งข้อ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ
Cronbach ผลการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือปรากฏรายละเอียด ดังนี้

1) ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อองค์ประกอบและตัวชี้วัด มีค่าความ
สอดคล้องระหว่าง 0.60 – 1.00

2) แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน มีค่าอำนาจจำแนก (r_{xy}) ระหว่าง 0.294-
0.846 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (∞) 0.973

3) แบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ มีค่าอำนาจจำแนก (r_{xy}) ระหว่าง 0.324-
0.766 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (∞) 0.986

3.2.6 จัดทำแบบสอบถามเพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์

5. การจัดการและการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การจัดการข้อมูล

5.1.1 ตรวจสอบความครบถ้วน สมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา

5.1.2 ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนต่อไปนี้

ให้ 5 คะแนน หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหาร
กลุ่มเครือข่าย อยู่ในระดับมากที่สุด

ให้ 4 คะแนน หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหาร
กลุ่มเครือข่าย อยู่ในระดับมาก

- ให้ 3 คะแนน หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหาร
กลุ่มเครือข่าย อยู่ในระดับปานกลาง
- ให้ 2 คะแนน หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหาร
กลุ่มเครือข่าย อยู่ในระดับน้อย
- ให้ 1 คะแนน หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหาร
กลุ่มเครือข่าย อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.2.1 บันทึกคะแนนเข้าโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกลุ่มเครือข่ายสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 แปลความค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2554)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหาร กลุ่มเครือข่าย อยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหาร กลุ่มเครือข่าย อยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50	สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหาร กลุ่มเครือข่ายอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหาร กลุ่มเครือข่ายอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหาร กลุ่มเครือข่ายอยู่ในระดับน้อยที่สุด

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง ($PNI_{modified}$) ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 3 พัฒนาแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

1. ขั้นตอนดำเนินการ

1.1 การสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาหน่วยงานที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practices) โดยการเลือกแบบเจาะจง ตามเกณฑ์ดังนี้

1.1.1 เป็นศูนย์ประสานงานกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน ที่มีผลการดำเนินงานประสบความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีคุณสมบัติดังนี้

1.1.1.1 เป็นศูนย์ประสานงานกลุ่มเครือข่าย ที่ดำเนินงานมาแล้วอย่างน้อย 2 ปี

1.1.1.2 เป็นศูนย์ประสานงานกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน ที่มีโครงสร้างของกลุ่มงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน

1.1.1.3 เป็นศูนย์ประสานงานกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน ที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีเด่น โดยมีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ได้ลำดับที่ 1 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่สังกัด หรือ

1.1.1.4 เป็นศูนย์ประสานงานกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน ที่มีนักเรียนได้รับรางวัลดีเด่นระดับประเทศ

1.1.2 ศูนย์ประสานงานกลุ่มเครือข่ายที่ได้คัดเลือกเพื่อเป็นต้นแบบในการศึกษาวิถีปฏิบัติที่ดีด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของกลุ่มเครือข่าย จำนวน 2 ศูนย์ ได้แก่

1.1.2.1 กลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษากลุ่มน้ำชี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ผู้ให้ข้อมูล คือ ประธานกลุ่มเครือข่าย จำนวน 1 คน และกรรมการกลุ่มเครือข่าย จำนวน 3 คน รวม 4 คน

1.1.2.2 ศูนย์กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษายางตลาด 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผู้ให้ข้อมูล คือ ประธานกลุ่มเครือข่าย จำนวน 1 คน และกรรมการกลุ่มเครือข่าย จำนวน 3 คน รวม 4 คน

1.2 ออกแบบแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

1.2.1 นำผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นและการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มเครือข่ายต้นแบบ มาใช้ในการจัดทำร่างแนวทาง

1.2.2 นำเสนอร่างแนวทางให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาเสนอแนะ

1.3 นำร่างแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแนวทาง โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) และการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง

1.4 ทำการปรับปรุงแก้ไขตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่

2.1 ประธานกลุ่มเครือข่าย จำนวน 2 คน และกรรมการกลุ่มเครือข่าย จำนวน 6 คน รวมจำนวน 8 คน

2.2 กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ร่วมสนทนากลุ่มและประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง จำนวน 7 คน โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

2.2.1 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก

2.2.2 สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาด้านการบริหารการศึกษา

2.2.3 มีประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษา การบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนอย่างน้อย 5 ปี ผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน ได้แก่

2.2.3.1 ดร.สุวัฒน์พงษ์ ร่มศรี ศึกษาบัณฑิตศึกษานานาชาติพิเศษ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดร้อยเอ็ด ค.ต. การบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2.2.3.2 ดร.เพิ่มพูน ร่มศรี ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานศึกษาธิการ
จังหวัดร้อยเอ็ด ค.ต. การบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2.2.3.3 ดร.นเรศร์ สังฆะพิลา ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียน
บ้านหมูนัน กศ.ม. การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2.2.3.4 นายประเสริฐ วรสาร รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 กศ.ม. การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2.2.3.5 นายอุทัย ศรีขาวรส ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านยางกู่
กศ.ม. การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2.2.3.6 นายทิวากร สุทธิปาก ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้าน
ดอนแดง ค.ม. การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

2.2.3.7 นายสุนทร ดวงวงษา ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านเชียง
กศ.ม. การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ประเภทและลักษณะของเครื่องมือ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อ
สัมภาษณ์โรงเรียนต้นแบบ และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง

3.2 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.2.1 แบบสัมภาษณ์สำหรับการศึกษากลุ่มเครือข่ายที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี มีวิธีการสร้าง
ดังนี้

3.2.1.1 ศึกษาหลักการ และวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์

3.2.1.2 ร่างแบบสัมภาษณ์

3.2.1.3 นำแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบแนะนำ แล้วปรับแก้ไข
ตามคำแนะนำ

3.2.1.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้ว
นำแบบสัมภาษณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.2 แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง มีวิธีการสร้าง
ดังนี้

3.2.2.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมิน และนำองค์ประกอบและตัวชี้วัดที่ได้
ศึกษาจากการวิจัยระยะที่ 1 และแนวทางที่ได้จากการศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดีของโรงเรียนต้นแบบและ
การศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ มาเป็นกรอบในการสร้างแบบประเมินความเหมาะสมและความ
เป็นไปได้ของแนวทาง

3.2.2.2 สร้างแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง แล้ว
นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมเบื้องต้น อาจารย์ที่ปรึกษา
พิจารณาเห็นชอบ

3.2.2.3 นำแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้เสนอคณะ
ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมในการวิจัยระยะที่ 2 เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม คณะผู้เชี่ยวชาญ
พิจารณาเห็นชอบแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง

3.2.2.4 จัดพิมพ์แบบประเมินเพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

ต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

5. การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 จัดกระทำกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์โรงเรียนต้นแบบ โดยการตรวจสอบความเรียบร้อยของผลการบันทึกการสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์โดยใช้หลักการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสามเส้า และนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาแนวทางต่อไป

5.2 จัดกระทำกับข้อมูลที่ได้จากการผู้ทรงคุณวุฒิ ในการสนทนากลุ่ม โดยการตรวจสอบความถูกต้องของการบันทึกการสนทนากลุ่ม และวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละคน เพื่อนำสู่การปรับปรุงแนวทางต่อไป

5.3 จัดกระทำกับข้อมูลที่ได้จากการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยจัดเรียงแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง ตรวจสอบให้คะแนนแบบประเมินตามเกณฑ์ดังนี้

คะแนน	ความหมาย
5	แนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด
4	แนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก
3	แนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับปานกลาง
2	แนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อย
1	แนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

แปลความค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2554) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	แนวทางมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	แนวทางมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50	แนวทางมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	แนวทางมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	แนวทางมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน
  - 1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)
  - 1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
  - 1.3 ร้อยละ (Percentage)
2. การวิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index : $PNI_{modified}$)

3. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ
  - 3.1 การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องขององค์ประกอบและตัวชี้วัด เพื่อหาความเที่ยงตรงของข้อคำถาม IOC (Index of Item-Objective Congruence) โดยใช้สูตรดังนี้ (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2553)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบและตัวชี้วัด
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

- 3.2 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2553)

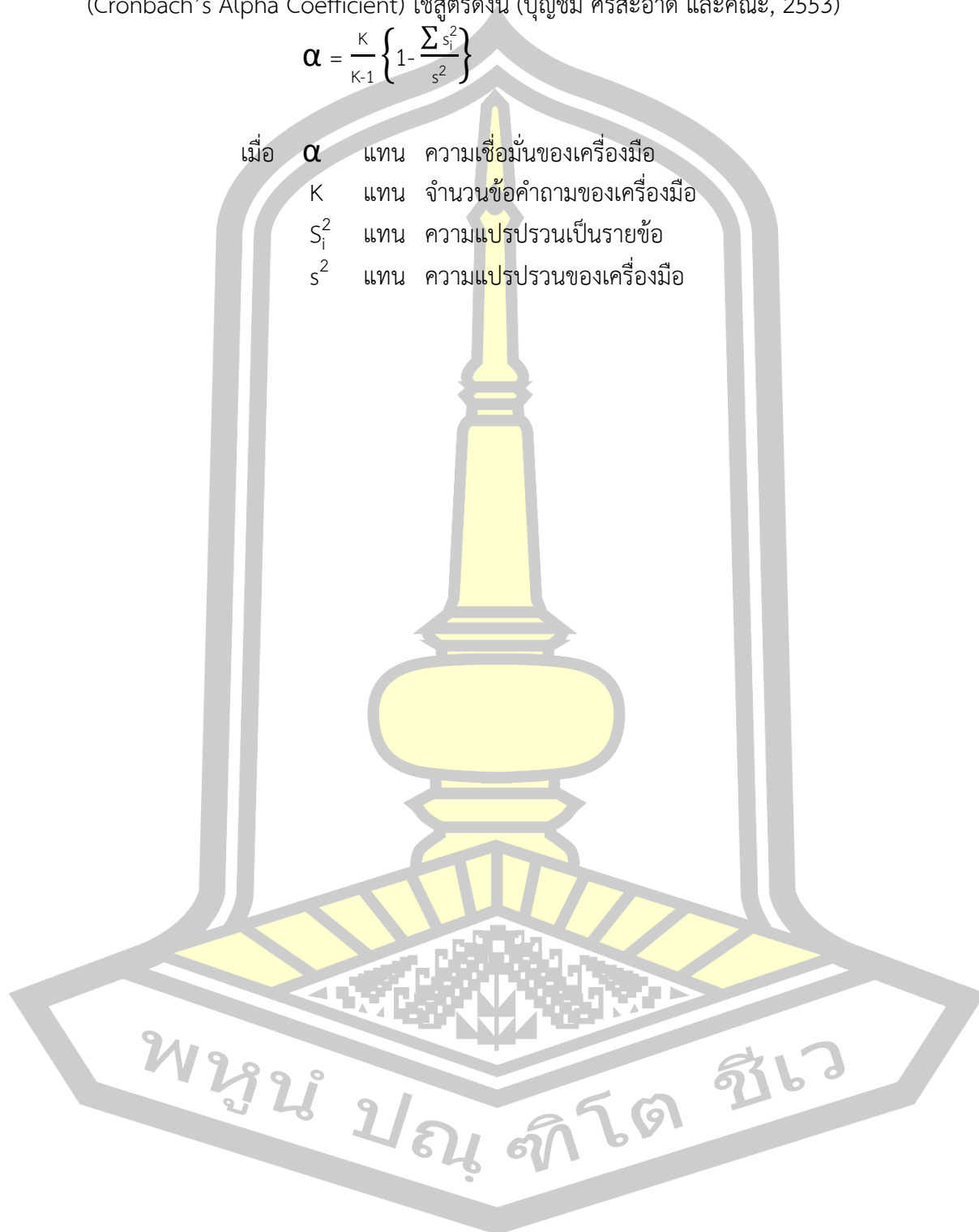
$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{\{N \sum X^2 - (\sum X)^2\} \{N \sum Y^2 - (\sum Y)^2\}}}$$

เมื่อ r_{xy} แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
 N แทน จำนวนข้อมูล
 $\sum X$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน X
 $\sum Y$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน Y
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของกำลังสอง X
 $\sum Y^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของกำลังสอง Y
 $\sum XY$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน X และ Y คู่กันแต่ละคู่

3.3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2553)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s^2} \right\}$$

เมื่อ	α	แทน	ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ
	K	แทน	จำนวนข้อคำถามของเครื่องมือ
	S_i^2	แทน	ความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	s^2	แทน	ความแปรปรวนของเครื่องมือ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ผู้วิจัยนำเสนอผลเป็น 3 ระยะ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของกลุ่มเครือข่าย

ระยะที่ 2 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

ระยะที่ 3 ผลการพัฒนาแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของกลุ่มเครือข่าย

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของกลุ่มเครือข่าย ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้สังเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดของกลุ่มเครือข่าย ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 25 ตัวชี้วัด มีรายละเอียดดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่าย มี 6 ตัวชี้วัด

องค์ประกอบที่ 2 การเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย มี 4 ตัวชี้วัด

องค์ประกอบที่ 3 การกำหนดเป้าหมายและดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย มี 5 ตัวชี้วัด

องค์ประกอบที่ 4 การพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มี 5 ตัวชี้วัด

องค์ประกอบที่ 5 สัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร มี 5 ตัวชี้วัด

2. ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของกลุ่มเครือข่าย โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน

ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของกลุ่มเครือข่ายโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ปรากฏดังตาราง 3-8

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเหมาะสมขององค์ประกอบของกลุ่มเครือข่ายโดยรวม

ที่	องค์ประกอบของกลุ่มเครือข่าย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1.	การกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่าย	4.27	0.64	มาก
2.	การเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย	4.00	0.73	มาก
3.	การกำหนดเป้าหมายและดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย	4.24	0.78	มาก
4.	การพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	4.20	0.71	มาก
5.	สัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร	4.16	0.75	มาก
	โดยรวม	4.18	0.71	มาก

จากตาราง 3 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของกลุ่มเครือข่าย โดยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบ โดยองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับ เรียงตามลำดับมากไปหาน้อย ได้แก่ การกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่าย การกำหนดเป้าหมายและดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย และการพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความเหมาะสมขององค์ประกอบของกลุ่มเครือข่าย ด้านการกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่าย

ตัวชี้วัดที่	ตัวชี้วัดของกลุ่มเครือข่าย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1.	มีวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจของกลุ่มเครือข่าย โดยผ่านการลงมติเห็นชอบจากกลุ่มเครือข่าย	4.20	0.45	มาก
2.	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่าย ตามระเบียบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยแบ่งฝ่ายการบริหารออกเป็น 4 กลุ่มงานให้สอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษา	4.00	1.00	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

ตัวชี้วัด ที่	ตัวชี้วัดของกลุ่มเครือข่าย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
3.	มีคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพัฒนา ความเข้มแข็งทางวิชาการ	3.80	0.45	มาก
4.	มีระเบียบปฏิบัติของกลุ่มเครือข่ายและกำหนด หน้าที่ของแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจน	4.60	0.55	มากที่สุด
5.	มีการจัดสถานที่สำหรับศูนย์ประสานงานกลุ่ม เครือข่าย ที่สะอาด สะดวก และเหมาะสมสำหรับการ ให้บริการต่อกลุ่มเครือข่าย	4.40	0.55	มาก
6.	มีการจัดทำเว็บไซต์ของกลุ่มเครือข่ายและอัปเดต ข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ	4.60	0.55	มากที่สุด
โดยรวม		4.27	0.64	มาก

จากตาราง 4 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด
ของกลุ่มเครือข่าย ด้านการกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่าย โดยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยรวม
มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัดพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ
มากที่สุด 2 ตัวชี้วัด และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 4 ตัวชี้วัด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด
สามอันดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ อันดับหนึ่งมีสองข้อ คือ มีระเบียบปฏิบัติของกลุ่มเครือข่ายและ
กำหนดหน้าที่ของแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจน และมีการจัดทำเว็บไซต์ของกลุ่มเครือข่ายและอัปเดตข้อมูล
ข่าวสารที่เป็นปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ อันดับที่สอง คือ มีการจัดสถานที่สำหรับศูนย์ประสานงานกลุ่ม
เครือข่ายที่สะอาด สะดวก และเหมาะสมสำหรับการให้บริการต่อกลุ่มเครือข่าย และอันดับที่สาม คือ
มีวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจของกลุ่มเครือข่ายโดยผ่านการลงมติเห็นชอบจากกลุ่มเครือข่าย

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความเหมาะสมขององค์ประกอบของกลุ่มเครือข่าย
ด้านการเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย

ตัวชี้วัด ที่	ตัวชี้วัดของกลุ่มเครือข่าย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
1.	มีแผนการเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่ายเป็นรายภาคเรียนและรายปีการศึกษา	4.20	0.45	มาก
2.	มีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี ความเสียสละ การมีส่วนร่วม สำหรับสมาชิกกลุ่มเครือข่าย	3.60	0.55	มาก
3.	มีการจัดกิจกรรมทำระเบียบหรือข้อตกลงในการร่วมแบ่งปันทรัพยากรทางการศึกษา และการดูแลรักษาทรัพยากรทางการศึกษา	4.40	0.89	มาก
4.	มีการจัดกิจกรรมระดมทุนเพื่อสรรหาวัสดุ อุปกรณ์ หรือครุภัณฑ์สำหรับการบริหารกลุ่มเครือข่ายจากชุมชนท้องถิ่น	3.80	0.84	มาก
โดยรวม		4.00	0.73	มาก

จากตาราง 5 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของกลุ่มเครือข่าย ด้านการเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย โดยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัดพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีการจัดกิจกรรมทำระเบียบหรือข้อตกลงในการร่วมแบ่งปันทรัพยากรทางการศึกษา และการดูแลรักษาทรัพยากรทางการศึกษา มีแผนการเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่ายเป็นรายภาคเรียนและรายปีการศึกษา และมีการจัดกิจกรรมระดมทุนเพื่อสรรหาวัสดุ อุปกรณ์ หรือครุภัณฑ์สำหรับการบริหารกลุ่มเครือข่ายจากชุมชนท้องถิ่น

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความเหมาะสมขององค์ประกอบของกลุ่มเครือข่าย
ด้านการกำหนดเป้าหมายและดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย

ตัวชี้วัด ที่	ตัวชี้วัดของกลุ่มเครือข่าย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
1.	มีการประชุมเพื่อจัดทำแผนการปฏิบัติของกลุ่ม เครือข่ายเป็นรายภาคเรียนและรายปีการศึกษา	3.60	0.89	มาก
2.	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิบัติงานแต่ละ กิจกรรม โดยประกอบด้วยคณะกรรมการบริหาร กลุ่มเครือข่าย ครู บุคลากรทางการศึกษาจาก โรงเรียนสมาชิกกลุ่มเครือข่าย สำหรับการปฏิบัติ กิจกรรมแต่ละกิจกรรม	3.80	0.84	มาก
3.	มีการประชุมเพื่อวางแผนการปฏิบัติกิจกรรมแต่ ละครั้ง เป็นการทำความเข้าใจเป้าหมาย วางแผน และมอบหมายหน้าที่	4.40	0.55	มาก
4.	มีการประชุมเพื่อสรุปผลการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละ ครั้ง เพื่อประเมินผลสำเร็จ วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค หนทางแก้ไข และปรับปรุงพัฒนาการ ทำงานครั้งต่อไป	4.60	0.55	มากที่สุด
5.	มีการยกย่อง เชิดชู ให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานกลุ่ม เครือข่ายและผู้ที่มีความเสียสละ ท่วมเทเพื่อ ความสำเร็จของส่วนรวม และมีการประกาศเชิดชู เกียรติทางเว็บไซต์ของกลุ่มเครือข่ายอย่างเป็น ลายลักษณ์อักษร	4.80	0.45	มากที่สุด
	โดยรวม	4.24	0.78	มาก

จากตาราง 6 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด
ของกลุ่มเครือข่าย ด้านการกำหนดเป้าหมายและดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย โดยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยรวมมี
ความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัดพบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
สอง ตัวชี้วัด และอยู่ในระดับมากสามตัวชี้วัด ตัวชี้วัดที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับ เรียงตามลำดับมาก
ไปหาน้อย ได้แก่ มีการยกย่อง เชิดชู ให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานกลุ่มเครือข่ายและผู้ที่มีความเสียสละ

ทุ่มเท เพื่อความสำเร็จของส่วนรวม และมีการประกาศเชิดชูเกียรติทางเว็บไซต์ของกลุ่มเครือข่าย
 อย่างเป็นลายลักษณ์อักษร มีการประชุมเพื่อสรุปผลการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละครั้ง เพื่อประเมิน
 ผลสำเร็จ วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค หนทางแก้ไข และปรับปรุงพัฒนาการทำงานครั้งต่อไป และ
 มีการประชุมเพื่อวางแผนการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละครั้ง เป็นการทำความเข้าใจเป้าหมาย วางแผน
 และมอบหมายหน้าที่

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความเหมาะสมขององค์ประกอบของกลุ่มเครือข่าย
 ด้านการพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ตัวชี้วัด ที่	ตัวชี้วัดของกลุ่มเครือข่าย	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
1.	มีการจัดทำแผนการพัฒนาบุคลากรและความ เข้มแข็งทางวิชาการของกลุ่มเครือข่าย โดยเป็น ส่วนหนึ่งของภารกิจตามวิสัยทัศน์และพันธกิจ ของกลุ่มเครือข่าย	4.00	0.71	มาก
2.	มีการจัดสรรงบประมาณร่วมกันเพื่อการพัฒนา บุคลากรและความเข้มแข็งทางวิชาการของกลุ่ม เครือข่าย	4.20	0.45	มาก
3.	มีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และกำหนด ประเด็นเพื่อการเรียนรู้และการพัฒนาร่วมกัน ระหว่างสมาชิกกลุ่มเครือข่ายเป็นประจำทุกเดือน	4.60	0.55	มากที่สุด
4.	มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่ม เครือข่ายโดยมุ่งเน้นการศึกษาดูงานและการ ความสำเร็จของกลุ่มเครือข่าย	4.20	0.84	มาก
5.	ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ทรงคุณวุฒิในการร่วม พัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการ เพื่อพัฒนาความ เข้มแข็งของกลุ่มเครือข่ายและสมาชิกกลุ่ม เครือข่าย	4.00	1.00	มาก
	โดยรวม	4.20	0.71	มาก

จากตาราง 7 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด
 ของกลุ่มเครือข่าย ด้านการพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยรวม
 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัดพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดหนึ่งตัวชี้วัด
 และอยู่ในระดับมากที่สุดตัวชี้วัด ตัวชี้วัดที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับ เรียงตามลำดับมากไปหาน้อย ได้แก่

มีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และกำหนดประเด็นเพื่อการเรียนรู้และการพัฒนาร่วมกันระหว่างสมาชิกกลุ่มเครือข่ายเป็นประจำทุกเดือน อันดับสองมีสองข้อ คือ มีการจัดสรรงบประมาณร่วมกัน เพื่อการพัฒนาบุคลากรและความเข้มแข็งทางวิชาการของกลุ่มเครือข่ายและมีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มเครือข่ายโดยมุ่งเน้นการศึกษาการบริหารและความสำเร็จของกลุ่มเครือข่าย และอันดับสามมีสองข้อ คือ มีการจัดทำแผนการพัฒนาบุคลากรและความเข้มแข็งทางวิชาการของกลุ่มเครือข่าย โดยเป็นส่วนหนึ่งของภารกิจตามวิสัยทัศน์และพันธกิจของกลุ่มเครือข่าย และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ทรงคุณวุฒิในการร่วมพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการ เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มเครือข่ายและสมาชิกกลุ่มเครือข่าย

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความเหมาะสมขององค์ประกอบของกลุ่มเครือข่าย ด้านสัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร

ตัวชี้วัด ที่	ตัวชี้วัดของกลุ่มเครือข่าย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
1.	มีแผนการจัดกิจกรรมสนับสนุนการเสริมสร้างสัมพันธภาพอันดีภายในกลุ่มเครือข่ายทุกภาคเรียน	4.20	0.45	มาก
2.	มีแผนการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของกลุ่มเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอ	4.80	0.45	มากที่สุด
3.	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์เพื่อการติดต่อสื่อสารที่ดีระหว่างปัจเจกบุคคล กลุ่มกับกลุ่ม และระหว่างกลุ่มเครือข่ายกับกลุ่มเครือข่าย	3.80	0.45	มาก
4.	มีการติดตามและรายงานข่าวสารของกลุ่มเครือข่ายอื่น ๆ และแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างกลุ่มเครือข่าย	4.40	0.89	มาก
5.	มีการเน้นย้ำ รักษาเป้าหมายของกลุ่มเครือข่าย และทิศทางการดำเนินงานกลุ่มเครือข่ายให้บรรลุผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจที่ได้กำหนดไว้	3.60	0.89	มาก
	โดยรวม	4.16	0.75	มาก

จากตาราง 8 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของกลุ่มเครือข่าย ด้านสัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร โดยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่

ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัดพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ตัวชี้วัดและอยู่ในระดับมาก 4 ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับ เรียงตามลำดับมากไปหาน้อย ได้แก่ มีแผนการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของกลุ่มเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอ มีการติดตามและรายงานข่าวสารของกลุ่มเครือข่ายอื่น ๆ และแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างกลุ่มเครือข่าย และมีแผนการจัดกิจกรรมสนับสนุนการเสริมสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีภายในกลุ่มเครือข่ายทุกภาคเรียน

ระยะที่ 2 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารกลุ่มเครือข่ายสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

2.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกลุ่มเครือข่ายสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกลุ่มเครือข่ายสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ปรากฏดังตาราง 9-15

ตาราง 9 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	72	42.86
หญิง	96	57.14
รวม	168	100.00
2. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานกลุ่มเครือข่าย		
1-2 ปี	29	17.26
3-4 ปี	21	12.50
มากกว่า 4 ปี	118	70.24
รวม	168	100.00

จากตาราง 9 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง และส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานกลุ่มเครือข่ายมากกว่า 4 ปี

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกลุ่มเครือข่ายสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวม

ที่	การบริหารกลุ่มเครือข่ายสำหรับ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1	ระดับความคิดเห็น					
		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	การกำกับดูแลและการประสานงาน กลุ่มเครือข่าย	3.39	0.50	ปาน กลาง	4.17	0.79	มาก
2.	การเสริมสร้างความร่วมมือและ การมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่ม เครือข่าย	3.37	0.49	ปาน กลาง	4.28	0.73	มาก
3.	การกำหนดเป้าหมายและดำเนินงาน กลุ่มเครือข่าย	3.25	0.58	ปาน กลาง	4.21	0.87	มาก
4.	การพัฒนาบุคลากรและการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้	3.17	0.61	ปาน กลาง	4.42	0.90	มาก
5.	สัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร	3.31	0.86	ปาน กลาง	4.25	0.94	มาก
	โดยรวม	3.30	0.63	ปาน กลาง	4.26	0.86	มาก

จากตาราง 10 พบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารกลุ่มเครือข่ายสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวม พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับ นำเสนอตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่าย การเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย และสัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร

สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากและอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับ นำเสนอตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย และสัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกลุ่มเครือข่ายสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่าย

ที่	การบริหารกลุ่มเครือข่ายสำหรับ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1	ระดับความคิดเห็น					
		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	มีวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจของ กลุ่มเครือข่าย โดยผ่านการลงมติ เห็นชอบจากกลุ่มเครือข่าย	3.36	0.51	ปาน กลาง	4.28	0.67	มาก
2.	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหาร กลุ่มเครือข่าย ตามระเบียบของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดย แบ่งฝ่ายการบริหารออกเป็น 4 กลุ่ม งานให้สอดคล้องกับการบริหาร สถานศึกษา	3.32	0.48	ปาน กลาง	4.25	0.89	มาก
3.	มีการคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อ พัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการ	3.43	0.52	ปาน กลาง	4.30	0.92	มาก
4.	มีระเบียบปฏิบัติของกลุ่มเครือข่าย และกำหนดหน้าที่ของแต่ละฝ่าย อย่างชัดเจน	3.40	0.53	ปาน กลาง	3.96	0.91	มาก
5.	มีการจัดสถานที่สำหรับศูนย์ ประสานงานกลุ่มเครือข่ายที่สะอาด สะดวก และเหมาะสมสำหรับการ ให้บริการต่อกลุ่มเครือข่าย	3.37	0.51	ปาน กลาง	4.17	0.79	มาก
6.	มีการจัดทำเว็บไซต์ของกลุ่มเครือข่าย และอัปเดตข้อมูลข่าวสารที่เป็น ปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ	3.48	0.55	ปาน กลาง	4.09	0.50	มาก

โดยรวม	3.39	0.50	ปานกลาง	4.17	0.79	มาก
--------	------	------	---------	------	------	-----

จากตาราง 11 พบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารกลุ่มเครือข่ายสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่าย พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับ นำเสนอตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีการจัดทำเว็บไซต์ของกลุ่มเครือข่ายและอัปเดตข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ มีการคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการ และมีระเบียบปฏิบัติของกลุ่มเครือข่ายและกำหนดหน้าที่ของแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจน

สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก และอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับ นำเสนอตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีการคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการ มีวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจของกลุ่มเครือข่าย โดยผ่านการลงมติเห็นชอบจากกลุ่มเครือข่าย และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่าย ตามระเบียบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยแบ่งฝ่ายการบริหารออกเป็น 4 กลุ่มงานให้สอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษา

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกลุ่มเครือข่ายสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย

ที่	การบริหารกลุ่มเครือข่ายสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1	ระดับความคิดเห็น					
		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	มีแผนการเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่ายเป็นรายภาคเรียนและรายปีการศึกษา	3.42	0.53	ปานกลาง	4.51	0.58	มากที่สุด
2.	มีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี ความเสียสละ การมีส่วนร่วมสำหรับสมาชิกกลุ่มเครือข่าย	3.49	0.51	ปานกลาง	4.27	0.85	มาก
3.	มีการจัดกิจกรรมทำระเบียบหรือข้อตกลงในการร่วมแบ่งปันทรัพยากร	3.33	0.47	ปานกลาง	4.21	0.98	มาก

ทางการศึกษา และการดูแลรักษา ทรัพยากรทางการศึกษา						
--	--	--	--	--	--	--

ตาราง 12 (ต่อ)

ที่	การบริหารกลุ่มเครือข่ายสำหรับ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1	ระดับความคิดเห็น					
		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
4.	มีการจัดกิจกรรมระดมทุนเพื่อสรรหา วัสดุ อุปกรณ์ หรือครุภัณฑ์สำหรับ การบริหารกลุ่มเครือข่ายจากชุมชน ท้องถิ่น	3.22	0.45	ปาน กลาง	4.13	0.38	มาก
	โดยรวม	3.37	0.49	ปาน กลาง	4.28	0.73	มาก

จากตาราง 12 พบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารกลุ่มเครือข่าย
สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการเสริมสร้าง
ความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับ
ปานกลาง และอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสาม
อันดับ นำเสนอตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี
ความเสียสละ การมีส่วนร่วม สำหรับสมาชิกกลุ่มเครือข่าย มีแผนการเสริมสร้างความร่วมมือและ
การมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่ายเป็นรายภาคเรียนและรายปีการศึกษา และมีการจัดกิจกรรม
ทำระเบียบหรือข้อตกลงในการร่วมแบ่งปันทรัพยากรทางการศึกษา และการดูแลรักษาทรัพยากร
ทางการศึกษา

สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า
อยู่ในระดับมากที่สุดหนึ่งข้อ และอยู่ในระดับมากที่สุดสามข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับ นำเสนอสาม
ลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีแผนการเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่ม
เครือข่ายเป็นรายภาคเรียนและรายปีการศึกษา มีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี ความ
เสียสละ การมีส่วนร่วม สำหรับสมาชิกกลุ่มเครือข่าย และมีการจัดกิจกรรมทำระเบียบหรือข้อตกลง
ในการร่วมแบ่งปันทรัพยากรทางการศึกษา และการดูแลรักษาทรัพยากรทางการศึกษา

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกลุ่มเครือข่ายสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการกำหนดเป้าหมายและดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย

ที่	การบริหารกลุ่มเครือข่ายสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1	ระดับความคิดเห็น					
		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	มีการประชุมเพื่อจัดทำแผนการปฏิบัติของกลุ่มเครือข่ายเป็นรายภาคเรียนและรายปีการศึกษา	3.32	0.50	ปานกลาง	3.98	0.85	มาก
2.	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิบัติงานแต่ละกิจกรรม โดยประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่าย ครู บุคลากรทางการศึกษาจากโรงเรียนสมาชิกกลุ่มเครือข่าย สำหรับการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละกิจกรรม	3.29	0.46	ปานกลาง	4.41	0.83	มาก
3.	มีการประชุมเพื่อวางแผนการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละครั้งเป็นการทำความเข้าใจเป้าหมาย วางแผน และมอบหมายหน้าที่	3.12	0.46	ปานกลาง	4.23	0.98	มาก
4.	มีการประชุมเพื่อสรุปผลการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละครั้ง เพื่อประเมินผลสำเร็จ วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค หนทางแก้ไข และปรับปรุงพัฒนาการทำงานครั้งต่อไป	3.35	0.92	ปานกลาง	4.60	0.50	มากที่สุด
5.	มีการยกย่อง เชิดชู ให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานกลุ่มเครือข่ายและผู้ที่มีความเสียสละ ท่วมเทเพื่อความสำเร็จ	3.15	0.45	ปานกลาง	3.83	0.95	มาก

ของส่วนรวม และมีการประกาศเขต ชูเกียรติทางเว็บไซต์ของกลุ่ม เครือข่ายอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร						
โดยรวม	3.25	0.58	ปาน กลาง	4.21	0.87	มาก

จากตาราง 13 พบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารกลุ่มเครือข่าย
สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการกำหนด
เป้าหมายและดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และอยู่
ในระดับปานกลางทุกข้อ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับ นำเสนอ
ตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีการประชุมเพื่อสรุปผลการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละครั้ง เพื่อ
ประเมินผลสำเร็จ วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค หนทางแก้ไข และปรับปรุงพัฒนาการทำงานครั้งต่อไป
มีการประชุมเพื่อจัดทำแผนการปฏิบัติของกลุ่มเครือข่ายเป็นรายภาคเรียนและรายปีการศึกษา และ
มีการแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิบัติงานแต่ละกิจกรรม โดยประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารกลุ่ม
เครือข่าย ครู บุคลากรทางการศึกษาจากโรงเรียนสมาชิกกลุ่มเครือข่าย สำหรับการปฏิบัติกิจกรรม
แต่ละกิจกรรม

สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นข้อพบว่า อยู่ใน
ระดับมากที่สุดหนึ่งข้อ และอยู่ในระดับมากที่สุดข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับ นำเสนอตามลำดับ
จากมากไปหาน้อยได้แก่ มีการประชุมเพื่อสรุปผลการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละครั้ง เพื่อประเมินผลสำเร็จ
วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค หนทางแก้ไข และปรับปรุงพัฒนาการทำงานครั้งต่อไป มีการแต่งตั้ง
คณะกรรมการปฏิบัติงานแต่ละกิจกรรม โดยประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่าย ครู
บุคลากรทางการศึกษาจากโรงเรียนสมาชิกกลุ่มเครือข่าย สำหรับการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละกิจกรรม
และมีการประชุมเพื่อวางแผนการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละครั้งเป็นการทำความเข้าใจเป้าหมาย วางแผน
และมอบหมายหน้าที่

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึง
ประสงค์ของการบริหารกลุ่มเครือข่ายสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ที่	การบริหารกลุ่มเครือข่ายสำหรับ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1	ระดับความคิดเห็น					
		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	มีการจัดทำแผนการพัฒนาบุคลากร และความเข้มแข็งทางวิชาการของ กลุ่มเครือข่าย โดยเป็นส่วนหนึ่งของ	3.17	0.95	ปาน กลาง	4.35	0.97	มาก

	ภารกิจตามวิสัยทัศน์และพันธกิจของกลุ่มเครือข่าย						
2.	มีการจัดสรรงบประมาณร่วมกันเพื่อการพัฒนาบุคลากรและความเข้มแข็งทางวิชาการของกลุ่มเครือข่าย	3.05	0.53	ปานกลาง	4.56	0.85	มากที่สุด

ตาราง 14 (ต่อ)

ที่	การบริหารกลุ่มเครือข่ายสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 1	ระดับความคิดเห็น					
		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
3.	มีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และกำหนดประเด็นเพื่อการเรียนรู้และการพัฒนาร่วมกันระหว่างสมาชิกกลุ่มเครือข่ายเป็นประจำทุกเดือน	3.14	0.34	ปานกลาง	4.29	0.93	มาก
4.	มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มเครือข่าย โดยมุ่งเน้นการศึกษาดูงานและการบริหารและความสำเร็จของกลุ่มเครือข่าย	3.18	0.44	ปานกลาง	4.49	0.87	มาก
5.	ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ทรงคุณวุฒิในการร่วมพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการ เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มเครือข่ายและสมาชิกกลุ่มเครือข่าย	3.32	0.61	ปานกลาง	4.43	0.90	มาก
	โดยรวม	3.17	0.61	ปานกลาง	4.42	0.90	มาก

จากตาราง 14 พบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารกลุ่มเครือข่ายสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับ นำเสนอตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ทรงคุณวุฒิในการร่วมพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการ เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มเครือข่ายและสมาชิกกลุ่มเครือข่าย มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มเครือข่าย โดยมุ่งเน้นการศึกษาดูงานและการบริหารและความสำเร็จของ

กลุ่มเครือข่าย และมีการจัดทำแผนการพัฒนาบุคลากรและความเข้มแข็งทางวิชาการของกลุ่มเครือข่าย โดยเป็นส่วนหนึ่งของภารกิจตามวิสัยทัศน์และพันธกิจของกลุ่มเครือข่าย

สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดหนึ่งข้อ และอยู่ในระดับมากที่สุดข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับ นำเสนอตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีการจัดสรรงบประมาณร่วมกันเพื่อการพัฒนาบุคลากรและความเข้มแข็งทางวิชาการของกลุ่มเครือข่าย มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มเครือข่าย โดยมุ่งเน้น การศึกษาการบริหารและความสำเร็จของกลุ่มเครือข่าย และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ทรงคุณวุฒิ ในการร่วมพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการ เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มเครือข่ายและสมาชิกกลุ่มเครือข่าย

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกลุ่มเครือข่ายสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านสัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร

ที่	การบริหารกลุ่มเครือข่ายสำหรับ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1	ระดับความคิดเห็น					
		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	มีแผนการจัดกิจกรรมนันทนาการ เสริมสร้างสัมพันธภาพอันดีภายใน กลุ่มเครือข่าย ทุกภาคเรียน	3.36	0.77	ปาน กลาง	4.46	0.87	มาก
2.	มีแผนการประชาสัมพันธ์การ ดำเนินงานของกลุ่มเครือข่ายอย่าง สม่ำเสมอ	3.22	0.45	ปาน กลาง	4.06	0.93	มาก
3.	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมมนุษย์ สัมพันธ์เพื่อการติดต่อสื่อสารที่ดี ระหว่างปัจเจกบุคคล กลุ่มกับกลุ่ม และระหว่างกลุ่มเครือข่ายกับกลุ่ม เครือข่าย	3.42	0.91	ปาน กลาง	4.15	1.05	มาก
4.	มีการติดตามและรายงานข่าวสาร ของกลุ่มเครือข่ายอื่น ๆ และ แลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างกลุ่ม เครือข่าย	3.34	1.04	ปาน กลาง	4.48	0.70	มาก
5.	มีการเน้นย้ำ รักษาเป้าหมายของ กลุ่มเครือข่าย และทิศทางการ ดำเนินงานกลุ่มเครือข่ายให้บรรลุผล	3.21	1.03	ปาน กลาง	4.12	1.08	มาก

สำเร็จตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจที่ได้กำหนดไว้						
โดยรวม	3.31	0.86	ปานกลาง	4.25	0.94	มาก

จากตาราง 15 พบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารกลุ่มเครือข่ายสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านสัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับ นำเสนอตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์เพื่อการติดต่อสื่อสารที่ดีระหว่างปัจเจกบุคคล กลุ่มกับกลุ่ม และระหว่างกลุ่มเครือข่ายกับกลุ่มเครือข่าย มีแผนการจัดกิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสัมพันธภาพอันดีภายในกลุ่มเครือข่าย ทุกภาคเรียน และมีการติดตามและรายงานข่าวสารของกลุ่มเครือข่ายอื่น ๆ และแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างกลุ่มเครือข่าย

สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก และอยู่ในระดับมากทุกข้อ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับ นำเสนอตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีการติดตามและรายงานข่าวสารของกลุ่มเครือข่ายอื่น ๆ และแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างกลุ่มเครือข่าย มีแผนการจัดกิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสัมพันธภาพอันดีภายในกลุ่มเครือข่าย ทุกภาคเรียน และมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์เพื่อการติดต่อสื่อสารที่ดีระหว่างปัจเจกบุคคล กลุ่มกับกลุ่ม และระหว่างกลุ่มเครือข่ายกับกลุ่มเครือข่าย

2.2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการบริหารกลุ่มเครือข่ายสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นการพัฒนาการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ปรากฏผลดังตาราง 16 ถึง 21

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI_{modified}) ของการบริหารกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวม

ด้านที่	องค์ประกอบการบริหารกลุ่มเครือข่าย	D	I	PNI_{modified}	ลำดับความต้องการจำเป็น
1.	การกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่าย	3.39	4.17	0.23	5

2.	การเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย	3.37	4.28	0.27	4
----	---	------	------	------	---

ตาราง 16 (ต่อ)

ด้านที่	องค์ประกอบการบริหารกลุ่มเครือข่าย	D	I	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
3.	การกำหนดเป้าหมายและดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย	3.25	4.21	0.30	2
4.	การพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	3.17	4.42	0.39	1
5.	สัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร	3.31	4.25	0.28	3

จากตาราง 16 พบว่า ลำดับความต้องจําเป็นในการพัฒนาแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 เรียงลำดับความต้องจําเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 การพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ลำดับที่ 2 การกำหนดเป้าหมายและดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย ลำดับที่ 3 สัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร ลำดับที่ 4 การเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย และลำดับที่ 5 การกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่าย

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนีความต้องจําเป็นปรับปรุง (PNI_{modified}) ของการบริหารกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ด้านที่	ตัวชี้วัดการบริหารกลุ่มเครือข่าย	D	I	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
1.	มีการจัดทำแผนการพัฒนาบุคลากรและความ	3.17	4.35	0.37	3

เข้มแข็งทางวิชาการของกลุ่มเครือข่าย โดยเป็นส่วนหนึ่งของภารกิจตามวิสัยทัศน์และพันธกิจของกลุ่มเครือข่าย				
---	--	--	--	--

ตาราง 17 (ต่อ)

ด้านที่	ตัวชี้วัดการบริหารกลุ่มเครือข่าย	D	I	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
2.	มีการจัดสรรงบประมาณร่วมกันเพื่อการพัฒนาบุคลากรและความเข้มแข็งทางวิชาการของกลุ่มเครือข่าย	3.05	4.56	0.49	1
3.	มีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และกำหนดประเด็นเพื่อการเรียนรู้และการพัฒนาร่วมกันระหว่างสมาชิกกลุ่มเครือข่ายเป็นประจำทุกเดือน	3.14	4.29	0.37	4
4.	มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มเครือข่ายโดยมุ่งเน้นการศึกษากิจการและความสำเร็จของกลุ่มเครือข่าย	3.18	4.49	0.41	2
5.	ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ทรงคุณวุฒิในการร่วมพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการ เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มเครือข่ายและสมาชิกกลุ่มเครือข่าย	3.32	4.43	0.34	5
	โดยรวม	3.17	4.42	0.39	

จากตาราง 17 พบว่า ลำดับความต้อการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เรียงลำดับความต้อการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 มีการจัดสรรงบประมาณร่วมกันเพื่อการพัฒนาบุคลากรและความเข้มแข็งทางวิชาการของกลุ่มเครือข่าย ลำดับที่ 2 มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มเครือข่ายโดยมุ่งเน้นการศึกษากิจการและความสำเร็จของกลุ่มเครือข่าย และลำดับที่ 3 มีการจัดทำแผนการพัฒนาบุคลากรและความเข้มแข็งทางวิชาการของกลุ่มเครือข่าย โดยเป็นส่วนหนึ่งของภารกิจตามวิสัยทัศน์และพันธกิจของกลุ่มเครือข่าย

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI_{modified}) ของการบริหารกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการกำหนดเป้าหมายและดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย

ด้านที่	ตัวชี้วัดการบริหารกลุ่มเครือข่าย	D	I	PNI_{modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
1.	มีการประชุมเพื่อจัดทำแผนการปฏิบัติของกลุ่มเครือข่ายเป็นรายภาคเรียนและรายปีการศึกษา	3.32	3.98	0.20	5
2.	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิบัติงานแต่ละกิจกรรม โดยประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่าย ครู บุคลากรทางการศึกษาจากโรงเรียนสมาชิกกลุ่มเครือข่าย สำหรับการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละกิจกรรม	3.29	4.41	0.34	3
3.	มีการประชุมเพื่อวางแผนการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละครั้งเป็นการทำความเข้าใจเป้าหมายวางแผน และมอบหมายหน้าที่	3.12	4.23	0.35	2
4.	มีการประชุมเพื่อสรุปผลการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละครั้ง เพื่อประเมินผลสำเร็จ วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค หนทางแก้ไข และปรับปรุงพัฒนาการทำงานครั้งต่อไป	3.35	4.60	0.37	1
5.	มีการยกย่อง เชิดชู ให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานกลุ่มเครือข่ายและผู้ที่มีความเสียสละ ท่วมเท เพื่อความสำเร็จของส่วนรวม และมีการประกาศเชิดชูเกียรติทางเว็บไซต์ของกลุ่มเครือข่ายอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร	3.15	3.83	0.22	4

โดยรวม	3.25	4.21	0.30	
--------	------	------	------	--

จากตาราง 18 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการกำหนดเป้าหมายและดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย เรียงลำดับความ ต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 มีการประชุมเพื่อสรุปผลการปฏิบัติกิจกรรมแต่ ละครั้ง เพื่อประเมินผลสำเร็จ วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค หนทางแก้ไข และปรับปรุงพัฒนาการทำงาน ครั้งต่อไป ลำดับที่ 2 มีการประชุมเพื่อวางแผนการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละครั้งเป็นการทำความเข้าใจ เป้าหมาย วางแผน และมอบหมายหน้าที่ และลำดับที่ 3 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิบัติงานแต่ละ กิจกรรม โดยประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่าย ครู บุคลากรทางการศึกษาจาก โรงเรียนสมาชิกกลุ่มเครือข่าย สำหรับการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละกิจกรรม

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ปรับปรุง (PNI_{modified}) ของการบริหารกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้าน สัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร

ด้าน ที่	ตัวชี้วัดการบริหารกลุ่มเครือข่าย	D	I	PNI _{modified}	ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น
1.	มีแผนการจัดกิจกรรมนันทนาการเสริมสร้าง สัมพันธภาพอันดีภายในกลุ่มเครือข่าย ทุก ภาคเรียน	3.36	4.46	0.33	2
2.	มีแผนการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของ กลุ่มเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอ	3.22	4.06	0.26	4
3.	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์เพื่อ การติดต่อสื่อสารที่ีระหว่างปัจเจกบุคคล กลุ่ม กับกลุ่ม และระหว่างกลุ่มเครือข่ายกับกลุ่ม เครือข่าย	3.42	4.15	0.21	5
4.	มีการติดตามและรายงานข่าวสารของกลุ่ม เครือข่ายอื่น ๆ และแลกเปลี่ยนข่าวสาร ระหว่างกลุ่มเครือข่าย	3.34	4.48	0.34	1
5.	มีการเน้นย้ำ รักษาเป้าหมายของกลุ่ม	3.21	4.12	0.28	3

เครือข่าย และทิศทางการดำเนินงานกลุ่ม เครือข่ายให้บรรลุผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจที่ได้กำหนดไว้				
โดยรวม	3.31	4.25	0.28	

จากตาราง 19 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการบริหาร
กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านสัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร เรียงลำดับความต้องการจำเป็น
จากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 มีการติดตามและรายงานข่าวสารของกลุ่มเครือข่ายอื่น ๆ และ
แลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างกลุ่มเครือข่าย ลำดับที่ 2 มีแผนการจัดกิจกรรมนันทนาการเสริมสร้าง
สัมพันธภาพอันดีภายในกลุ่มเครือข่าย ทุกภาคเรียน และลำดับที่ 3 มีการเน้นย้ำ รักษาเป้าหมายของ
กลุ่มเครือข่าย และทิศทางการดำเนินงานกลุ่มเครือข่ายให้บรรลุผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และ
ภารกิจที่ได้กำหนดไว้

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น
ปรับปรุง ($PNI_{modified}$) ของการบริหารกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับ
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการ
เสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย

ด้าน ที่	ตัวชี้วัดการบริหารกลุ่มเครือข่าย	D	I	$PNI_{modified}$	ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น
1.	มีแผนการเสริมสร้างความร่วมมือและการมี ส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่ายเป็นราย ภาคเรียนและรายปีการศึกษา	3.42	4.51	0.32	1
2.	มีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี ความเสียสละ การมีส่วนร่วม สำหรับสมาชิก กลุ่มเครือข่าย	3.49	4.27	0.22	4
3.	มีการจัดกิจกรรมทำระเบียบหรือข้อตกลงใน การร่วมแบ่งปันทรัพยากรทางการศึกษา และ การดูแลรักษาทรัพยากรทางการศึกษา	3.33	4.21	0.27	3
4.	มีการจัดกิจกรรมระดมทุนเพื่อสรรหาวัสดุ อุปกรณ์ หรือครุภัณฑ์สำหรับการบริหารกลุ่ม เครือข่ายจากชุมชนท้องถิ่น	3.22	4.13	0.28	2
	โดยรวม	3.37	4.28	0.27	

จากตาราง 20 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการบริหาร กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่ม เครือข่าย เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 มีแผนการเสริมสร้าง ความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่ายเป็นรายภาคเรียนและรายปีการศึกษา ลำดับ ที่ 2 มีการจัดกิจกรรมระดมทุนเพื่อสรรหาวัสดุ อุปกรณ์ หรือครุภัณฑ์สำหรับการบริหารกลุ่มเครือข่าย จากชุมชนท้องถิ่น และ ลำดับที่ 3 มีการจัดกิจกรรมทำระเบียบหรือข้อตกลงในการร่วมแบ่งปัน ทรัพยากรทางการศึกษา และการดูแลรักษาทรัพยากรทางการศึกษา

ตาราง 21 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ปรับปรุง (PNI_{modified}) ของการบริหารกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการกำกับ ดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่าย

ด้าน ที่	ตัวชี้วัดการบริหารกลุ่มเครือข่าย	D	I	PNI _{modified}	ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น
1.	มีวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจของกลุ่ม เครือข่ายโดยผ่านการลงมติเห็นชอบจากกลุ่ม เครือข่าย	3.36	4.28	0.27	2
2.	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกลุ่ม เครือข่าย ตามระเบียบของสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยแบ่งฝ่ายการบริหารออกเป็น 4 กลุ่มงาน ให้สอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษา	3.32	4.25	0.28	1
3.	มีการคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพัฒนา ความเข้มแข็งทางวิชาการ	3.43	4.30	0.25	3
4.	มีระเบียบปฏิบัติของกลุ่มเครือข่ายและ กำหนดหน้าที่ของแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจน	3.40	3.96	0.16	6
5.	มีการจัดสถานที่สำหรับศูนย์ประสานงานกลุ่ม เครือข่ายที่สะอาด สะดวก และเหมาะสม สำหรับการให้บริการต่อกลุ่มเครือข่าย	3.37	4.17	0.24	4
6.	มีการจัดทำเว็บไซต์ของกลุ่มเครือข่ายและ อัปเดตข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบันอย่าง	3.48	4.09	0.18	5

สม่ำเสมอ				
โดยรวม	3.39	4.17	0.23	

จากตาราง 21 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการบริหาร กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่าย เรียงลำดับความ ต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่าย ตามระเบียบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยแบ่งฝ่ายการบริหาร ออกเป็น 4 กลุ่มงานให้สอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษา ลำดับที่ 2 มีวิสัยทัศน์ พันธกิจ และ ภารกิจของกลุ่มเครือข่ายโดยผ่านการลงมติเห็นชอบจากกลุ่มเครือข่าย และลำดับที่ 3 มีการ คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการ

ระยะที่ 3 พัฒนาแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

1. ผลการศึกษาหน่วยงานที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practices) ด้านการบริหารกลุ่ม เครือข่ายโรงเรียน ผู้วิจัยได้เดินทางไปศึกษาและสัมภาษณ์คณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่าย ซึ่งเป็น ผู้บริหารและครู จากกลุ่มเครือข่ายที่มีวิธีการบริหารกลุ่มเครือข่ายที่ดี ผลปรากฏดังนี้

1.1 การพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากการศึกษาดูงานกลุ่มเครือข่ายที่มี วิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม 2 กลุ่มเครือข่าย สรุปได้ดังนี้

กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนจัดประชุมเสวนาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันปัญหาและความ ต้องการของโรงเรียนภายในกลุ่มเครือข่าย กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนจัดประชุมเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านวิชาการโดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ จัดกิจกรรมศึกษาดูงานกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ประสบ ผลสำเร็จในด้านวิชาการและมีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ สร้างวัตถุประสงค์และวิสัยทัศน์กลุ่มเครือข่ายให้ เป็นรูปธรรมและมีขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจน จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับกลุ่ม เครือข่ายโรงเรียนในพื้นที่ เพื่อสร้างแนวทางการวางแผนและส่งเสริมความเข้มแข็งทางวิชาการ จัด ประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากสมาชิกในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน จัดประชุมเพื่อ รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากบุคคลทั้งภายในกลุ่มเครือข่ายและจากภายนอกกลุ่มเครือข่าย ดังตัวอย่างการสัมภาษณ์ดังนี้

“...การพัฒนาบุคลากรเป็นสิ่งที่เครือข่ายให้ความสำคัญและให้ความร่วมมือกัน เป็นอย่างดี มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูภายในกลุ่มเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง และมีการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ร่วมกันในการทำงาน เพื่อนำแนวคิดที่ดีในการทำงานมาปรับปรุงการทำงานของตน...”

(ประธานกลุ่มเครือข่ายกลุ่มที่ 1, พฤษภาคม 2562: สัมภาษณ์)

“...ในการพัฒนาด้านความเข้มแข็งทางวิชาการ มีการวางแผนการพัฒนาบุคลากรครูภายในกลุ่มอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ และมีการจัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย ในการส่งเสริมความเข้มแข็งทางวิชาการ และความต้องการพัฒนาตนเองของสมาชิก ...”

(ประธานกลุ่มเครือข่ายกลุ่มที่ 2, พฤษภาคม 2562: สัมภาษณ์)

1.2 การกำหนดเป้าหมายและดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย จากการศึกษาดูงานกลุ่มเครือข่ายที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม 2 กลุ่มเครือข่าย สรุปได้ดังนี้

ในการกำหนดเป้าหมายและการดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย มีการวางแผน การปฏิบัติ และมีการประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อการประเมินผลการปฏิบัติงาน และวิเคราะห์ความต้องการของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนจัดประชุมระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของโรงเรียนภายในกลุ่มเครือข่าย จัดประชุมเชิงปฏิบัติการให้กับบุคลากรภายในกลุ่มเครือข่าย ได้พัฒนาตัวเองอยู่เป็นประจำ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาหมุนเวียนกันเข้าร่วมประชุมกับชุมชนเพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ฯลฯ จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนในพื้นที่ เพื่อสร้างแนวทางการวางแผนและส่งเสริมความเข้มแข็งทางวิชาการ จัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากสมาชิกในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน และนำผลไปใช้ในการปรับปรุงวิธีการดำเนินงานจัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากบุคคลทั้งภายในกลุ่มเครือข่ายและจากภายนอกกลุ่มเครือข่าย ดังตัวอย่างการสัมภาษณ์ดังนี้

“...มีการกำหนดเป้าหมายและวางแผนในการดำเนินงานอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร มีการวางแผน การปฏิบัติ และมีการประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อการประเมินผลการปฏิบัติงาน และวิเคราะห์ความต้องการของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย ...”

(ประธานกลุ่มเครือข่ายกลุ่มที่ 1, พฤษภาคม 2562: สัมภาษณ์)

“...สมาชิกกลุ่มเครือข่าย เมื่อได้รับแผนการดำเนินงานจากศูนย์ประสานงานกลุ่ม จะมีการนำแผนลงสู่การปฏิบัติ โดยพิจารณาร่วมกันแผนการปฏิบัติงาน และสอดแทรกในงานที่ทำอยู่ โดยให้ช่วงเวลาไม่ทับซ้อนกัน และสอดคล้องกันในการปฏิบัติ โดยแผนการปฏิบัติงานกรรมการเครือข่ายจะมีส่วนร่วมในการพิจารณาก่อนนำไปใช้...”

(กรรมกลุ่มเครือข่ายกลุ่มที่ 2, พฤษภาคม 2562: สัมภาษณ์)

1.3 สัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร จากการศึกษาดูงานกลุ่มเครือข่ายที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม 2 กลุ่มเครือข่าย สรุปได้ดังนี้

กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนร่วมดำเนินงานกิจกรรมด้านบุคลากรและกิจกรรมด้านนักเรียนจัดกิจกรรมร่วมกันทั้งในด้าน วิชาการ กีฬา และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและเป็นประจำโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายมีการจัดแข่งขันกีฬา กิจกรรมเข้าค่ายพักแรม ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย เพื่อฝึกระเบียบวินัยและการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างนักเรียนในแต่ละโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายมีการจัดกีฬา กลุ่มเครือข่าย และกิจกรรมเดินทางไกล เข้าค่ายพักแรมร่วมกันระหว่างโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย จัดทำสารสนเทศ การวางแผนยุทธศาสตร์ร่วมกันระหว่างโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย มีการพบปะพูดคุยทำกิจกรรมร่วมกัน จัดประชุมร่วมกันกับกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนในพื้นที่อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อร่วมหาแนวทางการประสานงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และจัดประชุมสัมมนาให้บุคลากรในกลุ่มเครือข่ายได้พบปะและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ดังตัวอย่างการสัมภาษณ์ดังนี้

“...โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายมีการจัดแข่งขันกีฬา และจัดกิจกรรมเข้าค่ายพักแรมของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย โดยจัดร่วมกันและหมุนเวียนกันรับผิดชอบด้านสถานที่ตามความเหมาะสม ในการจัดกิจกรรมร่วมกัน จะมีการประชุมวางแผน และติดตามการดำเนินงานเป็นระยะ และร่วมกันประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาการทำงานต่อไป...”

(กรรมกลุ่มเครือข่ายกลุ่มที่ 1, พฤษภาคม 2562: สัมภาษณ์)

“...มีการวางแผนยุทธศาสตร์ร่วมกันระหว่างโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย มีการพบปะพูดคุยทำกิจกรรมร่วมกัน จัดประชุมร่วมกันกับกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนในพื้นที่ อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อร่วมหาแนวทางการประสานงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และจัดประชุมสัมมนาให้บุคลากรในกลุ่มเครือข่ายได้พบปะและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ...”

(กรรมกลุ่มเครือข่ายกลุ่มที่ 2, พฤษภาคม 2562: สัมภาษณ์)

1.4 การเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย จากการศึกษาดูงานกลุ่มเครือข่ายที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม 2 กลุ่มเครือข่าย สรุปได้ดังนี้

กลุ่มเครือข่ายต้นแบบมีการจัดกิจกรรมในการยกย่องเชิดชูสมาชิกกลุ่มเครือข่ายที่มีผลการปฏิบัติงานดีเด่นในหลาย ๆ ด้าน จัดตั้งครูแกนนำเพื่อสร้างสมาชิกกลุ่มเครือข่ายในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ และประสบผลสำเร็จ เชิญชวนและเปิดโอกาสให้ทุกฝ่าย ตลอดจนผู้ที่มีความรู้ความสามารถผู้ที่สนใจหรือเต็มใจ เข้ามาช่วยในการพัฒนา เปิดโอกาสให้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถ ผู้ทรงคุณวุฒิเข้ามาช่วยในการพัฒนากลุ่มเครือข่าย เปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มเครือข่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนในหลากหลายด้าน ส่งเสริมสนับสนุนสมาชิกกลุ่มเครือข่ายได้เข้ามามีบทบาทในการดำเนินงานของกลุ่มเครือข่ายอย่างเต็มที่ ส่งเสริมสนับสนุนให้สมาชิกกลุ่มเครือข่ายมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ในการดำเนินงาน มีการสร้างแรงจูงใจ และให้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการทำงานของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย ส่งเสริมสนับสนุนสมาชิกกลุ่มเครือข่ายให้มีทักษะกระบวนการคิด ให้สมาชิกกลุ่มเครือข่ายได้มีการนำเสนอผลงานในด้านต่างๆ ดังตัวอย่างการสัมภาษณ์ดังนี้

“...มีการจัดกิจกรรมในการยกย่องเชิดชูสมาชิกกลุ่มเครือข่ายที่มีผลการปฏิบัติงานดีเด่นในหลาย ๆ ด้าน จัดตั้งครูแกนนำเพื่อสร้างสมาชิกกลุ่มเครือข่ายในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ และประสบผลสำเร็จ...”

(ประธานกลุ่มเครือข่ายกลุ่มที่ 1, พฤษภาคม 2562: สัมภาษณ์)

“...เปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มเครือข่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนในหลากหลายด้าน ส่งเสริมสนับสนุนสมาชิกกลุ่มเครือข่ายได้เข้ามามีบทบาทในการดำเนินงานของกลุ่มเครือข่ายอย่างเต็มที่ ส่งเสริมสนับสนุนให้สมาชิกกลุ่มเครือข่ายมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ในการดำเนินงาน...”

(ประธานกลุ่มเครือข่ายกลุ่มที่ 2, พฤษภาคม 2562: สัมภาษณ์)

1.5 การกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่าย จากการศึกษาดูงานกลุ่มเครือข่ายที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม 2 กลุ่มเครือข่าย สรุปได้ดังนี้

ผู้บริหารซึ่งเป็นคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่ายใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สมาชิกและผู้ใต้บังคับบัญชา มีการให้เกียรติและยอมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกและต้องเป็นผู้ชี้แนะในทุก ๆ ด้านโดยเฉพาะด้านวิชาการกระตุ้นและให้กำลังใจแก่สมาชิกกลุ่มเครือข่าย ดำเนินการประสานงานร่วมกับสถาบันต่าง ๆ เช่น มหาวิทยาลัย โรงเรียนดีเด่นต่าง ๆ เพื่อขอความร่วมมือในการพัฒนาด้านวิชาการของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน มีการจัดรวมกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนในพื้นที่เดียวกันเพื่อร่วมกันพัฒนาหลักสูตร จัดกระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การวางแผนงานและส่งเสริมความเข้มแข็งทางวิชาการ และด้านอื่น ๆ เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงให้ความสำคัญกับการบริหารงาน มีการกระจายอำนาจการบริหารงาน เปิดโอกาสให้สมาชิกได้แสดงความคิดเห็นเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนในพื้นที่ เพื่อพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนประสานงานกับกลุ่มเครือข่ายการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานการศึกษาอื่น ๆ ดังตัวอย่างการสัมภาษณ์ดังนี้

“...ผู้บริหารซึ่งเป็นคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่ายใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สมาชิกและผู้ใต้บังคับบัญชา มีการให้เกียรติและยอมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกและต้องเป็นผู้ชี้แนะในทุก ๆ ด้านโดยเฉพาะด้านวิชาการ...”

(กรรมการกลุ่มเครือข่ายกลุ่มที่ 1, พฤษภาคม 2562: สัมภาษณ์)

“...การบริหารกลุ่มเครือข่าย เปิดโอกาสให้สมาชิกได้แสดงความคิดเห็นเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนในพื้นที่ มีการประสานงาน และสนับสนุนด้านความร่วมมืออย่างสม่ำเสมอ การประสานงานเครือข่าย ใช้โซเชียลมีเดียเน็ตเวิร์ค และการประสานงานทางโทรศัพท์ เว็บไซต์ และอีเมล ทำให้สามารถติดต่อประสานงานได้อย่างรวดเร็ว ทัวถึงและมีประสิทธิภาพ...”

(กรรมกลุ่มเครือข่ายกลุ่มที่ 2, พฤษภาคม 2562: สัมภาษณ์)

2. ผลการออกแบบแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ได้ร่างแนวทาง ดังนี้

ตาราง 22 ร่างแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 และวิธีการปฏิบัติ

ที่	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	แนวทาง
1.	การพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	
1.1	มีการจัดทำแผนการพัฒนาบุคลากรและความเข้มแข็งทางวิชาการของกลุ่มเครือข่าย โดยเป็นส่วนหนึ่ง	1) กำหนดการพัฒนาบุคลากรและการพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการของกลุ่มเครือข่าย เป็นส่วนหนึ่งของวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจ
	ของภารกิจตามวิสัยทัศน์และพันธกิจของกลุ่มเครือข่าย	2) จัดทำแผนการพัฒนาบุคลากรและความเข้มแข็งทางวิชาการของกลุ่มเครือข่าย และปฏิบัติตามแผน โดยให้เกิดผลเป็นรูปธรรม
1.2	มีการจัดสรรงบประมาณร่วมกันเพื่อการพัฒนาบุคลากรและความเข้มแข็งทางวิชาการของกลุ่มเครือข่าย	1) สมาชิกกลุ่มเครือข่ายให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรและจัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่งสำหรับการดำเนินกิจกรรมกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนอย่างชัดเจนและโปร่งใส
1.3	มีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และกำหนดประเด็นเพื่อการเรียนรู้และการพัฒนาร่วมกันระหว่างสมาชิกกลุ่มเครือข่ายเป็นประจำทุกเดือน	1) มีการกำหนดการประชุมกลุ่มเครือข่ายเป็นประจำทุกเดือน 2) มีการจัดทำวาระการประชุม สรุป และรายงานการประชุมเป็นลายลักษณ์อักษร และรายงานการประชุมผ่านทางเว็บไซต์ของกลุ่มเครือข่าย
1.4	มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มเครือข่ายโดยมุ่งเน้นการจัดการบริหารและความสำเร็จของกลุ่มเครือข่าย	1) มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการประชุมอย่างสม่ำเสมอ โดยมุ่งเน้นความสำเร็จของกลุ่มเครือข่าย
1.5	ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ทรงคุณวุฒิในการร่วมพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการ เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่ม	1) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ทรงคุณวุฒิในการร่วมพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการ เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มเครือข่ายและสมาชิกกลุ่มเครือข่าย 2) จัดทำคำสั่งแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ และเปิดโอกาสให้มี

เครือข่ายและสมาชิกกลุ่ม เครือข่าย	ส่วนร่วมในการพัฒนาเครือข่าย
--------------------------------------	-----------------------------

ตาราง 22 (ต่อ)

ที่	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	แนวทาง
1.6	มีการสร้าง ภาควิชาเครือข่ายร่วมกับ สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อ การพัฒนาบุคลากรและการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้	1) มีการสร้าง ภาควิชาเครือข่ายร่วมกับสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา เพื่อการพัฒนาบุคลากรและการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้
2.	การกำหนดเป้าหมายและดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย	
2.1	มีการประชุมเพื่อจัดทำแผนการ ปฏิบัติของกลุ่มเครือข่ายเป็นราย ภาคเรียนและรายปีการศึกษา	1) ในการปฏิบัติงานของกลุ่มเครือข่าย ให้มีการจัดทำ แผนการปฏิบัติงานกลุ่มเครือข่ายโดยรวม เป็นแผนราย ภาคเรียนและรายปีการศึกษา 2) ในการปฏิบัติงานย่อยหรือกิจกรรมย่อย ให้มีการ ประชุมเพื่อจัดทำแผนการปฏิบัติงานย่อยหรือกิจกรรม ย่อย ซึ่งมีความสอดคล้องกับแผนการปฏิบัติของกลุ่ม เครือข่าย
2.2	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ปฏิบัติงานแต่ละกิจกรรม โดย ประกอบด้วยคณะ กรรมการบริหารกลุ่มเครือข่าย ครู บุคลากรทางการศึกษาจาก โรงเรียนสมาชิกกลุ่มเครือข่าย สำหรับการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละ กิจกรรม	1) แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิบัติงานแต่ละ กิจกรรม โดยประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารกลุ่ม เครือข่าย ครู บุคลากรทางการศึกษาจากโรงเรียน สมาชิกกลุ่มเครือข่าย สำหรับการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละ กิจกรรม 2) ให้ผู้ที่ได้รับมอบหมายทุกคน สามารถนำ ภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบในการปฏิบัติงานกลุ่ม เครือข่าย เป็นภาระงานสำคัญอย่างหนึ่งรองจากงาน ประจำ
2.3	มีการประชุมเพื่อวางแผนการ ปฏิบัติกิจกรรมแต่ละครั้งเป็นการ ทำความเข้าใจเป้าหมาย วางแผน และมอบหมายหน้าที่	1) มีการประชุมเพื่อวางแผนการปฏิบัติกิจกรรมและ ทำความเข้าใจเป้าหมายของงาน และมอบหมายหน้าที่ รับผิดชอบ
2.4	มีการประชุมเพื่อสรุปผลการ ปฏิบัติกิจกรรมแต่ละครั้ง เพื่อ ประเมินผลสำเร็จ วิเคราะห์ปัญหา	1) มีการประชุมเพื่อสรุปผลการปฏิบัติงาน 2) ประเมินผลสำเร็จของการปฏิบัติงาน วิเคราะห์ ปัญหา อุปสรรค หนทางแก้ไข และปรับปรุงพัฒนาการ

อุปสรรค หนทางแก้ไข และ ปรับปรุงพัฒนาการทำงานครั้ง ต่อไป	ทำงานครั้งต่อไป
---	-----------------

ตาราง 22 (ต่อ)

ที่	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	แนวทาง
2.5	มีการยกย่อง เชิดชู ให้กำลังใจ แก่ผู้ปฏิบัติงานกลุ่มเครือข่ายและผู้ ที่มีความเสียสละ ทุ่มเทเพื่อ ความสำเร็จของส่วนรวม และ มีการประกาศเชิดชูเกียรติทาง เว็บไซต์ของกลุ่มเครือข่ายอย่าง เป็นลายลักษณ์อักษร	1) ใช้วิธีการเสริมแรงทางบวกด้วยการยกย่อง เชิดชู ให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานกลุ่มเครือข่ายและผู้ที่มีความ เสียสละ ทุ่มเทเพื่อความสำเร็จของส่วนรวม เพื่อเป็น การสร้างขวัญ กำลังใจ และแรงจูงใจ 2) ประกาศเกียรติคุณทางเว็บไซต์ของกลุ่มเครือข่าย และออกหนังสือราชการเพื่อเวียนแจ้งภายในกลุ่ม เครือข่ายอย่างทั่วถึง
2.6	มีการเปิดโอกาสให้หน่วยงาน ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของ กลุ่มเครือข่ายตามความเหมาะสม	1) มีการเปิดโอกาสให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและ ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่ม เครือข่ายตามความเหมาะสม
3.	สัมพันธ์ภาพและการติดต่อสื่อสาร	
3.1	มีแผนการจัดกิจกรรมนันทนาการ เสริมสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีภายใน กลุ่มเครือข่าย ทุกภาคเรียน	1) จัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อกระชับความสัมพันธ์ ระหว่างกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน ครู และบุคลากรทุกคน โดยจัดกิจกรรมทุกภาคเรียน
3.2	มีแผนการประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานของ กลุ่มเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอ	1) จัดทำแผนการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของ กลุ่มเครือข่าย 2) ดำเนินการตามแผนการประชาสัมพันธ์โดยใช้สื่อ สังคมออนไลน์ เช่น เฟสบุ๊คส์ ไลน์ เว็บบอร์ดต่าง ๆ เพื่อช่วยให้เกิดการประชาสัมพันธ์ได้อย่างกว้างขวาง
3.3	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมมนุษย สัมพันธ์เพื่อการติดต่อสื่อสารที่ดี ระหว่างปัจเจกบุคคล กลุ่มกับกลุ่ม และระหว่างกลุ่มเครือข่ายกับกลุ่ม เครือข่าย	1) จัดอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการติดต่อสื่อสาร ให้ความรู้ด้านจิตวิทยา การอยู่ร่วมกัน และการทำงาน เป็นทีม 2) กิจกรรมอาจสอดแทรกในการปฏิบัติงานและไม่ เป็นทางการจนเกินไป
3.4	มีการติดตามและรายงานข่าวสาร ของกลุ่มเครือข่ายอื่น ๆ และ	1) มีการติดตามข่าวสารของกลุ่มเครือข่ายที่น่าสนใจ เพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานของกลุ่ม

แลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างกลุ่ม เครือข่าย	เครือข่าย 2) มีการสร้าง ภาศิเครือข่ายโรงเรียน เพื่อร่วมกัน พัฒนาการดำเนินงานไปพร้อมๆ กัน
--	--

ตาราง 22 (ต่อ)

ที่	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	แนวทาง
3.5	มีการจัดกิจกรรมเพื่อเน้นย้ำ เพื่อ ทบทวน รักษาเป้าหมายและทิศ ทางการดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย ให้บรรลุผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจที่ได้กำหนดไว้	1) จัดทำคำขวัญประจำกลุ่มเครือข่าย และเน้นย้ำให้ เป็นคำติดหู เพื่อให้ทุกคนตระหนักถึงเป้าหมายของ กลุ่มเครือข่าย 2) รักษาเป้าหมาย ทิศทาง และการดำเนินงานกลุ่ม เครือข่ายให้คงประสิทธิภาพ
3.6	มีการเปิดโอกาสให้คณะกรรมการ บริหารกลุ่มเครือข่าย ครูและ บุคลากรทางการศึกษาที่ไม่ใช่ คณะกรรมการ ให้ข้อเสนอแนะ เพื่อการพัฒนาการบริหารและการ ดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย	1) รับฟังข้อเสนอแนะจากบุคคลอื่น ชุมชนอื่น กลุ่ม เครือข่ายอื่นเพื่อนำสู่การพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพ การบริหารกลุ่มเครือข่ายให้เกิดประสิทธิภาพและ ประสิทธิผล
4.	การเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย	
4.1	มีแผนการเสริมสร้างความร่วมมือ และการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่ม เครือข่ายเป็นรายภาคเรียนและ รายปีการศึกษา	1) จัดทำแผนการเสริมสร้างความร่วมมือและการ มีส่วนร่วมของสมาชิกเป็นรายภาคเรียนและรายปี การศึกษา 2) ให้คณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่ายพิจารณา แผน ให้ความเห็นชอบ และอนุมัติดำเนินการ 3) การจัดกิจกรรมหมุนเวียนสถานที่ โดยใช้สถานที่ โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสลับกันไป
4.2	มีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้าง ความสามัคคี ความเสียสละ การมีส่วนร่วม สำหรับสมาชิกกลุ่ม เครือข่าย	1) มีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี ความเสียสละ การมีส่วนร่วม สำหรับสมาชิกกลุ่ม เครือข่าย โดยอาจสอดแทรกไว้ในแผน
4.3	มีการจัดกิจกรรมทำระเบียบหรือ ข้อตกลงในการร่วมแบ่งปัน ทรัพยากรทางการศึกษา และ	1) จัดทำระเบียบหรือข้อตกลงร่วมกันในการใช้ ทรัพยากรทางการศึกษา การยืมหรือการขอใช้ การคืน การดูแลรักษา

	การดูแลรักษาทรัพยากรทางการศึกษา	2) กรณีที่มีวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่เป็นของกลุ่มเครือข่าย ให้มีการจัดทำทะเบียนคุมพัสดุของกลุ่มเครือข่ายอย่างรัดกุม
--	---------------------------------	---

ตาราง 22 (ต่อ)

ที่	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	แนวทาง
4.4	มีการจัดกิจกรรมระดมทุนเพื่อสรรหาวัสดุ อุปกรณ์ หรือครุภัณฑ์สำหรับการบริหารกลุ่มเครือข่ายจากชุมชนท้องถิ่น	1) จัดกิจกรรมระดมทุนเพื่อสรรหาวัสดุ อุปกรณ์ หรือครุภัณฑ์สำหรับการบริหารกลุ่มเครือข่ายจากชุมชนท้องถิ่น ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน และหน่วยงานในท้องถิ่น 2) จัดกิจกรรมปีการศึกษาละ 1 ครั้ง โดยอาจจัดเป็นกิจกรรมเสริมในกิจกรรมอื่น ๆ เช่น กีฬาของกลุ่มเครือข่าย เป็นต้น
4.5	เปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนภารกิจของกลุ่มเครือข่าย	1) เปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนภารกิจของกลุ่มเครือข่ายตามความเหมาะสม บุคคลภายนอก ได้แก่ ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง ประชาชนชาวบ้าน หรือองค์กรท้องถิ่น 2) ลักษณะของการมีส่วนร่วม มีวัตถุประสงค์เพื่อการส่งเสริมและสนับสนุนภารกิจของกลุ่มเครือข่าย
5.	การกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่าย	
5.1	มีวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจของกลุ่มเครือข่าย โดยผ่านการลงมติเห็นชอบจากกลุ่มเครือข่าย	1) ประชุมกลุ่มเครือข่ายเพื่อร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจ ของกลุ่ม 2) ลงมติเห็นชอบวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจ ของกลุ่มร่วมกันเพื่อให้ได้วิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจ ที่ได้รับการยอมรับจากทุกโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย 3) ถ่ายทอดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจลงสู่ทุกโรงเรียนที่เป็นสมาชิกกลุ่มเครือข่ายเพื่อทราบ เป้าหมายและทิศทางการพัฒนาโดยทั่วถึงกัน
5.2	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่าย ตามระเบียบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดย	1) ลงมติเลือกศูนย์ประสานงานกลุ่มเครือข่าย 2) แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่าย โดยประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการดำเนินงานแบ่งเป็น 4 ฝ่าย สอดคล้องกับการแบ่งฝ่าย

แบ่งฝ่ายการบริหารออกเป็น 4 กลุ่มงาน ให้สอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษา	การบริหารงานของสถานศึกษา ได้แก่ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายงบประมาณและทรัพยากร ฝ่ายงานบุคคล และฝ่ายงานบริหารทั่วไป ให้สอดคล้องตามระเบียบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1
--	--

ตาราง 22 (ต่อ)

ที่	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	แนวทาง
5.3	มีคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการ	<ol style="list-style-type: none"> 1) เรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความเหมาะสมที่จะสามารถเป็นผู้มีส่วนร่วมผลักดันและเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการแก่กลุ่มเครือข่าย 2) เสนอรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และอนุมัติ 3) จัดทำคำสั่งแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิโดยระบุภาระหน้าที่อย่างชัดเจน
5.4	มีระเบียบปฏิบัติของกลุ่มเครือข่าย	<ol style="list-style-type: none"> 1) จัดทำร่างระเบียบของกลุ่มเครือข่าย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติและการดำเนินงานของกลุ่มเครือข่าย 2) เผยแพร่ร่างระเบียบกลุ่มเครือข่ายให้ทราบโดยทั่วถึง
5.5	มีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่ายอย่างชัดเจน	<ol style="list-style-type: none"> 1) กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารอย่างละเอียดและชัดเจน โดยอาจกำหนดไว้ในคำสั่งหรือกำหนดไว้ในร่างระเบียบของกลุ่มเครือข่าย ตามความเหมาะสม 2) เผยแพร่ให้ทราบโดยทั่วถึงภายในกลุ่มเครือข่าย
5.6	มีการจัดสถานที่สำหรับศูนย์ประสานงานกลุ่มเครือข่ายที่สะอาด สะดวก และเหมาะสมสำหรับการให้บริการต่อกลุ่มเครือข่าย	<ol style="list-style-type: none"> 1) เลือกศูนย์ประสานงานกลุ่มเครือข่ายที่มีความเหมาะสมด้านสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ และบุคลากร 2) ลงมติในการเลือกศูนย์ประสานงานกลุ่มเครือข่าย ซึ่งต้องผ่านความเห็นชอบของสมาชิกเครือข่ายทุกโรงเรียน
5.7	มีการจัดทำเว็บไซต์ของกลุ่มเครือข่ายและอัปเดตข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบันอย่าง	<ol style="list-style-type: none"> 1) กำหนดรายละเอียดในการจัดทำเว็บไซต์ของกลุ่มเครือข่าย เช่น รายการบุคลากร วิทยาลัย ศน พันธกิจ ภารกิจ ข่าวสาร และรายละเอียดอื่น ๆ

สม่ำเสมอ	ตามความเหมาะสม 2) แต่งตั้งผู้ดูแลเว็บไซต์อย่างเป็นลายลักษณ์อักษร
----------	---

3. ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของ ร่าง แนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 การสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน ปรากฏดังในตาราง 23

ตาราง 23 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของร่าง แนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน

ที่	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	แนวทาง
1.	การพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	
1.1	มีการจัดทำแผนการพัฒนาบุคลากรและความเข้มแข็งทางวิชาการของกลุ่มเครือข่าย โดยเป็นส่วนหนึ่งของภารกิจตามวิสัยทัศน์และพันธกิจของกลุ่มเครือข่าย	1) กำหนดการพัฒนาบุคลากรและการพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการของกลุ่มเครือข่าย เป็นส่วนหนึ่งของวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจ 2) จัดทำแผนการพัฒนาบุคลากรและความเข้มแข็งทางวิชาการของกลุ่มเครือข่าย และปฏิบัติตามแผน โดยให้เกิดผลเป็นรูปธรรม
ผลการพิจารณา: ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นชอบ		
1.2	มีการจัดสรรงบประมาณร่วมกัน เพื่อการพัฒนาบุคลากรและความเข้มแข็งทางวิชาการของกลุ่มเครือข่าย	1) สมาชิกกลุ่มเครือข่ายให้ความสำคัญกับการพัฒนา กลุ่มเครือข่ายและจัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่งสำหรับการดำเนินกิจกรรมกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนอย่างชัดเจน และโปร่งใส
ผลการพิจารณา: ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการจัดตั้งศูนย์ประสานงานกลุ่มเครือข่ายเป็นเอกเทศ และมีการจัดสรรบุคลากร งบประมาณ สถานที่สำหรับศูนย์ประสานงานโดยเฉพาะ (เป็นข้อเสนอแนะไปยังต้นสังกัด) สำหรับตัวชี้วัดข้อ 4.2 ให้เพิ่มความให้สมบูรณ์เป็น “มีการจัดสรรงบประมาณในการทำกิจกรรมร่วมกันของกลุ่มเครือข่าย เพื่อการพัฒนาบุคลากรและความเข้มแข็งทางวิชาการของกลุ่มเครือข่าย”		
1.3	มีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และกำหนดประเด็นเพื่อการเรียนรู้และการพัฒนาร่วมกันระหว่างสมาชิกกลุ่มเครือข่ายเป็น	1) มีการกำหนดการประชุมกลุ่มเครือข่ายเป็นประจำทุกเดือน 2) มีการจัดทำวาระการประชุม สรุป และรายงานการประชุมเป็นลายลักษณ์อักษร และรายงานการประชุม

ประจำทุกเดือน	ผ่านทางเว็บไซต์ของกลุ่มเครือข่าย
ผลการพิจารณา: ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นชอบ	

ตาราง 23 (ต่อ)

ที่	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	แนวทาง
1.4	มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มเครือข่าย โดยมุ่งเน้นการศึกษาการบริหาร และความสำเร็จของกลุ่มเครือข่าย	1) มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการประชุมอย่างสม่ำเสมอ โดยมุ่งเน้นความสำเร็จของกลุ่มเครือข่าย

ผลการพิจารณา: ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นชอบ

1.5	ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ทรงคุณวุฒิในการร่วมพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการ เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มเครือข่ายและสมาชิกกลุ่มเครือข่าย	1) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ทรงคุณวุฒิในการร่วมพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการ เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มเครือข่ายและสมาชิกกลุ่มเครือข่าย 2) จัดทำคำสั่งแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ และเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการพัฒนากลุ่มเครือข่าย
-----	--	--

ผลการพิจารณา: ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นชอบ

1.6	มีการสร้าง ภาควิชาเครือข่ายร่วมกับสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อการพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	1) มีการสร้าง ภาควิชาเครือข่ายร่วมกับสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อการพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
-----	--	---

ผลการพิจารณา: ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นชอบ

2.	การกำหนดเป้าหมายและดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย	
2.1	มีการประชุมเพื่อจัดทำแผนการปฏิบัติของกลุ่มเครือข่ายเป็นรายภาคเรียนและรายปีการศึกษา	1) ในการปฏิบัติงานของกลุ่มเครือข่าย ให้มีการจัดทำแผนการปฏิบัติงานกลุ่มเครือข่ายโดยรวม เป็นแผนรายภาคเรียนและรายปีการศึกษา เพื่อทราบกำหนดการและกิจกรรมที่สำคัญของกลุ่มเครือข่าย 2) ในการปฏิบัติงานย่อยหรือกิจกรรมย่อย ให้มีการประชุมเพื่อจัดทำแผนการปฏิบัติงานย่อยหรือกิจกรรมย่อย ซึ่งมีความสอดคล้องกับแผนการปฏิบัติของกลุ่มเครือข่าย

ผลการพิจารณา: ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นชอบ

2.2	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิบัติงานแต่ละกิจกรรม โดยประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่าย ครู บุคลากรทางการศึกษาจากโรงเรียนสมาชิก	1) แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิบัติงานแต่ละกิจกรรม โดยประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่าย ครู บุคลากรทางการศึกษาจากโรงเรียนสมาชิกกลุ่มเครือข่าย สำหรับการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละกิจกรรม
-----	---	---

ตาราง 23 (ต่อ)

ที่	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	แนวทาง
	กลุ่มเครือข่าย สำหรับการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละกิจกรรม	2) ให้ผู้ที่ได้รับมอบหมายทุกคน สามารถนำภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบในการปฏิบัติงานกลุ่มเครือข่าย เป็นภาระงานสำคัญอย่างหนึ่งรองจากงานประจำ

ผลการพิจารณา: ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นชอบ

2.3	มีการประชุมเพื่อวางแผนการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละครั้งเป็นการทำความเข้าใจเป้าหมาย วางแผนและมอบหมายหน้าที่	1) มีการประชุมเพื่อวางแผนการปฏิบัติกิจกรรมและทำความเข้าใจเป้าหมายของงาน และมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบ
-----	--	--

ผลการพิจารณา: ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะ โดยให้นำกระบวนการ PDCA มาปรับใช้ในการทำงาน

2.4	มีการประชุมเพื่อสรุปผลการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละครั้ง เพื่อประเมินผลสำเร็จ วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค หนทางแก้ไข และปรับปรุงพัฒนาการทำงานครั้งต่อไป	1) มีการประชุมเพื่อสรุปผลการปฏิบัติงาน 2) ประเมินผลสำเร็จของการปฏิบัติงาน วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค หนทางแก้ไข และปรับปรุงพัฒนาการทำงานครั้งต่อไป
-----	--	---

ผลการพิจารณา: ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นชอบ

2.5	มีการยกย่อง เชิดชู ให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานกลุ่มเครือข่ายและผู้ที่มีความเสียสละ ท่วมเทเพื่อความสำเร็จของส่วนรวม และมีการประกาศเชิดชูเกียรติทางเว็บไซต์ของกลุ่มเครือข่ายอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร	1) ใช้วิธีการเสริมแรงทางบวกด้วยการยกย่อง เชิดชู ให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานกลุ่มเครือข่ายและผู้ที่มีความเสียสละ ท่วมเทเพื่อความสำเร็จของส่วนรวม เพื่อเป็นการสร้างขวัญ กำลังใจ และแรงจูงใจ 2) ประกาศเกียรติคุณทางเว็บไซต์ของกลุ่มเครือข่าย และออกหนังสือราชการเพื่อเวียนแจ้งภายในกลุ่มเครือข่ายอย่างทั่วถึง
-----	--	--

ผลการพิจารณา: ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะให้นำไปไว้ในองค์ประกอบที่ 4 การพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2.6	มีการเปิดโอกาสให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน	1) มีการเปิดโอกาสให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่ม
-----	--	---

มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของ กลุ่มเครือข่ายตามความเหมาะสม	เครือข่ายตามความเหมาะสม
---	-------------------------

ผลการพิจารณา: ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะให้ปรับข้อความให้สอดคล้องกับองค์ประกอบที่ 3 และ
ไม่ซ้ำซ้อนกับตัวชี้วัดที่ 2.5

ตาราง 23 (ต่อ)

ที่	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	แนวทาง
3.	สัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร	
3.1	มีแผนการจัดกิจกรรมนันทนาการ เสริมสร้างสัมพันธภาพอันดีภายใน กลุ่มเครือข่าย ทุกภาคเรียน	1) จัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อกระชับความสัมพันธ์ ระหว่างกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน ครู และบุคลากรทุกคน โดยจัดกิจกรรมทุกภาคเรียน
ผลการพิจารณา: ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นชอบ โดยให้ปรับข้อความไม่ให้ซ้ำซ้อนกับองค์ประกอบ อื่นๆ		
3.2	มีแผนการประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานของกลุ่มเครือข่าย อย่างสม่ำเสมอ	1) จัดทำแผนการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของ กลุ่มเครือข่าย 2) ดำเนินการตามแผนการประชาสัมพันธ์โดยใช้สื่อ สังคมออนไลน์ เช่น เฟสบุ๊คส์ ไลน์ เว็บบอร์ดต่าง ๆ เพื่อช่วยให้เกิดการประชาสัมพันธ์ได้อย่างกว้างขวาง
ผลการพิจารณา: ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นชอบ		
3.3	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมมนุษย สัมพันธ์เพื่อการติดต่อสื่อสารที่ดี ระหว่างปัจเจกบุคคล กลุ่มกับกลุ่ม และระหว่างกลุ่มเครือข่ายกับกลุ่ม เครือข่าย	1) จัดอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการติดต่อสื่อสาร ให้มีความรู้ด้านจิตวิทยา การอยู่ร่วมกัน และการทำงาน เป็นทีม 2) กิจกรรมอาจสอดแทรกในการปฏิบัติงานและ ไม่เป็นทางการจนเกินไป
ผลการพิจารณา: ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นชอบ		
3.4	มีการติดตามและรายงานข่าวสาร ของกลุ่มเครือข่ายอื่น ๆ และ แลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่าง กลุ่มเครือข่าย	1) มีการติดตามข่าวสารของกลุ่มเครือข่ายที่น่าสนใจ เพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานของกลุ่ม เครือข่าย 2) มีการสร้าง ภาควิชาเครือข่ายโรงเรียน เพื่อร่วมกัน พัฒนาการดำเนินงานไปพร้อมๆ กัน
ผลการพิจารณา: ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นชอบ		
3.5	มีการจัดกิจกรรมเพื่อเน้นย้ำ เพื่อ ทบทวน รักษาเป้าหมายและทิศ ทางการดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย ให้บรรลุผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์	1) จัดทำคำขวัญประจำกลุ่มเครือข่าย และเน้นย้ำให้ เป็นคำติดหู เพื่อให้ทุกคนตระหนักถึงเป้าหมายของกลุ่ม เครือข่าย 2) รักษาเป้าหมาย ทิศทาง และการดำเนินงาน

พันธกิจ และภารกิจที่ได้กำหนดไว้	กลุ่มเครือข่ายให้คงประสิทธิภาพ
ผลการพิจารณา: ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นชอบ	

ตาราง 23 (ต่อ)

ที่	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	แนวทาง
3.6	มีการเปิดโอกาสให้คณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่าย ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ไม่ใช่คณะกรรมการ ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการบริหารและการดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย	1) รับฟังข้อเสนอแนะจากบุคคลอื่น ชุมชนอื่น กลุ่มเครือข่ายอื่นเพื่อนำสู่การพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการบริหารกลุ่มเครือข่ายให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ผลการพิจารณา: ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นชอบ

4.	การเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย	
4.1	มีแผนการเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่ายเป็นรายภาคเรียนและรายปีการศึกษา	1) จัดทำแผนการเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกเป็นรายภาคเรียนและรายปีการศึกษา 2) ให้คณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่ายพิจารณาแผนให้ความเห็นชอบ และอนุมัติดำเนินการ 3) การจัดกิจกรรมหมุนเวียนสถานที่ โดยใช้สถานที่โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสลับกันไป

ผลการพิจารณา: ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นชอบ โดยเสนอแนะให้เพิ่มเติมองค์ประกอบเป็น “การเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่ายและบุคคลภายนอก” สำหรับตัวชี้วัดที่ 2.1 ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นชอบ

4.2	มีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี ความเสียสละ การมีส่วนร่วม สำหรับสมาชิกกลุ่มเครือข่าย	1) มีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี ความเสียสละ การมีส่วนร่วม สำหรับสมาชิกกลุ่มเครือข่าย โดยอาจสอดแทรกไว้ในแผน
-----	--	---

ผลการพิจารณา: ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นชอบ

4.3	มีการจัดกิจกรรมทำระเบียบหรือข้อตกลงในการร่วมแบ่งปันทรัพยากรทางการศึกษา และการดูแลรักษาทรัพยากรทางการศึกษา	1) จัดทำระเบียบหรือข้อตกลงร่วมกันในการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา การยืมหรือการขอใช้ การคืน การดูแลรักษา 2) กรณีที่มีวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่เป็นของกลุ่มเครือข่าย ให้มีการจัดทำทะเบียนคุมพัสดุของกลุ่ม
-----	---	--

	เครือข่ายอย่างรัดกุม
ผลการพิจารณา: ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นชอบ	

ตาราง 23 (ต่อ)

ที่	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	แนวทาง
4.4	มีการจัดกิจกรรมระดมทุนเพื่อสรรหาวัสดุ อุปกรณ์ หรือครุภัณฑ์สำหรับการบริหารกลุ่มเครือข่ายจากชุมชนท้องถิ่น	1) จัดกิจกรรมระดมทุนเพื่อสรรหาวัสดุ อุปกรณ์ หรือครุภัณฑ์สำหรับการบริหารกลุ่มเครือข่ายจากชุมชนท้องถิ่น ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน และหน่วยงานในท้องถิ่น 2) จัดกิจกรรมปีการศึกษาละ 1 ครั้ง โดยอาจจัดเป็นกิจกรรมเสริมในกิจกรรมอื่น ๆ เช่น กีฬาของกลุ่มเครือข่าย เป็นต้น

ผลการพิจารณา: ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นชอบ

4.5	เปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนภารกิจของกลุ่มเครือข่าย	1) เปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนภารกิจของกลุ่มเครือข่ายตามความเหมาะสม บุคคลภายนอก ได้แก่ ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง ประชาชนชาวบ้าน หรือองค์กรท้องถิ่น 2) ลักษณะของการมีส่วนร่วม มีวัตถุประสงค์เพื่อการส่งเสริมและสนับสนุนภารกิจของกลุ่มเครือข่าย
-----	--	---

ผลการพิจารณา: ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นชอบ โดยให้ข้อเสนอแนะให้เพิ่มข้อความขององค์ประกอบให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดและแนวทางข้อ 2.5

5.	การกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่าย	
5.1	มีวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจของกลุ่มเครือข่าย โดยผ่านการลงมติเห็นชอบจากกลุ่มเครือข่าย	1) ประชุมกลุ่มเครือข่ายเพื่อร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจ ของกลุ่ม 2) ลงมติเห็นชอบวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจ ของกลุ่มร่วมกัน เพื่อให้ได้วิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจ ที่ได้รับการยอมรับจากทุกโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย 3) ถ่ายทอดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจลงสู่ทุกโรงเรียนที่เป็นสมาชิกกลุ่มเครือข่ายเพื่อทราบเป้าหมาย และทิศทางการพัฒนาโดยทั่วถึงกัน

ผลการพิจารณา: ให้ปรับข้อความตัวชี้วัดจาก “โดยผ่านการลงมติเห็นชอบจากกลุ่มเครือข่าย” เป็น “โดยผ่านการลงมติเห็นชอบจากคณะกรรมการกลุ่มเครือข่าย”

ตาราง 23 (ต่อ)

ที่	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	แนวทาง
5.2	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่าย ตามระเบียบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยแบ่งฝ่ายการบริหารออกเป็น 4 กลุ่มงาน ให้สอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษา	1) ลงมติเลือกศูนย์ประสานงานกลุ่มเครือข่าย 2) แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่าย โดยประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการดำเนินงานแบ่งเป็น 4 ฝ่าย สอดคล้องกับการแบ่งฝ่ายการบริหารงานของสถานศึกษา ได้แก่ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายงบประมาณและทรัพยากร ฝ่ายงานบุคคล และฝ่ายงานบริหารทั่วไป ให้สอดคล้องตามระเบียบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1
ผลการพิจารณา: ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นชอบ โดยให้ข้อเสนอแนะว่า ปกติกลุ่มเครือข่ายจะเลือกโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ในกลุ่มเป็นศูนย์ประสานงานกลุ่มเครือข่าย ควรมีการจัดตั้งศูนย์ประสานงานกลุ่มเครือข่ายโดยเฉพาะเป็นเอกเทศ มีการจัดสรรบุคลากรและงบประมาณเพื่อการดำเนินงานของศูนย์ประสานงาน เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น		
5.3	มีคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการ	1) เรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความเหมาะสมที่จะสามารถเป็นผู้มีส่วนร่วมผลักดันและเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการแก่กลุ่มเครือข่าย 2) เสนอรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และอนุมัติ 3) จัดทำคำสั่งแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิโดยระบุภาระหน้าที่อย่างชัดเจน
ผลการพิจารณา: ปรับข้อความตัวชี้วัดจาก “มีคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ” เป็น “มีการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ”		
5.4	มีระเบียบปฏิบัติของกลุ่มเครือข่าย	1) จัดทำร่างระเบียบของกลุ่มเครือข่าย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติและการดำเนินงานของกลุ่มเครือข่าย 2) เผยแพร่ร่างระเบียบกลุ่มเครือข่ายให้ทราบโดยทั่วถึง
ผลการพิจารณา: ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นชอบ		

ตาราง 23 (ต่อ)

ที่	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	แนวทาง
5.5	มีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่ายอย่างชัดเจน	1) กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารอย่างละเอียดและชัดเจน โดยอาจกำหนดไว้ในคำสั่งหรือกำหนดไว้ในร่างระเบียบของกลุ่มเครือข่าย ตามความเหมาะสม 2) เผยแพร่ให้ทราบโดยทั่วถึงภายในกลุ่มเครือข่าย
ผลการพิจารณา: ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นชอบ		
5.6	มีการจัดสถานที่สำหรับศูนย์ประสานงานกลุ่มเครือข่ายที่สะอาด สะดวก และเหมาะสมสำหรับการให้บริการต่อกลุ่มเครือข่าย	1) เลือกศูนย์ประสานงานกลุ่มเครือข่ายที่มีความเหมาะสมด้านสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ และบุคลากร 2) ลงมติในการเลือกศูนย์ประสานงานกลุ่มเครือข่าย ซึ่งต้องผ่านความเห็นชอบของสมาชิกเครือข่ายทุกโรงเรียน
ผลการพิจารณา: ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นชอบ โดยให้ข้อเสนอแนะว่า ควรปรับปรุง แนวทาง โดยเพิ่มข้อเสนอแนะว่า “ควรมีการจัดตั้งศูนย์ประสานงานกลุ่มเครือข่ายโดยเฉพาะเป็นเอกเทศแยกจากโรงเรียนในกลุ่ม มีการจัดสรรบุคลากรและงบประมาณ เพื่อรองรับการดำเนินงานของศูนย์ประสานงาน เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น”		
5.7	มีการจัดทำเว็บไซต์ของกลุ่มเครือข่ายและอัปเดตข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ	1) กำหนดรายละเอียดในการจัดทำเว็บไซต์ของกลุ่มเครือข่าย เช่น รายการบุคลากร วิทยุทัศน์ พันธกิจ ภารกิจ ข่าวสาร และรายละเอียดอื่น ๆ ตามความเหมาะสม 2) แต่งตั้งผู้ดูแลเว็บไซต์อย่างเป็นทางการ
ผลการพิจารณา: ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นชอบ		

จากตาราง 23 สรุปได้ว่า ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นชอบองค์ประกอบและแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยให้ปรับปรุงข้อความของตัวชี้วัดและแนวทางให้สอดคล้องและครอบคลุมตามองค์ประกอบ

ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์ประสานงานกลุ่มเครือข่ายที่เป็นหน่วยงานเอกเทศ มีภาระหน้าที่ในการดำเนินงานเกี่ยวกับกลุ่มเครือข่ายโดยเฉพาะ มีบุคลากร สถานที่งบประมาณ และวิธีดำเนินงานรองรับ เพื่อให้การบริหารและการดำเนินงานกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนมีประสิทธิภาพและชัดเจนขึ้น

4. ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ ร่าง แนวทางการบริหาร
กลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน ปรากฏดังตาราง 24-29 ดังนี้

ตาราง 24 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็น
ไปได้ของร่างแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยรวม

ที่	องค์ประกอบการบริหารกลุ่ม เครือข่ายสำหรับสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1	ระดับความคิดเห็น					
		ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	การพัฒนาบุคลากรและการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้	4.76	0.48	มากที่สุด	4.52	0.59	มากที่สุด
2.	การกำหนดเป้าหมายและดำเนินงาน กลุ่มเครือข่าย	4.86	0.35	มากที่สุด	4.71	0.46	มากที่สุด
3.	สัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร	4.57	0.67	มากที่สุด	4.60	0.54	มากที่สุด
4.	การเสริมสร้างความร่วมมือและ การมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่ม เครือข่าย	4.77	0.49	มากที่สุด	4.63	0.55	มากที่สุด
5.	การกำกับดูแลและการประสานงาน กลุ่มเครือข่าย	4.69	0.51	มากที่สุด	4.61	0.67	มากที่สุด
	โดยรวม	4.73	0.52	มากที่สุด	4.61	0.57	มากที่สุด

จากตาราง 24 พบว่า ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ ร่าง แนวทางการบริหาร
กลุ่มเครือข่ายสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1
โดยรวม พบว่า มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ใน
ระดับมากที่สุด

ตาราง 25 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการพัฒนาศึกษาและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ที่	ตัวชี้วัดการบริหารกลุ่มเครือข่ายสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1	ระดับความคิดเห็น					
		ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1.	มีการจัดทำแผนการพัฒนาบุคลากรและความเข้มแข็งทางวิชาการของกลุ่มเครือข่าย โดยเป็นส่วนหนึ่งของภารกิจตามวิสัยทัศน์และพันธกิจของกลุ่มเครือข่าย	5.00	0.00	มากที่สุด	4.57	0.79	มากที่สุด
2.	มีการจัดสรรงบประมาณร่วมกันเพื่อการพัฒนาบุคลากรและความเข้มแข็งทางวิชาการของกลุ่มเครือข่าย	4.43	0.79	มาก	4.43	0.53	มาก
3.	มีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และกำหนดประเด็นเพื่อการเรียนรู้และการพัฒนาร่วมกันระหว่างสมาชิกกลุ่มเครือข่ายเป็นประจำทุกเดือน	4.71	0.49	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด
4.	มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มเครือข่าย โดยมุ่งเน้นการจัดการบริหารและความสำเร็จของกลุ่มเครือข่าย	4.86	0.38	มากที่สุด	4.86	0.38	มากที่สุด
5.	ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ทรงคุณวุฒิในการร่วมพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการ เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มเครือข่ายและสมาชิกกลุ่มเครือข่าย	4.86	0.38	มากที่สุด	4.29	0.76	มาก

ตาราง 25 (ต่อ)

ที่	ตัวชี้วัดการบริหารกลุ่มเครือข่าย สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1	ระดับความคิดเห็น					
		ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
6.	มีการสร้าง ภาศิเครือข่ายร่วมกับ สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อการ พัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยน เรียนรู้	4.71	0.49	มาก ที่สุด	4.43	0.53	มาก
	โดยรวม	4.76	0.48	มาก ที่สุด	4.52	0.59	มาก ที่สุด

จากตาราง 25 พบว่า ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ ร่าง แนวทางการบริหาร
กลุ่มเครือข่ายสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้าน
การพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พบว่า มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
และมีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 26 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็น
ไปได้ของร่างแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการกำหนดเป้าหมาย
และดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย

ที่	ตัวชี้วัดการบริหารกลุ่มเครือข่าย สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1	ระดับความคิดเห็น					
		ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	มีการประชุมเพื่อจัดทำแผนการ ปฏิบัติของกลุ่มเครือข่ายเป็นรายภาค เรียนและรายปีการศึกษา	4.86	0.38	มาก ที่สุด	4.71	0.49	มาก ที่สุด

ตาราง 26 (ต่อ)

ที่	ตัวชี้วัดการบริหารกลุ่มเครือข่าย สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1	ระดับความคิดเห็น					
		ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
2.	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ปฏิบัติงานแต่ละกิจกรรม โดย ประกอบด้วยคณะกรรมการบริหาร กลุ่มเครือข่าย ครู บุคลากรทางการ ศึกษาจากโรงเรียนสมาชิกกลุ่ม เครือข่าย สำหรับการปฏิบัติกิจกรรม แต่ละกิจกรรม	4.71	0.49	มาก ที่สุด	4.71	0.49	มาก ที่สุด
3.	มีการประชุมเพื่อวางแผนการปฏิบัติ กิจกรรมแต่ละครั้งเป็นการทำความเข้าใจ เข้าใจเป้าหมาย วางแผน และ มอบหมายหน้าที่	4.86	0.38	มาก ที่สุด	4.71	0.49	มาก ที่สุด
4.	มีการประชุมเพื่อสรุปผลการปฏิบัติ กิจกรรมแต่ละครั้ง เพื่อประเมิน ผลสำเร็จ วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค หนทางแก้ไข และปรับปรุง พัฒนาการทำงานครั้งต่อไป	5.00	0.00	มาก ที่สุด	4.86	0.38	มาก ที่สุด
5.	มีการยกย่อง เชิดชู ให้กำลังใจแก่ ผู้ปฏิบัติงานกลุ่มเครือข่ายและผู้ที่มี ความเสียสละ ทุ่มเทเพื่อความสำเร็จ ของส่วนรวม และมีการประกาศเชิด ชูเกียรติทางเว็บไซต์ของกลุ่ม เครือข่ายอย่างเป็นทางการ	4.86	0.38	มาก ที่สุด	4.71	0.49	มาก ที่สุด
6.	มีการเปิดโอกาสให้หน่วยงานทั้ง ภาครัฐและภาคเอกชนมีส่วนร่วมใน การดำเนินงานของกลุ่มเครือข่ายตาม ความเหมาะสม	4.86	0.38	มาก ที่สุด	4.57	0.53	มาก ที่สุด
โดยรวม		4.86	0.35	มาก ที่สุด	4.71	0.46	มาก ที่สุด

จากตาราง 26 พบว่า ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ ร่าง แนวทางการบริหาร กลุ่มเครือข่ายสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้าน การกำหนดเป้าหมายและดำเนินงานกลุ่มเครือข่ายพบว่า มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 27 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไป ได้ของต่างแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านสัมพันธภาพและ การติดต่อสื่อสาร

ที่	ตัวชี้วัดการบริหารกลุ่มเครือข่าย สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1	ระดับความคิดเห็น					
		ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1.	มีแผนการจัดกิจกรรมนันทนาการ เสริมสร้างสัมพันธภาพอันดีภายใน กลุ่มเครือข่าย ทุกภาคเรียน	4.57	0.79	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด
2.	มีแผนการประชาสัมพันธ์การ ดำเนินงานของกลุ่มเครือข่ายอย่าง สม่าเสมอ	4.57	0.79	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
3.	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมมนุษย สัมพันธ์เพื่อการติดต่อสื่อสารที่ดี ระหว่างปัจเจกบุคคล กลุ่มกับกลุ่ม และระหว่างกลุ่มเครือข่ายกับกลุ่ม เครือข่าย	4.57	0.79	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด
4.	มีการติดตามและรายงานข่าวสาร ของกลุ่มเครือข่ายอื่น ๆ และ แลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างกลุ่ม เครือข่าย	4.57	0.53	มากที่สุด	4.86	0.38	มากที่สุด
5.	มีการจัดกิจกรรมเพื่อเน้นย้ำ เพื่อ ทบทวน รักษาเป้าหมายและทิศ ทางการดำเนินงานกลุ่มเครือข่ายให้ บรรลุผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจที่ได้กำหนดไว้	4.43	0.79	มาก	4.57	0.53	มากที่สุด

ตาราง 27 (ต่อ)

ที่	ตัวชี้วัดการบริหารกลุ่มเครือข่าย สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1	ระดับความคิดเห็น					
		ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
6.	มีการเปิดโอกาสให้คณะกรรมการ บริหารกลุ่มเครือข่าย ครูและ บุคลากรทางการศึกษาที่ไม่ใช่ คณะกรรมการ ให้ข้อเสนอแนะ เพื่อการพัฒนาการบริหารและ การดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย	4.71	0.49	มากที่สุด	4.29	0.76	มาก
	โดยรวม	4.57	0.67	มากที่สุด	4.60	0.54	มากที่สุด

จากตาราง 27 พบว่า ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ ร่าง แนวทางการบริหาร
กลุ่มเครือข่ายสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้าน
สัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร พบว่า มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมี
ความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 28 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความ
เป็นไปได้ของร่างแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการเสริมสร้าง
ความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย

ที่	ตัวชี้วัดการบริหารกลุ่มเครือข่าย สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1	ระดับความคิดเห็น					
		ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	มีแผนการเสริมสร้างความร่วมมือ และการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่ม เครือข่ายเป็นรายภาคเรียนและรายปี การศึกษา	5.00	0.00	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด

ตาราง 28 (ต่อ)

ที่	ตัวชี้วัดการบริหารกลุ่มเครือข่าย สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1	ระดับความคิดเห็น					
		ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
2.	มีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความ สามัคคี ความเสียสละ การมีส่วนร่วม สำหรับสมาชิกกลุ่มเครือข่าย	5.00	0.00	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด
3.	มีการจัดกิจกรรมทำระเบียบหรือ ข้อตกลงในการร่วมแบ่งปันทรัพยากร ทางการศึกษา และการดูแลรักษา ทรัพยากรทางการศึกษา	4.57	0.79	มากที่สุด	4.43	0.79	มาก
4.	มีการจัดกิจกรรมระดมทุนเพื่อสรรหา วัสดุ อุปกรณ์ หรือครุภัณฑ์สำหรับ การบริหารกลุ่มเครือข่ายจากชุมชน ท้องถิ่น	4.71	0.49	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
5.	เปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้ามามี ส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุน ภารกิจของกลุ่มเครือข่าย	4.57	0.53	มากที่สุด	4.86	0.38	มากที่สุด
	โดยรวม	4.77	0.49	มากที่สุด	4.63	0.55	มากที่สุด

จากตาราง 28 พบว่า ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ ร่าง แนวทางการบริหาร
กลุ่มเครือข่ายสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้าน
การเสริมสร้างความร่วมมือ และการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย พบว่า มีความเหมาะสม
โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 29 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่าย

ที่	ตัวชี้วัดการบริหารกลุ่มเครือข่ายสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1	ระดับความคิดเห็น					
		ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	มีวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจของกลุ่มเครือข่ายโดยผ่านการลงมติเห็นชอบจากกลุ่มเครือข่าย	4.57	0.53	มากที่สุด	4.86	0.38	มากที่สุด
2.	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่าย ตามระเบียบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยแบ่งฝ่ายการบริหารออกเป็น 4 กลุ่มงานให้สอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษา	4.71	0.49	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
3.	มีคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการ	4.71	0.49	มากที่สุด	4.29	0.95	มาก
4.	มีระเบียบปฏิบัติของกลุ่มเครือข่าย	4.43	0.79	มาก	4.71	0.49	มากที่สุด
5.	มีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่ายอย่างชัดเจน	4.71	0.49	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
6.	มีการจัดสถานที่สำหรับศูนย์ประสานงานกลุ่มเครือข่ายที่สะอาด สะดวก และเหมาะสมสำหรับการให้บริการต่อกลุ่มเครือข่าย	4.86	0.38	มากที่สุด	4.29	1.11	มาก
7.	มีการจัดทำเว็บไซต์ของกลุ่มเครือข่ายและอัปเดตข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ	4.86	0.38	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด

โดยรวม	4.69	0.51	มากที่สุด	4.61	0.67	มากที่สุด
--------	------	------	-----------	------	------	-----------

จากตาราง 29 พบว่า ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ ร่าง แนวทางการบริหาร กลุ่มเครือข่ายสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้าน การกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่าย พบว่า มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

6. แนวทางการพัฒนาการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) มาปรับปรุงแนวทางให้มีความถูกต้องและเหมาะสมมากขึ้น แนวทางการพัฒนาการบริหาร กลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 30 ตัวชี้วัด 59 แนวทาง ดังตาราง 30

ตาราง 30 แนวทางการพัฒนาการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

ที่	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	แนวทาง
1.	การพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	
1.1	มีการจัดทำแผนการพัฒนา บุคลากรและความเข้มแข็งทาง วิชาการของกลุ่มเครือข่าย โดย เป็นส่วนหนึ่งของภารกิจตาม วิสัยทัศน์และพันธกิจของกลุ่ม เครือข่าย	1) กำหนดการพัฒนาบุคลากรและการพัฒนาความ เข้มแข็งทางวิชาการของกลุ่มเครือข่าย เป็นส่วนหนึ่ง ของวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจ 2) จัดทำแผนการพัฒนาบุคลากรและความเข้มแข็ง ทางวิชาการของกลุ่มเครือข่าย และปฏิบัติตามแผน โดยให้เกิดผลเป็นรูปธรรม
1.2	มีการจัดสรรงบประมาณในการทำ กิจกรรมร่วมกันของกลุ่มเครือข่าย เพื่อการพัฒนาบุคลากรและความ เข้มแข็งทางวิชาการของกลุ่ม เครือข่าย	1) สมาชิกกลุ่มเครือข่ายให้ความสำคัญกับการพัฒนา กลุ่มเครือข่ายและจัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่งสำหรับ การดำเนินกิจกรรมกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนอย่างชัดเจน และโปร่งใส
1.3	มีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยน เรียนรู้และกำหนดประเด็นเพื่อการ เรียนรู้และการพัฒนาร่วมกัน ระหว่างสมาชิกกลุ่มเครือข่ายเป็น ประจำทุกเดือน	1) มีการกำหนดการประชุมกลุ่มเครือข่ายเป็นประจำ ทุกเดือน 2) มีการจัดทำวาระการประชุม สรุป และรายงานการ ประชุมเป็นลายลักษณ์อักษร และรายงานการประชุม ผ่านทางเว็บไซต์ของกลุ่มเครือข่าย

ตาราง 30 (ต่อ)

ที่	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	แนวทาง
1.4	มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มเครือข่าย โดยมุ่งเน้นการศึกษาการบริหารและความสำเร็จของกลุ่มเครือข่าย	1) มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการประชุมอย่างสม่ำเสมอ โดยมุ่งเน้นความสำเร็จของกลุ่มเครือข่าย
1.5	ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ทรงคุณวุฒิในการร่วมพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการ เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มเครือข่ายและสมาชิกกลุ่มเครือข่าย	1) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ทรงคุณวุฒิในการร่วมพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการ เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มเครือข่ายและสมาชิกกลุ่มเครือข่าย 2) จัดทำคำสั่งแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ และเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการพัฒนากลุ่มเครือข่าย
1.6	มีการสร้าง ภาศิเครือข่ายร่วมกับสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อการพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	1) มีการสร้าง ภาศิเครือข่ายร่วมกับสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อการพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
1.7	มีการยกย่อง เชิดชู ให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานกลุ่มเครือข่ายและผู้ที่มีความเสียสละ ททุ่มเทเพื่อความสำเร็จของส่วนรวม และมีการประกาศเชิดชูเกียรติทางเว็บไซต์ของกลุ่มเครือข่ายอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร	1) ใช้วิธีการเสริมแรงทางบวกด้วยการยกย่อง เชิดชู ให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานกลุ่มเครือข่ายและผู้ที่มีความเสียสละ ททุ่มเทเพื่อความสำเร็จของส่วนรวม เพื่อเป็นการสร้างขวัญ กำลังใจ และแรงจูงใจ 2) ประกาศเกียรติคุณทางเว็บไซต์ของกลุ่มเครือข่าย และออกหนังสือราชการเพื่อเวียนแจ้งภายในกลุ่มเครือข่ายอย่างทั่วถึง
2.	การกำหนดเป้าหมายและดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย	
2.1	มีการประชุมเพื่อจัดทำแผนการปฏิบัติของกลุ่มเครือข่ายเป็นรายภาคเรียนและรายปีการศึกษา	1) ในการปฏิบัติงานของกลุ่มเครือข่าย ให้มีการจัดทำแผนการปฏิบัติงานกลุ่มเครือข่ายโดยรวม เป็นแผนรายภาคเรียนและรายปีการศึกษา เพื่อทราบกำหนดการและกิจกรรมที่สำคัญของกลุ่มเครือข่าย 2) ในการปฏิบัติงานย่อยหรือกิจกรรมย่อย ให้มีการประชุมเพื่อจัดทำแผนการปฏิบัติงานย่อยหรือกิจกรรมย่อย ซึ่งมีความสอดคล้องกับแผนการปฏิบัติของกลุ่มเครือข่าย

ตาราง 30 (ต่อ)

ที่	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	แนวทาง
2.2	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิบัติงานแต่ละกิจกรรม โดยประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่าย ครู บุคลากรทางการศึกษาจากโรงเรียนสมาชิกกลุ่มเครือข่าย สำหรับการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละกิจกรรม	1) แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิบัติงานแต่ละกิจกรรม โดยประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่าย ครู บุคลากรทางการศึกษาจากโรงเรียนสมาชิกกลุ่มเครือข่าย สำหรับการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละกิจกรรม 2) ให้ผู้ที่ได้รับมอบหมายทุกคน สามารถนำภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบในการปฏิบัติงานกลุ่มเครือข่าย เป็นภาระงานสำคัญอย่างหนึ่งรองจากงานประจำ
2.3	มีการประชุมเพื่อวางแผนการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละครั้งเป็นการทำความเข้าใจเป้าหมาย วางแผน และมอบหมายหน้าที่	1) มีการประชุมเพื่อวางแผนการปฏิบัติกิจกรรมและทำความเข้าใจเป้าหมายของงาน และมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบ 2) มอบหมายผู้ปฏิบัติงานให้กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานให้สอดคล้องตามหลักการของวงจรคุณภาพ PDCA
2.4	มีการประชุมเพื่อสรุปผลการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละครั้ง เพื่อประเมินผลสำเร็จ วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค หนทางแก้ไข และปรับปรุงพัฒนาการทำงานครั้งต่อไป	1) มีการประชุมเพื่อสรุปผลการปฏิบัติงาน 2) ประเมินผลสำเร็จของการปฏิบัติงาน วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค หนทางแก้ไข และปรับปรุงพัฒนาการทำงานครั้งต่อไป
2.5	มีการจัดประชุมเพื่อรายงานผลและประเมินผลการดำเนินงานกลุ่มเครือข่ายโดยเปิดโอกาสให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเข้าร่วมรับทราบและให้ข้อเสนอแนะ เพื่อนำสู่การพัฒนาของกลุ่มเครือข่าย	1) มีการจัดประชุมเพื่อรายงานผลและประเมินผลการดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย 2) มีการเปิดโอกาสให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเข้าร่วมรับทราบและให้ข้อเสนอแนะ เพื่อนำสู่การพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มเครือข่าย

ตาราง 30 (ต่อ)

ที่	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	แนวทาง
3.	สัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร	
3.1	มีแผนการจัดกิจกรรมนันทนาการ เสริมสร้างสัมพันธภาพอันดีภายใน กลุ่มเครือข่าย ทุกภาคเรียน	1) จัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อกระชับความสัมพันธ์ ระหว่างกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน ครู และบุคลากรทุกคน โดยจัดกิจกรรมทุกภาคเรียน
3.2	มีแผนการประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานของ กลุ่มเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอ	1) จัดทำแผนการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของ กลุ่มเครือข่าย 2) ดำเนินการตามแผนการประชาสัมพันธ์โดยใช้สื่อ สังคมออนไลน์ เช่น เฟสบุ๊คส์ ไลน์ เว็บบอร์ดต่าง ๆ เพื่อช่วยให้เกิดการประชาสัมพันธ์ได้อย่างกว้างขวาง
3.3	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมมนุษย สัมพันธ์เพื่อการติดต่อสื่อสารที่ดี ระหว่างปัจเจกบุคคล กลุ่มกับกลุ่ม และระหว่างกลุ่มเครือข่ายกับกลุ่ม เครือข่าย	1) จัดอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการติดต่อสื่อสาร ให้ความรู้ด้านจิตวิทยา การอยู่ร่วมกัน และการทำงาน เป็นทีม 2) กิจกรรมอาจสอดแทรกในการปฏิบัติงานและ ไม่เป็นทางการจนเกินไป
3.4	มีการติดตามและรายงานข่าวสาร ของกลุ่มเครือข่ายอื่น ๆ และ แลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างกลุ่ม เครือข่าย	1) มีการติดตามข่าวสารของกลุ่มเครือข่ายที่น่าสนใจ เพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานของกลุ่ม เครือข่าย 2) มีการสร้าง ภาคิเครือข่ายโรงเรียน เพื่อร่วมกัน พัฒนาการดำเนินงานไปพร้อมๆ กัน
3.5	มีการจัดกิจกรรมเพื่อเน้นย้ำ เพื่อ ทบทวน รักษาเป้าหมายและทิศ ทางการดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย ให้บรรลุผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจที่ได้กำหนดไว้	1) จัดทำคำขวัญประจำกลุ่มเครือข่าย และเน้นย้ำให้ เป็นคำติดหู เพื่อให้ทุกคนตระหนักถึงเป้าหมายของ กลุ่มเครือข่าย 2) รักษาเป้าหมาย ทิศทาง และการดำเนินงานกลุ่ม เครือข่ายให้คงประสิทธิภาพ
3.6	มีการเปิดโอกาสให้คณะกรรมการ บริหารกลุ่มเครือข่าย ครูและ บุคลากรทางการศึกษาที่ไม่ใช่ คณะกรรมการ ให้ข้อเสนอแนะ เพื่อการพัฒนาการบริหารและ การดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย	1) รับฟังข้อเสนอแนะจากบุคคลอื่น ชุมชนอื่น กลุ่ม เครือข่ายอื่นเพื่อนำสู่การพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพ การบริหารกลุ่มเครือข่ายให้เกิดประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ

ตาราง 30 (ต่อ)

ที่	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	แนวทาง
4.	การเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่ายและบุคคลภายนอก	
4.1	มีแผนการเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่ายและบุคคลภายนอกเป็นรายภาคเรียนและรายปีการศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> 1) จัดทำแผนการเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิก และบุคคลภายนอกเป็นรายภาคเรียนและรายปีการศึกษา 2) ให้คณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่ายพิจารณาแผนให้ความเห็นชอบ และอนุมัติดำเนินการ 3) การจัดกิจกรรมหมุนเวียนสถานที่ โดยใช้สถานที่โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสลับกันไป
4.2	มีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี ความเสียสละ การมีส่วนร่วม สำหรับสมาชิกกลุ่มเครือข่าย	<ol style="list-style-type: none"> 1) มีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี ความเสียสละ การมีส่วนร่วม สำหรับสมาชิกกลุ่มเครือข่าย โดยอาจสอดแทรกไว้ในแผน
4.3	มีการจัดกิจกรรมทำระเบียนหรือข้อตกลงในการร่วมแบ่งปันทรัพยากรทางการศึกษา และการดูแลรักษาทรัพยากรทางการศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> 1) จัดทำระเบียบหรือข้อตกลงร่วมกันในการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา การยืมหรือการขอใช้ การคืน การดูแลรักษา 2) กรณีที่มีวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่เป็นของกลุ่มเครือข่าย ให้มีการจัดทำทะเบียนคุมพัสดุของกลุ่มเครือข่ายอย่างรัดกุม
4.4	มีการจัดกิจกรรมระดมทุนเพื่อสรรหาวัสดุ อุปกรณ์ หรือครุภัณฑ์สำหรับการบริหารกลุ่มเครือข่ายจากชุมชนท้องถิ่น	<ol style="list-style-type: none"> 1) จัดกิจกรรมระดมทุนเพื่อสรรหาวัสดุ อุปกรณ์ หรือครุภัณฑ์สำหรับการบริหารกลุ่มเครือข่ายจากชุมชนท้องถิ่น ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน และหน่วยงานในท้องถิ่น 2) จัดกิจกรรมปีการศึกษาละ 1 ครั้ง โดยอาจจัดเป็นกิจกรรมเสริมในกิจกรรมอื่น ๆ เช่น กีฬาของกลุ่มเครือข่าย เป็นต้น

ตาราง 30 (ต่อ)

ที่	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	แนวทาง
4.5	เปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนภารกิจของกลุ่มเครือข่าย	1) เปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนภารกิจของกลุ่มเครือข่ายตามความเหมาะสม บุคคลภายนอก ได้แก่ ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง ประชาชนชาวบ้าน หรือองค์กรท้องถิ่น 2) ลักษณะของการมีส่วนร่วม มีวัตถุประสงค์เพื่อการส่งเสริมและสนับสนุนภารกิจของกลุ่มเครือข่าย
5.	การกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่าย	
5.1	มีวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจของกลุ่มเครือข่าย โดยผ่านการลงมติเห็นชอบจากคณะกรรมการกลุ่มเครือข่าย	1) ประชุมกลุ่มเครือข่ายเพื่อร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจ ของกลุ่ม 2) ลงมติเห็นชอบวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจ ของกลุ่มร่วมกันเพื่อให้ได้วิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจ ที่ได้รับการยอมรับจากทุกโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย 3) ถ่ายทอดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจลงสู่ทุกโรงเรียนที่เป็นสมาชิกกลุ่มเครือข่ายเพื่อทราบ เป้าหมายและทิศทางการพัฒนาโดยทั่วถึงกัน
5.2	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่าย ตามระเบียบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยแบ่งฝ่ายการบริหารออกเป็น 4 กลุ่มงาน ให้สอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษา	1) ลงมติเลือกศูนย์ประสานงานกลุ่มเครือข่าย 2) แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่าย โดยประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการดำเนินงานแบ่งเป็น 4 ฝ่าย สอดคล้องกับการแบ่งฝ่ายการบริหารงานของสถานศึกษา ได้แก่ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายงบประมาณและทรัพยากร ฝ่ายงานบุคคล และฝ่ายงานบริหารทั่วไป ให้สอดคล้องตามระเบียบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 3) หรือควรมีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดให้มีการจัดตั้งศูนย์ประสานงานกลุ่มเครือข่ายโดยเฉพาะเป็นหน่วยงานเอกเทศโดยเฉพาะ

ตาราง 30 (ต่อ)

ที่	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	แนวทาง
5.3	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการ	<ol style="list-style-type: none"> 1) เรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความเหมาะสมที่จะสามารถเป็นผู้มีส่วนร่วมผลักดันและเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการแก่กลุ่มเครือข่าย 2) เสนอรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และอนุมัติ 3) จัดทำคำสั่งแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิโดยระบุภาระหน้าที่อย่างชัดเจน
5.4	มีระเบียบปฏิบัติของกลุ่มเครือข่าย	<ol style="list-style-type: none"> 1) จัดทำร่างระเบียบของกลุ่มเครือข่าย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติและการดำเนินงานของกลุ่มเครือข่าย 2) เผยแพร่ร่างระเบียบกลุ่มเครือข่ายให้ทราบโดยทั่วถึง
5.5	มีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่ายอย่างชัดเจน	<ol style="list-style-type: none"> 1) กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารอย่างละเอียดและชัดเจน โดยอาจกำหนดไว้ในคำสั่งหรือกำหนดไว้ในร่างระเบียบของกลุ่มเครือข่าย ตามความเหมาะสม 2) เผยแพร่ให้ทราบโดยทั่วถึงภายในกลุ่มเครือข่าย
5.6	มีการจัดสถานที่สำหรับศูนย์ประสานงานกลุ่มเครือข่ายที่สะอาด สะดวก และเหมาะสมสำหรับการให้บริการต่อกลุ่มเครือข่าย	<ol style="list-style-type: none"> 1) เลือกศูนย์ประสานงานกลุ่มเครือข่ายที่มีความเหมาะสมด้านสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ และบุคลากร 2) ลงมติในการเลือกศูนย์ประสานงานกลุ่มเครือข่าย ซึ่งต้องผ่านความเห็นชอบของสมาชิกเครือข่ายทุกโรงเรียน 3) หรือ ควรมีการจัดตั้งศูนย์ประสานงานกลุ่มเครือข่ายโดยเฉพาะเป็นเอกเทศแยกจากโรงเรียนในกลุ่ม มีการจัดสรรบุคลากร และงบประมาณ เพื่อรองรับการดำเนินงานศูนย์ประสานงาน เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ตาราง 30 (ต่อ)

ที่	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	แนวทาง
5.7	มีการจัดทำเว็บไซต์ของกลุ่มเครือข่ายและอัปเดตข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ	1) กำหนดรายละเอียดในการจัดทำเว็บไซต์ของกลุ่มเครือข่าย เช่น รายการบุคลากร วิสัยทัศน์ พันธกิจ ภารกิจ ข่าวสาร และรายละเอียดอื่น ๆ ตามความเหมาะสม 2) แต่งตั้งผู้ดูแลเว็บไซต์อย่างเป็นทางการโดยมีลายลักษณ์อักษร

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 สามารถสรุปผล อภิปรายผลและให้ข้อเสนอแนะ ได้ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการบริหารกลุ่มเครือข่าย
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารกลุ่มเครือข่าย สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1
3. เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

สรุปผล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดของกลุ่มเครือข่าย ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 25 ตัวชี้วัด มีรายละเอียด ประกอบด้วย
  - องค์ประกอบที่ 1 การกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่าย มี 6 ตัวชี้วัด
  - องค์ประกอบที่ 2 การเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย มี 4 ตัวชี้วัด
  - องค์ประกอบที่ 3 การกำหนดเป้าหมายและดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย มี 5 ตัวชี้วัด
  - องค์ประกอบที่ 4 การพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มี 5 ตัวชี้วัด

องค์ประกอบที่ 5 สัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร มี 5 ตัวชี้วัด

ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของกลุ่มเครือข่ายโดยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบ โดยองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับ เรียงตามลำดับมากไปหาน้อย ได้แก่ การกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่าย การกำหนด เป้าหมายและดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย และการพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารกลุ่มเครือข่ายของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกองค์ประกอบ โดย องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับ นำเสนอตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การกำกับดูแล และการประสานงานกลุ่มเครือข่าย การเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่ม เครือข่าย และสัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร

สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับ นำเสนอตามลำดับจากมากไปหา น้อย ได้แก่ การพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วน ร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย และสัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 มี 5 องค์ประกอบ 30 ตัวชี้วัด และ 59 แนวทาง ดังนี้

ตาราง 31 แนวทางการพัฒนาการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

ที่	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	แนวทาง
1.	การพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	
1.1	มีการจัดทำแผนการพัฒนา บุคลากรและความเข้มแข็งทาง วิชาการของกลุ่มเครือข่าย โดย เป็นส่วนหนึ่งของภารกิจตาม วิสัยทัศน์และพันธกิจของกลุ่ม เครือข่าย	1) กำหนดการพัฒนาบุคลากรและการพัฒนาความ เข้มแข็งทางวิชาการของกลุ่มเครือข่าย เป็นส่วนหนึ่ง ของวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจ 2) จัดทำแผนการพัฒนาบุคลากรและความเข้มแข็ง ทางวิชาการของกลุ่มเครือข่าย และปฏิบัติตามแผน โดยให้เกิดผลเป็นรูปธรรม
1.2	มีการจัดสรรงบประมาณในการทำ กิจกรรมร่วมกันของกลุ่มเครือข่าย เพื่อการพัฒนาบุคลากรและความ เข้มแข็งทางวิชาการของกลุ่ม เครือข่าย	1) สมาชิกกลุ่มเครือข่ายให้ความสำคัญกับการพัฒนา กลุ่มเครือข่ายและจัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่งสำหรับ การดำเนินกิจกรรมกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนอย่างชัดเจน และโปร่งใส

ตาราง 31 (ต่อ)

ที่	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	แนวทาง
1.3	มีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และกำหนดประเด็นเพื่อการเรียนรู้ และการพัฒนาร่วมกันระหว่าง สมาชิกกลุ่มเครือข่ายเป็นประจำทุกเดือน	1) มีการกำหนดการประชุมกลุ่มเครือข่ายเป็นประจำทุกเดือน 2) มีการจัดทำวาระการประชุม สรุป และรายงานการประชุม เป็นลายลักษณ์อักษร และรายงานการประชุม ผ่านทางเว็บไซต์ของกลุ่มเครือข่าย
1.4	มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างกลุ่มเครือข่าย โดยมุ่งเน้น การศึกษาการบริหารและ ความสำเร็จของกลุ่มเครือข่าย	1) มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการประชุม อย่างสม่ำเสมอ โดยมุ่งเน้นความสำเร็จของกลุ่ม เครือข่าย
1.5	ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ ผู้ทรงคุณวุฒิในการร่วมพัฒนา ความเข้มแข็งทางวิชาการ เพื่อ พัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่ม เครือข่ายและสมาชิกกลุ่มเครือข่าย	1) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ทรงคุณวุฒิในการร่วม พัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการ เพื่อพัฒนาความ เข้มแข็งของกลุ่มเครือข่ายและสมาชิกกลุ่มเครือข่าย 2) จัดทำคำสั่งแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ และเปิดโอกาสให้มี ส่วนร่วมในการพัฒนากลุ่มเครือข่าย
1.6	มีการสร้าง ภาคิเครือข่ายร่วมกับ สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อการพัฒนาบุคลากรและ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้	1) มีการสร้าง ภาคิเครือข่ายร่วมกับสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา เพื่อการพัฒนาบุคลากรและการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้
1.7	มีการยกย่อง เชิดชู ให้กำลังใจ แก่ผู้ปฏิบัติงานกลุ่มเครือข่ายและ ผู้ที่มีความเสียสละ ททุ่มเทเพื่อ ความสำเร็จของส่วนรวม และ มีการประกาศเชิดชูเกียรติทาง เว็บไซต์ของกลุ่มเครือข่ายอย่างเป็น ลายลักษณ์อักษร	1) ใช้วิธีการเสริมแรงทางบวกด้วยการยกย่อง เชิดชู ให้ กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานกลุ่มเครือข่ายและผู้ที่มีความ เสียสละ ททุ่มเทเพื่อความสำเร็จของส่วนรวม เพื่อเป็น การสร้างขวัญ กำลังใจ และแรงจูงใจ 2) ประกาศเกียรติคุณทางเว็บไซต์ของกลุ่มเครือข่าย และออกหนังสือราชการเพื่อเวียนแจ้งภายในกลุ่ม เครือข่ายอย่างทั่วถึง
2.	การกำหนดเป้าหมายและดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย	
2.1	มีการประชุมเพื่อจัดทำแผนการ ปฏิบัติของกลุ่มเครือข่ายเป็นราย ภาคเรียนและรายปีการศึกษา	1) ในการปฏิบัติงานของกลุ่มเครือข่าย ให้มีการจัดทำ แผนการปฏิบัติงานกลุ่มเครือข่ายโดยรวม เป็นแผนราย ภาคเรียนและรายปีการศึกษา เพื่อทราบกำหนดการ และกิจกรรมที่สำคัญของกลุ่มเครือข่าย

		2) ในการปฏิบัติงานย่อยหรือกิจกรรมย่อย ให้มีการประชุมเพื่อจัดทำแผนการปฏิบัติงานย่อยหรือกิจกรรม
--	--	---

ตาราง 31 (ต่อ)

ที่	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	แนวทาง
		ย่อย ซึ่งมีความสอดคล้องกับแผนการปฏิบัติของกลุ่มเครือข่าย
2.2	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิบัติงานแต่ละกิจกรรม โดยประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่าย ครู บุคลากรทางการศึกษาจากโรงเรียนสมาชิกกลุ่มเครือข่าย สำหรับการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละกิจกรรม	1) แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิบัติงานแต่ละกิจกรรม โดยประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่าย ครู บุคลากรทางการศึกษาจากโรงเรียนสมาชิกกลุ่มเครือข่าย สำหรับการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละกิจกรรม 2) ให้ผู้ที่ได้รับมอบหมายทุกคน สามารถนำภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบในการปฏิบัติงานกลุ่มเครือข่าย เป็นภาระงานสำคัญอย่างหนึ่งรองจากงานประจำ
2.3	มีการประชุมเพื่อวางแผนการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละครั้งเป็นการทำความเข้าใจเป้าหมาย วางแผนและมอบหมายหน้าที่	1) มีการประชุมเพื่อวางแผนการปฏิบัติกิจกรรมและทำความเข้าใจเป้าหมายของงาน และมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบ 2) มอบหมายผู้ปฏิบัติงานให้กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานให้สอดคล้องตามหลักการของวงจรคุณภาพ PDCA
2.4	มีการประชุมเพื่อสรุปผลการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละครั้ง เพื่อประเมินผลสำเร็จ วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค หนทางแก้ไข และปรับปรุงพัฒนาการทำงานครั้งต่อไป	1) มีการประชุมเพื่อสรุปผลการปฏิบัติงาน 2) ประเมินผลสำเร็จของการปฏิบัติงาน วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค หนทางแก้ไข และปรับปรุงพัฒนาการทำงานครั้งต่อไป
2.5	มีการจัดประชุมเพื่อรายงานผลและประเมินผลการดำเนินงานกลุ่มเครือข่ายโดยเปิดโอกาสให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเข้าร่วมรับทราบ และให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำสู่การพัฒนาของกลุ่มเครือข่าย	1) มีการจัดประชุมเพื่อรายงานผลและประเมินผลการดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย 2) มีการเปิดโอกาสให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเข้าร่วมรับทราบและให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำสู่การพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มเครือข่าย
3.	สัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร	
3.1	มีแผนการจัดกิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสัมพันธภาพอันดีภายในกลุ่มเครือข่าย ทุกภาคเรียน	1) จัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน ครู และบุคลากรทุกคน โดยจัดกิจกรรมทุกภาคเรียน

ตาราง 31 (ต่อ)

ที่	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	แนวทาง
3.2	มีแผนการประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานของ กลุ่มเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอ	1) จัดทำแผนการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของ กลุ่มเครือข่าย 2) ดำเนินการตามแผนการประชาสัมพันธ์โดยใช้สื่อ สังคมออนไลน์ เช่น เฟสบุ๊คส์ ไลน์ เว็บบอร์ดต่าง ๆ เพื่อ ช่วยให้เกิดการประชาสัมพันธ์ได้อย่างกว้างขวาง
3.3	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมมนุษย สัมพันธ์เพื่อการติดต่อสื่อสารที่ดี ระหว่างปัจเจกบุคคล กลุ่มกับกลุ่ม และระหว่างกลุ่มเครือข่ายกับ กลุ่มเครือข่าย	1) จัดอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการติดต่อสื่อสาร ให้ความรู้ด้านจิตวิทยา การอยู่ร่วมกัน และการทำงาน เป็นทีม 2) กิจกรรมอาจสอดแทรกในการปฏิบัติงานและไม่เป็น ทางการจนเกินไป
3.4	มีการติดตามและรายงานข่าวสาร ของกลุ่มเครือข่ายอื่น ๆ และ แลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่าง กลุ่มเครือข่าย	1) มีการติดตามข่าวสารของกลุ่มเครือข่ายที่น่าสนใจ เพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานของกลุ่ม เครือข่าย 2) มีการสร้าง ภาคิเครือข่ายโรงเรียน เพื่อร่วมกัน พัฒนาการดำเนินงานไปพร้อมๆ กัน
3.5	มีการจัดกิจกรรมเพื่อเน้นย้ำ เพื่อ ทบทวน รักษาเป้าหมายและทิศ ทางการดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย ให้บรรลุผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจที่ได้กำหนดไว้	1) จัดทำคำขวัญประจำกลุ่มเครือข่าย และเน้นย้ำให้ เป็นคำติดหู เพื่อให้ทุกคนตระหนักถึงเป้าหมายของกลุ่ม เครือข่าย 2) รักษาเป้าหมาย ทิศทาง และการดำเนินงานกลุ่ม เครือข่ายให้คงประสิทธิภาพ
3.6	มีการเปิดโอกาสให้คณะกรรมการ บริหารกลุ่มเครือข่าย ครูและ บุคลากรทางการศึกษาที่ไม่ใช่ คณะกรรมการ ให้ข้อเสนอแนะเพื่อ การพัฒนาการบริหารและ การดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย	1) รับฟังข้อเสนอแนะจากบุคคลอื่น ชุมชนอื่น กลุ่ม เครือข่ายอื่นเพื่อนำสู่การพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพ การบริหารกลุ่มเครือข่ายให้เกิดประสิทธิภาพและ ประสิทธิผล

ตาราง 31 (ต่อ)

ที่	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	แนวทาง
4.	การเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่ายและบุคคลภายนอก	
4.1	มีแผนการเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่ายและบุคคลภายนอกเป็นรายภาคเรียนและรายปีการศึกษา	1) จัดทำแผนการเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิก และบุคคลภายนอกเป็นรายภาคเรียนและรายปีการศึกษา 2) ให้คณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่ายพิจารณาแผนให้ความเห็นชอบ และอนุมัติดำเนินการ 3) การจัดกิจกรรมหมุนเวียนสถานที่ โดยใช้สถานที่โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสลับกันไป
4.2	มีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี ความเสียสละ การมีส่วนร่วม สำหรับสมาชิกกลุ่มเครือข่าย	1) มีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี ความเสียสละ การมีส่วนร่วม สำหรับสมาชิกกลุ่มเครือข่าย โดยอาจสอดแทรกไว้ในแผน
4.3	มีการจัดกิจกรรมทำระเบียนหรือข้อตกลงในการร่วมแบ่งปันทรัพยากรทางการศึกษา และการดูแลรักษาทรัพยากรทางการศึกษา	1) จัดทำระเบียบหรือข้อตกลงร่วมกันในการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา การยืมหรือการขอใช้ การคืน การดูแลรักษา 2) กรณีที่มีวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่เป็นของกลุ่มเครือข่าย ให้มีการจัดทำทะเบียนคุมพัสดุของกลุ่มเครือข่ายอย่างรัดกุม
4.4	มีการจัดกิจกรรมระดมทุนเพื่อสรรหาวัสดุ อุปกรณ์ หรือครุภัณฑ์สำหรับการบริหารกลุ่มเครือข่ายจากชุมชนท้องถิ่น	1) จัดกิจกรรมระดมทุนเพื่อสรรหาวัสดุ อุปกรณ์ หรือครุภัณฑ์สำหรับการบริหารกลุ่มเครือข่ายจากชุมชนท้องถิ่น ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน และหน่วยงานในท้องถิ่น 2) จัดกิจกรรมปีการศึกษาละ 1 ครั้ง โดยอาจจัดเป็นกิจกรรมเสริมในกิจกรรมอื่น ๆ เช่น กีฬาของกลุ่มเครือข่าย เป็นต้น
4.5	เปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนภารกิจของกลุ่มเครือข่าย	1) เปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนภารกิจของกลุ่มเครือข่าย ตามความเหมาะสม บุคคลภายนอก ได้แก่ ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง ประชาชนชาวบ้าน หรือองค์กรท้องถิ่น 2) ลักษณะของการมีส่วนร่วม มีวัตถุประสงค์เพื่อการส่งเสริมและสนับสนุนภารกิจของกลุ่มเครือข่าย

ตาราง 31 (ต่อ)

ที่	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	แนวทาง
5.	การกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่าย	
5.1	มีวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจของกลุ่มเครือข่าย โดยผ่านการลงมติเห็นชอบจากคณะกรรมการกลุ่มเครือข่าย	<ol style="list-style-type: none"> 1) ประชุมกลุ่มเครือข่ายเพื่อร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจ ของกลุ่ม 2) ลงมติเห็นชอบวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจ ของกลุ่มร่วมกันเพื่อให้ได้วิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจ ที่ได้รับการยอมรับจากทุกโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย 3) ถ่ายทอดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจลงสู่ทุกโรงเรียนที่เป็นสมาชิกกลุ่มเครือข่ายเพื่อทราบเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาโดยทั่วถึงกัน
5.2	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่าย ตามระเบียบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยแบ่งฝ่ายการบริหารออกเป็น 4 กลุ่มงาน ให้สอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> 1) ลงมติเลือกศูนย์ประสานงานกลุ่มเครือข่าย 2) แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่าย โดยประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการดำเนินงานแบ่งเป็น 4 ฝ่าย สอดคล้องกับการแบ่งฝ่ายการบริหารงานของสถานศึกษา ได้แก่ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายงบประมาณและทรัพยากร ฝ่ายงานบุคคล และฝ่ายงานบริหารทั่วไป ให้สอดคล้องตามระเบียบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 3) หรือควรมีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดให้มีการจัดตั้งศูนย์ประสานงานกลุ่มเครือข่ายโดยเฉพาะเป็นหน่วยงานเอกเทศโดยเฉพาะ
5.3	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการ	<ol style="list-style-type: none"> 1) เรียงเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความเหมาะสมที่จะสามารถเป็นผู้มีส่วนร่วมผลักดันและเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการแก่กลุ่มเครือข่าย 2) เสนอรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และอนุมัติ 3) จัดทำคำสั่งแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิโดยระบุภาระหน้าที่อย่างชัดเจน

ตาราง 31 (ต่อ)

ที่	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	แนวทาง
5.4	มีระเบียบปฏิบัติของกลุ่มเครือข่าย	1) จัดทำร่างระเบียบของกลุ่มเครือข่าย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติและการดำเนินงานของกลุ่มเครือข่าย 2) เผยแพร่ร่างระเบียบกลุ่มเครือข่ายให้ทราบโดยทั่วถึง
5.5	มีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่ายอย่างชัดเจน	1) กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารอย่างละเอียดและชัดเจน โดยอาจกำหนดไว้ในคำสั่งหรือกำหนดไว้ในร่างระเบียบของกลุ่มเครือข่าย ตามความเหมาะสม 2) เผยแพร่ให้ทราบโดยทั่วถึงภายในกลุ่มเครือข่าย
5.6	มีการจัดสถานที่สำหรับศูนย์ประสานงานกลุ่มเครือข่ายที่สะอาด สะดวก และเหมาะสมสำหรับการให้บริการต่อกลุ่มเครือข่าย	1) เลือกศูนย์ประสานงานกลุ่มเครือข่ายที่มีความเหมาะสมด้านสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ และบุคลากร 2) ลงมติในการเลือกศูนย์ประสานงานกลุ่มเครือข่าย ซึ่งต้องผ่านความเห็นชอบของสมาชิกเครือข่ายทุกโรงเรียน 3) หรือ ควรมีการจัดตั้งศูนย์ประสานงานกลุ่มเครือข่ายโดยเฉพาะเป็นเอกเทศแยกจากโรงเรียนในกลุ่ม มีการจัดสรรบุคลากร และงบประมาณ เพื่อรองรับการดำเนินงานศูนย์ประสานงาน เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
5.7	มีการจัดทำเว็บไซต์ของกลุ่มเครือข่ายและอัปเดตข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ	1) กำหนดรายละเอียดในการจัดทำเว็บไซต์ของกลุ่มเครือข่าย เช่น รายการบุคลากร วิสัยทัศน์ พันธกิจ ภารกิจ ข่าวสาร และรายละเอียดอื่น ๆ ตามความเหมาะสม 2) แต่งตั้งผู้ดูแลเว็บไซต์อย่างเป็นลายลักษณ์อักษร

อภิปรายผล

ผลการวิจัย การพัฒนาแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 30 ตัวชี้วัด 59 แนวทาง สามารถนำสู่การอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการบริหารกลุ่มเครือข่าย ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 25 ตัวชี้วัด มีรายละเอียด ประกอบด้วย องค์ประกอบที่ 1 การกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่ม

เครือข่าย มี 6 ตัวชี้วัด องค์ประกอบที่ 2 การเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิก กลุ่มเครือข่าย มี 4 ตัวชี้วัด องค์ประกอบที่ 3 การกำหนดเป้าหมายและดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย มี 5 ตัวชี้วัด องค์ประกอบที่ 4 การพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มี 5 ตัวชี้วัด และ องค์ประกอบที่ 5 สัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร มี 5 ตัวชี้วัด และมีผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของกลุ่มเครือข่ายโดยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบ สรุปได้ว่า องค์ประกอบที่ได้จากการสังเคราะห์องค์ประกอบนั้น เป็นองค์ที่มุ่งเน้นการเชื่อมโยง ความสัมพันธ์ ความร่วมมือ และการมีส่วนร่วมของกลุ่มเครือข่าย เพื่อให้เกิดความร่วมมือด้วยช่วยกันในการทำงาน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การบริหารกลุ่มเครือข่าย ดำเนินไปได้อย่างราบรื่นเรียบร้อย ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการบริหารกลุ่มเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพ นั้น จะต้องมุ่งเน้นด้านความร่วมมือและการมีส่วนร่วมในทุก ๆ ด้าน เพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของกลุ่มเครือข่าย สอดคล้องกับ Bevir (2010) ได้นำเสนอเกี่ยวกับการเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่ายว่า การสร้างความร่วมมือ (Collaboration Network) ในการจัดการกลุ่มเครือข่าย การสร้างความสัมพันธ์และสร้างแนวร่วมเชิงนโยบายเพื่อการบริหารจัดการกลุ่มเครือข่าย จะทำให้ภายใต้นโยบายเดียวกัน จะมีลักษณะการทำงานแบบบูรณาการกัน ร่วมด้วยช่วยกัน และผลการวิจัยมีความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับการศึกษาของ ศิริพร ตันติยศ (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพ สังกัดกรุงเทพมหานคร และได้พัฒนารูปแบบการบริหารกลุ่มเครือข่าย บริหารแบบมีส่วนร่วมซึ่งมี 8 องค์ประกอบ คือ 1) กิจกรรมที่ทำร่วมกัน 2) การใช้เทคโนโลยี 3) ทักษะด้านภาวะผู้นำ 4) ผู้นำเปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วม 5) การติดต่อสื่อสาร 6) การมีส่วนร่วมของสมาชิก 7) องค์การ (กลุ่มเครือข่ายโรงเรียน) แบบมีส่วนร่วม 8) บรรยากาศการมีส่วนร่วม และมีระดับของประสิทธิผลการบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับมาก

2. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารกลุ่มเครือข่ายของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกองค์ประกอบ โดย องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับ นำเสนอตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การกำกับดูแล และการประสานงานกลุ่มเครือข่าย การเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย และสัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันสะท้อนให้เห็นว่า การดำเนินงานบริหารกลุ่มเครือข่ายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 มีสภาพการบริหารในปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามด้าน คือ การกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่าย การเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย และสัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร ซึ่งแสดงถึงความต้องการได้รับการพัฒนาของกลุ่มเครือข่าย โดยการบริหารกลุ่มเครือข่ายในปัจจุบัน มีจุดแข็งในด้านของการกำกับดูแล การประสานงาน การเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมและสัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร แต่ก็มีอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วิภา สายรัตน์ (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ ซึ่งพบว่า สภาพปัจจุบันความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนประถมศึกษาที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง

สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับ นำเสนอตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย และสัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์แสดงให้เห็นว่า กลุ่มเครือข่ายในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 มีความต้องการที่จะพัฒนาการบริหาร โดยพิจารณาจากผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่ต้องการได้รับการพัฒนา ได้แก่ การพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย และสัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร สอดคล้องกับการศึกษาของ ศมากร พาน้อย (2557) ได้ศึกษาการนำเสนอกลยุทธ์การบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นว่าสภาพการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าสภาพปัจจุบัน แสดงถึงความต้องการได้รับการพัฒนาการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการพัฒนาการบริหารและการพัฒนางานในทุก ๆ เรื่อง เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น เพราะการพัฒนาย่อมก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้นส่งผลให้งานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และหากการบริหารกลุ่มเครือข่ายได้รับการพัฒนาสอดคล้องตามผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ ย่อมเป็นสิ่งที่มีความเหมาะสม สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ศมากร พาน้อย (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การนำเสนอกลยุทธ์การบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งแสดงถึงการดำเนินงานที่ดี แต่ก็ยังคงต้องการให้มีการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 มี 5 องค์ประกอบ 30 ตัวชี้วัด และ 59 แนวทาง ดังนี้

3.1 การพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีสาระสำคัญ คือ มีการจัดทำแผนการพัฒนาบุคลากรและความเข้มแข็งทางวิชาการของกลุ่มเครือข่าย โดยเป็นส่วนหนึ่งของภารกิจตามวิสัยทัศน์และพันธกิจของกลุ่มเครือข่าย มีการจัดสรรงบประมาณร่วมกันเพื่อการพัฒนาบุคลากรและความเข้มแข็งทางวิชาการของกลุ่มเครือข่าย มีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และกำหนดประเด็นเพื่อการเรียนรู้และการพัฒนาร่วมกันระหว่างสมาชิกกลุ่มเครือข่ายเป็นประจำทุกเดือน มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มเครือข่าย โดยมุ่งเน้นการศึกษาดูงานและการประสบความสำเร็จ

ของกลุ่มเครือข่าย ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ทรงคุณวุฒิในการร่วมพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการ เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มเครือข่ายและสมาชิกกลุ่มเครือข่าย มีการสร้าง ภาศิเครือข่ายร่วมกับ สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อการพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากแนวทางการ พัฒนาบุคลากรและแลกเปลี่ยนเรียนรู้จะเห็นว่า ในการพัฒนาบุคลากรและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นั้น จะต้องมีการร่วมกันวางแผน กำหนดวิสัยทัศน์ มีการจัดสรรงบประมาณอุดหนุน และมีความต่อเนื่อง สม่่าเสมอในการทำกิจกรรมเป็นประจำทุกเดือน โดยสร้างเครือข่ายความร่วมมือจากสถาบัน อุดมศึกษา ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้น ดังผลการวิจัยของ วิภา สายรัตน์ (2557) ซึ่งได้นำเสนอรูปแบบการพัฒนากองการแห่งการเรียนรู้ของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยองค์ประกอบจำนวน 8 องค์ประกอบ องค์ประกอบที่สอดคล้องกับผลการวิจัย ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ร่วม โครงสร้างของกลุ่มเครือข่าย โรงเรียน และการคิดอย่างเป็นระบบ

3.2 การกำหนดเป้าหมายและดำเนินางานกลุ่มเครือข่าย มีสาระสำคัญ คือ มีการ ประชุมเพื่อจัดทำแผนการปฏิบัติของกลุ่มเครือข่ายเป็นรายภาคเรียนและรายปีการศึกษา มีการแต่งตั้ง คณะกรรมการปฏิบัติงานแต่ละกิจกรรม โดยประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่าย ครู บุคลากรทางการศึกษาจากโรงเรียนสมาชิกกลุ่มเครือข่าย สำหรับการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละกิจกรรม มีการประชุมเพื่อวางแผนการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละครั้งเป็นการทำความเข้าใจเป้าหมาย วางแผน และมอบหมายหน้าที่ มีการประชุมเพื่อสรุปผลการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละครั้ง เพื่อประเมินผลสำเร็จ วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค หนทางแก้ไข และปรับปรุงพัฒนาการทำงานครั้งต่อไป มีการยกย่อง เชิดชู ให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานกลุ่มเครือข่ายและผู้ที่มีความเสียสละ ทุมเทเพื่อความสำเร็จของส่วนรวม และมีการประกาศเชิดชูเกียรติทางเว็บไซต์ของกลุ่มเครือข่ายอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร มีการเปิด โอกาสให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการดำเนินางานของกลุ่มเครือข่ายตามความ เหมาะสมแนวทางการบริหารด้านการกำหนดเป้าหมายและดำเนินางานกลุ่มเครือข่ายที่ผู้วิจัยได้เสนอนี้ แสดงให้เห็นถึงความร่วมแรงร่วมใจในการทำกิจกรรม ที่ต้องการให้สมาชิกมีส่วนร่วมในแต่ละขั้นตอน ของกลุ่มเครือข่าย สอดคล้องกับ Sashkin (1987) ได้นำเสนอวิธีการมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย (Participation in Goal Setting) ไว้ว่า การที่ผู้ปฏิบัติงานทั้งในระดับบุคคล ระดับผู้บังคับบัญชา หรือระดับกลุ่ม ได้มีส่วนร่วมในงานในการกำหนดเป้าหมายของงาน เพื่อที่พวกเขาจะได้พยายามทำให้ งานหรือผลการปฏิบัติงานนั้นบรรลุเป้าหมายที่วางไว้และเกิดผลงานที่ดี การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นการมีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษาหรือในหลาย ๆ โอกาส มีอิทธิพลในการกำหนดเป้าหมายของ งาน การกำหนดเป้าหมายของกลุ่มเครือข่าย ย่อมต้องอาศัยการมีส่วนร่วมในการดำเนินการเป็นสำคัญ

3.3 สัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร มีสาระสำคัญ คือ มีแผนการจัดกิจกรรม นั้นนทานการเสริมสร้างสัมพันธภาพอันดีภายในกลุ่มเครือข่าย ทุกภาคเรียน มีแผนการประชาสัมพันธ์ การดำเนินางานของกลุ่มเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอ มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์เพื่อการ ติดต่อสื่อสารที่ดีระหว่างปัจเจกบุคคล กลุ่มกับกลุ่ม และระหว่างกลุ่มเครือข่ายกับกลุ่มเครือข่าย มีการ ติดตามและรายงานข่าวสารของกลุ่มเครือข่ายอื่น ๆ และแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างกลุ่มเครือข่าย มีการจัดกิจกรรมเพื่อนันย้า เพื่อทบทวน รักษาเป้าหมายและทิศทางการดำเนินางานกลุ่มเครือข่ายให้ บรรลุผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจที่ได้กำหนดไว้ มีการเปิดโอกาสให้คณะกรรมการ

บริหารกลุ่มเครือข่าย ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ไม่ใช่คณะกรรมการ ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการบริหารและการดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย ซึ่งการสร้างสัมพันธ์ภาพและการติดต่อสื่อสารที่ดีย่อมส่งผลต่อความสัมพันธ์อันดีภายในกลุ่มเครือข่าย ดังที่ ปารีชาติ สถาปิตานนท์ และชัยวัฒน์ ธีระพันธ์ (2546) ได้นำเสนอเกี่ยวกับความสำคัญของสัมพันธ์ภาพและการติดต่อสื่อสารไว้ว่า เป็นการรักษา (Keeping) ได้แก่ การรักษาทิศทางการบรรลุเป้าหมาย โดยเฉพาะการตรวจสอบความต้องการของสมาชิก และการเปิดใจรับฟังความคิดเห็น ซึ่งกันและกัน

3.4 การเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย มีสาระสำคัญ คือ มีแผนการเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่ายเป็นรายภาคเรียนและรายปีการศึกษา มีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี ความเสียสละ การมีส่วนร่วม สำหรับสมาชิกกลุ่มเครือข่ายมีการจัดกิจกรรมทำระเบียบหรือข้อตกลงในการร่วมแบ่งปันทรัพยากรทางการศึกษา และการดูแลรักษาทรัพยากรทางการศึกษา มีการจัดกิจกรรมระดมทุนเพื่อสรรหาวัสดุ อุปกรณ์ หรือครุภัณฑ์สำหรับการบริหารกลุ่มเครือข่ายจากชุมชนท้องถิ่นเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนภารกิจของกลุ่มเครือข่าย ซึ่งแนวทางการเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย เป็นการส่งเสริมการทำงานร่วมกันด้วยความเต็มใจ และให้ความร่วมมือกันเพื่อให้ภารกิจของกลุ่มเครือข่ายประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับ Martin (1999) ได้นำเสนอว่า ความร่วมมือในการทำงานไม่ใช่กระบวนการทำงาน แต่เป็นการสร้างความสัมพันธ์ของบุคคล (Human Relationship) ในการทำงานร่วมกันของบุคคล

3.5 การกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่าย มีสาระสำคัญ คือ ควรมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจของกลุ่มเครือข่าย โดยผ่านการลงมติเห็นชอบจากกลุ่มเครือข่าย มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่าย ตามระเบียบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยแบ่งฝ่ายการบริหารออกเป็น 4 กลุ่มงาน ให้สอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษา มีคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการ มีระเบียบปฏิบัติของกลุ่มเครือข่าย มีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่ายอย่างชัดเจน มีการจัดสถานที่สำหรับศูนย์ประสานงานกลุ่มเครือข่ายที่สะอาด สะดวก และเหมาะสมสำหรับการให้บริการต่อกลุ่มเครือข่าย และมีการจัดทำเว็บไซต์ของกลุ่มเครือข่ายและอัปเดตข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ จากแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายด้านการกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่าย พบว่า กลุ่มเครือข่ายจะต้องมีความเข้าใจที่ตรงกัน มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจร่วมกันมีความสะดวกในการปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อให้เกิดความสำเร็จของงาน การมีเป้าหมายและเข้าใจตรงกัน แสดงถึงการคงอยู่ของสมาชิกและกลุ่มเครือข่าย สอดคล้องกับ ธนา ประมุขกุล (2547) ได้นำเสนอเกี่ยวกับการกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่ายไว้ว่า การมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน ซึ่งเป็นจุดร่วมสำคัญของการเป็นกลุ่มเครือข่าย ถ้าเป็นเป้าหมายต้องชัดเจน และมีความเป็นไปได้ สู่ถึงการมีส่วนร่วมและคงอยู่ของสมาชิก

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ สามารถให้ข้อเสนอแนะได้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านผู้บริหาร ผู้บริหารซึ่งปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่าย ควรให้ความสำคัญกับภารกิจงานการดำเนินงานและการพัฒนาของกลุ่มเครือข่าย โดยมุ่งพัฒนาเครือข่ายให้มีความก้าวหน้าและมีความเข้มแข็งทางวิชาการ เพื่อให้เกิดการพัฒนาทั้งในโรงเรียนที่ตนเองรับผิดชอบดูแล และโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายเดียวกัน และควรเน้นให้บุคลากรทุกคนและนักเรียนให้ความสำคัญและให้ความสำคัญกับภารกิจของกลุ่มเครือข่ายอย่างทั่วถึง

1.2 ควรมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่เกี่ยวกับกลุ่มเครือข่ายทางเว็บไซต์ โดยทำเว็บไซต์ของกลุ่มเครือข่ายให้สวยงาม มีรายละเอียดโครงสร้างการบริหารและวิสัยทัศน์ พันธกิจ ภารกิจ ครบถ้วนนำเสนอข้อมูลกิจกรรมของกลุ่มเครือข่าย ข่าวสารกลุ่มเครือข่าย และข้อมูลที่เป็นประโยชน์ และอัปเดตข้อมูลให้เป็นปัจจุบันเสมอ เพื่อแสดงถึงความมีจุดยืนที่เข้มแข็ง มีความมั่นคง และเป็นการประชาสัมพันธ์กลุ่มเครือข่ายในวงกว้าง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานและสภาพปัญหาของการบริหารงานด้านการแบ่งปันทรัพยากรของกลุ่มเครือข่าย ได้แก่ วัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ และงบประมาณ เพื่อทราบสภาพปัจจุบันที่เป็นอยู่และสภาพปัญหา เพื่อสร้างและวิเคราะห์วิธีการแก้ไขปัญหาและแนวปฏิบัติที่ชัดเจนด้านการแบ่งปันทรัพยากรของกลุ่มเครือข่าย

2.2 ควรศึกษาวิธีการพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการของกลุ่มเครือข่าย เพื่อพัฒนาเป็นแนวทางหรือรูปแบบหรือโปรแกรมการพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการของกลุ่มเครือข่ายให้เกิดการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกอร สมปราชาญ และคณะ. (2548). *ความร่วมมือเพื่อพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา*.
ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กรมวิชาการ. (2542). *การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของเด็กไทยด้านความรับผิดชอบ
และระเบียบวินัยในตนเอง*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมสามัญศึกษา. (2543). *แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: คุรุสภา
ลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.
2546 และกฎกระทรวงการแบ่งส่วนราชการ*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและ
พัสดุภัณฑ์.
- กิติมา ปรีดีดีลก. (2539). *การบริหารและการนิเทศเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: อักษรภาพิพัฒนา.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543). *การจัดการเครือข่าย: กลยุทธ์สำคัญสู่ความสำเร็จของการปฏิรูป
การศึกษา*. กรุงเทพฯ: ซีเอสเอส มีเดีย.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2545). *การจัดการเครือข่ายกลยุทธ์สำคัญสู่ความสำเร็จของการปฏิรูป
การศึกษา*. กรุงเทพฯ: ส. เอเชียเพลส.
- ขนิษฐา กาญจนรังษิณนท. (2549). *ทฤษฎีเครือข่ายกับชุมชน*. กรุงเทพฯ: กรมพัฒนาชุมชน.
- คำหมาน คนไค. (2542). *ทางก้าวหน้าของครูมืออาชีพ*. กรุงเทพฯ: สายธาร.
- จำนงค์ แจ่มจันทรวงษ์. (2553). *การพัฒนาแบบการบริหารระบบเครือข่ายเพื่อส่งเสริมคุณภาพ
การศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร.
วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553.*
- จิรประภา อัครบวร และประยูร อัครบวร. (2552). *การบริหารงานภาครัฐในรูปแบบเครือข่าย*.
กรุงเทพฯ: กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.
- เจือจันทร์ จงสถิตอยู่. (2536). *รายงานผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ในการระดมสรรพกำลังเพื่อสร้าง
เครือข่ายการเรียนรู้*. นครปฐม: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนัก
นายกรัฐมนตรี.
- ฉัตรชัย เลิศมโนญาน. (2548). *โครงสร้างตลาดและพฤติกรรมการแข่งขันของผู้ค้าปลีกยางรถยนต์*.
กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชลอ กองสุทธิใจ. (2544). 90 ปี ลูกเสือไทยมองไกลในอนาคต. ใน *90 ปีลูกเสือไทย*. ม.ป.ท.:
ม.ป.พ.
- ชัยวัฒน์ ธีระพันธุ์ และปาริชาติ สถาปิตานนท์. (2549). *การประชุมอย่างสร้างสรรค์ ศิลปะแห่งการ
สร้างพลังเพื่อการเปลี่ยนแปลง*. สืบค้นเมื่อ 2 ธันวาคม 2560. จาก <http://www.pattanathai.nesdb.go.th/PTFweb/Interesting_menu/PalangPanDin/FileProject/Business/Rbusiness.doc>.

- ทองอยู่ แก้วไทรฮะ. (2543). ระบบการศึกษา หน่วยที่ 1 ประมวลสาระชุดวิชาปรัชญาและหลักการศึกษานอกระบบ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ธนา ประมุขกุล. (2547). บทความปริทัศน์. ขอนแก่น: ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพ เขต 6.
- ธีระ รุญเจริญ. (2545). รายงานการวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2553). พื้นฐานการวิจัยการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 6. กทม.: ประสานการพิมพ์.
- บุญลือ ทองอยู่. (2544). กลุ่มโรงเรียน เส้นทางสู่คุณภาพการศึกษา. *ประชาศึกษา*, 52(1), 15-16.
- บุรชัย ศิริมหาสาร. (2548). การจัดการความรู้สู่องค์กรอัจฉริยะ. *นักบริหาร*, 25(4), 39-42.
- ปฐมพงษ์ รินศรี. (2551). การพัฒนาการบริหารงานกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็กเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 1. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประเวศ วะสี. (2541). ชุมชนเข้มแข็งทุนทางสังคมไทย ชุดชุมชนเข้มแข็งลำดับที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนเพื่อสังคมและธนาคารออมสิน.
- ประเสริฐ ต้นสีนนท์. (2556). การพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษาดุขภูมิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปรีชา กองจินดา. (2549). แนวทางการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ปวีณา จันทรประดิษฐ์. (ม.ป.ป.) การประสานงาน. สืบค้นเมื่อ เมษายน 2562. จาก <<http://sok.pres.tsu.ac.th/research/files/250820090325520825-2.pdf>>.
- ปาริชาติ วลัยเสถียร. (2543). กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา. กรุงเทพฯ: โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข.
- ปาริชาติ สถาปิตานนท์ และชัยวัฒน์ ธีระพันธ์. (2546). สื่อสารกับสังคมเครือข่าย. กรุงเทพฯ: สถาบันการเรียนรู้และพัฒนาประชาคม.
- พนม พงษ์ไพบูลย์. (2539). การศึกษาพื้นฐานเพื่อปวงชนแบบสหวิทยาเขต. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- พระมหาสุทนต์ อากาศโร. (2547). เครือข่าย: ธรรมชาติ ความรู้และการจัดการ. กรุงเทพฯ: โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข (สรส).

- พัชรินทร์ จันทาพูน. (2555). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พีรธร บุญยรัตน์ และคณะ. (2552). รายงานโครงการวิจัยเรื่องการศึกษาเพื่อพัฒนานโยบาย และกลไกการส่งเสริมความเสมอภาคและความเป็นธรรมในสังคม. กรุงเทพฯ: สถาบัน เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน.
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2541). ความเป็นครู. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- รุ่ง แก้วแดง. (2543). ยุทธศาสตร์การบริหารกลุ่มโรงเรียน. *ประชาศึกษา*, 51(5), 32-35.
- วันทนา เมืองจันทร์ และเต็มจิต จันทคา. (2548). การจัดการความรู้ที่ฝังลึกในตัวคน. *วารสาร สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา*, 22(4), 12-28.
- วิจิตร ศรีสะอาด. (2542). การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์. (2542). การพัฒนาหลักสูตรสานต่อที่ท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: เลฟแอนลิฟเพรส.
- วิชัย แสงศรี. (2552). การศึกษาวิเคราะห์และพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายสถานศึกษา ในเขตพื้นที่ชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจิต นันทสุวรรณ และจำนง แรกพินิจ. (2545). บทบาทของชุมชนกับการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- วิภา สายรัตน์. (2557). รูปแบบการพัฒนาคณะกรรมการแห่งการเรียนรู้ของเครือข่ายโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษาดุษฎี บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- วีไล ตั้งจิตสมคิด. (2554). ความเป็นครู. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ศมากร พาน้อย. (2557). การนำเสนอกยุทธ์การบริหารเครือข่ายโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริพร ตันติยศ. (2550). รูปแบบการบริหารเครือข่ายโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผล สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศิริพร ณะสมบุญ. (2552). การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 1. การศึกษาอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ที่ 17 สงขลา. (ม.ป.ป.). *องค์ความรู้ การประสานผู้เข้าอบรมสู่ความสำเร็จ*. สืบค้นเมื่อ เมษายน 2562. จาก <http://km.cpd.go.th/pdf-bin/pdf_5495231345.pdf>.

- ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาทรัพยากรบุคคล. (2554). การติดต่อสื่อสารเพื่อการประสานงาน. สืบค้นเมื่อ เมษายน 2562. จาก <<http://www.sattahipactivity.com/การติดต่อสื่อสารเพื่อการประสานงาน.html>>.
- สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน. (2552). ยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะ/องค์กรชุมชน/เครือข่ายและกลไกการพัฒนา. สืบค้นเมื่อ 30 สิงหาคม 2555. จาก <<http://www.codi.or.th/index.php>>.
- สนธยา พลศรี. (2550). เครือข่ายการเรียนรู้ในงานพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ: โอเอสพริ้นติ้ง เฮ้าส์.
- สนอง เครือมาก. (2536). คู่มือปฏิบัติราชการของผู้บริหารการศึกษา. นครสวรรค์: เรียนดี.
- สมถวิล ศรีจันทร์วิโรจน์. (2552). สภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษาสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสมุทรปราการ. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2553). วิธีการทางสถิติสำหรับกาวิจัย. มหาสารคาม: ภาควิชาวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมศักดิ์ เอี่ยมดี. (2556). การพัฒนาระบบการบริหารเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สมิต สัจฉกร. (2551). ทักษะการประสานงาน. สืบค้น เมื่อ 11 มีนาคม 2558. จาก <http://www.tpa.or.th/writer/read_this_book_topic.php?bookID=394&read=true&count=true>.
- สหัทยา วิเศษ. (2547). องค์การเครือข่ายในจังหวัดพะเยา รายงานการวิจัย โครงการความร่วมมือระหว่างเครือข่ายภาคประชาชนกับสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติสาขาวิชา รัฐศาสตร์. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). กรอบทิศทางพัฒนาการศึกษา ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) ฉบับสรุป. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). การประกันคุณภาพ เล่มที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). แผนยุทธศาสตร์พัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก พ.ศ. 2558-2561. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- หน่วยศึกษานิเทศก์. (2547). การพัฒนาคุณภาพระบบการจัดการศึกษา โรงเรียนเครือข่าย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- อภิชัย กรมเมือง. (2553). การศึกษารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1. อุบลราชธานี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1.

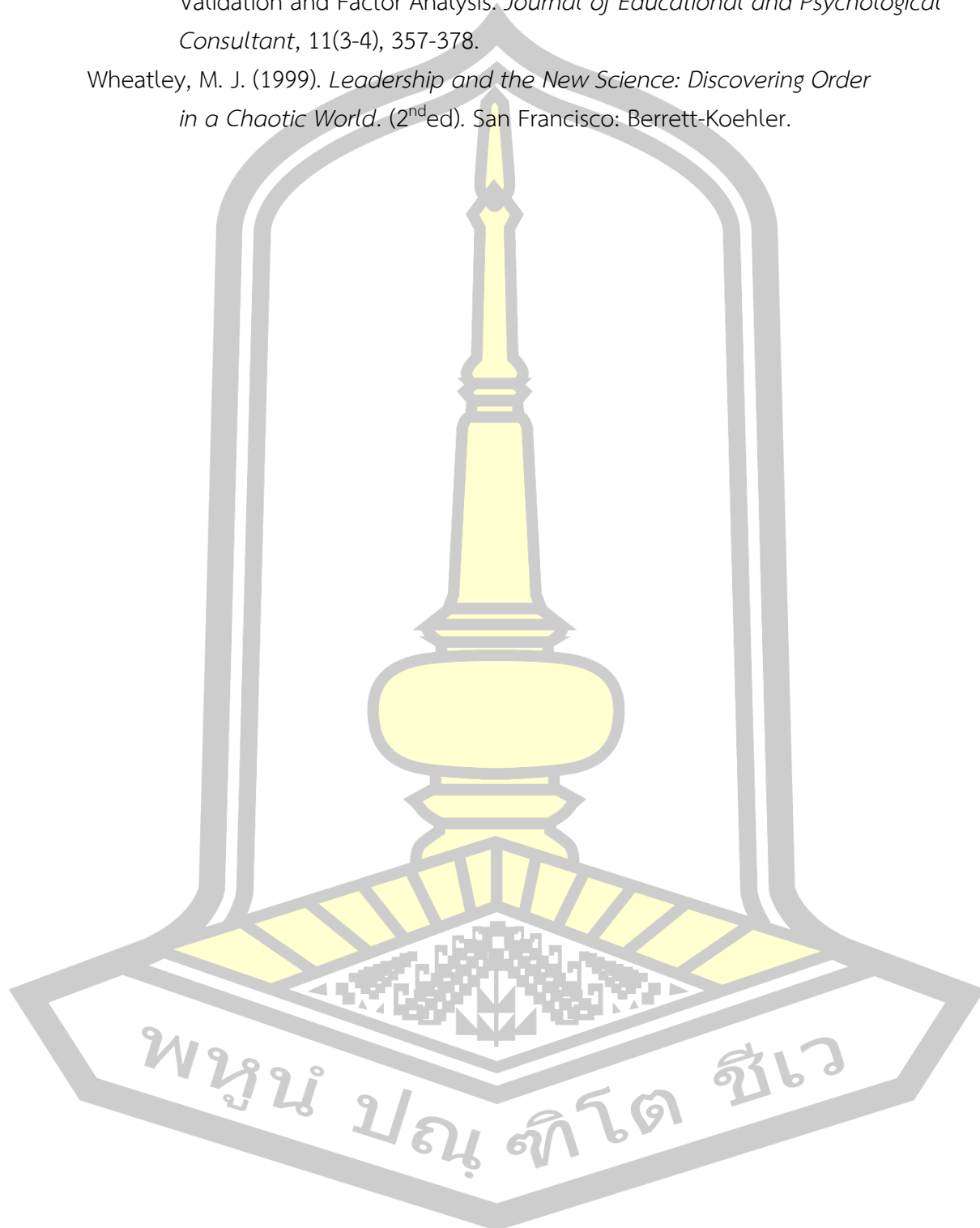
- อรรณพ พงษ์วาท. (2544). *การบริหารเพื่อการปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: เพลิดเพลินการพิมพ์.
- อำภา บุญช่วย. (2537). *การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- Bevir, M. (2010). *Democratic Governance*. Princeton, N.J.: Princeton University Press.
- Birenbaum, N. W. (2002). Strategies used by Small School Districts to Reduce Special Education Encroachment on the General Education Budget. *Dissertation Abstracts International*, 46(1), 3124-A.
- Bray, M. (1987). *School Clusters in the Third World: Making Them Work*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Callal, V. and Ashworth, P. (2004). *Working Together: Industry and VET Provider Training Partnerships*. Date of Accessed April 2019. from <<http://www.ncver.edu.au>>.
- Cramer, S. F. (1998). *Collaboration*. Booton, MA: Allyn & Bacon.
- Crowther, J. (1996). *Oxford Advanced Learner' Dictionary*. 5thed. New York: Oxford University.
- Erdogen, M. (2010). Sustainability in Higher Education: A Needs Assessment on a Course Education and awareness for sustainability. *Asia-Pacific Forum on Science Learning and Teaching*, 11(1), 1-20.
- Ferdous, T. and Razzak, B. M. (2012). Importance of Training Needs Assessment in the Banking Sector of Bangladesh: A Case Study on National Bank Limited (NBL). *International Journal of Business and Management*, 7(10), 63-73.
- Gibson, J. L. (2000). *Organization: Behavior Structured Process International*. 10thed. New York: McGraw-Hill.
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of Education*. 3^ded. New York: McGraw-Hill.
- Graham, J. & Wright. J. A. (1999). What Does Inter Professional Collaboration Mean to Professionals Working with Pupils Physical Disapilities?. *British Journal of Special Education*, 22(1), 10-27.
- Griffin, R. M. (2000). *Case Study of the Implementation of a Small School in an Urban High School*. Thesis Doctor of Philosophy. Educational Administration. Roosevelt University.
- Hanson, E. M. (2003). *Education Administration and Organizational Behavior*. 5thed. Boston: Pearson Education.
- Hauer, J. and Quill, T. (2011). Educational Needs Assessment, Development of Learning Objectives, and Choosing a Teaching Approach. *Journal of Palliative Medicine*, 14, 503-508.
- Hoy, W. K. and Miskel, C. G. (1991). *Educational Administrations: Theory Research and Practice*. 4thed. New York: MaGraw-Hill Book Company.

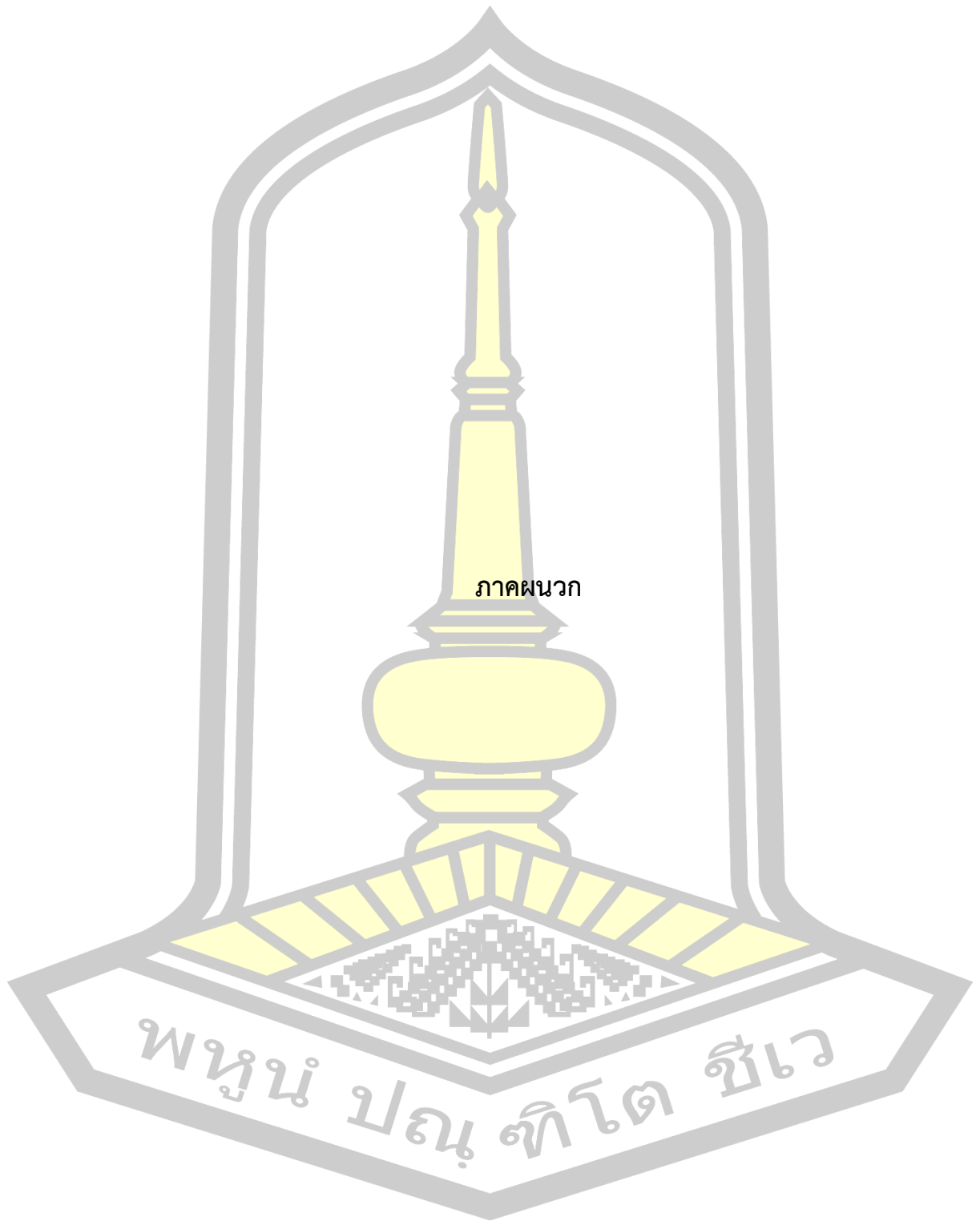

- International Mine Action Standards (IMAS). (2005). *Data collection and needs assessment*. Date of Accessed May, 2019. from <<http://www.mineaction.org/downloads/1/2%20ata%20Collection%20and%20Needs%20Assessment.pdf>>.
- Lucas, J. R. (1998). *Balance of Power*. New York: AMACOM.
- Lunenburg, F. C. and Ornstein, A. C. (1996). *Educational Administration: Concepts and Practice*. 3rded. Australia: Wadsworth.
- Martin, E. (1999). *Changing Academic Work: Developing the Learning University*. Buckingham: The Society for Research into Higher Education & Open University.
- Mesa Public School. (2003). *Individual Collaboration Rubic*. Date of Accessed May, 2019. from <http://www.mpsaz.org/webquest/jones/collaboration_rubic.html>.
- Norwich, B. and Evans, J. (2007). *Cluster: Inter-school Collaboration in Meeting Special Educational Need in Ordinary Schools*. Date of Accessed April, 2019. from <[http://www. Ebscohot.com/ehost/detail?vid-13&hid=3b84db.3b-4519](http://www.Ebscohot.com/ehost/detail?vid-13&hid=3b84db.3b-4519)>.
- Plymouth State University. (2003). *Area of Concern/Targets for Growth Indicators*. Date of Accessed May, 2019. from <http://www.plymouth.edu/educate/growth_indicators.pdf>.
- Ribchester, C. and Edwards, W. J. (2007). *Co-operation in the Countryside: Small Primary School Clusters*. Date of Accessed May, 2019. from <<http://www.ebscohot.com/ehost/detail?vid=13&hid=3b84db3b-45f9>>.
- Robbins, H. & Finley, M. (1998). *Why Team Don't Work*. 2nd ed. London: Orient Business.
- Sandiego State University's Collage of Education. (2003). *Collaboration Rubic*. Date of Accessed May, 2019. from <<http://edweb.sdsu.edu/triton/tidepoolunit/Rubics/collrubic.html>>.
- Sashkin, M. (1987). *A Manager's Guide to Participative Management*. New York: AMA. Membership Publication Division.
- Schiller, D. (2006). The Potential to Upgrade the Thai Innovation System by University-Industry Linkages. *Asian Journal of Technology Innovation*, 14(2), 67-91.
- Uchida, C. D. (2005). *The Development of the American Police: A Historical Overvie*. Long Grove, IL: Waveland Press.

Weltch, M. & Tulbert, B. (2000). Practitioner's Perspective of Collaboration: A Social Validation and Factor Analysis. *Journal of Educational and Psychological Consultant*, 11(3-4), 357-378.

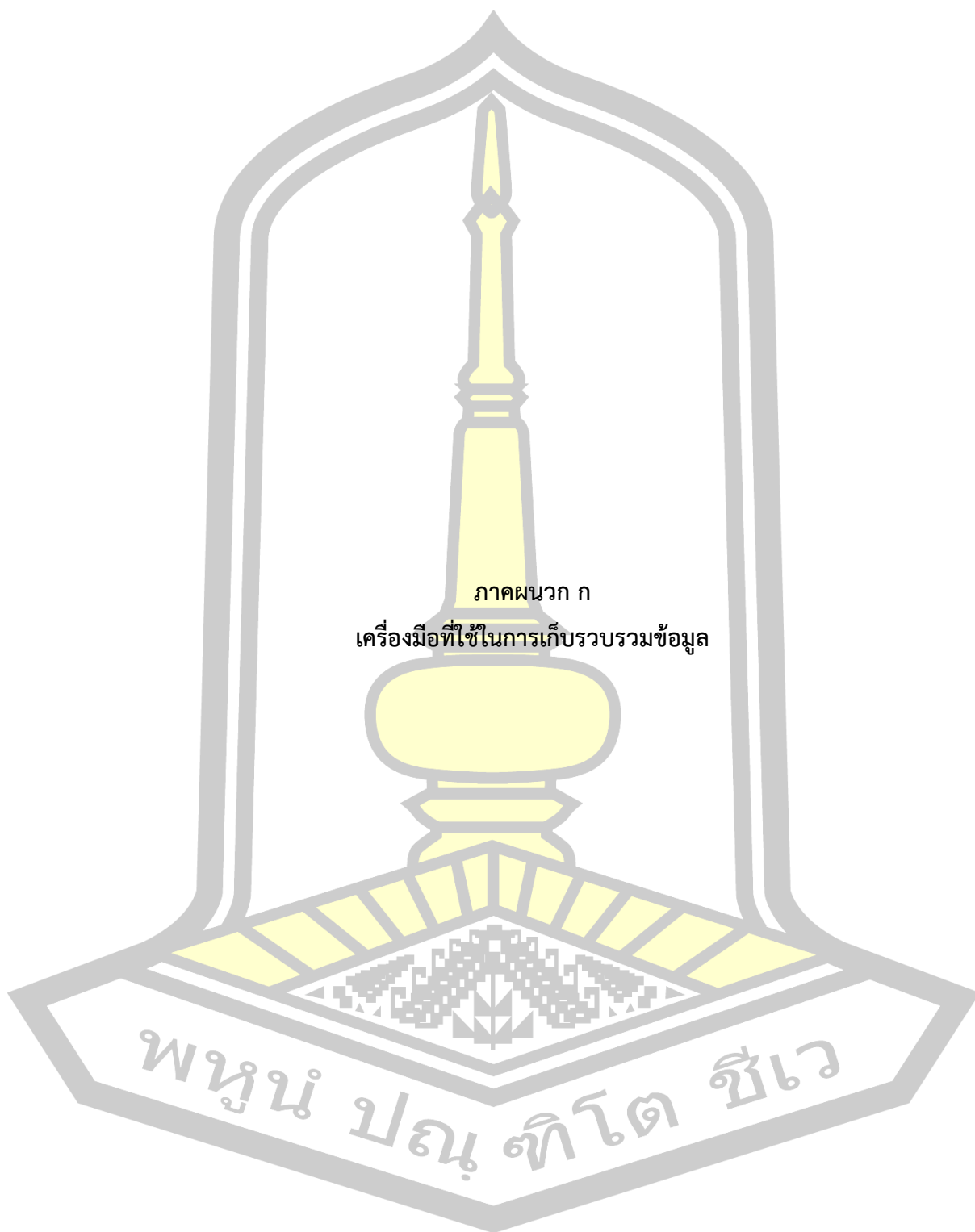
Wheatley, M. J. (1999). *Leadership and the New Science: Discovering Order in a Chaotic World*. (2nded). San Francisco: Berrett-Koehler.

ภาคผนวก

พหุมนั ปณ ทิโต ชีเว

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

พหุจน์ ปณฺ ทิโต ชีเว

**แบบประเมินความเหมาะสมองค์ประกอบของการบริหารกลุ่มเครือข่าย
สำหรับการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1**

คำชี้แจง :

1. องค์ประกอบของกลุ่มเครือข่ายผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ขึ้นจากการศึกษาเอกสารทางวิชาการแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
2. โปรดพิจารณาความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดที่นำเสนอ และให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้
  - ให้ 5 คะแนน หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด
  - ให้ 4 คะแนน หมายถึง เหมาะสมมาก
  - ให้ 3 คะแนน หมายถึง เหมาะสมปานกลาง
  - ให้ 2 คะแนน หมายถึง เหมาะสมน้อย
  - ให้ 1 คะแนน หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด
3. กรณีที่ท่านมีข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำเพิ่มเติมเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย โปรดเขียนในช่องข้อคิดเห็น/เสนอแนะหรือหากท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ กรุณาระบุด้านท้ายแบบประเมิน

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นางสาวนฤมล ฤทธิแสง

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.)

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่น พ.27

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปณ ภิโต ชีเว

ข้อ ที่	องค์ประกอบของการบริหารกลุ่มเครือข่าย	ระดับความเหมาะสม					ข้อคิดเห็น/ เสนอแนะ
		มาก ที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1	
1.	การกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่าย						
1.1	มีวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจของกลุ่มเครือข่าย โดยผ่านการลงมติเห็นชอบจากกลุ่มเครือข่าย						
1.2	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่าย ตามระเบียบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยแบ่งฝ่ายการ บริหารออกเป็น 4 กลุ่มงานให้สอดคล้องกับ การบริหารสถานศึกษา						
1.3	มีการคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพัฒนาความ เข้มแข็งทางวิชาการ						
1.4	มีระเบียบปฏิบัติของกลุ่มเครือข่ายและกำหนด หน้าที่ของแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจน						
1.5	มีการจัดสถานที่สำหรับศูนย์ประสานงานกลุ่ม เครือข่ายที่สะอาด สะดวก และเหมาะสมสำหรับ การให้บริการต่อกลุ่มเครือข่าย						
1.6	มีการจัดทำเว็บไซต์ของกลุ่มเครือข่ายและอัปเดต ข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ						
2.	การเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของ สมาชิกกลุ่มเครือข่าย						
2.1	มีแผนการเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วน ร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่ายเป็นรายภาคเรียน และรายปีการศึกษา						
2.2	มีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี ความ เสียสละ การมีส่วนร่วม สำหรับสมาชิกกลุ่ม เครือข่าย						
2.3	มีการจัดกิจกรรมทำระเบียบหรือข้อตกลงในการ ร่วมแบ่งปันทรัพยากรทางการศึกษา และการดูแล รักษาทรัพยากรทางการศึกษา						

ข้อ ที่	องค์ประกอบของการบริหารกลุ่มเครือข่าย	ระดับความเหมาะสม					ข้อคิดเห็น/ เสนอแนะ
		มาก ที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1	
2.4	มีการจัดกิจกรรมระดมทุนเพื่อสรรหาวัสดุ อุปกรณ์ หรือครุภัณฑ์สำหรับการบริหารกลุ่มเครือข่ายจาก ชุมชนท้องถิ่น						
3.	การกำหนดเป้าหมายและดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย						
3.1	มีการประชุมเพื่อจัดทำแผนการปฏิบัติของกลุ่ม เครือข่ายเป็นรายภาคเรียนและรายปีการศึกษา						
3.2	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิบัติงานแต่ละ กิจกรรม โดยประกอบด้วยคณะกรรมการบริหาร กลุ่มเครือข่าย ครู บุคลากรทางการศึกษาจาก โรงเรียนสมาชิกกลุ่มเครือข่าย สำหรับการปฏิบัติ กิจกรรมแต่ละกิจกรรม						
3.3	มีการประชุมเพื่อวางแผนการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละ ครั้งเป็นการทำความเข้าใจเป้าหมาย วางแผน และ มอบหมายหน้าที่						
3.4	มีการประชุมเพื่อสรุปผลการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละ ครั้ง เพื่อประเมินผลสำเร็จ วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค หนทางแก้ไข และปรับปรุงพัฒนาการ ทำงานครั้งต่อไป						
3.5	มีการยกย่อง เชิดชู ให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานกลุ่ม เครือข่ายและผู้ที่มีความเสียสละ ท่วมเทเพื่อ ความสำเร็จของส่วนรวม และมีการประกาศเชิดชู เกียรติทางเว็บไซต์ของกลุ่มเครือข่ายอย่างเป็นลาย ลักษณ์อักษร						

พูน ปรณ ทิโต ชีเว

ข้อ ที่	องค์ประกอบของการบริหารกลุ่มเครือข่าย	ระดับความเหมาะสม					ข้อคิดเห็น/ เสนอแนะ
		มาก ที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1	
4.	การพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้						
4.1	มีการจัดทำแผนการพัฒนาบุคลากรและความเข้มแข็งทางวิชาการของกลุ่มเครือข่าย โดยเป็นส่วนหนึ่งของภารกิจตามวิสัยทัศน์และพันธกิจของกลุ่มเครือข่าย						
4.2	มีการจัดสรรงบประมาณร่วมกันเพื่อการพัฒนาบุคลากรและความเข้มแข็งทางวิชาการของกลุ่มเครือข่าย						
4.3	มีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และกำหนดประเด็นเพื่อการเรียนรู้และการพัฒนาร่วมกันระหว่างสมาชิกกลุ่มเครือข่ายเป็นประจำทุกเดือน						
4.4	มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มเครือข่ายโดยมุ่งเน้นการศึกษาดูงานและการบริหารและความสำเร็จของกลุ่มเครือข่าย						
4.5	ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ทรงคุณวุฒิในการร่วมพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการ เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มเครือข่ายและสมาชิกกลุ่มเครือข่าย						
5.	สัมพันธ์ภาพและการติดต่อสื่อสาร						
5.1	มีแผนการจัดกิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีภายในกลุ่มเครือข่าย ทุกภาคเรียน						
5.2	มีแผนการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของกลุ่มเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอ						
5.3	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์เพื่อการติดต่อสื่อสารที่ดีระหว่างปัจเจกบุคคล กลุ่มกับกลุ่ม และระหว่างกลุ่มเครือข่ายกับกลุ่มเครือข่าย						
5.4	มีการติดตามและรายงานข่าวสารของกลุ่มเครือข่ายอื่น ๆ และแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างกลุ่มเครือข่าย						

ข้อ ที่	องค์ประกอบของการบริหารกลุ่มเครือข่าย	ระดับความเหมาะสม					ข้อคิดเห็น/ เสนอแนะ
		มาก ที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1	
5.5	มีการเน้นย้ำ รักษาเป้าหมายของกลุ่มเครือข่าย และทิศทางการดำเนินงานกลุ่มเครือข่ายให้ บรรลุผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจ ที่ได้กำหนดไว้						

ข้อเสนอนแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

พหุบัน ปณ ทิโต ชีเว

**แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การบริหารกลุ่มเครือข่าย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกลุ่มเครือข่ายสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ซึ่งแบบสอบถามฉบับนี้ประกอบด้วย 3 ตอน ดังต่อไปนี้
  - ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ตอนที่ 2 ข้อคำถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การบริหารกลุ่มเครือข่ายสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1
  - ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ
2. กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกลุ่มเครือข่ายสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1
3. การวิจัยครั้งนี้จะสำเร็จได้ด้วยดีเนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากท่าน
4. การตอบแบบสอบถามจะไม่ส่งผลกระทบต่อการทำงานในตำแหน่งหน้าที่ของท่านแต่ประการใด

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

นางสาวนฤมล ฤทธิแสง

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.)

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่น พ.27

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

( ) ชาย

( ) หญิง

2. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานกลุ่มเครือข่าย

( ) 1 – 2 ปี

( ) 3 – 4 ปี

( ) มากกว่า 4 ปี

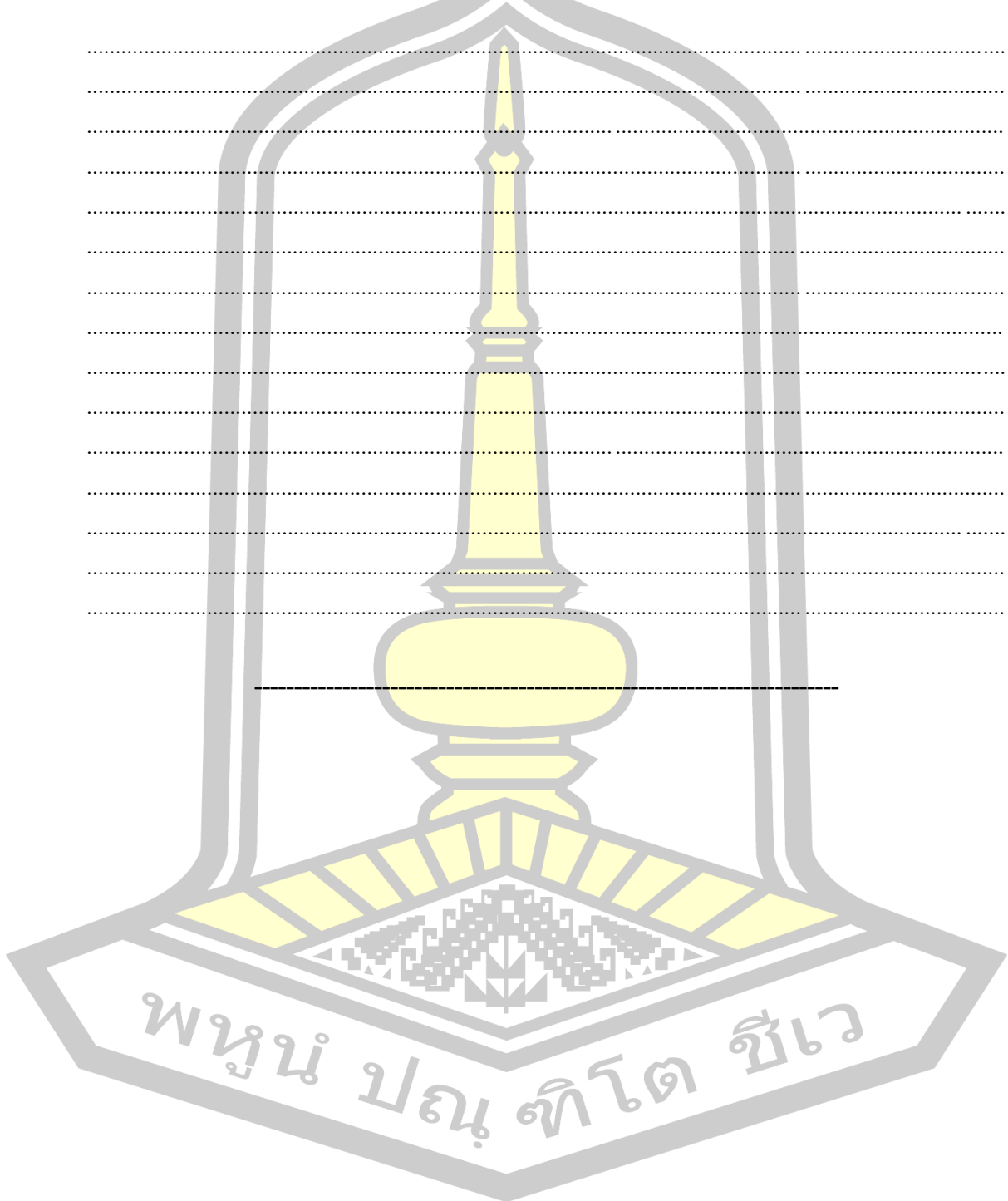

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

คำชี้แจง ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกลุ่มเครือข่ายสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

แบบสัมภาษณ์

การศึกษาดูงานกลุ่มเครือข่ายที่มีวิธีการบริหารที่ดี

เพื่อการวิจัยเรื่อง : การพัฒนาแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

ความมุ่งหมาย : เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงาน เทคนิค วิธีการดำเนินงานเพื่อให้มีคุณภาพ
ด้านการบริหารกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ-สกุล.....
ตำแหน่ง.....
สังกัด.....
ผู้สัมภาษณ์ นางสาวนฤมล ฤทธิแสง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
สถานที่สัมภาษณ์.....
วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์.....

2. ข้อคำถามที่สัมภาษณ์

2.1 ท่านมีวิธีการบริหารกลุ่มเครือข่าย ด้านการพัฒนาบุคลากรและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อย่างไร และมีวิธีดำเนินการอย่างไร

2.2 ท่านมีวิธีการบริหารกลุ่มเครือข่าย ด้านการกำหนดเป้าหมายและการดำเนินงานของเครือข่าย เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อย่างไร และมีวิธีดำเนินการอย่างไร

2.3 ท่านมีวิธีการบริหารกลุ่มเครือข่าย ด้านสัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อย่างไร และมีวิธีดำเนินการอย่างไร

2.4 ท่านมีวิธีการบริหารกลุ่มเครือข่าย ด้านการเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อย่างไร และมีวิธีดำเนินการอย่างไร

2.5 ท่านมีวิธีการบริหารกลุ่มเครือข่าย ด้านการกำกับดูแลและประสานงานเครือข่าย เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อย่างไร และมีวิธีดำเนินการอย่างไร

2.6 ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา อย่างไร

แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่าย
เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

คำชี้แจง :

1. โปรดพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางในเอกสารประกอบการประเมินแนวทาง และทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องระดับความคิดเห็นในแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

คะแนน	ความหมาย
5	แนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด
4	แนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก
3	แนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับปานกลาง
2	แนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อย
1	แนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

นางสาวนฤมล ฤทธิแสง

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปณ ทัต ชีเว

องค์ประกอบ/ตัวชี้วัดที่	ร่างแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 1	ระดับความคิดเห็น												
		ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้							
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1			
5.5	มีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่ายอย่างชัดเจน													
5.6	มีการจัดสถานที่สำหรับศูนย์ประสานงานกลุ่มเครือข่ายที่สะอาด สะดวก และเหมาะสมสำหรับการให้บริการต่อกลุ่มเครือข่าย													
5.7	มีการจัดทำเว็บไซต์ของกลุ่มเครือข่ายและอัปเดตข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ													

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงแนวทาง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....

**เอกสารประกอบการประเมินแนวทาง
การบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1**

โปรดพิจารณาแนวทาง แล้วประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางลงใน
แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้

ที่	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	แนวทาง
1.	การพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	
1.1	มีการจัดทำแผนการพัฒนาบุคลากรและความเข้มแข็งทางวิชาการของกลุ่มเครือข่าย โดยเป็นส่วนหนึ่งของภารกิจตามวิสัยทัศน์และพันธกิจของกลุ่มเครือข่าย	1) กำหนดการพัฒนาบุคลากรและพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการของกลุ่มเครือข่าย เป็นส่วนหนึ่งของวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจ 2) จัดทำแผนการพัฒนาบุคลากรและความเข้มแข็งทางวิชาการของกลุ่มเครือข่าย และปฏิบัติตามแผน โดยให้เกิดผลเป็นรูปธรรม
1.2	มีการจัดสรรงบประมาณในการทำกิจกรรมร่วมกันของกลุ่มเครือข่าย เพื่อการพัฒนาบุคลากรและความเข้มแข็งทางวิชาการของกลุ่มเครือข่าย	1) สมาชิกกลุ่มเครือข่ายให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรและจัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่งสำหรับการดำเนินกิจกรรมกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนอย่างชัดเจนและโปร่งใส
1.3	มีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และกำหนดประเด็นเพื่อการเรียนรู้และการพัฒนาร่วมกันระหว่างสมาชิกกลุ่มเครือข่ายเป็นประจำทุกเดือน	1) มีการกำหนดการประชุมกลุ่มเครือข่ายเป็นประจำทุกเดือน 2) มีการจัดทำวาระการประชุม สรุป และรายงานการประชุมเป็นลายลักษณ์อักษร และรายงานการประชุมผ่านทางเว็บไซต์ของกลุ่มเครือข่าย
1.4	มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มเครือข่าย โดยมุ่งเน้นการจัดการศึกษาการบริหารและความสำเร็จของกลุ่มเครือข่าย	1) มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการประชุมอย่างสม่ำเสมอ โดยมุ่งเน้นความสำเร็จของกลุ่มเครือข่าย
1.5	ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ทรงคุณวุฒิในการร่วมพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการ เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มเครือข่ายและสมาชิกกลุ่มเครือข่าย	1) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ทรงคุณวุฒิในการร่วมพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการ เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มเครือข่ายและสมาชิกกลุ่มเครือข่าย 2) จัดทำคำสั่งแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ และเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการพัฒนากลุ่มเครือข่าย

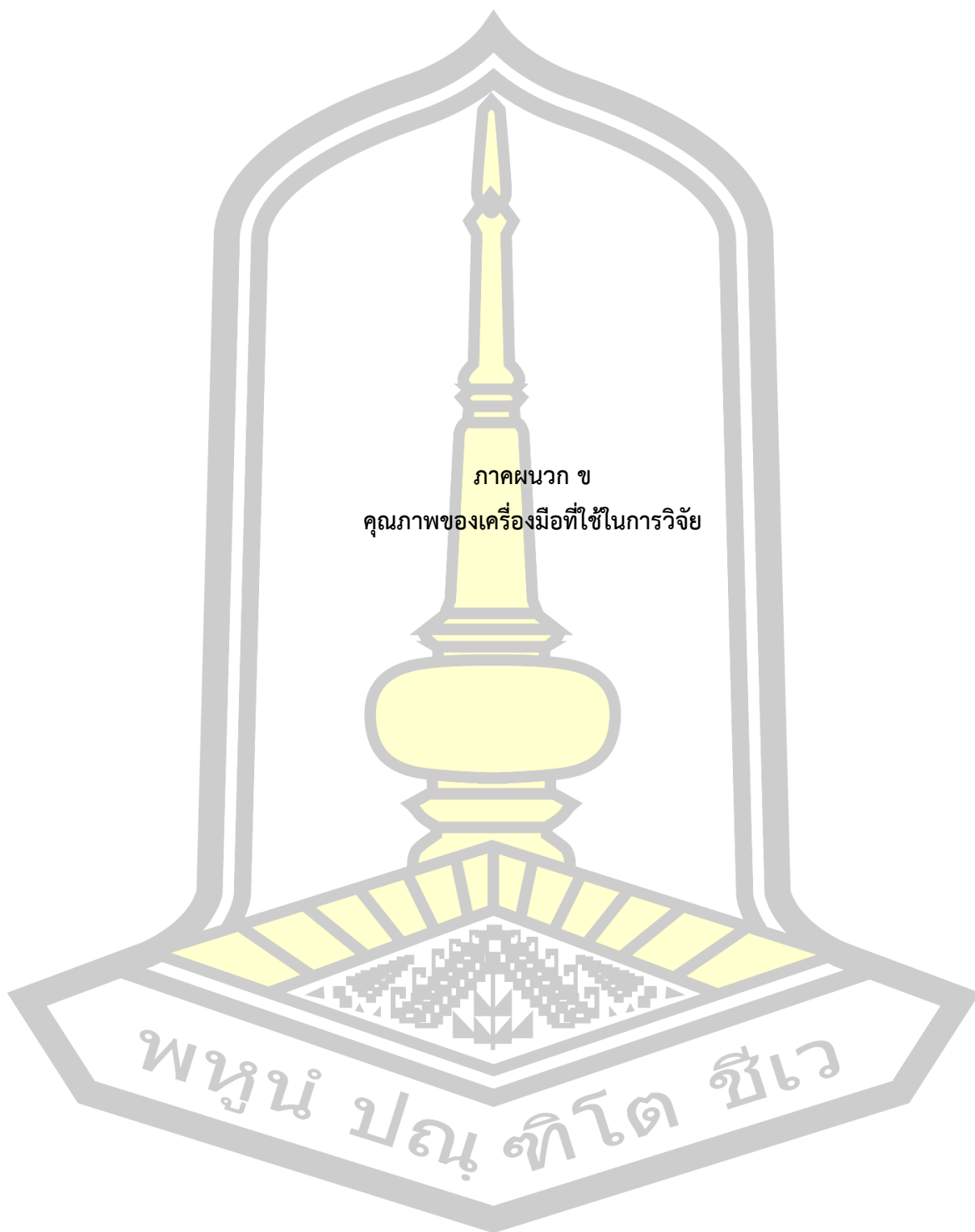
ที่	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	แนวทาง
1.6	มีการสร้าง ภาควิชาเครือข่ายร่วมกับสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อการพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	1) มีการสร้าง ภาควิชาเครือข่ายร่วมกับสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อการพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
1.7	มีการยกย่อง เชิดชู ให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานกลุ่มเครือข่ายและผู้ที่มีความเสียสละ ท่วมเทเพื่อความสำเร็จของส่วนรวม และมีการประกาศเชิดชูเกียรติทางเว็บไซต์ของกลุ่มเครือข่ายอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร	1) ใช้วิธีการเสริมแรงทางบวกด้วยการยกย่อง เชิดชู ให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานกลุ่มเครือข่ายและผู้ที่มีความเสียสละ ท่วมเทเพื่อความสำเร็จของส่วนรวม เพื่อเป็นการสร้างขวัญ กำลังใจ และแรงจูงใจ 2) ประกาศเกียรติคุณทางเว็บไซต์ของกลุ่มเครือข่าย และออกหนังสือราชการเพื่อเวียนแจ้งภายในกลุ่มเครือข่ายอย่างทั่วถึง
2.	การกำหนดเป้าหมายและดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย	
2.1	มีการประชุมเพื่อจัดทำแผนการปฏิบัติของกลุ่มเครือข่ายเป็นรายภาคเรียนและรายปีการศึกษา	1) ในการปฏิบัติงานของกลุ่มเครือข่าย ให้มีการจัดทำแผนการปฏิบัติงานกลุ่มเครือข่ายโดยรวม เป็นแผนรายภาคเรียนและรายปีการศึกษา เพื่อทราบกำหนดการและกิจกรรมที่สำคัญของกลุ่มเครือข่าย 2) ในการปฏิบัติงานย่อยหรือกิจกรรมย่อย ให้มีการประชุมเพื่อจัดทำแผนการปฏิบัติงานย่อยหรือกิจกรรมย่อย ซึ่งมีความสอดคล้องกับแผนการปฏิบัติของกลุ่มเครือข่าย
2.2	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิบัติงานแต่ละกิจกรรม โดยประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่าย ครู บุคลากรทางการศึกษาจากโรงเรียนสมาชิกกลุ่มเครือข่าย สำหรับการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละกิจกรรม	1) แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิบัติงานแต่ละกิจกรรม โดยประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่าย ครู บุคลากรทางการศึกษาจากโรงเรียนสมาชิกกลุ่มเครือข่าย สำหรับการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละกิจกรรม 2) ให้ผู้ที่ได้รับมอบหมายทุกคน สามารถนำภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบในการปฏิบัติงานกลุ่มเครือข่ายเป็นภาระงานสำคัญอย่างหนึ่งรองจากงานประจำ
2.3	มีการประชุมเพื่อวางแผนการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละครั้งเป็นการทำความเข้าใจเป้าหมาย วางแผนและมอบหมายหน้าที่	1) มีการประชุมเพื่อวางแผนการปฏิบัติกิจกรรมและทำความเข้าใจเป้าหมายของงาน และมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบ 2) มอบหมายผู้ปฏิบัติงานให้กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานให้สอดคล้องตามหลักการของวงจรคุณภาพ PDCA

ที่	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	แนวทาง
2.4	มีการประชุมเพื่อสรุปผลการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละครั้ง เพื่อประเมินผลสำเร็จ วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค หนทางแก้ไข และปรับปรุงพัฒนาการทำงานครั้งต่อไป	1) มีการประชุมเพื่อสรุปผลการปฏิบัติงาน 2) ประเมินผลสำเร็จของการปฏิบัติงาน วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค หนทางแก้ไข และปรับปรุงพัฒนาการทำงานครั้งต่อไป
2.5	มีการจัดประชุมเพื่อรายงานผลและประเมินผลการดำเนินงานกลุ่มเครือข่ายโดยเปิดโอกาสให้หน่วยงาน ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเข้าร่วมรับทราบและให้ข้อเสนอแนะ เพื่อนำสู่การพัฒนาของกลุ่มเครือข่าย	1) มีการจัดประชุมเพื่อรายงานผลและประเมินผลการดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย 2) มีการเปิดโอกาสให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเข้าร่วมรับทราบและให้ข้อเสนอแนะ เพื่อนำสู่การพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มเครือข่าย
3.	สัมพันธ์ภาพและการติดต่อสื่อสาร	
3.1	มีแผนการจัดกิจกรรมนันทนาการ เสริมสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีภายในกลุ่มเครือข่าย ทุกภาคเรียน	1) จัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน ครู และบุคลากรทุกคน โดยจัดกิจกรรมทุกภาคเรียน
3.2	มีแผนการประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานของกลุ่มเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอ	1) จัดทำแผนการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของกลุ่มเครือข่าย 2) ดำเนินการตามแผนการประชาสัมพันธ์โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ เช่น เฟสบุ๊คส์ ไลน์ เว็บบอร์ดต่าง ๆ เพื่อช่วยให้เกิดการประชาสัมพันธ์ได้อย่างกว้างขวาง
3.3	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์เพื่อการติดต่อสื่อสารที่ดีระหว่างปัจเจกบุคคล กลุ่มกับกลุ่ม และระหว่างกลุ่มเครือข่ายกับกลุ่มเครือข่าย	1) จัดอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการติดต่อสื่อสาร ให้ความรู้ด้านจิตวิทยา การอยู่ร่วมกัน และการทำงานเป็นทีม 2) กิจกรรมอาจสอดแทรกในการปฏิบัติงานและไม่เป็นทางการจนเกินไป
3.4	มีการติดตามและรายงานข่าวสารของกลุ่มเครือข่ายอื่น ๆ และแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างกลุ่มเครือข่าย	1) มีการติดตามข่าวสารของกลุ่มเครือข่ายที่น่าสนใจ เพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานของกลุ่มเครือข่าย 2) มีการสร้าง ภาคีเครือข่ายโรงเรียน เพื่อร่วมกันพัฒนาการดำเนินงานไปพร้อมๆ กัน

ที่	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	แนวทาง
3.5	มีการจัดกิจกรรมเพื่อเน้นย้ำ เพื่อ ทบทวน รักษาเป้าหมายและทิศทางการดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย ให้บรรลุผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจที่ได้กำหนดไว้	1) จัดทำคำขวัญประจำกลุ่มเครือข่าย และเน้นย้ำให้เป็นคำติดหู เพื่อให้ทุกคนตระหนักถึงเป้าหมายของกลุ่มเครือข่าย 2) รักษาเป้าหมาย ทิศทาง และการดำเนินงานกลุ่มเครือข่ายให้คงประสิทธิภาพ
3.6	มีการเปิดโอกาสให้คณะกรรมการ บริหารกลุ่มเครือข่าย ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ไม่ใช่ คณะกรรมการ ให้ข้อเสนอแนะ เพื่อการพัฒนาการบริหารและการดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย	1) รับฟังข้อเสนอแนะจากบุคคลอื่น ชุมชนอื่น กลุ่มเครือข่ายอื่นเพื่อนำสู่การพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพ การบริหารกลุ่มเครือข่ายให้เกิดประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ
4.	การเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่ายและบุคคลภายนอก	
4.1	มีแผนการเสริมสร้างความร่วมมือ และการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่ม เครือข่ายและบุคคลภายนอก เป็นรายภาคเรียนและรายปี การศึกษา	1) จัดทำแผนการเสริมสร้างความร่วมมือและการ มีส่วนร่วมของสมาชิก และบุคคลภายนอกเป็นรายภาค เรียนและรายปีการศึกษา 2) ให้คณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่ายพิจารณา แผน ให้ความเห็นชอบ และอนุมัติดำเนินการ 3) การจัดกิจกรรมหมุนเวียนสถานที่ โดยใช้สถานที่ โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสลับกันไป
4.2	มีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้าง ความสามัคคี ความเสียสละ การมีส่วนร่วม สำหรับสมาชิกกลุ่ม เครือข่าย	1) มีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี ความเสียสละ การมีส่วนร่วม สำหรับสมาชิกกลุ่ม เครือข่าย โดยอาจสอดแทรกไว้ในแผน
4.3	มีการจัดกิจกรรมทำระเบียบหรือ ข้อตกลงในการร่วมแบ่งปัน ทรัพยากรทางการศึกษา และ การดูแลรักษาทรัพยากรทาง การศึกษา	1) จัดทำระเบียบหรือข้อตกลงร่วมกันในการใช้ ทรัพยากรทางการศึกษา การยืมหรือการขอใช้ การคืน การดูแลรักษา 2) กรณีที่มีวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่เป็นของกลุ่ม เครือข่าย ให้มีการจัดทำทะเบียนคุมพัสดุของกลุ่ม เครือข่ายอย่างรัดกุม

ที่	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	แนวทาง
4.4	มีการจัดกิจกรรมระดมทุนเพื่อสรรหาวัสดุ อุปกรณ์ หรือครุภัณฑ์ สำหรับการบริหารกลุ่มเครือข่ายจากชุมชนท้องถิ่น	1) จัดกิจกรรมระดมทุนเพื่อสรรหาวัสดุ อุปกรณ์ หรือครุภัณฑ์สำหรับการบริหารกลุ่มเครือข่ายจากชุมชนท้องถิ่น ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน และหน่วยงานในท้องถิ่น 2) จัดกิจกรรมปีการศึกษาละ 1 ครั้ง โดยอาจจัดเป็นกิจกรรมเสริมในกิจกรรมอื่น ๆ เช่น กีฬาของกลุ่มเครือข่าย เป็นต้น
4.5	เปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนภารกิจของกลุ่มเครือข่าย	1) เปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนภารกิจของกลุ่มเครือข่ายตามความเหมาะสม บุคคลภายนอก ได้แก่ ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง ประชาชนชาวบ้าน หรือองค์กรท้องถิ่น 2) ลักษณะของการมีส่วนร่วม มีวัตถุประสงค์เพื่อการส่งเสริมและสนับสนุนภารกิจของกลุ่มเครือข่าย
5.	การกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่าย	
5.1	มีวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจของกลุ่มเครือข่าย โดยผ่านการลงมติเห็นชอบจากคณะกรรมการกลุ่มเครือข่าย	1) ประชุมกลุ่มเครือข่ายเพื่อร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจ ของกลุ่ม 2) ลงมติเห็นชอบวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจ ของกลุ่มร่วมกันเพื่อให้ได้วิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจ ที่ได้รับการยอมรับจากทุกโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย 3) ถ่ายทอดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจลงสู่ทุกโรงเรียนที่เป็นสมาชิกกลุ่มเครือข่ายเพื่อทราบ เป้าหมายและทิศทางการพัฒนาโดยทั่วถึงกัน
5.2	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่าย ตามระเบียบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยแบ่งฝ่ายการบริหารออกเป็น 4 กลุ่มงาน ให้สอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษา	1) ลงมติเลือกศูนย์ประสานงานกลุ่มเครือข่าย 2) แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่าย โดยประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการดำเนินงานแบ่งเป็น 4 ฝ่าย สอดคล้องกับการแบ่งฝ่ายการบริหารงานของสถานศึกษา ได้แก่ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายงบประมาณและทรัพยากร ฝ่ายงานบุคคล และฝ่ายงานบริหารทั่วไป ให้สอดคล้องตามระเบียบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 3) หรือควรมีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดให้มีการจัดตั้งศูนย์ประสานงานกลุ่มเครือข่ายโดยเฉพาะเป็นหน่วยงานเอกเทศโดยเฉพาะ

ที่	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด	แนวทาง
5.3	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการ	1) เรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความเหมาะสมที่จะสามารถเป็นผู้มีส่วนร่วมผลักดันและเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการแก่กลุ่มเครือข่าย 2) เสนอรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ประชุมคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และอนุมัติ 3) จัดทำคำสั่งแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิโดยระบุภาระหน้าที่อย่างชัดเจน
5.4	มีระเบียบปฏิบัติของกลุ่มเครือข่าย	1) จัดทำร่างระเบียบของกลุ่มเครือข่าย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติและการดำเนินงานของกลุ่มเครือข่าย 2) เผยแพร่ร่างระเบียบกลุ่มเครือข่ายให้ทราบโดยทั่วถึง
5.5	มีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่ายอย่างชัดเจน	1) กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารอย่างละเอียดและชัดเจน โดยอาจกำหนดไว้ในคำสั่งหรือกำหนดไว้ในร่างระเบียบของกลุ่มเครือข่าย ตามความเหมาะสม 2) เผยแพร่ให้ทราบโดยทั่วถึงภายในกลุ่มเครือข่าย
5.6	มีการจัดสถานที่สำหรับศูนย์ประสานงานกลุ่มเครือข่ายที่สะอาด สะดวก และเหมาะสมสำหรับการให้บริการต่อกลุ่มเครือข่าย	1) เลือกศูนย์ประสานงานกลุ่มเครือข่ายที่มีความเหมาะสมด้านสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ และบุคลากร 2) ลงมติในการเลือกศูนย์ประสานงานกลุ่มเครือข่าย ซึ่งต้องผ่านความเห็นชอบของสมาชิกเครือข่ายทุกโรงเรียน 3) หรือ ควรมีการจัดตั้งศูนย์ประสานงานกลุ่มเครือข่ายโดยเฉพาะเป็นเอกเทศแยกจากโรงเรียนในกลุ่ม มีการจัดสรรบุคลากร และงบประมาณ เพื่อรองรับการดำเนินงานศูนย์ประสานงาน เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
5.7	มีการจัดทำเว็บไซต์ของกลุ่มเครือข่ายและอัปเดตข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ	1) กำหนดรายละเอียดในการจัดทำเว็บไซต์ของกลุ่มเครือข่าย เช่น รายการบุคลากร วิทยุทัศน์ พันธกิจ ภารกิจ ข่าวสาร และรายละเอียดอื่น ๆ ตามความเหมาะสม 2) แต่งตั้งผู้ดูแลเว็บไซต์อย่างเป็นลายลักษณ์อักษร

ภาคผนวก ข
คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

พหุ ประทีป ชัยเว

แบบประเมินความสอดคล้อง
แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การบริหารกลุ่มเครือข่าย
เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับ
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

คำชี้แจง โปรดพิจารณาองค์ประกอบและตัวชี้วัดในแบบสอบถามแต่ละด้าน และการประเมินสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่ และโปรดให้คะแนนลงในช่องผลการพิจารณา ดังนี้

ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าองค์ประกอบและตัวชี้วัดสอดคล้องกัน
 ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าองค์ประกอบและตัวชี้วัดสอดคล้องกัน
 ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าองค์ประกอบและตัวชี้วัดไม่สอดคล้องกัน

ที่	องค์ประกอบและตัวชี้วัด การบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
1.	การกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่มเครือข่าย				
1.1	มีวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจของกลุ่มเครือข่ายโดยผ่านการลงมติเห็นชอบจากกลุ่มเครือข่าย				
1.2	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่ายตามระเบียบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยแบ่งฝ่ายการบริหารออกเป็น 4 กลุ่มงานให้สอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษา				
1.3	มีการคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการ				
1.4	มีระเบียบปฏิบัติของกลุ่มเครือข่ายและกำหนดหน้าที่ของแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจน				
1.5	มีการจัดสถานที่สำหรับศูนย์ประสานงานกลุ่มเครือข่ายที่สะอาด สะดวก และเหมาะสมสำหรับการให้บริการต่อกลุ่มเครือข่าย				
1.6	มีการจัดทำเว็บไซต์ของกลุ่มเครือข่ายและอัปเดตข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ				

ที่	องค์ประกอบและตัวชี้วัด การบริหารกลุ่ม เครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
2.	การเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วม ของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย				
2.1	มีแผนการเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วน ร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่ายเป็นรายภาคเรียน และรายปีการศึกษา				
2.2	มีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี ความเสียสละ การมีส่วนร่วม สำหรับสมาชิก กลุ่มเครือข่าย				
2.3	มีการจัดกิจกรรมทำระเบียบหรือข้อตกลงในการ ร่วมแบ่งปันทรัพยากรทางการศึกษา และการ ดูแลรักษาทรัพยากรทางการศึกษา				
2.4	มีการจัดกิจกรรมระดมทุนเพื่อสรรหาวัสดุ อุปกรณ์ หรือครุภัณฑ์สำหรับการบริหารกลุ่ม เครือข่ายจากชุมชนท้องถิ่น				
3.	การกำหนดเป้าหมายและดำเนินงานกลุ่ม เครือข่าย				
3.1	มีการประชุมเพื่อจัดทำแผนการปฏิบัติของกลุ่ม เครือข่ายเป็นรายภาคเรียนและรายปีการศึกษา				
3.2	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิบัติงานแต่ละ กิจกรรม โดยประกอบด้วยคณะ กรรมการบริหารกลุ่มเครือข่าย ครู บุคลากร ทางการศึกษาจากโรงเรียนสมาชิกกลุ่มเครือข่าย สำหรับการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละกิจกรรม				
3.3	มีการประชุมเพื่อวางแผนการปฏิบัติกิจกรรมแต่ ละครั้งเป็นการทำความเข้าใจเป้าหมาย วางแผน และมอบหมายหน้าที่				
3.4	มีการประชุมเพื่อสรุปผลการปฏิบัติกิจกรรมแต่ ละครั้ง เพื่อประเมินผลสำเร็จ วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค หนทางแก้ไข และปรับปรุงพัฒนาการ ทำงานครั้งต่อไป				

ที่	องค์ประกอบและตัวชี้วัด การบริหารกลุ่ม เครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
3.5	มีการยกย่อง เชิดชู ให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน กลุ่มเครือข่ายและผู้ที่มีความเสียสละ ทุ่มเทเพื่อ ความสำเร็จของส่วนรวม และมีการประกาศเชิดชู เกียรติทางเว็บไซต์ของกลุ่มเครือข่ายอย่างเป็น ลายลักษณ์อักษร				
4.	การพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้				
4.1	มีการจัดทำแผนการพัฒนาบุคลากรและความ เข้มแข็งทางวิชาการของกลุ่มเครือข่าย โดยเป็น ส่วนหนึ่งของภารกิจตามวิสัยทัศน์และพันธกิจ ของกลุ่มเครือข่าย				
4.2	มีการจัดสรรงบประมาณร่วมกันเพื่อการพัฒนา บุคลากรและความเข้มแข็งทางวิชาการของกลุ่ม เครือข่าย				
4.3	มีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และกำหนด ประเด็นเพื่อการเรียนรู้และการพัฒนาร่วมกัน ระหว่างสมาชิกกลุ่มเครือข่ายเป็นประจำทุกเดือน				
4.4	มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่ม เครือข่ายโดยมุ่งเน้นการจัดการศึกษาการบริหารและ ความสำเร็จของกลุ่มเครือข่าย				
4.5	ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ทรงคุณวุฒิในการ ร่วมพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการ เพื่อพัฒนา ความเข้มแข็งของกลุ่มเครือข่ายและสมาชิกกลุ่ม เครือข่าย				
5.	สัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร				
5.1	มีแผนการจัดกิจกรรมนันทนาการเสริมสร้าง สัมพันธภาพอันดีภายในกลุ่มเครือข่าย ทุกภาคเรียน				
5.2	มีแผนการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของ กลุ่มเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอ				
5.3	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์เพื่อการ ติดต่อสื่อสารที่ดีระหว่างปัจเจกบุคคล กลุ่มกับ กลุ่ม และระหว่างกลุ่มเครือข่ายกับกลุ่มเครือข่าย				

ที่	องค์ประกอบและตัวชี้วัด การบริหารกลุ่ม เครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
5.4	มีการติดตามและรายงานข่าวสารของกลุ่ม เครือข่ายอื่น ๆ และแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่าง กลุ่มเครือข่าย				
5.5	มีการเน้นย้ำ รักษาเป้าหมายของกลุ่มเครือข่าย และทิศทางการดำเนินงานกลุ่มเครือข่ายให้ บรรลุผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และ ภารกิจที่ได้กำหนดไว้				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

พนุน ปณ ติโต ชีเว

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....

ตาราง 32 ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน
สภาพที่พึงประสงค์สำหรับการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่าย
เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

ข้อ ที่	องค์ประกอบและตัวชี้วัดแนวทางการ บริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาสำหรับสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปล ผล
		คน ที่ 1	คน ที่ 2	คน ที่ 3	คน ที่ 4	คน ที่ 5		
1.	การกำกับดูแลและการประสานงานกลุ่ม เครือข่าย							
1.1	มีวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจของกลุ่ม เครือข่ายโดยผ่านการลงมติเห็นชอบจาก กลุ่มเครือข่าย	1	1	1	0	1	0.80	ใช้ได้
1.2	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกลุ่ม เครือข่าย ตามระเบียบของสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยแบ่งฝ่ายการบริหารออกเป็น 4 กลุ่มงาน ให้สอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษา	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
1.3	มีการคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพัฒนา ความเข้มแข็งทางวิชาการ	1	0	1	1	1	0.80	ใช้ได้
1.4	มีระเบียบปฏิบัติของกลุ่มเครือข่ายและ กำหนดหน้าที่ของแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจน	1	1	0	1	1	0.80	ใช้ได้
1.5	มีการจัดสถานที่สำหรับศูนย์ประสานงาน กลุ่มเครือข่ายที่สะอาด สะดวก และ เหมาะสมสำหรับการให้บริการต่อกลุ่ม เครือข่าย	1	1	0	1	1	0.80	ใช้ได้
1.6	มีการจัดทำเว็บไซต์ของกลุ่มเครือข่ายและ อัปเดตข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบันอย่าง สม่ำเสมอ	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 32 (ต่อ)

ข้อ ที่	องค์ประกอบและตัวชี้วัดแนวทางการ บริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาสำหรับสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปล ผล
		คน ที่ 1	คน ที่ 2	คน ที่ 3	คน ที่ 4	คน ที่ 5		
2.	การเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วม ร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่าย							
2.1	มีแผนการเสริมสร้างความร่วมมือและการมี ส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเครือข่ายเป็นราย ภาคเรียนและรายปีการศึกษา	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
2.2	มีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความ สามัคคี ความเสียสละ การมีส่วนร่วม สำหรับสมาชิกกลุ่มเครือข่าย	1	1	0	1	0	0.60	ใช้ได้
2.3	มีการจัดกิจกรรมทำระเบียบหรือข้อตกลงใน การร่วมแบ่งปันทรัพยากรทางการศึกษา และการดูแลรักษาทรัพยากรทางการศึกษา	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.4	มีการจัดกิจกรรมระดมทุนเพื่อสรรหาวัสดุ อุปกรณ์ หรือครุภัณฑ์สำหรับการบริหาร กลุ่มเครือข่ายจากชุมชนท้องถิ่น	1	1	1	0	1	0.80	ใช้ได้
3.	การกำหนดเป้าหมายและดำเนินงานกลุ่ม เครือข่าย							
3.1	มีการประชุมเพื่อจัดทำแผนการปฏิบัติของ กลุ่มเครือข่ายเป็นรายภาคเรียนและรายปี การศึกษา	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3.2	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิบัติงานแต่ละ กิจกรรม โดยประกอบด้วยคณะ กรรมการบริหารกลุ่มเครือข่าย ครู บุคลากร ทางการศึกษาจากโรงเรียนสมาชิกกลุ่ม เครือข่าย สำหรับการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละ กิจกรรม	1	0	1	1	0	0.60	ใช้ได้
3.3	มีการประชุมเพื่อวางแผนการปฏิบัติ กิจกรรมแต่ละครั้งเป็นการทำความเข้าใจ เป้าหมาย วางแผน และมอบหมายหน้าที่	1	0	1	1	1	0.80	ใช้ได้

ตาราง 32 (ต่อ)

ข้อ ที่	องค์ประกอบและตัวชี้วัดแนวทางการ บริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาสำหรับสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปล ผล
		คน ที่ 1	คน ที่ 2	คน ที่ 3	คน ที่ 4	คน ที่ 5		
3.4	มีการประชุมเพื่อสรุปผลการปฏิบัติกิจกรรม แต่ละครั้ง เพื่อประเมินผลสำเร็จ วิเคราะห์ ปัญหา อุปสรรค หนทางแก้ไข และปรับปรุง พัฒนาการทำงานครั้งต่อไป	1	1	1	0	1	0.80	ใช้ได้
3.5	มีการยกย่อง เชิดชู ให้กำลังใจแก่ ผู้ปฏิบัติงานกลุ่มเครือข่ายและผู้ที่มีความ เสียสละ ท่วมเทเพื่อความสำเร็จของส่วนรวม และมีการประกาศเชิดชูเกียรติทางเว็บไซต์ ของกลุ่มเครือข่ายอย่างเป็นลายลักษณ์ อักษร	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4.	การพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยน เรียนรู้							
4.1	มีการจัดทำแผนการพัฒนาบุคลากรและ ความเข้มแข็งทางวิชาการของกลุ่มเครือข่าย โดยเป็นส่วนหนึ่งของภารกิจตามวิสัยทัศน์ และพันธกิจของกลุ่มเครือข่าย	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4.2	มีการจัดสรรงบประมาณร่วมกันเพื่อการ พัฒนาบุคลากรและความเข้มแข็งทาง วิชาการของกลุ่มเครือข่าย	1	0	1	1	1	0.80	ใช้ได้
4.3	มีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และ กำหนดประเด็นเพื่อการเรียนรู้และการ พัฒนาร่วมกันระหว่างสมาชิกกลุ่มเครือข่าย เป็นประจำทุกเดือน	0	1	1	1	0	0.60	ใช้ได้
4.4	มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่าง กลุ่มเครือข่าย โดยมุ่งเน้นการศึกษาการ บริหารและความสำเร็จของกลุ่มเครือข่าย	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้

ตาราง 32 (ต่อ)

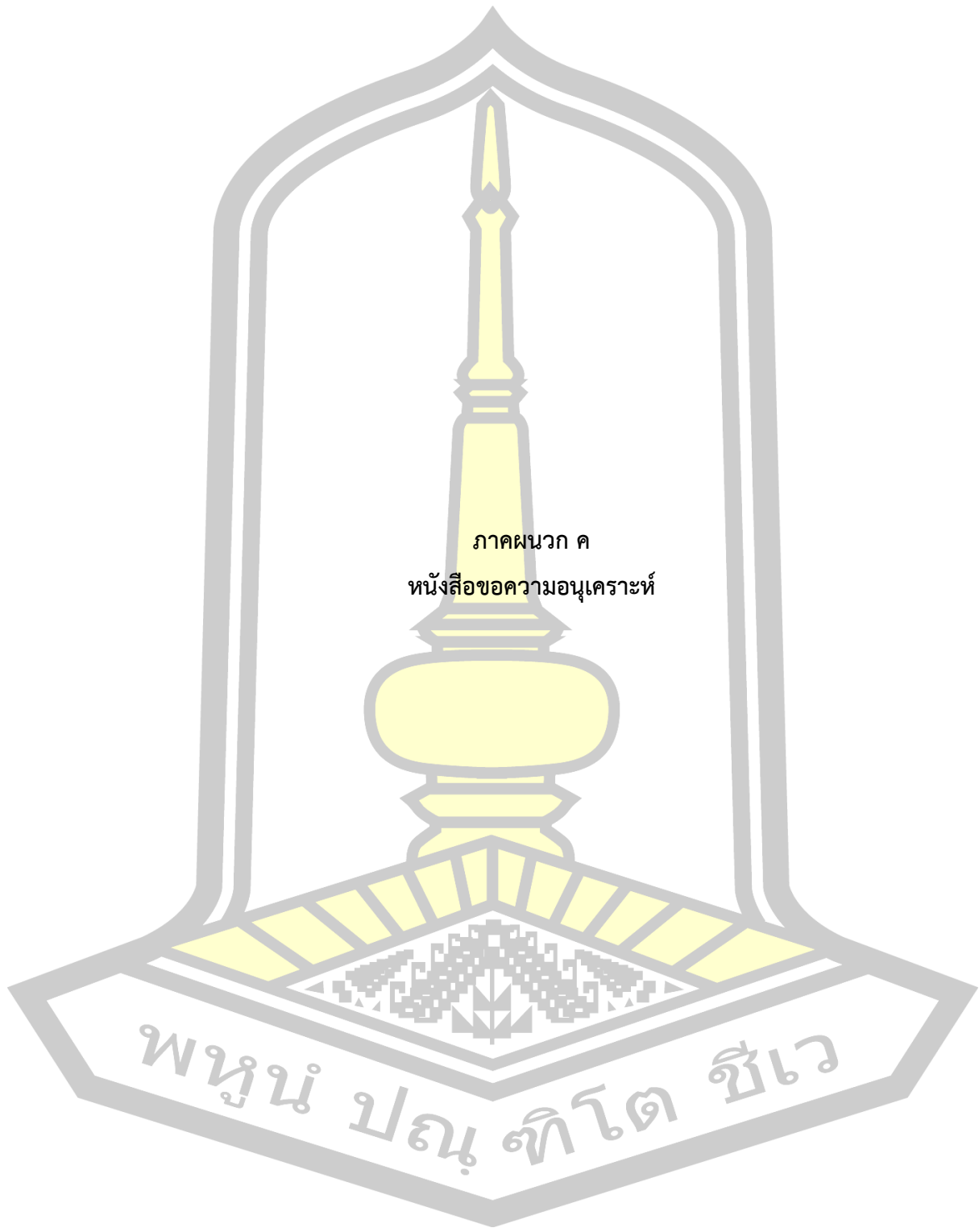
ข้อ ที่	องค์ประกอบและตัวชี้วัดแนวทางการ บริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาสำหรับสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปล ผล
		คน ที่ 1	คน ที่ 2	คน ที่ 3	คน ที่ 4	คน ที่ 5		
4.5	ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ทรงคุณวุฒิใน การร่วมพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการ เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มเครือข่าย และสมาชิกกลุ่มเครือข่าย	1	0	1	1	0	0.60	ใช้ได้
5.	สัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร							
5.1	มีแผนการจัดกิจกรรมนันทนาการเสริมสร้าง สัมพันธภาพอันดีภายในกลุ่มเครือข่าย ทุกภาคเรียน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5.2	มีแผนการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของ กลุ่มเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5.3	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์เพื่อ การติดต่อสื่อสารที่ดีระหว่างปัจเจกบุคคล กลุ่มกับกลุ่ม และระหว่างกลุ่มเครือข่ายกับ กลุ่มเครือข่าย	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5.4	มีการติดตามและรายงานข่าวสารของกลุ่ม เครือข่ายอื่น ๆ และแลกเปลี่ยนข่าวสาร ระหว่างกลุ่มเครือข่าย	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5.5	มีการเน้นย้ำ รักษาเป้าหมายของกลุ่ม เครือข่าย และทิศทางการดำเนินงานกลุ่ม เครือข่ายให้บรรลุผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจที่ได้กำหนดไว้	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้

ตาราง 33 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับแบบสอบถาม
สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์สำหรับการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหาร
กลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})	
	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์
1.1	0.321	0.406
1.2	0.487	0.677
1.3	0.537	0.614
1.4	0.512	0.444
1.5	0.846	0.324
1.6	0.750	0.683
2.1	0.443	0.712
2.2	0.512	0.627
2.3	0.464	0.479
2.4	0.471	0.446
3.1	0.294	0.766
3.2	0.385	0.557
3.3	0.388	0.667
3.4	0.512	0.542
3.5	0.317	0.405
4.1	0.326	0.432
4.2	0.521	0.432
4.3	0.426	0.332
4.4	0.345	0.661
4.5	0.444	0.432
5.1	0.737	0.725
5.2	0.549	0.395
5.3	0.671	0.425
5.4	0.811	0.479
5.5	0.314	0.546

1. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน เท่ากับ 0.973
2. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ เท่ากับ 0.986

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์

พหุบัน ปณฺ ทิโต ชีเว

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ว 1307

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

16 พฤษภาคม 2560

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นายเวชสุวรรณ วรเชษฐ์

ด้วย นางสาวนฤมล ฤทธิแสง นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนา การศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.ธนารัตน์ ศรีผ่องงาม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนนท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.อารยา ปิยะกุล)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิเทศสัมพันธ์ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4374-3174
เบอร์โทรนิสิต 0918318263

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ว 485

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

16 กุมภาพันธ์ 2560

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด

เรียน ดร.สุวัฒน์พงษ์ ร่มศรี

ด้วย นางสาวนฤมล ฤทธิแสง นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนา การศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.ธนรัตน์ ศรีม่วงงาม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผศ.ดร.ธัชชัย จิตรนนท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมิน ความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไป ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.อารยา ปิยะกุล)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิเทศสัมพันธ์ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4374-3174 เบอร์โทรนิสิต 0918318263

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ว 1305

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

16 พฤษภาคม 2560

เรื่อง ขออนุมัติครุภัณฑ์ทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน คณะกรรมการบริหารกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

ด้วย นางสาวนฤมล ฤทธิแสง นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.ธนารัตน์ ศรีผ่องงาม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนนท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขออนุมัติครุภัณฑ์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวนฤมล ฤทธิแสง ทำการทดลองใช้เครื่องมือเพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้นำไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.อารยา ปิยะกุล)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิเทศสัมพันธ์ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4374-3174 เบอร์โทรนิสิต 0918318263

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ว 1308

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

16 พฤษภาคม 2560

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เข้าศึกษาดูงานเครือข่ายโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

เรียน ประธานเครือข่ายโรงเรียน

ด้วย นางสาวนฤมล ฤทธิแสง นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ทศ.ม. การบริหารและพัฒนา การศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.ธนรัตน์ ศรีฟ่องงาม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเข้าศึกษาดูงานเครือข่ายโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.อารยา ปิยะกุล)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิเทศสัมพันธ์ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4374-3174 เบอร์โทรนิสิต 0918318263

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ว 1306

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

16 พฤษภาคม 2560

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน คณะกรรมการบริหารกลุ่มเครือข่าย.....

ด้วย นางสาวนฤมล ฤทธิแสง นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนา การศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.ธนารัตน์ ศรีผ่องงาม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมในครั้งนี

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นางสาวนฤมล ฤทธิแสง เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี เพื่อนิตินจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการ ในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.อารยา ปิยะกุล)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิเทศสัมพันธ์ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4374-3174 เบอร์โทรนิสิต 0918318263

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ว 485

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

16 กุมภาพันธ์ 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด
เรียน นายประเสริฐ อวดสาร

ด้วย นางสาวนฤมล กุทธิแสง นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนา การศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.ธนารัตน์ ศรีม่วงงาม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และ ผศ.ดร.ธัชชัย จิตรนันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมิน ความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไป ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

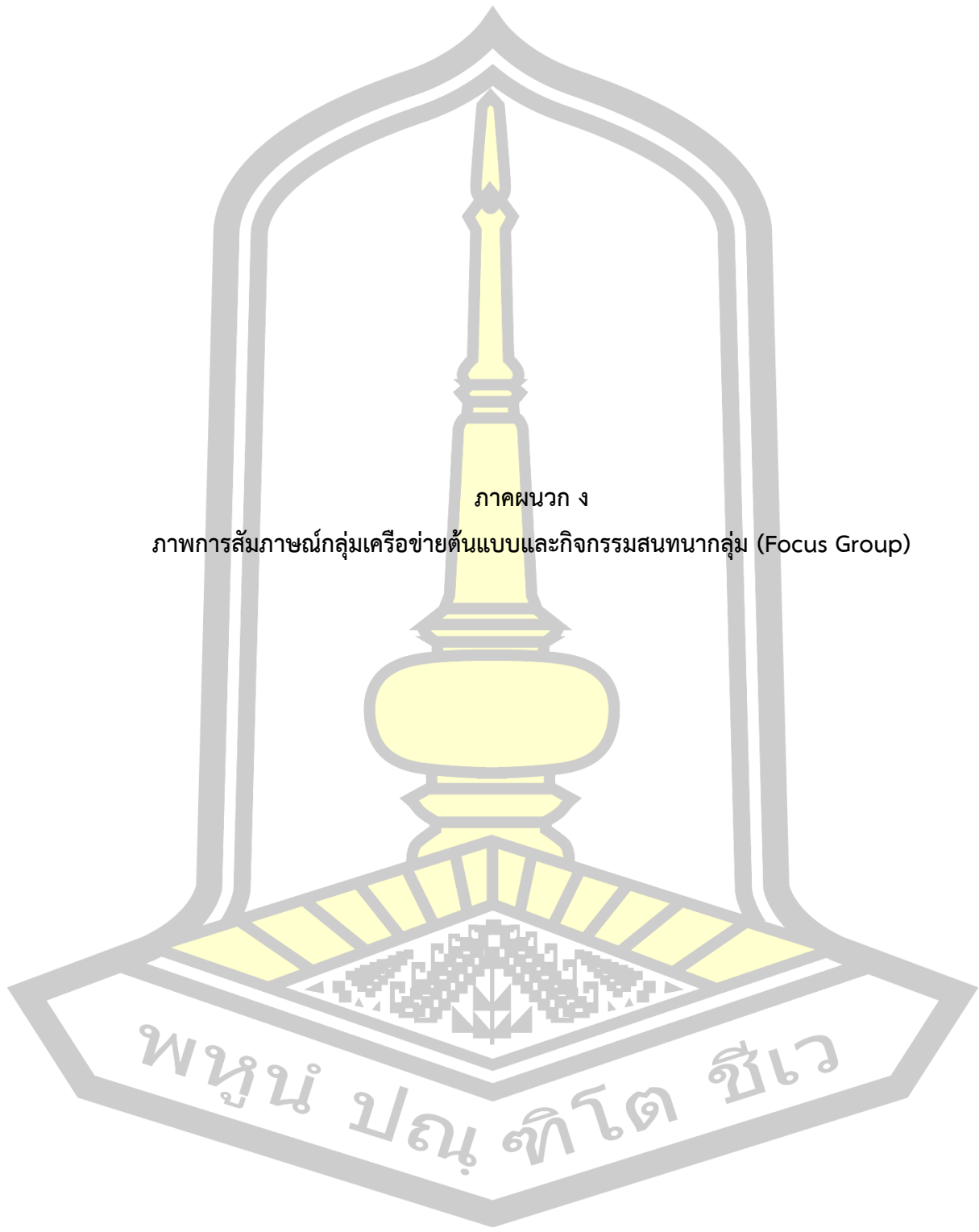
ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.อารยา ปิยะกุล)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิเทศสัมพันธ์ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4374-3174 เบอร์โทรนิสิต 0918318263

ภาคผนวก ง

ภาพการสัมภาษณ์กลุ่มเครือข่ายต้นแบบและกิจกรรมสนทนากลุ่ม (Focus Group)

พหุ ประจักษ์ โท ชีวะ

ภาพประกอบ 3 การศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดี ณ โรงเรียนต้นแบบแห่งที่ 1

ภาพประกอบ 4 การศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดี ณ โรงเรียนต้นแบบแห่งที่ 2

ภาพประกอบ 5 ภาพกิจกรรมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวนฤมล ฤทธิแสง
วันเกิด	วันที่ 26 ตุลาคม พ.ศ. 2523
สถานที่เกิด	อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 183 หมู่ที่ 4 ตำบลเชียงขวัญ อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด รหัสไปรษณีย์ 45000
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านเชียง ตำบลบ้านเชียง อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด รหัสไปรษณีย์ 45000
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2539 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเชียงใหม่ประชานุสรณ์ ตำบลเชียงใหม่ อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด พ.ศ. 2542 มัธยมศึกษาปีที่ตอนปลาย โรงเรียนสตรีศึกษา ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด พ.ศ. 2546 ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาวิชาภาษาอังกฤษ สถาบันราชภัฏมหาสารคาม พ.ศ. 2553 ประกาศนียบัตรบัณฑิต (วิชาชีพครู) มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด พ.ศ. 2562 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปรุ ทิโต ชีเว